Čerwenec.

1.

Žiwot sw. Theoderika, kněze.

R. 431.

Sw. Theoderik se narodil w osmém stoletj w zemi Francauzské z rodičů chudých a sprostých. Giž od neyautlegssjho wěku kráčege dle zákona Páně, poznáwal Theoderik owssem marnost wssech pozemských radostj, wssak tolik sjly do sebe gesstě neměl, aby giž w mládeneckém wěku gim wýhost byl dal; neboť wjme, že s gistau pannau se zasnaubil. Ale zasnaubenj, kteréž mnohým na radu rodičů swých často na ugmu zbožnosti a ctnostj slaužjwá, roznitilo w Theoderikowi tauhu neodolatelnau po Bohu, wssj sjlau dusse i těla. Přjčinau tak náhlé změny byl, mimo milost Páně, zwlásstě sw. Remigius, biskup Remežský. Uwažuge totiž Theoderikus biskupůw neauhonný žiwot a wida záři swatého geho obcowánj, roznjtil se takowau horliwostj ku ctnosti, že ani okamženj nepochybowal o prawdě slow apossstola Páně řkaucjho: »Wssecko, což gest na swětě, gest žádost těla a žádost očj a pýchá žiwota, kteráž nenj z Otce, ale gest z swěta.« (I. Jan 2, 16.) J znechutilo se mu teď manželstwj, žádost po

samotě dostala přewahu, láska pak k čistotě pannenské tak dussi geho zaugala, že i hned swěta se odřjkal, s Bohem milownjkem čistoty umluwu učinil, nepřjteli pak pannicstwj wálku wypowěděl. Učinil pak to wssjm práwem: neboť blahoslawenj gsau čistého srdce, nebo ani Boha widěti budau. — Láska k bližnjmu, geli prawá, nesnese to, wězjli bližnj w bludu aneb w hřjchu, a že dusse lidská krwj Páně wykaupena gest, snažj se proto wssemožně milowaného bližnjho od cesty neprawosti odwrátiti a z prohlubně bludu wytrhnauti. Láska ale Theoderika byla žiwá a prawá, protož také wssemožně newěstě swé domlauwal, aby swětu a rozkossem geho wýhost dawssj čistotu pannenskau si obljbila, a choti nebeskému Kristu Ježjssi se zasnaubila. Než newěsta spautána láskau tělesnau wysmjwala se řečenu ženichowým a pohrdagjc napomjnánjm geho, welmi newljdně k němu se měla. Theoderik se wssak giž tolik sesjlil na cestě dokonalosti, že trpké wýčitky newěsty trpěliwě snássel a nemoha gi laskawým napomjnánjm k swému aumyslu nakloniti, konečně gi i opustil. Lauce se prawil, že mnohem wětssjm ohněm wře k choti nebeskému, gemu že tauži získati syny, kteřjžby byli dědiči nebeského Jerusaléma. »Ty ale, přidal, měg si chotě smrtelného; můg aumysl gest swobodně putowati po zemi putowánj nasseho, abych pak mohl následowati beránka, zpjwage ustawičně gemu pjseň nowau w nebesjch.«

Toho času byla w Nemeži žiwa gedna weimi nábožná abatisse gménem Susanna, kteráž pod dozorstwj swatého Remigia geden klásster pannenský zprawowala. K nj wzal neyprw sw. Theoderik swé autočisstě a celý aumysl swůg gj wygewil. Potoky slz ronily se mu z očj, když wyprawowal, že newěstu nakloniti nemůže, aby se choti nebeskému wěčnau čistotau zasnaubila. Žena tato gsauc neméně opatrná než milostiwá, litowala srdečně mládence po zaljbenjm Božjm taužjcjho: ale dřjwe než mu poradila, coby činiti měl, sama s Bohem, rádcem neymaudřegssjm radu wzala; neboť, kteřjž se bogj Pána, dotazugj se na ty wěci, kteréž dobroljbezné gsau gemu.« (Sirach 2, 19.)

Konečně powolán byl sw. Remigius. Na geho radu poslalo se pro newěstu, sw. biskup domlauwal gj tak pohnutliwě, že w neyhlubssj útrobě pohnutá nohy biskupowy obgjmala, slibugjc, že chce z lásky ku Kristu Pánu žiwot trávíti čistý a neporussený. Staw se Theoderik neywřelegssj swé žádosti na swětě aučastným, přemeysslel, coby činiti měl, aby se dle tauhy srdce swého Pánu Bohu zaljbil. Z newěda si ani rady ani pomoci, wzal swé autočisstě k učiteli swému w bohabogném obcowánj k swatému Remigiowi. Na geho ponuknutj odessel na wrch lesem porostlý Or, wystawěl tam klásster a tak se stal duchownjm otcem welkého množstwj mnichů. Wida sw. Remigius bohabogné obcowánj Theoderika a žiwot geho neauhonný,

poswětil ho na kněžstwj. Důstognost kněžská byla přjčinau, že horliwost swau zdwogil a netoliko wssj pilnostj o spasenj swé pečowal, ale i o spasenj bližnjho swého. Geho wřelým a ohniwým řečem podařilo se, že mnozj swětákowé swých prostopássnostj se odřjkali, že ženy w tělesnost a smilnost hluboce kleslé k čistotě se nawracely, a hřjssnjci wsselicj na cestu pokánj se dáwali. Mezi nimi byl také geho otec Markard, který pykage prostopássného žiwota swého, do klásstera wstaupil, a tak se ze služebnjka swěta služebnjkem Božjm stal.

Že obcowánj Theoderikowo Pánu Bohu milé a wzácné bylo, widěti zwlásst na zázracjch, kteréž se na geho přjmluwu na nemocných a chorých staly, ani slepj zraku nabýwali, hlussj pak sluchu, a němj řeči a každý, kdož důwěřuge se w pomoc Božj k němu swé autočisstě bral, od neduhů gakýchkoli se uzdrawowal. Z toho mělk on owssem welkau čest a sláwu a sami králowé a knjžata o geho přjzeň se ucházeli. Než Theoderik zůstal při wssem tom pokorný a skromný, ano i w pokoře swé gméno swé Theoderik we gméno Theodorius změnil, nechtě tak nazýwati se gak se král Francauzský a pán geho nazýwal. Tak žiw byl sw. Theoderik w kázni a bázni Božj nehledě na to, co zemského gest, ale k wěčným wěcem zraku swého obracege, až do roku asi 833, w kterémžto roce Bůh ho z tohoto swěta powolal doda mu korunu newadnaucj.

Rozgjmánj.

Sw. Theoderik opustil newěstu, opustil swět, ano opustil sám sebe gediné, aby Pánu Bohu mohl slaužiti a o spasenj dusse swé se starati. Ach, gak gsme my gemu nepodobnj! My žigeme gediné abychom žiwi byli, žigeme gakobychom nikdy umřjti nesměli, gakoby žádné budaucnosti nebylo a žádného odplatitele ctnosti i hřjchu. Zločiny a hřjchy nasse tak welice zatemňugj swětlo rozumu i náruživosti a tak hustau tmau smysly nasse pokrýwagj, že o wěčnosti přemeyssleti buď nás na neyweyš mrzj, aneb aspoň nám to ani při neymenssjm neprospjwá. Gaký také diw, wždyť pro lenost a nedbalost negsme ani s to ducha až k zemi sklesléhо a břemenem hřjchu stjsněného k nebesům powznesti. I můžeme o sobě řjci: že máme temnostmi zatemněný rozum, že odcizeni gsme od žiwota Božjho skrze newědomost, kteráž gest w nás pro slepotu srdce nasseho. (Efes. 4, 18.) Ach, myk owssem řjkáme: že dobrými katoljky gsme, ale mrawy nasse tomu gsau na odpor, spjsse podobáme se neznabohům aneb howadům, kteráž rozum nemagj. Bůh nám dal přjmau twář, a přikázal k nebesům hleděti: my ale w těleswost pohřjženi po zemi se plazjme, kam a ke komu hleděti newědauce. Ach, gak pozdnj to bude maudrost, když teprw na smrtelné posteli wyznáme: »tedy poblaudili gsme od cesty prawdy!« Pozdnj pokánj z řjdka býwá

oprawdiwé, kdo teprw na smrtelné posteli se káge, má zagisté wětssj žádost po delssjm než po dokonalegssjm žiwotě. O! kéžbychom wždy tak žiwi byli, abychom si raděgi umřjti přáli než umřjti se báli.

We wssech skutcjch swých pamětliw buď na poslednj wěci swé a na wěky nezhřessjš. (Sirach 7, 40.)

Až dokawad hlaupj budete milowati hlaupost a bázni těch wěcj, kteréž gim gsau sskodliwé, žádati budau a nemaudřj nenáwiděti uměnj? (Přjsl. 1, 22.)

J což gesstě messkáte? aneb co tomu řjkáte? poněwadž dusse wasse žjznědj náramně! Děleyte djlo swé před časem a dáť wám mzdu časem swým. (Sirach 51, 32. 38.)

Stůgte na cestách a pohleďte a tažte se na stezky staré a wizte, kteráby byla cesta dobrá a choďte po nj: a naleznete občerstwenj dussem swým. J řekli: Nebudeme choditi. (Jerem. 6, 16.)

Modlitba.

O Bože! který gsi gednorozeného syna swého na swět poslati ráčil, aby nám učenjm a přjkladem swým cestu spasenj okázal: račiž prosjme na přjmluwu sw. Theoderika také nohy nasse na cestu spasenj, třebas by auzká a neschůdná byla, uwésti; a nedey, abychom se z nj někdy uchýlili na dráhu ssirokau, ale do wěčné záhuby wedaucj. O to prosjme skrze Krista Ježjsse, genž gest cesta, prawda i žiwot náš. Amen.

Tentýž den:

Žiwot sw. Pambona, paustewnjka.

Paussté Egyptské a zwlásst paussi Nitrienská byly, gak známo, obydljm četných zástupů mnichů, z nichž mnozj tuhau kázni, bohabognostj a ctnostmi swými u weliké wážnosti u wsseho lidu byli. K njm patřj také sw. Pambo, genž na paussti té w čtwrtém stoletj žiw byl.

Sw. Pambo byl učennjkem sw. Antonjna. Mage tak wznesseného mistra a ke wssemu dobrému welikau chuť, prospěl we wssech ctnostech až ku podiwu, zwlásst ale chwálj se na něm weliká láska k bližnjmu, hluboká pokora a nadobyčegná maudrost a mlčenliwost.

Žiwot sw. Pambona byl owssem gednotwárný gako žiwot wssech skoro paustewnjků; nic méně ale nalezáme w geho řečech a skutcjch mnohé wěci, kterým kdybychom my se přiučili, i swatě bychom skonali. Tak k. p. pjsse se, že w liternjm uměnj zběhlý nebyl. J ssel ku komus prose, aby žaltář řjkati geg naučil. Uslyssaw ale prwnj werš osm a třidcátého žalmu: »Řekl gsem w srdci swém: Ostřjhati budu cest swých, abych nehřessil gazykem swým,« nechtěl giž dále poslauchati řka: že gediný tento werš mu postačuge, gen kdyby prý se gemu mohl auplně naučiti a dokonale geg zachowáwati. J bylo také skutečně od té doby geho neywětssj snahau, gazyk swůg na uzdě držeti a nikdy nemluwiti

leda k oslawenj gména Božjho aneb když láska k bližnjmu toho žádala. Otázán gedenkráte od gistého mnicha, zdali giž tomu werssi se byl naučil, odpowěděl: »Po celých dewatenácte let sotwa gsem se mu naučil.«

Gak málo si pozemského zbožj wážil, následugjcj přjběh důkazem gest. Sw. Melania odessla z Řjma do Egypta na paussk, 300 liber střjbra seba u magjc. »Uslyssawssj o Pambonowi, wyprawuge Melania, ssla gsem k němu a dala gsem mu střjbro swé, aby se mnau se sdělil prosjc. On ale spljtage prautj řekl welkým hlasem: Zaplať ti Pán Bůh! a powolaw hospodáře, přikázal mu, aby střjbro mezi klásstery Libické rozdělil. Gá zůstala, wyprawuge Melania, státi w tom domněnj, že mne požehná aneb aspoň za tak welký dar pochwálj. Když ale on ničehož nemluwil, řekla gsem: Wjšli pak Pane, že bylo tři sta liber střjbra? On wssak ani zraku nepowznes, odpowěděl: Ten, komuž gsi to přinesla, dcero má, nepotřebuge od tebe učiti se tjži wáhy. Neboť, který wrchy wážj a hory měřj, zná mnohem lépe wáhu twého střjbra. Kdybys střjbro swé mně byla darowala, byloby záslussné abys mi také wáhu geho byla powěděla, že si to ale Bohu byla obětowala, genž ani dwěma haljřema nepohrdl, ale nade wsse ostatnj gich si wážil, tedy mlč.«

Swatá tohoto muže čistá a bohabogná mysl wyswjtá z následugjcjho přjběhu: Sw. Athanasius wyzwal kdysi Pambona do Alexandrie.

Pambo mage sw. Athanasia w neywětssj uctiwosti, wydal se skutečně na cestu. Přissed do Alexandrie, uzřel gakaus prostopássnau herečku a uzřew gi zaplakal. Tázán gsa, pročby plakal, odpowěděl: Dwě wěci mnau pohnuly. Prwnj gest ženy této záhuba. Druhá ale, že sám si tolik práce a pilnosti nedáwám, abych se zaljbil Bohu, gako tato ženská si dáwá, aby se oplzlým lidem zaljbila.« Slowy a přjkladem uče stráwil stareček tento mnohá léta o samotě na paussti, otcem gsa a maudrým raditelem wssem, kteřj k němu autočisstě swé brali. Konečně ale powolal ho Bůh, starečka as sedmdesátiletého do společnosti nebessťanů. Wida, že déle na žiwě nezůstane, swolal mnohé z bratřj k sobě, kteřj obkljčiwsse lože geho, bolestně na okamženj smrti geho čekali. J sebral tu stareček gesstě gedenkráte kleslau sjlu a takto k nim promluwil: »Od té doby, co gsem na tuto paussť přissel a chýssku si wzdělal a w nj přebýwal, nebylo dne, w který bych nebyl rukama pracowal. J nepamatugi se, žebych byl kdys chléba darowaného požjwal, aniž litugi až po tu chwjli slow, které gsem byl mluwil. J ubjrám se k Bohu co člowěk, který nábožný a bohabogný žiwot gesstě ani nepočal.« A to promluwiw umřel.

Rozgjmánj.

Takowého napomenutj, gaké sw. Pambo z ohledu almužny Melanii dal, zasluhugeme bo-

hužel, málem chybj, skoro wssickni. Ach, kdo z nás dáwá almužnu z pauhé lásky k Bohu a k bližnjmu, kdo nežádá za almužnu chwálen, kdo wynahledáwá za prokázané dobrodinj giž zde obměněn býti? Nám nebýwá na tom dosti, že chudému a nuznému se spomůže, my chceme, aby lidé widěli, že gsmě zpomohli a komu gsme zpomohli, a nerozhlásjli se nasse dobrodinj, giž se durdjme a kwasjme, gakoby newjm gaká křiwda se nám stala. Bolestněgssj ale to gesstě gest, že milosrdenstwj k bližnjmu giž tak welice w sobě udusili gsme, že dřjwe ku pomoci mu nepřispjwáme, leda když pro hanbu swětskau wyhnauti se nemůžeme Proto musj každý dobročinný skutek nowinami se wytrubowati, proto také zřjdka kdy k milosrdnému činu se odhodláme, když odměna se nám žádná neslibuge. Ano mnohý, genž za žiwota swého žebráka hladem mřjti nechal, a nuzného pod tisjcerými wýmluwami bez almužny odbýwal, odkazuge gim na smrtelné posteli tisjce, a proč to? — aby gegich chudobě a nauzi pomohl? i chraň Bůh, proto nikoli, ale aby o něm hodně mnoho se mluwilo, že dobrotiwým a milosrdným gest. O těch ale a podobných lidech, hledagjcjch chwálu před lidmi, řjci se může: že wzali odměnu swau. Protož prawj pjsmo: Když dawáš almužnu, netrub před sebau gako pokrytci činj, aby ctěni byli od lidj. Ale když ty almužnu dáwáš, tak čiň ať newj lewice twá, co činj prawice twá, aby almužna twá byla w skrytě, a kterýž widj w

skrytě, odplatj tobě zgewně. (Mth. 6, 3.) Lámey lačnému chléb swůg a nuzné i pocestné uweď do domu swého, a když uzřjš nahého, přioděg ho a bližnjm swým nepohrdey. Tehdáž se wyrazj gako gitro swětlo twé a zdrawj twé spjsse wzegde a předcházeti bude twář twau, sprawedlnost twá a sláwa Hospodinowa shromáždj tě. Tehdy wzýwati budeš: a Hospodin wyslyssj tě; wolati budeš a řekneš: Ay, teď gsem. (Js. 58, 7. 8. 9.)

Nebýweyme marné chwály žádostiwi. (Gallat. 5, 26.)

Modlitba.

O, Pane Jezu Kriste, genž gsi služebnjka swého sw. Pambona wlastnjm přjkladem naučiti ráčil, s gakým aumyslem nuznému bližnjmu pomáhati máme: ó raďiž prosjme na přjmluwu téhož služebnjka swého, w srdci nassem wssecku chlaubu a marnau mysl udusiti, a wzbuď w dussi nassi cit prawého milosrdenstwj, abychom tak k bližnjmu milosrdni gsauce, i Twého milosrdenstwj se hodni učinili; genž gsi žiw a králuges na wěky wěkůw. Amen.

Dnes swětj se gesstě swátek: W Anglicku sw. mučedlnjků Julia a Aronа; w Mechlině sw. Bumolda mučedlnjka; w Sinnes;e sw. Kasia a Sekundina mučedlnjků; w Arwernu sw. Hawla biskupa; w Londýně sw. Domitiana opata; u Emesy sw. Simeona wyznawače a m. g. sw.

2.

Žiwot sw. Otty, biskupa.

Otto pocházel z urozené sice, ale pozemským zbožjm nehrubě nadané rodiny we Šwábsku. Které wlastně rodině náležel, zdali rodině hrabat Andechs-ských, čili giné gakés, o tom se historikowé nesrownáwagj. Buď si pak tomu gakkoliwěk: gméno geho gest zapsáno we knize žiwota, on gest občanem nebeským, a co gest proti tomu urozenost swětská? »Ten, genž poswěcuge, i ti, kteřjž poswěceni býwagj, z gedno-ho gsau wssickni. Pro kteraužto přjčinu nestydj se (Ježjš) gich nazýwati bratřjmi.« (Hebr. 2, 11.) A gestliže gsme synowé, tedy i dědicowé, dědicowé totiž Božj a spoludědicowé Kristowy. (Řjm. 8, 17.)

Bohabognj rodičowé dali si na wychowánj syna swého Otty welmi mnoho záležeti, kladauce giž do autlého srdce základ ctnostj. A pachole pečliwě wedeno gak w uměnj liternjm tak také w bohabogném obcowánj weliký prospěch učinilo. Otto byl práwě některé nižssj sskoly odbyl, an mu rodičowé umřely. Wida tu on, že od bratra swého welké podpory při sstudowánj neobdržj a cjtě, že dosti sjly a schopnosti má, by se sám o swau wyžiwenau postaral: odessel do Polska, kde tenkráte málo učitelů bylo, a wyučowánjm w předmětech liternjch se dosti slussně žiwil, prázdné hodiny ku

swému wzdělánj a zdokonalenj w hlubokých wědách obracege.

Otto byl twáři sličné, postawy ussllechtilé, mrawů lahodných, wtipu bystrého, hluboce učený a mimo gazyk mateřský i wýborně w gazyku polském a latinském zběhlý. Těmi wlastnostmi wydobyl si w krátkém čase náklonnost a přjzeň pánů Polských tak, že si ho welice wážili a co gednatele w záležitostech swých semotam posjlali. Při takowé přjležitosti seznámil se s njm wéwoda Polský Wladislaw a wida geho wýborné wlastnosti i hned geg ke dworu swému powolal, a neydůležitěgssj wěci k wygednánj a pořjzenj mu odewzdáwal.

Otto, co mu koli se odewzdalo, pořjdil wždy k neywětssj spokogenosti welitele swého, tak že k němu důwěru neobmezenau měl, a konečně ho i s ginými pány poslal, aby u cjsaře Gindřicha IV. o ruku sestry geho Judity pro něho žádal.

Při té přjležitosti naučil se cjsař wýborné wlastnosti a hlubokau učenost Ottowu znáti a tak welice si ho zamilowal, že wssemožně Wladislawa krále k tomu měl, aby mu Ottu postaupil, a dřjwe neustál, až mu konečně král po wůli byl. Otto, který na kněžstwj giž prwé wyswěcen byl, stal se nynj dwornjm kaplanem cjsaře Gindřicha IV. a nedlauho na to kancljřem geho. Auřad tento předůležitý zastáwal s neywětssj maudrostj a rozssafnostj tak, že wssickni, kteřjkoli ho znali, geho pokoře, nežisstnosti a ne-

auhonnému obcowánj nad mjru se diwili. Tenkráte byl cjsař Gindřich s papežem Řjmským we welké newoli žiw, proto že si práwa cjrkewnj osobowal nepatřjcj gemu, a swobodu cjrkwe welice potlačowal. Otto namáhal se gak gen mohl, ty newole spořádati a cjsaře na cestu sprawedlnosti nakloniti. Wsse nadarmo! Cjsař byl takměř wždy zarputilegssj a twrdssj, tak že Otto i důtkliwě mu domlauwati a trpkými slowy kárati ho nucena se widěl. Tjm ale neztratil Otto přjzeň cjsařowu, ano an krásný kostel Spirský geho wedenjm konečně se dohotowil, mnohem wjce se w nj upewnil, tak že se wůbec myslilo, že muže tohoto Božská prozřetedlnost ku blaženosti mnoha křesťanů na swjcen cjrkwe postawj, aby swětlo geho w daleké kraginy blaudjcjm swjtilo, gakož se i stalo.

Roku totiž 1102 umřel biskup Bamberský Rupert, a cjsař Gindřich ustanowil Ottu za geho nástupce. Otto byl giž dwě biskupstwj nepřigal a i tenkráte wrhnuw se k nohaum cjsařowým slze prosil, aby hodněgssjho muže na stolici tu dosadil, než on gest. Když ale cjsař na swém neustupně stál, musil se sice konečně wůli geho podrobiti, ale žádným způsobem k tomu přinucen býti nemohl, aby se dřjwe na důstognost biskupskau poswětiti dal, nežby ho swatý otec w důstognosti byl potwrdil. J wydal se tedy, gak brzo mohl, do Řjma. Papež Paschal II. přiwjtal nábožného pautnjka se wssj počestnostj a dozwěděw se, že k biskupstwj přissel práwě a

že swatokupectswjm winen nenj, potwrdil ho netoliko ale i sám o swátcjch swatodussnjch na biskupstwj poswětil. Otto nawrátiw se domů a w zpráwu biskupstwj se uwázaw, wssj sílau k tomu hleděl, aby newole mezi Řjmskau stolicj a cjsařem až posawád trwagjcj se wyrownaly; zwlásstě na snému Řezenském roku 1104 rázně a horliwě pro pokog cjrkwe swaté mluwil, a ačkoli cjsař w ničem mu nepowolil, nic méně tak prozřetelně se chowal, že důwěry i cjsaře i papeže požjwal, od obau welice ctěn a wážen gsa. Otto prokazowal se wždy a we wssem, že wěrným pastýřem gest, owečky swé srdečně milugjcjm. On horlil wssj sjlau pro čest Božj a pro spasenj swěřených dussj, bázeň a dobrý řád w klásstejch zachowáwati přjsně přikazowal, nad dobrými mrawy swého duchowenstwa ostražitě bděl a o čistotu a ozdobu chrámu Páně nad mjru starostliw byl. Za geho panowánj zdálo se gakoby se staré časy apostolské do Bamberga wracely. Zlj obyčegowé a wesskerý neřád se wyčistil, duchowenstwo se k nowé horliwosti zbudilo, sjmě bázně Božj se rozsjwalo, ctnosti a láska aučinliwá se množily, slowem cjrkew swatá milostně w osadě sw. biskupa wykwétala. Wsseho toho dáwal sw. biskup, gak se slusselo, na sobě přjklad neystkwělegssj. On krmjwal welmi často osadu swau slowem Božjm, on wedl žiwot tichý a přjkrý, požjwal toliko strawy sprosté a té gen střjdmě, wybraněgssjch gjdel nikdy se netekl. Když gednoho dne draze

kaupená sstika na stůl přissla, prawil bohabogný biskup: »Chraniž Bůh, abych za geden toliko den sám gediný tolik peněz strávil. Donesté tento pokrm mému Pánu Jezu Kristu, gehož si wážjm wjce, nežli sebe; degte geg některému nuznému aneb chorému; gá gsem zdráw a mohu se kusem chleba uspokogiti.« Také geho oděw býwal sprostý a chatrný, a wjme, že často geg w pokoře swé sprawowáwal. Když se gedenkráte někteřj nad tjm pozastawowali, odpowěděl gim řka: »Miljj bratřj, nehorsste se nad žiwobytjm mým, ale buďte spokogeni, že se záduss, tak gak určeno gest, na almužnu nakládá a obracj. K tomu konci ho křesťané udělugj, a neslussj se na wěci zbytečné a marné ge wydáwati.« Proto nalézal u něho každý chudý a každý zarmaucený pomoci a utěchy. Když gedenkráte k. p. geho osadnjci hladem sauženi byli, tu rozdal wssecky zásoby, kde které byly, chudým, a tak prozřetelné přjprawy učinil, že každý chudý w osadě dostatečně zaopatřen byl. Na to powstaly w Bamberce a zwlásstě we wůkolj rozličné nemoce, tak že lidé u welkém množstwj umjrali. Tu byl Otto gako angel strážný na wssech mjstech, a tak řka w každém kautě. On wyhledáwal nemocné, zaopatřowal umjragjcj, pochowáwal mrtwé, staral se o žiwé, a tak wssechněm wssecko gest učiněn, aby wždy některé k spasenj přiwedl. — Na něho mohau obrácena býti slowa sw. Pawla řkaucjho: »Gá naučil se dosti mjti na tom, což mám. Umjmť

i snjžen býti, umjmi také i hognost mjti i umjm trpěti. Wssecko mohu w Kristu, kterýž mne posilňuge.« (Filip. 4, 11.) »Gestii pak zisk weliký, pobožnost a přestáwánj na swém. Nic gsme nepřinesli na tento swět, bezpochyby že také nic odnésti nemůžeme. Ale magjce pokrm a oděw, na tom přestáweyme. (I. Tim. 6, 6. 7.)

Mimo to, že sw. Otto sstědrý byl chudým a nuzným, wystawěl také a založil patnácte klássterů. Gaký cjl a konec při tom před očima měl, wyswjtá z geho odpowědi, kterau gednomu muži dal, genž mu to byl wyčjtal. »Wesskeren tento swět, prawil, gest mjsto wyhnanstwj, a dokawád na tomto swětě přebýwáme, gsme gako w cizině a wzdáleni od Hospodina. Proto potřeba nám domů pohostinstwj. Proč se tedy rmautjte, že mnoho takowých hospod stawjm? Pakli na rozličných mjstech tohoto swěta mnoho pautnjků k nebesům gdaucjch se nalézá, zdali nenj lépe, když raděgi wjce takowých hospod gest, než méně? Kdyby gich gen pořjdku bylo, gakby medle postačily pro také množstwj pautnjků, pro také množstwj chorých? Mimo to nastáwá poslednj hodina a swět ležj we zlém. Proto nemá se to tupiti, pakli k wůli těm, kteřj swět opustiti a spaseni býti chtj, klássterowé se rozmnožugj, wždyť se i lidé byli rozmnožili. Na počátku swěta bylo zapotřebj, aby se pokolenj lidské rozmnožowalo, a proto také nezachowáwala se zdrženliwost. Teď ale giž ginj gsau časowé! Nynj musegj lidé, kteřj to mohau,

zdrženliwosti a wjce pro Boha žjti. Zdrženliwost ale a ostatnj skutky swatého obcowánj snáze w klássteřjch se wykonáwagj, nežli mimo ně.«

Dwadcet let zprawowal sw. Otto cjrkew swau, a požehnánj Božj spočjwalo na práci geho, an Hospodin okres geho aučinkowánj rozssjřiti ráčil. Boleslaw totiž III. wéwoda Polský, podmaniw Pomořany, chtěl národ ten we tmách modlosluzebnosti skoro wůbec zarputile wězjcj wjrau křesťanskau oblažiti. Nemage wssak žádného, kterýžby tento owssem nad mjru nebezpečný auřad na sebe wzal, wzpoměl si konečně na Ottu, na biskupa Bamberského, přeswědčen gsa, žeby on přede wssemi k tomu auřadu neylépe se hodil, gednak že zběhlý byl w gazyku Slowanském, a gednak že byl muž nad mjru dokonalý, pro čest Božj horliwý, bljžnjho gako sebe samého milugjcj. Boleslaw pozwal geg tedy počestně, a aby pohanským Pamořanům spasitelnau wjru hlásati se odhodlal, snážně prosil. — Člowěk Boha upřjmně milugjcj, použjwá rád každé přjležitosti k rozmnoženj králowstwj Božjho. Také Otto rád wéwodowo pozwánj přigal, koge se naděgj, že si snad mezi pohany korunu mučednickau zaslaužj, a i hned k odchodu swému slussné přjprawy konal. Neyprw postaral se o biskupstwj swé, aby w čas nepřjtomnosti žádné sskody newzalo; pak žádal sw. otce o powolenj a požehnánj k tak spasitelné práci; a konečně, že Pamořané byli gsau národ bohatý a nádherný a proti blahowěstůw

chudým, gakſi rozhořčenj, zaopatřil ſe wſſemi potřebnoſtmi a množſtwj darů pro knjžata Pomořanſká a pro lid gegich s ſebau wzal. Kněžj neydokonalegſſj a neybohabogněgſſj prowázeli ho. Dne 24. dubna r. 1124 wydal ſe na ceſtu, žehnán gſa od wděčných owčíček ſwých.

Otto ſſel ſkrz Čechy. Lid ho wjtal wſſude s neywětſſj uctiwoſtj gako muže Božjho. Také w Hnězdně, w tehdegſſjm hlawnjm městě Polſka, byl ſrdečně uwjtán. Wéwoda zaopatřil ho wſſemi potřebnoſtmi na ceſtu i četným komonſtwem. Teď naſtaupil Otto dalſſj ceſtu ſwau, a konečně přeſtaw množſtwj ſtraſtj přiſſel k pomezjm Pomořſkým. Wéwoda Wratiſlaw od dáwna wjře křeſtanſké oddaný, čekal na něho s pěti ſty mužů na hranicjch země ſwé. Geho radoſt byla neljčená, když konečně s dáwno očekáwaným blahowěſtem ſe ſeſſel. Ale také Otto ſe zaradowal, ſlyſſe z úſt welectěného wéwody, že nalezne aurodnau půdu pro ſjmě ſwaté wjry.

I započali blahowěſtowé bez odkladu ſwau ſpaſitelnau práci. Mnozj uwěřili. W městě Pirici ſlawil ſe práwě gakýſi modlářſký ſwátek. Sw. Otto wſtaupiw do města, pozdrawil ſluſſně obywatelů geho, a že wljdně přigat byl, takto k njm promluwil: »Požehnánj Hoſpodina budiž s wámi, požehnánj Páně! — Snad giž wjte, z gaké přjčiny k wám přicházjme? — My přicházjme zdaleka, přjčina naſſeho přjchodu geſt ſpaſenj waſſe, blaženoſt waſſe, weſelj waſſe.

Neboť weselj, blaženj a spasenj budete na wěky, budeteli chtjti stwořitele swého poznati a gemu slaužiti.« Tak mluwil sw. biskup k shromážděnému lidu, a po těch slowech wssickni gako geden uwěřiwsse, dále učeni býti žádali. Sedm dnj trwalo wyučowánj lidu a po sedmi dnech nařjdil sw. biskup třjdennj půst, a aby po třech dnech wssickni se umýli a w čistá bjlá raucha se oděli, rozkázal. Když wsse gak přikázal se zachowalo, pokřtil ge neyprw, pak i swátost sw. biřmowánj gim udělil. Na sedm tisjc bylo lidj w Pirici, kteřj křtem swatým do lůna cjrkwe wstaupili. Otto založil pro ně i hned kostel a gednoho z kněžj swých duchownjm zpráwcem při něm ustanowil. Z Pirice táhl sw. Otto do Kamjnu, do sjdelnjho města wéwodowa. J w Kamjnu žehnal Bůh neunawenau práci sw. biskupa, tak že se netoliko odpadlj křesťané opět kagjcně do lůna sw. cjrkwe nawrátili, ale i mnoho tisjc lidj z Kamjnu a z wůkolj wjru swatau přigalo. Ale welkého odporu nalezl sw. biskup we dwau, tenkráte welmi slawných městech, we Woljně či Jülině a we Štetjně, nebo obywatelé měst těchto geg i průwodce geho welice pronásledowali, rozličně trýznili, ba i krutau smrtj gim wyhrožowali. Ale Otto powděčen tomu, že pro gméno Božj protiwenstwj snásseti musj, byl we wssech strastech trpěliwý, k protiwnjkům milostiwý a wljdný a w hlásánj slowa Božjho neunawený, ale i opatrný. Duchownj geho průwodčj, možně geg

podporowali. Konečně obměkčila se i neyzatwrzelegssj srdce, a pomocj milostj Božj přigaly téměř wssecka města a městečka spasitelnau wjru, tak že se modlárny russily a modly kazily a na gegich mjsto kostely stawěly a duchownj horliwj ustanowowali. We Woljně zaraženo biskupstwj, a dřjw, než minul rok, bylo téměř celé Pamořansko do lůna cjrkwe přigato. Za prwnjho biskupa Woljnského ustanowil Otto Albrechta, dwornjho kaplana wéwody Wratislawa, a ráznau řečj mu na srdce wložil, aby ustawičně nad nowým stádem bděl, wssemožně o geho dobro se staral, kostely zakládal a sám we wssem obcowánj se ukazowal bez auhony. Postaraw se takto o blaho swých nowokřtěnců, zanechal u nich gesstě některé z kněžj, kteřj s njm byli přissli, nawrátil se opět do Bamberka. Odcházegjcjho prowázelo nesčjslné množstwj wěřjcjch djky mu neysrdečněgssj wzdáwagjce a za sstastnau cestu se modljce.

Dne 18. Března roku 1125 přissel Otto do Bamberka zpět, aby opět w středu stádečka swého welikonočnjho Beránka swětil. Wzduch se otřásal radostným zpěwem Bamberčanů. Wssickni drali se do kostela, chtjce opět milowaného pastýře uzřjti, skrze něhož tak welké wěci se staly, a Hospodinu poděkowati, že bez aurazu gim ho nawrátiti ráčil. A Otto gal se nowau horliwostj biskupský auřad swůg zastáwati, an opět o blaho swěřené mu cjrkwe, pomáhal opět nuzným, podporowal chudé, těssil zarmaucené, a

udělowal rady těm, kteřj si sami raditi neuměli. Tak pracowal Otto po tři roky na winnici Páně bez unawenj, ale roku 1128 nastaupil znowa cestu do Pomořan, neboť smutné zpráwy odtud se mu dostaly. Města Woljn a Štetjn klonila se opět k modlosluženbnosti, a co mnohem horssjho bylo, wogwoda Polský pohněwaw se s pány Pomořanskými, wognau hrozil. Otto ssel tenkráte neykratssj cestau přes Sasy, co možno chwátage, aby nesstěstj předessel. A hle geho tichostj, láskau neodolatelnau, wljdnostj a dobrodĕgstwjm naprawilo se mnoho we wssech mjstech, skrze které gjti se mu udalo. Celé krá-giny obracely se opět na wjru, mnozj odpadljci nawraceli se kagjcně do cjrkwe: gen obywatelé Štetjnsstj a Woljnsstj zdráhali se, hrozjce že bistupa i se wssemi průwodci geho usmrtj, opowážjli se k njm přigjti. Na ty wýhrůžky nedbal sw. Otto, nýbrž wéwodu Polského k mjru a k pokogi namluwiw, odpadlým městům z nowu wjru spasitelnau hlásati se strogil. Duchownj přissedssj s njm, zbraňowali mu w tom wssemožně, bogjce se gednak o své žiwobytj, gednak o žiwobytj sw. pastýře. Ale tento prahna po koruně mučednické a ubohé Slowany nad swůg žiwot miluge, nedbal na zrazowánj swého duchowenstwa, ale obrátě se takto k němu promluwil: »Giž widjm, že gsme toli pro wyraženj sem přissli, a že chceme wsseho se zprostiti, coby koli bylo odporného a twrdého. Owssem bych rád, abyste wssickni na mučednictwj

připraweni byli, ale chraniž Bůh, abych některého z nás k tomu nutil. Prosjm wás, nechceteli mi pomáhati, aspoň mi nezbraňugte. Každý wládne swým žiwotem; swobodni gste wy, swoboden gsem i gá. Protož žádám wás muži, nezdržugte mne!« Po těchto slowech propustil bratry, a sám a sám w noci na cestu se wydal, aniž kdo o tom zwěděl. Nenalezsse kněžj milowaného pastýře na gitřnj, zastyděli se a pustili se za njm, a dohoniwsse ho za odpusstěnj prosili a slibowali, že ho nikdy wjce neopustj, byťby i wlastnj žiwot nasaditi měli. J putowali s njm.

Obywatelé Štetjnsstj dowědewsse se, že Otto s kněžjmi swými do města se nawrátil, a w kostele před městem se zdržuge, srotili se w hromadu a ozbrogeni ke kostelu táhli. Slyšse sw. biskup ryk rozčjleného lidu, a rachot zbraně, ginak nemyslil než že dáwno očekáwaná hodina umučenj přissla. J oblekna se w raucho biskupské, wzal do ruky křjž a ostatky swatých, a wyssel s duchowenstwem mezi ně, žalmy zpjwagjce. A pohané uzřewsse ty muže ani neohroženě na to neyhorssj připraweni gsau, zarazili se. Zponenáhla tjssila se gegich zůřiwost, srdce gegich otewřela se maudrosti, a muži mezi nimi předloženěgissj prawili, že kněžj modlářsstj rozumem a nikol zbranj boby swé hágiti magj. Tato řeč, a zwlásstě přičinliwost gednoho měssiana gménem Wicaka, genž wyprawowal, gak diwotworně ho Bůh křesťanský z očitého nebezpe-

čenstwj wytrhl, způsobily, že odpadljci wssickni swého přečinènj pykagjce, do lůna cjrkwe se nawrátili. Ze Štetjna putowal Otto do Woljna, a když i zde pomocj Páně wjru swatau utwrdil, a že po celé zemi učenj Křesťanské wýborně wykwétá, wida, uzawřel, an toho potřeba žádala, opět do biskupstwj swého se nawrátiti. J padna w twáři wsseho lidu na kolena, modlil se řka: »Otče swatý! Twé gméno zwěstowal gsem tomuto lidu, a sdělil gsem gim učenj, gak přikázals mi. J přigali a poznali ge. J oslawiž nynj djlo, které gsem započal, poswět ge w prawdě a před zlým ostřjheg ty, kteřj teď twogj gsau!« A pomodliw se, požehnal ge a i hned cestu domů nastaupil. Ten den před swatým Tomássem, l. 1128. přissel do Bamberka. Ačkoli strastmi a wěkem welice seslábl, zastáwal nic méně auřad swůg biskupský s neywětssj bedliwostj, a aby gesstě wjce se osprawedlnil a poswětil, mrtwil se posty a bděnjm, a rozmanitými kagjcjmi skutky na wěčnost se připrawowal. Kostelowé, klássterowé, chudj a nuznj, byli i tenkráte zřjtelnicj oka geho. Gedenácte let zprawowal po swém náwratu gesstě osadu Bamberskau se wssj pilnostj, an Bůh těžkau nemocj ho nawsstjwil. Cjtě, že se hodinka smrti bljžj, připrawowal se s rozmnoženau horliwostj na saud budaucj. W den swého aumrtj rozkázal duchowenstwu, aby se hodinky u něho modlilo. Mezi tjm pozdwihl očj swých k nebi, a wztáhl ruce gakoby samého Krista obegmauti

chtěl, a — skonal dne 29. Čerwna 1139. aß w sedmdesátém roce wěku geho. Tělo geho pochowalo se w klássteře sw. Michala, od něho založeného, načež geg papež Kliment III. r. 1189 za swatého wyhlásil.

Rozgjmánj.

Sw. Otto přispjwal řečmi swými k rozmnoženj králowstwj Božjho, a ku spasenj bližnjho swého welmi mnohu, ale mnohem wjce zagisté způsobil skutky swými. Dobrý přjklad gen gediného člowěka, zwlásstě geli předstawený, postačuge často k naprawenj celé osady. A co gest přjhodněgssjho, co mocněgssjho nad dobrý přjklad, kterýmžby se zamezilo zlé, ctnost se rozmnožila, dobřj se posilnili, pochybugjcj utwrdili, zlj zahanbili, sjla náružiwostj se zlomila? Dobrý přjklad wyučuge bez mluwenj co neyzřetedlněgi, a skutkem wywracuge námitky, gakoby konánj ctnosti těžké aneb dokonce nemožné bylo. Dobrý přjklad gest neygistotněgssj prostředek, gjmž se blaženost bližnjho podporuge, gméno Božj oslawuge, a cjrkew swatá i swým protiwnjkům stáwá se welebnau. Ačkoli každý člowěk dobrý přjklad dáwati má, nic méně obzwlásstně předstawenj k tomu gsau zawázáni; neboť čeho oni si dowolugj, proč by nesměl také poddaný si dowoliti, wždyť i staré přjslowj prawj, že od wola welkého učj se orati menssj. Na předstaweného býwagj zraky wssech obráceny, a gako geho

krog býwá obyčegným měřjtkem, kterým se každý giný zprawowáwá: podobně také geho mraw býwá nám wzorem, dle kterého se řjdjwáme. Běda ale těm, kteřj lidu sprostému swým obcowánjm aneb swými řečmi pohorssenj dáwagj, gimby zagisté lépe bylo, kdyby se nebyli narodili. To gsau ti slepj wůdcowé, kteřj lid zawáděgj; to gsau ti, kteřj břemena těžká na lid wzkládagj, ale ani prstem doknauti se gich nechtěgj; ano to gsau ti, kteřjž řjkagj zlému dobré, a dobrému zlé, kladau tmy za swětlo, a swětlo za tmy; hořké pak za sladké, a sladké za zlé. Ale běda, běda gim!

Tak swěť swětlo wasse před lidmi, ať widj skutky wasse dobré, a slawj Otce, genž gest w nebesjch. (Mth. 5, 16.)

Wzděláweyte geden druhého. (I. Thes 5, 11.)

Geden každý z wás hleď se ljbiti bližnjmu swému k dobrému geho a k wzdělánj. (Řjm. 15, 2.)

Obcowánj swé mezi pohany měgte dobré, aby w tom, w čemž utrhagj nám gako zločincům, ze dobrých skutků wás spatřugjce, welebili Boho w den nawsstjwenj. (I. Pet. 2, 12.)

We wssech wěcech sebe samého wydáwey, (Tite) za přjklad dobrých skutků, w učenj, w celosti, we wážnosti, překládage slowo zdrawé bez auhony: aby ten, genžby se protiwil, styděti se musil, nemage co zlého mluwiti o nás. (Tit. 2, 7. 8.

Wssecko čiňte bez reptánj a bez pochybowánj, abyste byli bez auhony a upřjmnj synowé Božj,

bez trestánj, u prostřed národu zlého a přewráceného: mezi kterýmiž swjtjte gako swětla nebeská na swětě. (Filip. 2, 14. 15.)

Modlitba.

O, Bože, Otče neymilostiwěgssj, neydobrotiwěgssj! Tys také mne na swjcen postawiti ráčil, a chceš, aby swjtilo swětlo mé. Wiz ale ó Pane, že gsem čirá tmawá noc, a že neoswjtjšli Ty mne w temnosti, zagdu gá i wssickni gimž swjtiti mám. O, pogď neymilostiwěgssj Pane! a pogď a oswět tmu w dussi a w srdci mém, a propůgč, ať swětlo Twé nám swjtj na wěky wěků. Amen.

Dnes se také swětj swátek: W Řjmě sw. mučednjků Procesa a Martiniana. Téhož dne w Kampanii sw. mučednjků Aristona, Krescentia, Entymiana, Urbana, Vitala, Justa, Felicissima, Felira, Marie a Symforosy. We Wintonii sw. Swituno, biskupa. W Suronu sw. Monegundy a m. g. sw.

3.

Žiwot sw. Heliodora, biskupa.

R. 340.

O sw. Heliodorowi máme zpráwy gen nepatrné a kusé, co ale nám o něm známo gest, tuto stručně podáme. Sw. Heliodor narodil se mezi rokem 330 a 340 w zemi Dalmatské, a byl následowně kragan sw. Hieronyma. Aby

se wzdělal a we wědách wycwičil, putowal do Řjma. Skončiw swá sstudia w Řjmě, stal se gak se zdá, mnichem, a pak do Aquilege se odebral. Zde naučiw se sw. Hieronyma znáti, učinil s njm přátelstwj, a nato geg s dwěma gesstě přátely Innocenciem a Evagriem do Thracie, Pontu, Bythinie, Galatie, Kappadacie, Cilicie a do Sirie prowázel. W Antiochii pozdržel se po něgaký čas; pak ale za Hieronymem na pausst Chalcidskau odessel; když wssak mezi tjm Innocencius umřel, nawrátil se do wlasti swé.

Sw. Hieronymus měl welkau starost, že ho rodičowé a wdowa sestra wssemožně přemlauwati budau, aby opustě žiwot mnišský opět po swětsku žiwot trávil, a protož geg austně i pjsemně napomjnal, aby w powolánj swém stálý byl, a žiwými barwami mu krásu a zásluhu žiwota mnišského ljčil.

Než sw. Heliodor nepatřil k těm wrtkawým a leniwým lidem kteřj sotwa že ruku swau k pluhu wztáhli, giž nazpět se ohljdagj; aneb do konce k těm, kteřj sotwa že ussli skrze známost Pána nasseho Ježjsse Krista possklwrn swěta, opět zase w ně se zapletagj. (Ef. II. Pet. 2, 29.) ale uwozuge, že králowstwj nebeské násilj trpj, a toliko, kteřj násilj činj, uchwacugj ge, (Ef. Mt. 11, 11.) nedal se prosbami přátel a přjbuzných z cesty nastaupené swésti, ale zapomjnage na ty wěci, které gsau zadu, k těm, které gsau před njm, usilně chwátal, a k ulože-

nému cjli běžel k odplatě swrchowaného powolánj Božjho skrze Krista Ježjsse. (Ef. Filip. 3, 13.) To čině stáwal se ode dne ke dni wždy dokonalegssjm, tak že geho poctiwost a spraawedlnost, maudrost a bohabognost daleko ssiroko známy byly. J nemohlo toto gasné swětlo ukryto zůstati, zwlásstě w oněch dobách, kde blud Arianský mnoho owčiček z lůna swaté cjrkwe wylaudil. J stalo se řjzenjm Božjm, že se sw. Helidor neyprwé stal knězem, pak i biskupem Altinenským. Co wsse swatý tento muž po celý čas biskupowánj dobrého učinil, o tom nás žádná zpráwa nedossla, to gediné se twrdj: že w Altině blud Arianský potřel, zbytky modlosluženosti wywrátil, mnoho kostelů wystawěl a poswětil a swým neustalým nalehánjm mnoho přispěl, že sw. Hieronymus swatá pjsma do latinského gazyka přeložil. Kdy a kde swatý biskup žiwot swůg dokonal, nikde se nečte. J nezáležj také mnoho na tom, anť wjme, že gméno geho zapsáno gest w knjze žiwota, a že sláwa gména geho newymře.

Rozgjmánj.

Gako sw. Helidor k žiwotu swětskému wjce se nenawrátil, ačkoli tomu přjbuznj a přátelé chtěli: tak stálj bychom my také měli býti w dobrém předsewzetj. Ach, kolikokráte do roka slibugeme naprawiti žiwot swůg zlý, kolikkráte do roku obnowugeme předsewzetj swé, a koli-

kráte opět zapomjnáme na slib a na wssecka dobrá předsewzetj! Tážeš se milý křesťane, proč na wzdor wssem slibům a nawzdor wssemu předsewzetj tak často do starých hřjchů a náruživostj upadáš? Přjčina toho gest, že zřjdka předsewzetj swé obnowuges, a že pakli ge obnowuges, welmi liknawě to činjš? Což newjš člowěče, že pec wystydne, pakli ustawičně na oheň se nepřikládá; a newjš, že oheň i swětlo pomine, nepřidáli se olege? Podobně wyhasne i oheň horliwosti w prsau lidských, a člowěk klesne w staré hřjchy, neobnowugeli denně ano okamžitě wssecka předsewzetj swá dobrá. Gako slunce denně dráhu swau nastupuge, tak musjme také denně znowa cestu ctnosti nastupowati. Nikdo dobře neskoná, kdo se denně skonáwati neučj. Denně můžeme hřessiti: následowně musjme také denně předsewzetj wraucj w srdci obnowowati a k němu wolati: »Dnes srdce buď žiwo!« Snadno dá se gměnj, na kterém gsme po léta střádali, w gednom okamženj utratiti, mnohém snáze pozbudeme poklad duchownj, na kterém gsme po celé žiwobytj pracowali, gsmeli nedbalj a neopatřugemeli denně wssecky brány dusse a srdce, kterými by nepřjtel k nám se dostati mohl. Ach co prospěgj wesskerá wjtězstwj nad nepřjtelem, když gen gedenkráte přemoci se dáme. Protož kde kdo po dokonalosti křesťanské taužjte, neopominugte každodenně dobrá swá předsewzetj obnowowati; gako tělo každodennj pokrm potřebuge: tak i dusse k posile swé dobrých před-

sewzetj zapotřebj má. Kdo bdj nad sebau a nad smysly swými, neklesne, kdo ale mimo sebe hledj, brkne, než se naděge. Protož:

Neostýchey se až do smrti sprawedlnosti nabýwati, nebo mzda Božj zůstáwá na wěky (Sirach 18, 22.)

J řekl gsem: nynjť gsem začal, tatoť proměna prawice Neywyššjho. (Žalm 76, 11.)

Hleďtež sebe, abyste neztratili toho, což gste dobrého činili, ale abyste odplatu plnau uznali. (Jan II. 8.)

Tak bláznjwj gste, že počawsse duchem, tělem dokonáwáte? tak mnoho trpěli gste nadarmo? a wssak nadarmo-li? (Galat. 2, 3. 4.)

Modlitba.

Neysladssj Ježjssi! propůgč mně prosjm čistau láskau swau, ať nasytj se žádost má a gá wěren Tobě zůstanu. O, pohleď na mne a wěz bolest mau nade hřjchy mými, které rozmnožily se gako pjsek w moři. Ach! kolikráte sljbil gsem Tobě ó Pane! že obnowým žiwot swůg! a hle až posawad wězjm w blátě hřjchů swých. Dlauholi o Pane! dlauholi gesstě čekati budeš na obrácenj mé? Ey Pane! dneš gesstě začnu naprawowat žiwot swůg hřjssný; ano nynjť gsem začal, tatoť proměna prawice Twé; neodwracug gi ode mne, neboť bez ni státi nemohu: ale wzbuzug liknawého, pozdwi-

hug klesagjcjho, a posilňug umdleného, na přjmluwu a orodowánj sluzebnjka Twého swatého Heliodora. Amen.

3. Též.

Žiwot sw. Raymunda, wyznawače.

R. 1000.

Sw. Raymund narodil se w Tolose, w stoletj gedenáctem. Rodičowé geho pocházeli z rodu urozeného a byli lidé welmi rozumnj. Raymund nebyl wychowán w rozmařilostech swětských, a proto giž w autlém dětinstwj gakausi usedlost mysli na gewo dáwal, a takowau skraussenostj se modljwal, že se každý, kdo ho koli widěl modljcjho, welice wzdělal. Dokonaw swá studia w klásstеře sw. Saturnia, počal přemeyssleti, kterýby staw byl by mu neypřiměřeněgssj a k spasenj neygistěgssj. Po mnohém přemegsslenj wstaupil do stawu manželského, w kterém po několika let welmi spokogeně žiw byl, ačkoli djtek žádných neměl. Po smrti manželky swé zůstal swoboden, wesskerau sjlu i neliké gměnj swé gediné ku prospěchu bližnjho, gehož gako sebe milowal, obracege. Na geho autraty stawěly se mosty, oprawowali se kostely, w čas postnj mnoho set chudých se žiwilo, a dráhné množstwj ssatů se gim rozdáwalo. Při tom byl tak skromný, že cokoli dobrého činil, gen po tagmo činil, a nikdy toho netrpěl, aby se gméno geho, gakožto dobrodince celého wůkolj weřegně gmenowalo, aneb dokonce do kamene

aneb někam ginam ku wěčné památce se wyrýwalo; držje se slow Spasitele řkaucjho: »Oslawugjli gá sebe sám, sláwa má nic nenj. (Jan 8, 5.1.)

Ostatně nepatřil sw. Raymund k duchu těch lidj, kteřj proto toliko almužnu dáwagj, že pohled na chudého bud nesnesnau, aneb že to pjsmo swaté welj; gemu sslo zwlásstně o wzdělánj lidu chudého, protož i při každé přjležitosti bázni Božj ge učil, a slowo Páně gim hlásal. Z té přjčiny založil sspitál při kostele sw. Saturnina, který po smrti geho přjspěwky giných dobrodinců zwětssen byw, gméno »sspitál sw. Raymunda« obdržel. A wssak na tom gesstě dosti nemage, rozdal konečně wesskeré zbožj swé a dal se do klásstera, kde káznj a báznj Božj wssecky spolubratry nad mjru wzděláwal, a mnoho lidj přinutil, že opustiwsse swět a wesskery radosti swětské, přjkladu geho následowali. Kolik roků w klássteře ztráwil nedá se udati, to gediné wjme, že neustále na cestě dokonalosti, ale milostj Božj sjlen, hleděl wždy wjc a wjc Tomu se podobněgssjm státi, genž dj: »Buďtež wy tedy dokonalj gakož i Otec wáš dokonalý gest,« (Mth. 5, 48.) a tak připrawen gsa, ažby ho Pán powolal, skonal bolestnau nemocj skljčen. Kdy, newj se. Pochowán gest dle swé žádosti we sspitále od něho založeného.

Rozgjmánj.

Sw, Raymund dokonaw studia swá, počal přemeyssleti, kterýby staw gemu byl ney-

gistěgssj; tjm nám na srozumněnau dáwage w gakém aumyslu my také staw něgaký bychom woliti si měli. Ale ach tu se welice od swatého Raymunda lissjme. My woljwáme si něgaký staw obyčegně gen proto, abychom w něm přissli k zaopatřenj, abychom nabyli bohatstwj, zjskali si slawné gméno, a rozkossj mohli požjwati swětských; na oslawenj gména Božjho, na spasenj dusse nebýwá při tom ani pomysslenj. Gaká to possetilost! gaká to nedbalost starati se o wěci pozemské a pomjgegjcj: o wěci ale nebeské a wěčné nedbati. Ach, gak mnozj toho pykaly a pykagj, bohužel až dosawáde, že woljce si staw aneb powolánj gakési toliko na časnost hleděli a nikoli na wěčnost; ach gak gsau nesstastnj ti lidé, gak nespokogenj; nenj gen gediné zlé, kteréž z nepředloženého wolenj stawu pawstáwá. Kdož sečte ty ostatnj hřjchy w tom stawu zpáchané, když se dáwá pohorssenj, když se nespraweedlnosti ďáblowé směgj, an angelé pláčj. Protož člowěče! kdokoli gsi, chceš-li si něgaký staw woliti, nezapomjney na Boha ani na spasenj dusse swé; ať negsi podobný učiněn lidem tohoto swěta, kteřj chytřegssj gsau nežli synowé swětla. A newjš-li s kým se poraditi, rad se s Bohem; Bůh ti bude zagisté neylepssjm rádcem. Slyš, že sám se ti nabjzj, řka:

Slyš synu a přigmi radu rozumu a nezamjtey rady mé.

Dey nohu swau w pauta gegj, a do obogku gegjho sjgi swau. (Eccl. 6, 24.)

We wssech wěcech modli se k Neywyšssjmu, aby řjdil w prawdě cestu twau. (Eccl. 37, 19.)

Gessto newjme cobychom činiti měli, toto toliko pozůstáwá, abychom oči swé obrátili k Tobě Bože. (II. Paralip. 20, 12.)

Swědky wzýwám dnes nebe i zemi, že gsem předložil wám žiwot i smrt požehnánj i zlořečenj. Wywoliž tedy sobě žiwot, abys i ty žiw byl, i sjmě twé. (S. Mogž. 30, 10.)

Modlitba.

Ty wjš ó neymilostiwěgssj Ježjssi! že srdce lidské přemeyssljj o cestě swé, ale že Hospodin zprawuge kroky geho: Ty, genž gsi cesta, prawda a žiwot, zprawug mne w prawdě swé a uč mne, neboť Ty gsi Bůh a Spasitel můg; w tebe daufám a zahanben nebudu. Naplň milosrdné zasljbenj swé, které si žalmistowi učinil řka: Rozum tobě dám a wyučjm tě cestě té, kterau kráčeti budeš. J nechci ničehož woliti, leč co se sláwau Twau se shoduge, a spasenj mému prospjwá, pro kteréž Ty i krew swau wyceditl si ráčil. Amen.

Dnes se také swětj swátek: W Alexandrii sw. Trifona; w Carhradu sw. mučedlnjka Eulogia; w Cesarey Kappadocké sw. Hiacinta mučednjka; w Klusinu w Hetrurii sw. mučedlnjků Irenéa gáhna a Mustioly wzácné panny; téhož dne sw. mučedlnjků Marka a Muciana; w Laödicei sw. Anatiolia biskupa; w Raweně sw. Data biskupa a wyznawače a m. g. sw.

4.

Žiwot swatého Prokopa, opata, patrona země České.

R. 1053.

Sw. Prokop narodil se we wsi Chotauni mezi Kauřjmem a Českým Brodem ležjcj, z rodičů urozených a zámožných. Prokop byl od neyautlegssjho wěku nad mjru nábožný a bohabogný, rád se modljwal, rád chodil do kostela, wssech dětinských her a wyraženj se stranil, a tak počestných mrawů byl, že i dospělj lidé na něm dobrý přjklad měli. Widauce nábožnj rodičowé, an milost Božj na pacholjkowi zpočjwá, dali ho do Prahy na Wyssehrad, kde tenkráte powěstné sskoly slowanské byly, gednomu na slowo wzatému mistru ho swěřiwsse. A Prokop mage wýborné učitele, hlawu schopnau, a wůli dobrau, prospěl nad mjru gak we wsselikých wědomostech tak zwlásstě w bázni Božj; a pjsse se, že si pjsma sw. wlastnj rukau opsal,*) že nad giné w nich zběhlý byl, a wssemožně hleděl skutky dokázati, čemu w nich se byl naučil. »Byli zagisté, gak sw. Jakub pjsse: činitel slowa a ne poslauchač toliko oklamáwagjcj sám sebe.« (Jak. 1, 22.)

*) Sw. Ewangelium nasslo se před několika 12 lety w Francauzjch w Remežj, kde francaussij králowé korunowani býwali, a na toto Ewangelium přjsahu swau skládáwak. Domnjwagj se učenj, že ho do Pařjže Karel IV. zawezl a tam králi darowal.

Widauce kanownjci Wyssehradsstj tak bohabogné a dokonalé obcowánj žáka swého, přigali geg, ač wssj silau odpjragjcjho do středu swého, a spolukanownjkem učinili. Tato důstognost, kterau mládeneček bezděky na se přigal, byla podnětem welkých ctnostj, neboť měl za to, že byw powýssen, služebnjkem wssech býti, a že čjm wyššj důstognost má, tjm wjce s Pánem Bohem objráti se mussj. A když dnem a nocj na modlitbách trwage, prospjwal maudrostj a wěkem a milostj u Boha i u lidj, tuť byl i na důstogenstwj kněžské poswěcen; a giž se ani wypsati nedá, gak dokonalé a swaté od té doby geho obcowánj bylo, neboť se zdál wssemu kněžstwu spjsse mnichem než kanownjkem býti, následugjcjm Pána řkaucjho: »Gdiž, a prodey wssecko což máš a rozdeg chudým, a pogď a následůg mne.« (Mth. 19, 21.)

Kdo gedenkráte okusil, gak sladko gest slaužiti Pánu Bohu, tomu znechutj se swět w neywětssj mjře i služba geho. Také sw. Prokop toho na sobě zkusil, neboť ačkoli giž wjce za mnicha držán byl než za kanownjka: zdálo se mu nic méně, že pokud w společnosti lidské žiw bude, swětu a žádostem geho umřjti možno nenj. J wzaw proto na sebe zákon*) a oděw Benediktinský, w klássteře Břewnowském bljže Prahy. Po něgakém čase ale opustil město a otčinu swau křjž na křjž procházel, hledage geskyni něgakau, w kteréby wzdálen lidj a hluku swětského o samotě Bohu

*) To gest: klássternj řeholi.

slaužiti a s njm w modlitbách a chwalozpěwu rozmlauwati mohl. Konečně nalézl po mnohém chozenj gednu geskyni nad Sázawau, k tomu aučeli nad mjru se hodjcj, anaž as dwě mjle od Kaužjma wzdálena byla. A tu wywoliw si za přjbytek, ustawičnými modlitbami, dlauhými a častými posty, tuhým mrtwenjm, spasitelným rozgjmánjm zwlásst pjsem swatých, a ginými způsoby Pánu Bohu slaužil a gemu dle možnosti podobněgssjm státi se hleděl.

Několik lét byl w této saukromnosti swatý tento muž žiw, nikomu powědom negsa; až Bůh konečně uzawřel wěrného služebnjka swého na gewo dáti, aby swětlo geho i mnohým giným swjtilo, kteřjby z temnoty swětské ku swětlu Božjmu dostati se chtěli. J stalo se, že si gednoho času weywoda český, knjže Oldřich, na low do lesů Sázawských wygel, a tu uzřew gednoho překrásného gelena, pustil se za njm; který utjkage u muže mnicha wětwe dubu klestjcjho se zastawil a gakoby od dáwna ho znal k nohám geho se uložil. A muž ten nebyl nikdo giný než sw. Prokop.

Wida knjže Oldřich wěc tuto nadobyčegnau, a že prst Božj zde zwlásstě aučinkuge, saudě, skočil i hned s koně, a pokloniw se, tázal se muže Božjho, kdo a co by byl; který w neyhlubssj pokoře odpowěděl, že welkým hřissnjkem gest, že z kázně na této paussti Pánu Bohu slaužj, a Prokop se gmenuge. Že tak swatého muže nassel, z toho měl knjže Oldřich

welikau radost, a i hned se ptal: zdaliby na tom mjstě klásster pro mnichy zákona sw. Benedikta wystawěti nechtěl. Swatý Prokop bez wůle Božj ničehož činiti nechtě, pomodliw se maličko, pak ale knjžeti ponawrhl, aby klásster zde wystawěl ku cti sw. Jana křtitele. Roku 1009 byl giž klásster dohotowen, a bohatě nadán. Sw. Prokop byl geho prwnjm opatem a pod geho otcowskau péči utjkalo se množstwj lidj hledagjcjch od něho na cestu k spasenj wedenu býti. Od té doby hlásala se geho powěst po celé zemi a ze wssech stran donásseli se mu znamenité dary, kteréž on mezi chudé a nuzné choré a nemocné, poceſtné a cizinci, každému dle potřeby rozdělowal, gakoby to sám Kristus Pán byl. Od něho neodessel nikdo bez potěssenj, nikdo bez naučenj, a nikdo bez pomoci, a on genž wětssj byl mezi wssemi učiněn, gest gako služebnjk wssech. J ljbilo se obcowánj Prokopowo Pánu Bohu tak, že ho giž zde na zemi oslawil; neboť na geho orodowánj dostali hlussj sluch, slepj zrak, němj řeč, kulhawj počali choditi, malomocnj se očistowali, posedlj uzdrawowali, a nebylo nemoci, kteráby na přjmluwu geho člowěka nebyla pominula. Ano i budaucj wěci a gmenowitě budaucj osudy klásstera Sázawského předpowjdal, kteréž se do slowa naplnily. Tak a tjm způsobem trávil sw. Prokop žiwot swůg po mnohá léta, neustáwage na cestě dokonalosti; až ho konečně Bůh k sobě powolal, a že w mále wěrným shledán byl, nade wssjm statkem swým ustanowil.

Rozgjmánj.

Sw. Prokop ſi pjſma ſwatá wlaſtnoručně opſal, — antě tenkráte geſſtě tiſkáren nebylo, — aby mohl w nich dnem a nocj čjtati, obſah gegich rozgjmati a gimi ſe zprawowati. My ale mohauce ſi pjſma ſwatá a giné ſpaſitelné knihy za lewný penjz kaupiti, raděgi to na knihy obracugeme obſahu, welmi čaſto ſwodného, bezbožného a nemrawného, aleſpoň lehkomyſlného. Ale ſuďte ſami lidé dobřj, zdaž to nenj zpozdiloſt, ano raděgi, zdaž to nenj ta neywětſſj bezbožnoſt, opowrhowati knihami, w nichž prawda Božſká geſt obſažena, a učenj žiwota: a na mjſto nich objrati ſe knihami, w kterýchž ničehož nenj než lže, zlehčowánj cjrkwe, ſmyſſlénky, báchory, marnoſti a poſſetiloſt? Řekněte mi, co za užitek máte ze čtenj těch a gim podobných kněh? Naučjte ſe z nich bázni Božj, naučjte ſe ſwým powinnoſtem? Stanete ſe ſkrze ně maudřegſſjmi a dokonalegſſjmi? Přiučjte ſe wěcem pro žiwnoſt proſpěſſným a užitečným, aneb ſnad gak hřjchu máte odpjrati a pokuſſenj přemáhati? — Ano naučjte ſe čas drahý mařit, tělesnoſt dráždit, ſwětu ſlaužit, hřjchy páchat a pěknými ſlowy ge omlauwat; naučjte ſe wěcem, které, kdybyſte neznali, ſpokogeni by gſte byli; wěcem, kterými ſe o čaſnau i wěčnau blaženoſt připrawugete. Pakli dle pjſma ſwatého, každý člowěk z každého ſlowa prázdného, kteréž mluwiti bude, wydá počet w den ſaudný. (Mtth. 12, 36.)

Myslijte že saudu ugde, který marné knihy pjsse i který marné knihy čte? O! kéžby každý z nás slowa tato uwážil, kéžby powrhowal knihami, ged pěknými slowy rozsjwacjmi. Neřjkey nikdo, že znáš dobře rozeznati dobré zrno od kaukole, a že z každé knihy něčemu dobrému naučiti se lze. J wěřjm tomu rád! Také kowkopowé znagj utrých a nepožjwagj ho, ano proto wsseligak se proti němu ohražugj: a nic méně po čase otráwenj umjragj. Mysljš, že se ti lépe powede? Ani sám nepoznáš gak poznenáhla dusse twá se zlým čtenjm nakazj. Tedy měg se každý na pozoru, a odlož knihy gedowaté, dřjwe než pozdě bude.

Nepobožných a marných řečj warug se, neboť welmi prospjwagj k bezbožnosti, a řeč gegich gako rak rozgjdá se. (II. Tim. 2, 16.)

Běda těm, kteřjž ustanowugj práwa neprawá, a kteřjž pjssjce, nesprawedlnost napsali. (Isaiaš 10, 1.)

Ať neodegde kniha zákona tohoto od úst twých: ale přemysslowati budeš w něm we dne i w noci, abys ostřjhal, a činil wssecky wěci, kteréž psány gsau w nj: tehdáž zprawjš cestu swau a porozumjš gi. (Josue 1, 8.)

Modlitba.

O, neydobrotiwěgssj milownjče dussj lidských Pane Ježjssi! Ty wjš, že mnozj lidé pohrdagj zákonem Twým, a že odwracugj ussi swé, aby

Tě neslyssěli, a oči swé, aby Tě newiděli. Gá ale Pane a Bože můg, rád chci tebe poslauchati, mluw gen ke mně, sladká zsau mi slowo Twá nad med. O, nepřestáwey ke mně mluwiti, pokad slyssj služebnjk Twůg a stwoř we mně ducha přjmého a wůli mau utwrz, abych cokoli slyssjm, rád také a ochotně plnil a zachowáwal. Amen.

Na dnessnj den připadá také swátek: W Africe sw. Jucundiana, mučednjka. W kragi Bituricenském sw. Lauriana biskupa mučednjka. W Sirmium sw. Innocencia a Sebastie, mučednjků. W Madauru w Africe sw. Namfaniona mučednjka. W Cyreně w Lidii sw. Theodora, biskupa. W Augsburku sw. Udalrika, biskupa a m. g. sw.

5.

Žiwot sw. Domicia, mučednjka.

Sw. Domicius, rodem Perssan, byl za panowánj cjsaře Konstantina Welk. od gakéhosi Abara wjře křesťanské wyuken. Gegj krása a prawda ugala se tak hluboce w dussi geho, že opustiw swé přjbuzenstwo i swé zbožj pozemské, do Nisibi města odessel, a tam pokřtěn byw, do klásstera wstaupil. Ale nad mjru tuhá kázeň a neobyčegné trýznění těla, které zde na sebe uwalowal, wzbudilo u ostatnjch mnichů nenáwist a zásst tak, že klásster ten opustiw, do klásstera swatých mučednjků Seregia a Bacha wstaupil. A tu wedl žiwot nad mjru přjkrý,

zprawuge se přjkladem Urbela, klásstera toho předstaweného, o kterémž se pjsse: že po ssedesáte let nic wařeného negedl, že nikdy neležel, a nikdy neseděl, a toliko o hůl se podpjrage celý ten čas stráwil. Na ponawrženj tohoto muže stal se sw. Domicius gáhnem; když se ale i knězem státi měl, utekl na gednu horu, a tam po něgaký čas beze wsseho obydlj žiwot tráwil, déssť, horko i zimu i wssecky proměny počasu trpěliwě snássege. Potom ale přebýwal w gakési geskyni w Syrii Cyrestické, nesčjslná dobrodinj lidem, ze wssech končin k němu se hrnaucjm, prokazuge tak, že mnozj, widauce, an nemocnj a chořj diwotworným způsobem se uzdrawugj, modly swé opausstěli a wjru swatau přigjmali.

Toho času stalo se, že cjsař Julian odpadljk, do boge proti Perssanům brannau rukau táhl. J událo se, že musil skrz Cyrestiku okolo geskyně sw. Domicia. Wida tu daw lidu weliký, dal se tázati, co by tu bylo, a když se mu řeklo, že w geskyni paustewnjk přebýwá, a lid přjtomný proto se sessel, gednak, aby geho choré uzdrawil, a gednak gim wssem požehnal: tu rozhněwal se cjsař, a wzkázal mu: Ze pakli proto do té geskyně ssel, aby Bohu swému se ljbil, ať nehledj lidem se ljbiti, ale ať o samotě žiw gest. Na to odpowěděl sw. Domicius: »Dussi swau a tělo swé giž dáwno gsem Bohu swému zaswětil, a proto do geskyně této odessel: lid wssak důwěrně ke mně přicházegjcj od

straniti nemohu.« To uslyssew cjsař, kázal gesskyni zatarasiti; a tak sw. muž w nj hladem žiwot swůg blahočinný dokonal. »Blahoslawenj, kteřj protiwenstwj trpj pro sprawedlnost: neb gegich gest králowstwj nebeské.« (Math. 5, 10.)

Rozgjmánj.

Kdožby nestrnul podiwenjm nad tak nesmjrnau přjkrostj, kterau se sw. Domicius po celý žiwot swůg mučil! a kdož neřekne, že pakli od tak tuhé kázně dokonalost křesťanská a blahoslawenstwj wěčné záwisj, že s to nenj, dokonalým býti.

O křesťanská dusse! myslj-li, že od pobožnosti a kázně zewnitřnj spasenj twé záwisj, welmi na omylu gsi. Umrtwowánj těla gest toliko prostředkem nábožnosti, ale nábožnostj nenj. J sám Domicius nectil by se od nás za swatého, kdyby nebyl také náružiwosti dusse umrtwowal. Řekni sama dusse křesťanská! co zpomahágj dlauhé posty, když dobrau powěst bližnjho gizliwým gazykem přznjš? Co zpomahá mrtwenj audů, když bugnau mysl na uzdě nemáš? Co zpomahá almužna wssecka, když w obchodu gsi nesprawedliwý? Mluw, co zpomohau ti wssecky ostatnj dobré skutky, když neumrtwjš swé náružiwosti, swau swéhlawost, swau prchliwost, swau ctižádost, swau záwist, swau nenáwist, swau chlipnost, swau nestřjdmost a ostatnj twé wássně? Gediná wásseň neumrtwená může pra-

menem býti nesějslného zlého. Kolik wálek nezplodila wládychtiwost, kolik wražd nespáchala mstiwost, kolik newinných dussj nepadlo chljpnosti na oběť! Zde tedy ó dusse křesťanská, zde započni bog swůg; a budeš-li wěrně bogowat, pak i cenu poznáš zewnitřnjho mrtwenj, a uhljdáš, že modlitba a bděnj a posty a mrtwenj audů gest zbranj a sstjtem proti wssem náružiwostem, a že, kdo gich dle naučenj wjry užjwá, i swjtězj a pak korunu dostane newadnaucj gakau i sw. Domicius obdržel.

Člowěk widj to, což zewnitř gest, Hospodin pak hledj k srdci. (I. Král. 16, 7.)

Ne ten gest prawý žid, kterýž gest zewnitř židem; aniž to gest prawé obřezánj, kteréž gest zgewné na těle: ale ten gest prawý žid, kterýž w skrytě gest židem; a obřezánj prawé gest, kteréž se děge w duchu a ne podle litery. (Řjm. 2, 28. 29.)

J wy, zewnitř zagisté, zdáte se lidem sprawedliwj, ale wnitř plnj gste pokrytstwj a neprawosti. (Math. 23, 28.)

Nekralug hřjch w wassem smrtedlném těle, tak abyste poslauchali žádosti geho. (Řjm. 6, 12.)

Neymilegssj! prosjm wás, abyste gako přjchozj a pohostinnj zdržowali se od tělesných žádostj, kteréž bogugj proti dussi. (I. Pt. 2, 11.)

Modlitba.

O Bože, Otče Neyswětěgssj! Ty znáš wssecky slabosti a křehkosti nasse a chceš, aby-

chom swatj a dokonalj byli. Ach my bjdnj, bez twé milosti negsme w stawu něčeho dobrého učiniti, o pogď neymilegssj Pane a Otče můg! a nauč nás swatau wůli Twau netoliko znáti, ale i dokonale plniti, bychom tak hodni učiněni byli zasljbenj Kristowých. Amen.

Téhož dne:

Žiwot sw. Alžběty, králowny.*)

Sw. Alžběta byla dcera krále Aragonského Petra a Konstancie, dcery Maufreda krále Sicilského. Narodila se pak roku 1271, gméno na křtu sw dostala po tetě sw. Alžbětě, Uherské kněžně a wychowána byla od swého děda krále Jakuba, přjgmjm swatého. Léta Páně 1276 umřel Jakub a Alžběta nawrátila se teď k rodičům swým. Zárodky wsselikých ctnostj, které děd pečliwau rukau w dussi gegj byl zasil, rostly tak bugně, že nižádným způsobem nemohly wjce udusseny aneb wytrhány býti, ano čjm starssj byla, tjm pewněgssj a čistěgssj byla také gegj ctnost. Gj býwala neywětssj rozkossj modlitba a sluzby Božj, a dosahssj osmého roku, počala giž tělo swé posty a ginau káznj mrtwiti, aby tělesnost nad duchem přewahy nedostala. Ona bogowala snážně proti swé wůli, dusila w sobě samolibost, potlačowala ná-

*) Sw. Alžběty swátek nesyětj se wssude w stegný den; někde padá na 4., ginde 5., 8, i 9. Cerwence.

klonnost k marnostem swětským, a když o někom slyssela, že žiwot wede ctnostný, i hned wssj silau geg následowati se přičiňowala. Tjm způsobem zwjtězjwsse nade wssemi náružiwostmi swými stala se přjkladem nezkalené newinnosti, neljčené pokory a neysrdečněgssj zbožnosti. Gegj Otec řjkáwal: že blaho swých zemj toliko zbožnosti swé dcery co děkowati má. —

Gak byla sw. Alžběta ctnostná a bohabogná, tak byla také slíčná. J ucházeli se záhy mnozj knjžata a králowé o gegj ruku, až se konečně za Dionysia, krále Portuğalského wdala. Radost w zemi byla nad tjm nesmjrná a Portuğalowé wjtali mladau králownu, gako angela strážného wesskeré země. Powýssenj na trůn králowský, nepowýssilo mysli swaté králowny, neboť gako gindy byla tichá, skromná, pokorná a bohabogná služebnice Božj a laskawá přjtelkyně nuzných, gen že ctnostj gegj teď mnohem byly zgewněgssj a patrněgssj, gelikož moci swé a bohatstwj swého powažowala za zwlásstnj dar Božj, kteréhož toliko k oslawenj gména Páně a ku pomoci bližnjho užjwati chtěla.

Dionys nebyl králem přjliš nábožným, a nic méně ctnosti Alžbětiny tak hlubokau uctiwostj ho naplnily, že gi ani toho neymenssjho w pobožnostech nepřekážel, ano přeswědčiw se o gegjm rozumu a zwlásstnjch darech ducha, také podjlu na zpráwě zemské gj dal, zagisté k nemalému sstěstj celého králowstwj. Magjc swatá králowna plnau swobodu k pobožnostem swým,

plnila powinnosti náboženstwj a powinnosti powolánj swého s neywětssj horliwostj a swědomitostj. Ona wstáwala denně welmi ráno, aby bez překážky k Pánu Bohu se pomodliti a o wěcech nebeských rozgjmati mohla; na to ssla do kostela na mssi swatau, a welmi často k swatému přigjmánj. Po mssi swaté trwala gesstě něgakau chwjli na modlitbách, pak ssla po swé domácnosti. Mělali pochwji, pracowala s dwořankami swými, buď na ornátech duchownjch aneb ssila ssaty pro chudé. Po obědě chodjwala obyčegně do swé domácj kaple, a tam se s takowau skraussenostj modljwala, že oči gegj často slzami zarosený býwaly. Při tom při wssem byla žiwa nad mjru střjdmě, postjwala se welmi často, nezřjdka nepožjwala ničehož, krom wody a chleba. Když gi někdy král napomjnal, aby kázeň swau zmjrnila, řjkáwala: »Umrtwenj nikde nenj tak potřebné, gako na trůnu, kde každá wěc nasse náružiwosti budj a žiwj.«

K neystkwělegssjm ctnostem swaté králowny náležj zwlásstě gegj autlá láska k chudým a nesstastným. Ona podporowala chudé a nuzné, mýwala gim nohy, pomáhala potřebným cizincům a obzlásstě chudj po domech skrytj nalézali na nj neymilostiwěgssj matkau a dobroděgku neywětssj. Ona podporowala také chudé panny, zwlásstě které byly w nebezpečenstwj hřjchu, a aby se slussně wdaly, gim dopomáhala. Ona zakládala we wssech kraginách králowstwj nemocnice a w Koimbře založila, nedaleko do

swého paláce spital, w kterém nemocné sama obsluhowala, a nebylo tak chatrného přjbytku, w kterémby nebyla nemocného wyhledala a i neyprotiwněgssj službu mu prokázala. Gak welikého zaljbenj Pán Bůh na dobroděgných těchto skutcjch měl, ukázal často diwotworným způsobem. Když gedenkráte chudým ženám nohy myla, nalézala se také mezi nimi gedna na noze ohyzdný wřed magjcj. Králowna přemahagjc ossklíwost swau, neumyla toliko tu nohu, ale i poljbila a poljbenjm noha se zauplna zhogila. Gindy nesaucj w zástěře welkau summu peněz, giž chudým dáti chtěla potkal gi král Dionys a otázal se, coby to nesla: načež swatá Alžběta řekla: »Růže!« — »Růže?« prawil král usmjwage se, neboť byla zima; a ay, když ssat otewřela, byly w něm skutečně překrásné růže. Na památku tohoto zázřaku malowáwá se swatá Alžběta obyčegně w zástěře růže nesaucj.

»Kohož miluge Pán, tohoť trestce; a mrská každého syna, kteréhož přigjmá.« (Žid 12, 6.) Tož zkusila i sw. Alžběta. Na nj, ačkoli skutky konala milosrdné a láskyplné, uwalil Bůh křjž a utrpenj; i neslať ho s trpěliwostj neunawenau a s sslechetnostj nadobyčegnau.

Prwnj křjž byla newěra manžela gegjho krále Dionysia, který opustiw choť swau, cizjch žen se přidržel. Swatá Alžběta rmautila se sice, že gegj manžel tak welice hřessj: ale mnohem wjce rmautila se, že Bůh tak náramně se urážj a lidu tak weliké pohorssenj se dáwá. Při

wssem tom byla nic méně trpělíwá a tichá, nečinila mu žádných předhůzek, alebrž wssecky powinnosti swé k němu zachowáwala, za něho se dnem a nocj modlila, a aby Bůh ho brzy naprawiti ráčil, udělowala sstědře almužny a tuhými posty se postila. Ba láska a trpěliwost gegj ssla tak daleko, že i o nemanželské děti muže swého se starala, gegich wychowánj sslechetným a nábožným ženám swěřila, a matkám gegich mnohá a welká dobrodinj prokazowala. Takowým chowánjm přemožen, poznal konečně král weliká prowiněnj swá tak, že se od žen chlipných odwrátiw, plnau láskau choť swau sslechetnau milowati počal.

Po mnohých letech musela Elisabeta opět znowa do sskoly utrpenj gjti. Král totiž zamilowal si zwlásst Sancha, gednoho z nemanželských synů swých, tudy ale dal přjčinu, že řádný nástupce Alfons s mnohými nespokogenci se spiknul a roku 1317 zgewně proti otci powstal. Králowna pokog nade wsse milugjcj nad mjru se tjm zarmautila a wssemožně syna, aby se otci wzdal, přemlauwala. Ale práwě tato snaha gegj zle se wykládala, a že se synem w tagném spiknutj proti králi gest, se gj spjlalo. Král utrhačným a aulisným gazykům uwěřiw, rozhněwal se, králownu wssech důchodů zbawil a do městečka Alanguer wypowěděl, odkud se wzdáliti nesměla, nechtělali žiwot swůg w nebezpečenstwj uwrhnauti. Ona wssak snássela wsse zlé tichostj podiwu hodnau, w modlitbě toliko

útěchu a posilu hledagjc. Rada některých pánů, aby na králi se mstila, že k tomu nápomocni gj budau, nenassla u nj žádného sluchu. Uslyssawssj ale, že otec a syn polem se potkati magj, nedbala giž na žádné nebezpečenstwj, ale na bogisstě se odebrawssj, tak dlauho prosbami a slzami synu domlauwala, ač se konečně otci wzdal. A wssak ani na tom dosti nemagjc, wedla sama syna k otci do tábora, který hrdinskau myslj gegj tak welice se pohnul, že gj netoliko wssecka stará práwa nawrátil, a mnohem wjce než prwé si gj wážil, ale i synu nesslechetné gednánj docela odpustil a na milost ho přigal.

Wůbec se na swaté Alžbětě wychwaluge, že pokog nad mjru milowala, ba i tenkráte mjr zgednati uměla, byťby i o gegj ugmě bylo, kdož nikdo mjr a pokog zgednati nemohl; neboť se pokog rozssjwá těm, kteřjž činj pokog. (Jak. 3, 18.)

Nedlauho po smjřenj se se synem upadl král Dionys do nemoci, která w krátkém čase nebezpečnau se stala. Pakli kdy Alžběta k manželi swému upřjmně se měla, bylo to zagisté w čas choroby geho, kdež gegj láska w neyčistssjm swětle se ukázala. Ona bděla při něm we dne w noci, a až do poslednjho okamženj geg obstaráwala. Zwlásst dala si záležeti, aby ho k sstastné hodince připrawila. Dobromyslná gegj domlauwánj a ohniwé rozbjránj prawd swaté wjry tak welice srdce geho obměkčilo, že w neyhlubssj pokoře a skraussnosti z hřjchů swých se

wyznal, swátostmi se zaopatřiti dal, načež i w Pánu Bohu zemřel dne 8. Ledna l. 1325.

Po smrti krále uzawřela se Alžběta do swé kapličky, s neywětssj wraucnostj se tam za dussi zesnulého modljc; a znowa službě Božj se zaslibugjc. Nato složila raucho králowské, oděla se w ssat řeholnj a tak oděna na mjsto, kde mrtwol ležel, se odebrala. Zde prahlásila u přjtomnosti wssech pánů země, že geptisskau zákona swaté Kláry gest, a déle za králownu držaná býti nechce. W tom také oděwu byla na pohřbu manžela swého. Po pohřbu putowala neyprw do Kompostelly a pak do Klásstera Klarisinek, který byla w Coimbře wystawěla w tom aumyslu, že slawný slib tam složj. Když ale někteřj nábožnj a oswjcenj muži gj domlauwali, aby toho nečinila, že w stawu swětském mnohem wjce přjležitosti nagde k dobročiněnj, opustila prozatjm od aumyslu swého a w gednom domě bljž klásstera se ubytowala. Od té doby byla gediné žiwa pro Pána Boha, modlila se skoro ustáwičně, mrtwila se rozličnými způsoby, posluhowala chudým, nemocným a wdowám; ano nezřjdka i do klásstera docházela slaužjc při stole nábožným sestrám. Wesskerá sjla gegj dussewnj i tělesná a wesskeré gměnj gegj stály k službám každému, kdo k nj w swé potřebě buď autočisstě wzal, aneb o kom ona se dozwěděla, že pomoci aneb rady a útěchy zapotřebj má. J mohlať tedy také o sobě řjci, gako druhdy sw. aposstol

Pawel: »že kterýmkoli národům maudrým i nemaudrým dlužnici býti chtěla.«

Aši rok před swau smrtj putowala gesstě gedenkráte do Kompostelly, a to sice pěssky; dwě panj toliko prowázely gi. Nikdo nedomeyssslel se, že chudá ta pautnice chléb po cestě žebřjcj, milowanau byla králownau. Tak hluboce pokořiti se nenj nikomu možno, kdo nenj progatý duchem prawé wjry, kteráž nám přikazuge, býti pokorného srdce tak, gako Spasitel náš pokorný byl, kterýž Bohem gsa opustil a sebe samého zmařil, způsob služebnjka přigaw. (Filip. 2, 7.)

Nawrátiwssj se sw. králowna z pauti swé dostala brzo na to smutnau zprávu, že mezi synem gegjm Alfonsem a mezi synem geho sestry weliké rozmyssky powstaly, a k bogi wsse se chýlj. J uzawřela w tom okamženj na tu nebezpečnau cestu se wydati a slůg to co slůg syna se sestřencem geho smjřiti. Mnozj gi zrazowali, do tak welkého nebezpečenstwj se newydáwati, ona ale odpowěděla: že nemůže Bohu žádná oběť tak milá býti, gako kdyby králů hněw umjrnila, a wálku zhaubnau zamezila. J ssla tedy. Gegjm přjchodem utjssili se giž poněkud rozčjlenj králowé, až konečně na gegj domlauwánj se opět smjřili. Sotwa ale že dokonán byl swatý tento skutek, roznemohla se w Extremoze, na pomezj Portugalském a Kastilském. J saudila hned, že hodinka smrti se bljžj. Plná důwěry w milosrdenstwj Božj spořádala bez odkladu wssecky

záležitosti swé pozemské, tak gak se na služebnici Páně slussj a spořádawssj ge, hotowila se k smrti. Tu skraussenost, kterau tělo Páně přigala, wypsati nelze, anij tu radost, která se na twář gegj wylila, když smjřená s Bohem na okamženj čekala, w které gi Bůh z tohoto swěta powolá. Dočkala se žádosti swé dne 4. Čerwence roku 1336, let magjc 65 žiwota swého.

Rozgjmánj.

Swatá Alžběta gest překrásným přjkladem prawé lásky k bližnjmu. Nechť on byl kdo byl, nedělala žádného rozdjlu. Chudý i bohatý, sprawedliwý i hřjssnjk, ano každý, každinký člowěk byl od ni milowán láskau neyupřjmněgssj. A to wssjm práwem. Neboť Syn Božj, který tak welice člowěka milowal, že se pro geho wykaupenj sám na smrt wydal, chce, abychom my také každého člowěka bez rozdjlu pro Boha milowali. J nenj člowěka tak bjdného a klesslého, kterýby do sebe něčeho neměl, cobychom na něm měli milowati a sobě toho wážiti. A bykby skutečně některý člowěk tak hanebný byl, žebychom na něm ničehož nenalezli lásky a wážnosti hodného: milugme ho aspoň, proto že obrazem Páně gest a tworem Božjm, předrahau krwj wykaupeným; a kdyby ani tak ledowá prsa twá se nerozhřála, tedy obrať zraku swého do srdce swého a progdi wssecky geho záhyby a skrýsse, a snadno nagdeš, že i ty ó člowěče, mnohými

hřjchy posskwrněný gsi, že skoro wssickni ostatnj lidé nad tebe gsau ssslechetněgssj a dokonalegssj, a že nemiluges bližnjho pro geho bezbožnost, nýbrž toliko pro hrdost a nenáwist swau. Gaká to diwná wěc, že bližnjho tak rádi nenáwidjme, sebe pak tak rádi milugeme; že ale sebe nenáwiděti, bližnjho pak milowati žádným způsobem nechceme. Kdyby lidé, kteřj se za dokonalé držj, kleslého bližnjho upřjmně milowali, snadno by kleslý od pádu swého se powznesl; neboť láska gest klje, kterým se srdce lidská otwjragj, a pákau, kterau každý padlý se zdwihá. Hřjssnjk zatwrdj se snadno w hřjchu, nenagdeli člowěka, který by si láskau důwěru zjskal, diwotworným tjm kljčem srdce geho otewřel, a lék potřebný na ránu geho wložil. Zkus to každý sám na sobě; a nechcešli zkausseti, potaž se pjsmem swatým a z nich se naučjš, že Kristus Pán nenakládal s hřjssnjky twrdě a nemilostiwě: nobrž že sám o sobě řekl, že přissel, aby hřjssnjky k pokánj powolal. A milowal-li sám Wykupitel hřjssnjky, a přisselli ge k pokánj powolati: ty bys se w přepychu swém směl osměliti, bližnjho nenáwiděti, proto že hřjssnjkem gest? Kdo stogj, wiz ať nepadne.«

Totoť přikázanj máme od Boha, aby ten, kdož miluge Boha, milowal i bližnjho swého. (I. Jan 4, 21.)

Každý, kdož nenáwidj bratra swého, wražednjk gest. (I. Jan 3, 15.)

Zdaliž nenj geden otec wssech nás? zdali Bůh geden nestwořil nás? proč tedy pohrdáte gedenkaždý z wás bratrem swým. (Malach. 2, 10.)

Neymilegssj, poněwadž Bůh tak milowal nás: i myť máme gedni druhé milowati. (I. Jan 4, 11.)

Modlitba.

Ty gsi gediný Bůh můg, a dobrotiwý Stwořitel můg, který dusse nasse miluge a žádným stwořenjm nepohrdá. Gá ale! eyhle gsem sám hřjssnjk mezi hřjssnjky, které Pane Ty wykaupil gsi; gá gsem wssemu stwořenj důkazem neywětssjho smilowánj Twého. Tisjckráte mohls mne zničiti, kdybys byl chtěl. Tys nechtěl tomu, proto že dusse miluges a na hřjchy lidské nezpomjnáš, když oprawdowě pykagj, neboť wssecky cesty Twé gsau plné milosrdenstwj! A gá tak bjdné a hřjssné stwořenj, gá bych se opowažowal, bratra mého pro hřjch geho nenáwiděti? J neučinjm toho Twau pomocj ale milowati geg chci pro Tebe o Pane! kterýž dřjwe milowals mne, gako sebe samého. K tomu mi dopomahey Bůh Otec, Syn, Důch swatý. Amen.

Na dnessnj den připadá také swátek: W Řjmě sw. Zoe, mučednice — wiz žiwot sw. Sebastiana. W Cyréně w Lybii swaté Cyrylly, mučed. W Jerusalémě sw. Athanasia gáhna. W Sicilii sw. mučednjků Agathona a Trissiny. W Tamis o Sythii sw. mučednjků Marina a Theodota. W Treviru sw. Numeriana, biskupa. U Septempedánů w Picini sw. Filemeny panny, a m. g. jw.

6.

Žiwot sw. Isaiáše, proroka.

Sw. Isaiáš prorok gest wám wjce znám dle proroctwj, které napsal, než dle žiwota. Co o něm se pjsse, gest toliko následugjcj kratinká zpráwa. Isaiáš byl syn Amosa, muže w Jerusalemě welmi prosluhého, genž prý zetěm krále židowského Manasesa byl. I wedl Isaiáš žiwot nad mjru swatý a tuhý, tak že gen gediný oděw, a ten byl žjněný, nosil, konečně ale k rozkazu Božjmu beze wsseho oděwu chodil. Že Židy a krále gegich trpkými slowy pro gegich newděk k Bohu a pro modlářstwj i neprawosti káral, ku Sodomským a Gomorrským ge přirownáwal, a hněwem i těžkým trestem Božjm gim wyhrožowal, wzali si ho w nenáwist. Bezbožný král Manases zwlásstě ho pronásledowal a konečně ho i gaw powěsiti a wýpůlky za žiwa pjlau rozřjznauti přikázal.

Žádný z proroků nemluwil tak gasně a určitě o budaucjm Wykupiteli a o osudech geho, gako prorok Isaiáš, tak že čtauce geho proroctwj, swatá Ewangelia čjsti se domnjwáme. Prawj pak mimo giné řka: Ay panna počne a porodj syna a nazwáno bude gméno geho Emanuel (t. g. s námi Bůh). I nebudeť křičeti ani bauřiti, ani slyssán bude w ně hlas geho. Třtiny zlomené nesetře a knotu kauřjcjho neuhasj. Nebude smutný ani strasslíwý. Bůh sám přigde

a spasj wás. Tehdáž otewrau se oči slepých i ussi hluchých otewrau se. Tehdáž poskočj kulhawý gako gelen a prozpěwowati bude gazyk němých. — On nemá podoby ani krásy. Byl zagisté neyopowrženěgssj z lidj, muž plný bolestj a tak potupený, že ukrýwaly se před njm twáři, pročež i neważili gsme ho sobě za nic. W prawdě neduhy nasse on nesl, bolesti nasse on snássel. On raněn gest pro neprawosti nasse, potřjn gest pro hřjchy nasse. Kázeň nasse na něm gest pro pokog náš, a zsinalostj geho uzdraweni gsme. Hospodin položil na něm neprawosti wssech nás. Obětowán gest proto, že sám chtěl a neotewřel úst swých. Gako owce k zabitj weden bude, a gako beránek před tjm, kterýž ho střjže, oněmj a neotewře úst swých. — Tělo swé dal gsem bigjcjm a ljce swé rwaucjm; twáři swé neodwrátil gsem od lagjcjch a od pligjcjch na mne. — Poněwadž položil za hřjch dussi swau, uzřj sjmě dlauhowěké a wůle Hospodinowa w ruce geho zřjzena bude. Protože pracowala dusse geho uzřj a nasycen bude: w uměnj swém osprawedlnj on sprawedliwý služebnjk můg mnohé a neprawosti gegich on ponese. Protož oddělјm gemu mnohé a silných rozdělj kořisti, protože wydal na smrt dussi swau a s hřjssnými počten gest, a on pokutu za hřjchy mnohých nesl a za přestupnjky prosil. —

Rozgjmánj.

Tak zgewné známky o budaucjm Spasiteli udáwali stařj prorokowé, že geg každý žid w

swatých pjsmjch poněkud gen zběhlý snadno mohl poznati. Oni wssak měli oči a newiděli, měli ussi a neslysseli a protož zawrženi bywsse, celému swětu gsau na důkaz hněwu Božjho pro zatwrzelost a zaslepenost swau. Gsme my ale lepssj w tomto ohledu, než židé? Nenj dosti lidj we wssech stawech, kteřj newěřj, že Kristus ge Syn Božj, Wykupitel a Spasitel náš? — Ano diwte, diwte se tomu! Newjm, zdali také wy, kteřj se diwjte, žeby to možná wěc byla, gá řku, zdali také wy k oněm lidem nepatřjte, zdali wy také aspoň skutky swýma Krista Pána Spasitele swého nezapjráte. Wy k. p. wěřjte, že Kristus Pán gest Syn Božj, a wjte, že stogj psáno: »aby we gménu Ježjsse každé koleno klekalo nebeských, zemských i pekelných;« (Filip. 2, 10.), wy wěřjte, že Kristus Pán gest Spasitelem a Wykupitelem nassjm a wjte, že stogj psáno: »Nemilugeli kdo Pána nasseho Ježjsse Krista, budiž proklatý.« (I. Kor. 16, 22.) Wy wěřjte, že Kristus Pán bude saudcem nassjm a wjte, že prawj: »že přigde w slávě Otce swého s Anděli swými a odplatj každému podle skutků geho.« (Mth. 16, 27.) Nuže, když to wsse wjte a wěřjte, tedy zagisté také wasse obcowánj dle wjry wassj zpořádáno gest, protože wjra bez skutků mrtwá gest, a protože i zlj duchowé wěřj a se třesau. Ale Bohužel, »že nenj sprawedliwého žádného, že nenj rozumného, nenj, kdoby hledal Boha. Wssickni se uchýlili, spolu neužitečni učiněni gsau; nenj, kdoby činil

dobré, nenj ani gednoho. Hrob otewřenj gest hrdlo gegich, gazyky swými lstiwě mluwj, ged litých hadů pode rty gegich; gegich ústa plná gsau zlořečenj a hořkosti; nohy gegich rychlé k wylévánj krwe a nenj bázně Božj před očima gegich.« (Řjm. 3, 10. 15. 18.) Pročež wolá prorok Isaiáš:

Běda wám, kteřjž řjkáte zlému dobré a dobrému zlé; kladauce tmy za swětlo a swětlo za tmy; pokládagjce hořké za sladké a sladké za hořké. Běda wám, kteřjž gste maudřj w očjch swých a před sebau samými opatrnj. (Is. 5. 20. 21.)

Běda wám, kteřjž wstáwáte ráno, abyste chodili po opilstwj, a pili až do wečera, tak že wjnem hořjte, a djlo pak Hospodinowo nehledjte, aniž skutků rukau geho spatřugete. (Is. 5, 11. 12.)

Běda wám, kteřjž osprawedlňugete bezbožného pro dary a sprawedlnost sprawedliwého odgjmáte od něho. Protož gako gazyk ohně (plamen) zžjrá strnisstě a horkost plamene spaluge: tak kořen gegich gako pýr bude a plod gegich gako prach wzegde. (Is. 5, 23. 24.)

Modlitba.

Ach Pane a Bože můg! Tys wlil w dussi mau swatau wjru Twau a abych wedle nj žiw byl, milostj swau mne posilňuges; gá ale uchýlil se od cest Twých a nohy swé na cestu ne-

prawosti uwedl gsem. Ach kdyby ty milosti, Tyrsstj a Sodomětj byli obdrželi, které gsi mně uděliti ráčil, dáwnoby byli w žjni a w popeli pokánj činili. Gá ale, gá newděčnjk wáljm se w hřjssjch, gakoby ani Boha nebylo, saudce sprawedliwého. O, neopowažugi se očj swých k Tobě Pane pozdwihnauti, ale w prsa se bigi: Pane buď milostiw mně hřjssnému nynj i na wěky. Amen.

Téhož dne:

Žiwot sw. Godolevy aneb Bohumily.

Sw. Godoleva narodila se we wsi Londefort we Francku z rodičů urozených a počestných. Otec gegj nazýwal se Wifrid, matka Ogina. Bohumila, tak sw. Godolevu teď nazýwati budeme, byla giž w autlém wěku mrawů usedlých a wážných, tak že giž tenkráte wssickni, kdož gi znali, swatému obcowánj gegjmu se diwili. K tomu k wssemu byla welmi sličné twáři a postawy nad mjru ussslechtilé, a protož mnozj urozenj a bohatj mládenci o gegj ruku se ucházeli. Bohumila zasnaubila se konečně Bertulfowi, muži sice wysoce urozenému a welmi bohatému ze země Flandrské, ale přitom i surowému a necitelnému, genž se k nj welmi laskawě chowal a neywřelegssj lásku předstjral. Sotwa že Bohumila do wlasti geho přigela, proměnil Bertulf náhle wřelau lásku w diwokau nenáwist, giž

matka geho ustawičným posstiwánjm žiwila a podpalowala, tak že s manželkau swau ani mluwiti nechtěl, a gak gen mohl, gi rmautil a sužowal.

W tak smutném stawu prokázala se Bohumila prawau křesťankau. Snássela wssecky přjkořj neunawenau trpěliwostj a čjm wjce lidé gi opausstěli, tjm wjce daufala w Boha. K němu utjkala se w každé nesnázi, k němu modljwala se za protiwnjky swé a u něho hledala utěchy w zármutku a sauženj swém. Při tom při wssem zprawowala wesskerau domácnost prozřetelně a opatrně a tak dokonale se chowala, že ani ten neygizliwěgssj gazyk se neosmělil, gi z některého hřjchu aneb powiněnj stjhati. — »Tak gest wůle Božj, abyste dobře činjce k mlčenj přiwedli newědomost neopatrných lidj.« (I. Pt. 2, 15.)

Trpěliwost a tichá mysl sw. Godolevy pobauřila surowého manžela gegjho w takowé mjře, že wssemožně na to přemeysslel, kterakby gj wjce gesstě teyrati a sužowati mohl. J přikázal gednomu z pacholků swých, aby gi ustawičně střehl, na wssecky kroky gegj pilný pozor dáwal, a za potrawu denně krom kauska chleba giného ničehož gj nedáwal. Pacholek sám w sobě giž hrubý a necitelný chtě pánu swému se zaljbiti, činil gesstě wjce, než mu přikázáno bylo. On nedal skutečně panj swé ničehož, mimo kausek suchého chleba a trochu wody, ale i tak hrubě a nelidsky s nj nakládal, gakoby ženskau byla tau

neyopowrženègssj. Ale i tu prokázala se swatá žena, že prawau křesťankau gest. Wěrná slowům apostola řkaucjho: »Neodplacegte zlého za zlé, ani zlořečenstwj za zlořečenstwj: ale naproti tomu raděgi dobrořečte, nebo k tomu powoláni gste, abyste požehnánjm dědičně wládli,« (I. Pt. 3, 9.) byla nicméně wzdor wssemu urážení nad mjru tichá; z gegjch úst newyssel nikdy žadný nářek, a žádná stížnost na ukrutnost pacholkowu aneb pána geho; ona snássela wsse trpěliwostj nepřemoženau, děkowala Bohu srdečně, že gi té přjležitosti dopřáti ráčil, by pro něho z lásky trpěti mohla, ano i skrowný oběd swůg s chudým a nuzným děljwala. — »Kdo gest, gesstoby wám usskodil, budeteli následowníci dobrého. Ale i trpjteli co pro sprawedlnost, blahoslawenj gste! Pohrůžek pak gegich nebogte se a nestrachugte se, ale Pána Krista poswěcugte w srdcjch swých! Lépeť gest, abyste dobře činjce, budeli chtjti wůle Božj, trpěli, nežli zlé činjce.« (I. Pt. 3, 13. 14. 15. 17.)

Wida Bertulf, že trpěliwost a tichau mysl nenáwiděné manželky tjmto teyránjm neoblomj, zdwodil, od bezbožné matky ustawičně sstwán, swau ukrutnost a toliko polowici chleba a wody gj dáwati poručil, než prwé dostáwala. A wssak Bohumila neprohřessila se ani slowem, ale i toto zdwogené sauženj nadobyčegnau trpěliwostj snássela, s chudými se gesstě děljc o chleb, ač skrowně poskytnutý. »O Pane Bože, modljwala se w skljčenosti swé, o Pane Bože, buď

pamětliw křehkosti mé a neopausstěg mně w sauženj mém. Kterýžto wytrhuges daufagjcj w Tebe, posilň mne w bauři pokussenj tohoto, a ačkoli mi manžel utrhl na potrawě, Ty neumenssug swé dobrotiwosti a milostiwosti, a propůgč, ať se Ti wždy náboznau poslussnostj ljbjm.«

Až posud neopowážil se Bertulf na manželku swau sáhnauti, pro strach před mocným přjbuzenstwem gegjm; že wssak wždy nowým a nowým způsobem hůře a hůře gi sužowal: seznala, že o nic giného tu negde, než o gegj bezžiwobytj. J dala se na autěk, gedinau wěrnau služkau prowázená. Po nesmjrných nesnázjch dostala se k rodičům w ssatu chatrném a bosa. Zármutek gegjch nedá se wypsati, slyssjcjch, co ubohá Bohumila od manžela wytrpěti musila. J přemeyssleli o tom, kterakby pro budaucnost staw gegj se zlepssiti dal a posléz se obrátili na Balduina, hraběte Flanderského a na biskupa Naviomenského, žádagjce, aby Bertulfa k tomu měli, by manželku swau opět se wssj ctj k sobě wzal, gako manžel slussně se k ni chowal, a gak se slussj, s nj nakládal. Bertulf sljbil wsse, co se od něho žádalo, učiniti. Godolewa znagjc geho ljcoměrnost, newěřila slowům geho; aby se wssak wůli rodičů neprotiwila, ssla, kam gi powinnost wolala. Sotwa ale že do Flanderska přissla, obnowila se stará sauženj, a Bertulf, gakoby gj to zpláceti chtěl, že na něho u rodičů žalowala, mnohem hůře s

ubohau nakládal, tak že patrno bylo, že to o gegj žiwot gde. Ubohá Godolewa uzawřela si pewně, neutjkati wjce, ale raděgi žiwot swůg a wssecky bolesti Pánu Bohu swému obětowati, stań se co stań. Mnozj známj widauce welké protiwenstwj, které snássela, zlořečili manželi gegjmu, a litowali gi. Ale Godolewa, gegjž dusse w ohni protiwenstwj zkussená bywssj od wěcj zemských se odlaučila a toliko k nebeským hleděla, odpowěděla řkauc: »Mogi milj! nezlořečte prosjm manželi mému, ale raděgi mu žehnyte, neboť zákon Páně přikazuge: nezlořečiti zlořečjcjm, alebrž žehnati gim a dobře činiti; za protiwnjky a utrhače se modliti, a nepřemáhati dobré w zlém, ale zlé w dobrém.« »Gá nežádám, prawila dále, žádných swětských rozkossj. Nač se má tělo smrtelné a w krátce w prach, z něhož powstalo, se rozpadagjcj, w rozmařilosti a rozkossjch kochati?« »Neplačte na darmo, a nemeyslete, že nesstastná gsem. Negsemť gá nesstastná, gak wy se domeyssljte, ačkoli auzkostj a sauženjm skljčená: neboť nade wssecky ženy Flanderské, které teď gsau, powýssená budu. To učinj mi Hospodin, kterýž mocný gest, kterýž pozdwihuge poražených a rozwazuge swázané, kterýž obweseluge zarmaucené a ulewuge gim bolestj gegich.« — Wy, kterýž auzkostmi a strastmi stjsněni gste, pozdwihněte očj a myssleni swá k nebi, a trpěliwi buďte, tam gest wasse

útěcha, tam wasse odměna! »Pročež neoblewugme, prawj sw. Apoſſtol Pawel, ale ačkoli ten člowěk náš, kterýž geſt zewnitř, ruſſj ſe: wſſak ten, kterýž geſt wnitř, obnowuge ſe den ode dne. Nebo toto nyněgſſj kratičké a lehké ſauženj naſſe přewelmi welikau wěčnau, wſſe přewažugjcj ſláwu w nás půſobj, když nepatkjme na ty wěci, kteréž ſe widj, ale na ty, kteréž ſe newidj. Nebo ty wěci, kteréž ſe widj, gſau čaſné; ale které ſe newidj, gſau wěčné.« (II. Kor. 4, 16.—18.)

Wida zaſlepený Bertulf, že wſſecky záměry geho, manželku ſwau hladem a ſužowánjm ze ſwěta zprowoditi, marné a galowé gſau, a uſtawičné wýčitky bezbožné matky ſwé, že bogácný a zbabělý geſt, déle ſnáſſeti nechtě: přikázal konečně dwěma pacholkům, aby Godolewu tagně uſmrtili. By podezřenj, že ſám půwodem té hanebné wraždy geſt, od ſebe odwrátil, weſſel k manželce ſwé předſtjral, že w giſtých záležitoſtech do Bruſelu gjti muſj, proſil s neywětſſj ſkrauſſenoſtj za odpuſſtěnj za wſſe, co gj kdy zlého byl učinil, ſlibowal wſſe, ažby ſe nawrátil, dle možnoſti naprawiti a láſkau neyupřjmněgſſj gi milowati. Několik dnj na to wrazili čaſu nočnjho ti ugatj dwa wražedlnjci w ložnici ſw. Godolewy, wytrhli gi z poſtele, prowazem uſſkrtili a pak opět do lože položili a přikryli, myſljce, že tak náſilná ſmrt gegj ukrytá zůſtane. J podařilo ſe gim to na něgaký čas, neboť ſe wůbec domnjwali, že ubohá ho-

řem a žalostj náhle umřela. Ale Bůh, před gehož okem žádný zločin ukrýti se nedá, obgewil swatost gegj mnohými zázraky, tak že i Bertulf sám z ukrutného činu swého se wyznal, a pak w klássteře až do smrti tuhé pokánj konal. Smrt swaté Godolewy aneb Bohumily padá asi na rok 1070.

Rozgjmánj.

Že muž a žena w neswornosti a gak řjkáwáme, na sstjru spolu žiwi býwagj, nenj bohužel wěc tak řjdká a neobyčegná; z řjdka kdy ale tacj manželé pátráwagj po přjčinách té neswornosti a následcjch gegich, a mnohem řjdčegi gesstě přemeyssljwagj, kterakýmby způsobem pokog a swornost do domu uwedli. Přednj a takměř gediná přjčina různic a swárů w manželstwj býwá: že zasnaubenci do stawu manželského obyčegně bez Boha a bez prawé lásky wstupugj. Oni nemilugj geden na druhým ctnost, ale toliko wěci zewnitřnj: buď sličnau twář, buď aulisnau řeč, buď wysokau důstognost, buď welké gměnj a zbožj. To ale gsau wěci, které buď w krátce pomjgegj, buď se kolikráte ani neuskutečňugj. Gaký diw, že náklonnost na tak slabé půdě založená přestáwá; gaký diw, že když tělesná náklonnost přestala a oči slepau wássnj zatemnělé se protřely, gaký diw, že manželé nynj teprw nedokonalosti a wady obapolné ano přečasto i bezbožné wjdagj; gaký diw, že nynj

geden druhého ani snásseti, ani poklésky gemu odpausstěti nechce, ale za swé zklamané naděge druh druha snižuge, tupj a hanj, pakli giné a mnohem horssj wěci nedělá. Owssemť, nebo nenaučili se mjti trpěliwost s křehkostmi bližnjho, nenaučili se w protiwenstwj útěchy hledati u zdroge wsseho potěssenj u Boha, nenaučili se milowati bližnjho, byť i chybugjcjho, gako sebe samého, a ctjti w něm dussi krwj Kristowau wykaupenau! Když ale zasnaubenci prawau láskau se milugj, když milugj na sobě ctnost a bázeň Božj, ay tenkráte to z cela ginák wypadá. Neboť ctnost nikdy netratj swau starau krásu, ano čjm starssj gest, tjm býwá i krásněgssj, a nowau krásau upewňuge se i láska manželů, kteřj w stawu swém giného cjle neznagj, než gediné toho, aby se wespolek zdokonalili, poswětili, a wůli Božj w sobě naplnili. Mezi nimi nenagdeš žádného swáru, proto že geden s druhým trpěliwost má; mezi nimi neuslyssjš žádné stjžnosti a nářku, proto že wůle Božj gim swatá gest; neuwidjš ge na sebe mrzuté a hněwiwé, proto že geden druhého laskawostj přewyssiti se snažj. Slowem, oni gsau skutečně gedna dusse, we dwau těljch a naplňugj slowa Apostola řkaucjho:

Muži, milugte manželky swé, gakož i Kristus milowal cjrkew a wydal sebe samého za ni na smrt. (Efes. 5, 25.)

Taki i muži magj milowati manželky swé, gako swá wlastnj těla. Kdo miluge manželku

swau, sebe samého miluge. Žádný zagisté nikdy těla swého neměl w nenáwisti: ale krmj ge a chowá gako Kristus cjrkew. (Efes. 5, 28. 29.)

Protož opustj člowěk otce i matku swau, a přidržj se manželky swé, a budau dwá w gednom těle.

I wy gedenkaždý z wás manželku swau tak, gako sám sebe milug: manželka pak ať se bogj (poslauchá) muže swého. (Efes. 5, 33.)

Modlitba.

O Bože! kterýs w rági manželstwj ustanowil, a aby manželé powinnosti swého stawu dokonale plniti mohli, na důstognost swátosti ge powyssil: prosjme, račiž se na orodowánj swaté služebnice Twé Godolewy nad manžely smilowati; a tu milost gim propůgč, aby wždy w swaté swornosti žiwi byli, powinnosti swého powolánj swatě plnili, a tak stali se hodni se služebnicj Twau po smrti korunowanau býti. Skrze Krista Pána nasseho. Amen.

Na dnessnj den padá gessté swátek: W Řjmě sw. Tranquilliana, mučed. W Tuscii sw. Romula, biskupa, mučed. W Kampanii sw. Dominiky, panny, mučednice. Tamtéž sw. Lucie, mučednice. We Skotsku sw. Galadia, blahowěsta též země. W Treviru sw. Goara, kněze a wyznawače. W Anglii sw. Serburgy, králowny a abatisse. W Čechách blah. Angely, panny, a m. g. sw.

7.

Žiwot sw. Willibalda, biskupa Eichstadského.

R. 704.

Sw. Willibald, bratr sw. Walburgy a sw. Wunibalda, narodil se roku 704 w Anglicanech. Otec geho byl sw. Richard, z rodu králů Saských, matka sw. Bonna, sestra sw. Bonifacia, blahowěsta Němců. W třetjm roce gsa, padl do tak těžké nemoci, že i lékařowé na geho uzdrawenj pochybowali. Bohabognj rodičowé rmautili se welice nad nebezpečenstwjm, kteréž prworozenému gegich brozilo. Widauce, že wssecka pomoc lidská marná, wzali autočisstě k Bohu, k Pánu nad žiwotem a nad smrtj. Před domem gegich stál weliký křjž, u kteréhož lidé we wssech potřebách swých důwěrně se modljwali. Ku křjži tomu utekli se také bolestj skljčenj rodičowé, a položiwsse polomrtwého synáčka u geho paty, modlili se srdečně k Spasiteli, slibugjce, že djtě swé službě geho auplně zaswětj, kdyby ho milostiwě zachowati a uzdrawiti ráčil. A Bůh wyslyssel ponjženau modlitbu gegich, a Willibald se dokonale uzdrawil. Ay nenjž ukrácená ruka Hospodinowa, aby spasiti nemohla, aniž gest obtjženo ucho geho, aby neslyssselo.« (Isai. 59, 1.)

Sw. Richard a bohabogná geho manželka sw. Bonna neodkládali dlauho s slibem swým, ale Willibalda, gak mile ssestého roku

dali do klásstera Waldhaimského, aby se tam kázni a bázni Božj i liternjmu uměnj učil. Klásster ten stál pod zpráwau Egbalda a byl powěstný pro pěknau kázeň w něm panugjcj a pro rozmanitau učenost geho obywatelů. Willibald dostaw za wůdce a mistry muže učené w bázni Božj zběhlé, činil welmi weliké pokroky gak w liternjch uměnjch tak i w křesťanské dokonalosti. Gesstě nebyl tenkráte mnichem, aniž njm w tak mladém wěku býti mohl, ale on nic méně wssecky zákony řeholnj swědomitě gako neydokonalegssj mnich zachowáwal, a w krátkém čase tak welice se we wssech ctnostech zdokonalil, že tichostj, pokorau a poslussenstwjm wssem bratřjm za wzor býti mohl, a že giž tenkráte ze wssech skutků geho widěti se mohlo, že toliko po statcjch nadzemských bažj, w pozemských wěcech ale žádné rozkosse nenalézá. Tak žiw gsa w klássternj tichosti dosáhl Willibald sedmnáctého roku. Tu zmocnila se ho neodolatelná tauha po zasljbené zemi, neboť myslil, že uzřj-li mjsta žiwotem a smrtj Páně zaswěcená, welice se na cestě dokonalosti utwrdj a posilnj. J nepřestal na otce a na bratra swého Wunibalda prosbami doléhati, až gich uprosil, že ho doprowoditi sljbili. Rjm byl prwnjm cjlem gegich pautě, ale než tam dorazili, umřel sw. Richard w Lukce smrtj sprawedliwých.

Synowé obstarawsse pohřeb milého otce, wydali se opět na cestu k hlawnjmu městu křesťanstwa, a okolo sw. Martina l. 720 tam do-

razili. Zde wzawsse raucho zákonnj, wedli žiwot nad mjru bohabogný a swatý. Když ale přisslo garo a horko přibýwalo, upadli do horké nemoci; že wssak geden po druhém na lůžko klesl, mohl také geden druhému w čas nemoci služby bratrské lásky prokazowati. »Ay gak gest to dobré, gak utěssené, když přebýwagj bratřj w gednotě.« (Žalm 132, 1.)

Když se opět uzdrawili, rozlaučili se. Wunibald zůstal něgaký čas gesstě w Řjmě, ale Willibald wydal se s dwěma gesstě pautnjky na cestu do oněch kragů, kde chodjwal onen, gehož milowala dusse geho. Chléb a woda býwala gegich obyčegnau potrawau, holá země každodennjm lůžkem. W Neapoli wstaupili na loď a plawili se okolo Sicilie a giných znamenitých ostrowů, neyprw do menssj Asie pak po Fénicie. Kamkoli přissli, wssady nawsstěwowali poswátná mjsta. Přissedsse do Emesy, wessli také dle obyčege do kostela. Widauce Saracené muže cizj a neznámé, drželi ge za wyzwědače a gawsse ge, do wězenj uwrhli. Ale Hospodin, genž utisstěným wždy bljzek gest, neopustil také tyto nábožné pautnjky. Geden kupec, wěrný plnitel rozkazu Apostola řkaucjho: »Pamatugte na wězně, gakoby gste spolu wěznowé byli: a na saužené gakožto i sami w těle bydljce,« (Hebr. 13, 3.) ugal se gich wssj silau, poskytowal gim, čeho potřebowali sstědře a hogně, a ačkoli gim auplné swobody zgednati nemohl, aspoň to na auřadech wymohl, že w průwodu

syna geho do určitých kostelů ano i do láznj choditi směli. Gim tedy neschází ničehož, krom swobody. Ale práwě to nesl Willibald welmi bolestně. Čjm dál tjm wjce rostla geho tauha po té swaté zemi, w které wykaupenj nasse se uskutečnilo. J obracel často zraky swé w ony krage, kde cjl geho pautě byl, a nagednau prodrala se ze smutných rtů ta otázka: »Kdy as, kdy uzřjm swaté město Jerusalem, kdy nawsstjwjm swatá mjsta ta?«

Kdykoli tito mužowé na weřegná mjsta wyssli, zbudili swau sličnau twářj a usslechtilau postawau pozornost takměř wsseho lidu. Obzwlásstě Španěl geden, u dwora knjžete Saracenského u welké wážnosti gsaucj si gich wssjmal a wyptaw se na ně a na osud gegich i swobodu gim beze wssj wýplaty wymohl. Nic nemohlo mladé pautnjky déle w Emese zdržeti. J poděkowawsse Bohu za swé wyswobozenj i dobrodincům swým, spěchali rychlými kroky tam, kde dáwno giž dusse gegich byla. W Damasstku, kam neyprw zaměřili, nawsstjwili hrob sw. Ananiasse, od kteréhož sw. Pawel Apossstol křtěn byl; i podjwali se také na ono mjsto, na kterým Wykupitel náš ze Sawla krwežjzniwého protiwnjka cjrkwe učinil geden z neypewněgssjch gegich slaupů. W Damasstku uzawřeli, každinké mjsto nawsstjwiti, kteréколi Spasitel a Wykupitel náš swau přjtomnostj tělesnau poswětil. J přissli neyprw do Nazaretu, kde rodina Páně domowem byla, a odsud odessli do Galileg-

ské, w které Pán Ježjš prwnjm zázrakem swé Božské poslánj oswědčil. Nato wstaupili na horu Tábor a klaněli se Bohu na tom mjstě, kde se Spasitel náš před twářj swých wywolených apoštolů proměniti ráčil, pak i giná památná mjsta, nawštjwili město Tiberrias, hrad Magdalum, města Kafarnaum a Korozaim a břehy Jordanské, kde Kristus Ježjš od Jana křtěn, a za Syna Božjho prohlášen byl. Ach, co cjtili asi nábožnj tito pautnjci na wšech těchto mjstech, které Wykupitel a Spasitel náš poswětil! Co asi cjtila duše gegich, když wšecka tato mjsta uzřeli, a welikost lásky a milosti Božj k nám k hřjšnému pokolenj si rozgjmali! Co cjtili? Co bychom my také cjtiti měli: wděčnost k Bohu, a bolest nad newděčnostj swau! Od Jordána přišli do Jericha a konečně do Jerusaléma. W Jerusalémě nawštjwili wšecka poswátná mjsta, zwlásstě ale ta, které Kristus Pán umučenjm swým zaswětil. Duše gegich rozplýwala se bolestj a hořkostj, když wyšli na horu Oliwetskau, a rozgjmali si auzkost Páně, kterau skljčen byl, bera na sebe wšecky hřjchy a ohawnosti wešskerého swěta; a když konečně i na horu Kalwarii wstaupili a w duchu zde wyděli Wykupitele swého, an pro hřjchy naše smrtj neyohawněgšj a neybolestněgšj umjrá: tu dosáhla bolest gegich neywyššjho stupně, a s rostaucj bolestj rostla i také w srdci gegich láska k témuž Spasiteli, který se za nás obětowal. Nikdy wjce newypadly gim tyto city z paměti;

a od té doby neznali giné žádosti, než službě Božj wssj sjlau se zaswětiti a na neyweyš Toho milowati, který neyprw milowal nás.

Toho času roznemohl se Willibald tak, že teprw po pěti neděljch ostatnj swatá mjsta nawsstjwiti mohl. On nesl nemoc swau s neywětssj trpěliwostj, neboť ho mjsta, w kterých Kristus P. nám neyskwělegssj přjklad trpěliwosti dal, naučila, křjž swůg na sebe wzjti a Spasitele swého následowati. Uzdrawiw se, sstaupil neyprw do údolj Josafat, nato putowal do Bethlema, pak do Gazy, do Joppe, do Tyru, do Sydonu, na hory Libanské, odkud se opět do Jerusaléma nawrátil. Sedm let ztráwil sw. Willibald w kraginách wýchodnjch a dle aumyslu swého welice se na cestě k dokonalosti utwrdil. Dosáhnuw milostj Božj aučelu swého, nawrátil se opět do Italie a na hoře Kassinské do klásstera wstaupil. Bratřj Kassinsstj přigali bohabogného pautnjka welmi wljdně a neměli přjčiny toho pykati; neboť plnil wssecky powinnosti klásstern s neywětssj swědomitostj, byl nad mjru ku každému přjwětiwý a wljdný, wssj hrdosti a pýchy prostý a w bázni a kázni Božj tak utwrzený, že si důwěrnost swých předstawených, spolubratrů pak wážnost a lásku w neywětssj mjře wydobyl. Roku 738 přissel sw. Bonifacius z Němec do Řjma a uslyssew, že Willibald na hoře Kassinské se zdržuge, a žiwot welmi bohabogný wede, prosil papeže Řehoře III. k tomu ho mjti, by klásster opustil, a do Němec

wjru Kristowu hlásat ssel. Téhož roku připutowal také sw. Willibald do Řjma. Sw. otec odzwěděw se o tom, powolal ho k sobě, a zgewil mu, gak welice si ho Bonifacius žádá, za pomocnjka na winnici Páně w Německu. Willibald byl k tomu wolný, zwlásst když se dozwěděl, že také bratr geho Wunibald Bonifaciowi swětlo sw. wjry w Německu rozswěcowati pomáhá. J wydal se bez prodlenj na cestu. Cestau nawsstjwil hrob swého otce, pak přes Tyroly do Bawor se ubjral. W Bawořjch zdržel se u weywody Odilona po osm dnj, a odsud putowal, prowozen Suitbertem, hrabětem Hiršberğským, který w Eichstatě biskupstwj založiti obmeysslel, ku Bonifaciowi do Thuringů. Bonifác uwjtal geg welmi radostně a maličko u sebe geg podržew, poslal do Eichstatu, aby se podjwal, gestliby se kragina k založenj biskupstwj hodila. Willibald nalezl, že kragina gest diwoká, wysokými duby porostlá, a že gen málo lidských přjbytků se semotam nalézá. Na mjstě dřewného města od Hunů wywráceného stál kostelíček, neyblahoslaweněgssj Panně zaswěcený, do kteréhož lidé z bljzka a z daleka důwěrně chodjwali. Znamenage Willibald, že by se mjsto za sjdlo biskupské welmi hodilo, dal hustý les wysekati, rozplassené obywatele opět shromáždil, kraginu wzdělal, a Eichstat nazwal. To wsse učiniw, nawrátil se k Bonifaciowi a o wssem mu zprávu dal. Bonifác schwáliw wsse. wyswětil ho neyprw za kněze, a po roce l. P,

741 dne 20. čerwence za biskupa s tjm doloženjm, aby biskupstwj w Eichstatě zřjdil a zprawowal.

Sw. Willibald učinil wsse, seč geho sjla byla. Celé wůkolj bralo na se nowau twářnost, a stáwala se pomocj sw. biskupa a pomocnjků geho ode dne ke dni přjgemněgssjm a bytněgssjm. Obywatelé walili se sem ze wssech stran a usazowali se; tjm způsobem powstalo město Eichstat a zalidnilo se. Willibald namáhal se wssemožně, aby pomocj sw. náboženstwj surowé mrawy swého stádečka usslechtil a trpěliwostj i mjrnostj z lidj tělesných a necwičených lid učinil křesťanský, bohumilý. Geho horaucj wraucnost přemohla wssecky obtjže a překážky, a netrwalo dlauho, dostalo se mu té radosti, že lid okolo něho gsaucj se usslechtil, žiwota swého se radowal, a denně k otci nebes wolal o požehnánj a smilowánj pro dobrodince swého, který ge od surowosti k mrawnosti byl přiwedl. Teď wystawěl Willibald hlawnj kostel w Eichstatě, založil u něho kapitolu, a w Heidenheimě dwa klásstery zákona sw. Benedikta, geden pro mužské, který zprávě bratra Wunibalda swěřil, a geden pro ženské, a sestře sw. Walburce zprávu nad njm odewzdal. Sw. Willibald wykonáwal i ostatnj powinnosti swé co neyswědomitěgi a pokud možná bylo, byl žiw wzdálen wsseho hluku swětského, zachowáwal tuhé posty a po celý čas swého biskupowánj, za mnicha se držel neynehodněgssjho. Geho tichost, pokora, wljdnost a láska k chudým otewřela mu srdce

wſſeho lidu a wymohla ſwaté wjře u wſſech wolného přiſtupu. Geho zbožný duch přeſſel i na oſtatnj duchowenſtwo a ſpogeným namáhánjm wykwjtala cjrkew w Eichſtatě přemiloſtně a bylo ſe nadjti, že neyhogněgſſjho owoce wydá pro králowſtwj Božj.

Pět a čtyřidceti let zprawowal ſw. Willibald ſwé biſkupſtwj, když ho ſtarečka zaſlaužilého konečně Hoſpodin powolal, aby wzal odměnu za to, že wěrný zůſtal až do smrti. Geho weliké záſluhy o cjrkew a geho ſwatoſt oſlawil Bůh mnohými zázraky, které ſe na geho přjmluwu ſtaly.

Rozgjmánj.

Sw. Willibald dal nám přjklad, w gakém aumyſlu by pautnjci pautě ſwé odbýwati měli. Kdo ſe wydá na pauť w tom aumyſlu, aby wzdálen roztržitoſtj domácjch tjm wraucněgi ſwau pobožnoſt wykonal, za hřjchy ſwé dokonalegi zadoſt učinil, ſwau láſku k Bohu tjm wřelegi ukázal, aneb k dobrému ſe tjm wjce powzbudil, tjm wjce w dobrém předſewzetj upewnil, ten zagiſté putuge w aumyſlu cjrkwe a pauť mu k weliké geſt záſluze. Kdo ale w tom ohledu na pauť ſe wydáwá, aby doma pracowati nemuſil, ſtaroſtj domácjch ſe zbawil, nowé wěci uhljdal, ſwobodněgi žiw byl, něco wyzjſkal a ſnad i wěci páchal, ku kterýmž doma přjležitoſti nemá: zdaliž takowému člowěku pauť geſt užitečná a Bohu milá, zdali ſe děge w aumyſlu cjrkwe, ſuď každý ſám. Člowěk, který pautě wůbec a weſměs zawrhuge a za

pramen a za přjčinu hřjchů držj, tenť tak od prawdy wzdálen gest gako ten, kdo pautě za neylepssj prostředek bohabogného žiwota wydáwá. Pautě býwáwaly od gak žiwa we zwyku a wjme, že i apoſſtolowé a mnozj ſwatj muži rádi w duchu kagjcnosti na takowá mjsta putowáwali, na kterých Bůh člowěku hřjssnému milostiwěgssj býwal; kdo tedy proti putowánj horlj, nezná ani aumyslu cjrkwe, ani ducha lidského. Wjmeť owssem, že Bůh na každém mjstě gest, a modlitby a wzdychánj lidu wěrného wždy a wssady slyssj; ale také zapřjti nemůžeme, že Bůh na některých mjstech milostj nám mnohém hogněgi a sstědřegi uděluge. Tomu an tak, který rozumný křesťan opowážj se, wssecky pautě bez wýmjnky za bezbožné a hřjssné odsauditi? Neywětssjmi odpůrnjky pautj býwagj obyčegně lidé, kteřj si to za hřjch nepokládagj, pro wyraženau nesmjrnými autraty wesskeré končiny swěta prossmegditi; lidé, kteřj toliko nebezpečj widj, na pautě,*) kde na několik bezbožnjků sta dobrých křesťanů přicházj, kde modlitbami a nábožným zpěwem a swatým rozmlauwánjm geden druhého sjlj a powzbuzuge: ale o bálech a tancjch, kde wsse od prwnjho do poslednjho k tomu směřuge, aby tělesnost se co možná neywjce rozdráždila a popudila, o těch newiňátkách ani slowa kárawého newědj. Těm lidem gest to nesmjrný hřjch a zpozdilost

*) Kdo nenáwidj cjrkew a náboženstwj: ten ge také nepřjzniwcem, nercili nepřjtelem pautě.

ta neywětssj w průwodu gjti okolo polj a modlitbami a zpěwem Boha a požehnánj prositi, tjm prý hospodářstwj a wesskerá domácnost nesmjrně trpj: ale celé dny w zahálce tráwiti, gjzliwým gazykem dobré gméno bližnjho zničiti, Bohu we wssem se rauhati, toliko po wyraženj a weselostech bažiti, a dny a noci prostopássnostem zaswěcowati, to gest gim o mnoho swětěgssj a dokonalegssj. Mágjť owssem, gak řečeno, pauť také stránku slabau: kdo ale hlasu cjrkwe slyssj a podle něho gednati chce, tomu bude pauť tjm, čjm i sw. Willibaldowi byla, neboť čistým wsse gest čisté; komu ale schází duch kagjcnosti a nábožnosti, tomu zagisté pauť neprospěge.*) W tom smyslu dj také sw. otec Hieronym, že mjsto člowěka neposwěcuge, nýbrž gen swatý aumysl srdce; a následowně, že nenj chwalno, pakli gsme w Jerusalémě žiwi byli, owssem ale, pakli gsme tam swatě žiwi byli.

Wsseho zkussugte, což dobrého gest, toho se držte. (I. Thes. 5, 21.)

Pawel... pospjchal, by možné gemu bylo, aby byl o letnicjch w Jerusalémě. (Act. A. 20, 16.)

Wywolil gsem mjsto toto za dům oběti. Oči mé budau otewřené a ussi mé pozorugjcj na modlitbu toho, kdožby se modlil na tomto mjstě, nebo gsem wywolil a poswětil mjsta tohoto, aby bylo gmě mé tam na wěky. (II. Paralip. 7, 12. 15. 16.)

*) Gestli se gaká wada wyskytne, gest to winau předzpěwáků a wůdců genž procesj wedau.

Modlitba.

O Bože a Pane náš! Pohleď prosjme milostiwým okem na nás na nábožné pautnjky w tomto slzawém audolj; a tu milost nám propůgč, abychom se po čas swého pozemského putowánj na křjž, gako na hůl swau podepjrali, Twé swaté zákony wěrně zachowáwali, a nesnáze a protiwenstwj, které nás na pauti nassj potkagj, trpěliwě snásseli. Nedey Bože! abychom zablaudili na cestě swé, ale řiď a sprawug kroky nasse; a kdybychom snad přec někdy swůdného hlasu protiwnjka nasseho neywětssjho poslechli, od cesty swaté Twé se odchýlili, a klesali w hřjchy: tenkráte Pane zawoley nás, kleslé pozdwihni, a opět na cestu prawau uwed, abychom skrze Tebe, genž cesta gsi, prawda i žiwot, do wěčné wlasti se dostali. Amen.

Na dnessnj den padá také swátek: W Řjmě sw. mučednjků: Klaudia, Nikostráta, Kastoria, Wiktorina. W Durazu w Macednonii sw. mučednjků: Peregrina, Luciana, Pompeja a m. g. W Perucii: sw. Benedikta XI. papeže; w Alexandrii sw. Panténa; w Brescii sw. Apollonia biskupa; w Klermontě sw. Illidia biskupa; w Anglicku sw. panny Edilburgy a m. g. sw.

8.

Žiwot sw. Kiliána, biskupa, mučedlnjka.

R. 688.

Sw. Kilián se narodil asi w polowici sedmého stoletj, bez pochyby w zemi Skotské.

Geho rodičowé znamenagjce ohniwau horliwost geho k učenj a k nábožnosti, wssemožně mu w tom howěli, a aby se dechem swěta nepossskwrnil, bedliwě pozor měli. A swatý Kilián, gemuž se od dětinstwj w srdce a w hlawu wsstěpowala bázeň Božj a učenj swaté, shledal, sotwa že poodrostl, že swět se wssemi rozkossemi swými, nenj nic giného než marnost a trápenj ducha, a ten že neylepssj stránku wywolil, kdo se tělem a dussj službě Božj zaswětil. To uwažuge w dussi swé, dal se, dosáhnuw dostatečného stáří, na kněžstwj wyswětiti, a od té doby s takowau horliwostj slowo Božj hlásal, a tak neunawené králowstj Božj rozssiřowal, že biskupské důstognosti hodna se učinil. Od té doby co biskupem se stal, zdwogila se horliwost geho pro králowstwj Božj, a kdykoli si připomenul neskončenau lásku Božj k lidem, a wssecky ty přjprawy, které k spasenj gegich učinil; kdykoli si připomenul důstognost dusse lidské, pro njž syn Božj smrt křjže podstaupil; kdykoli si konečně připomenul drahné množstwj lidu gesstě w stjnu smrti sedjcjho: tuť ho nutili mocj skoro neodolatelnau gjti k němu, a rozswjtiti mu swětlo swaté wjry, a okázati cestu k spasenj wedaucj.

Gednoho dne, když si práwě slowa Páně rozgjmal: »Chceli kdo za mnau přigjti, zapři sebe sám, a wezmi křjž swůg, a následůg mne;« (Mr. 8, 34.) tak roztaužila se dusse geho nad národy w modlosložebnosti wězjcjmi, že u sebe

ustanowil, stůg co stůg, gim zwěstowati slowo spasenj: J powolaw některých mužů podobnau horliwostj vlanaucjch, zegmena Kolomana, Hawla a Arnuwala kněžj, a Totnana gáhna, domlauwal gim, aby wssjm, což pozemského gest, pohrdali, wlast a rodiče opustili, a nazi Krista následowali. A muži tito slowy swatého muže mnohem wjce roznjceni, zanechali wsse, co měli, a opustiwsse wlast, přeplawili se pod ochranau Božj do francké země, a konečně po nedlauhém putowánj až do Wircburku se dostali. Kdo plane swatau horliwostj pro gméno Páně, tenk rád wsselikau oběť pro swaté gméno geho přinássj, s apostolem Páně řjkage: »Wssecko snássjm pro wywolené Božj, aby i oni spasenj dossli, kteréž gest w Kristu Ježjssi s sláwau nebeskau. (II. Tim. 2, 10.)

Celau tau kraginau wládl tenkráte Gozbert, pán dobromyslný sice, ale gesstě w temnostech modlářstwj wězjcj, i se wssemi poddanými swými. Wida Kilián, že kragina gest přjgemná, a lid wljdný a dobrotiwý, prawil k průwodčjm swým: »Bratřj widjte, že mjsto gest pěkné, a lid ačkoli modlosloužebný, přjwětiwý: tedy učiňme, gak gsme we wlasti mluwili, pogďme do Řjma, nawsstiwme hrob knjžete Apostolů, a předstawme se swatému Otci. A až nás požehná, a nám powolj slowo Božj hlásati: nawraťme se a kažme důwěrně gméno Pána nasseho Ježjsse Krista!« — Kdo od cjrkwe poslán negsa, slowo Páně zwěstuge, ten gsa odtržen od pramene obžiwugjcjho

neshromážduge, ale rozptiluge; neboť nenáwidjce prawé pečliwé matky, — cjrkwe, — a gj se rauhagjce, nemohau bludné dusse ku Kristu přiwésti, který newiditelná hlawa cjrkwe gest.— »Každý, kdož odstupuge, a nezůstáwá w učenj Kristowu, nemá Boha; kdož zůstáwá w učenj Kristowu, tenť i Otce i Syna má.« (II. Jan, 9.)

Papež Konon, který tehdáž, totiž roku 687 cjrkew swatau zprawowal, přigal nábožné tyto muže wljdně a laskawě, gako otec dobrotiwý zwedené djtky swé přigjmáwá, powolil gim, oč prosili, napomjnal ge k stálosti a k wytrwánj, a požehnaw ge, propustil. Horliwj tito blahozwěstowé nawrátili se téhož gesstě roku do Wircburku, a bez odkladu swůg auřad aposstolský počali. Bůh žehnal gegich spasitelnau práci, a mnozj Frankowé otewřeli swětlu wjry oči swé, gednák horaucjmi slowy mužů aposstolských přinuceni, gednák zázraky, kterými Bůh prawdu učenj gegich potwrzowal. Dozwěděw se Gozbert wýwoda Franků o diwných těchto wěcech, powolal sw. biskupa k sobě, aby z úst geho samého uslyssel to učenj nowé, které zwěstowali w zemi geho. Kilián přissel, a takowau wýmluwnostj a důstognostj o sw. wjře mluwil, že dobromyslný wéwoda modlosluzebnosti se odřeknuw, o wánocjch neyprwé přjsstjch, s neywětssj sláwau křest swatý přigal. Přjklad knjžete působil na dwořany welmi blahoděgně, tak že s njm téhož dne welké množstwj se křtjti dalo, a od té doby počet wěřjcjch každodenně rostl.

Toto blahoděgné působenj sw. muže a denně ssjřjcj se králowstwj Božj rozdráždilo hněw pekla, tak že aukladý kladlo, aby ho i s pomocnjky geho co neydřjwe zničilo. Ženská musila k ohawnému tomu konci slaužiti. — Swatý biskup wida, že Gorbert wssemožně we wjře se utwrditi hledj, a wssecky zákony gegj co neybedliwěgi zachowáwá, radowal se z toho welice; to gediné ho bolelo; že ženu bratra swého Geilu neb Geilanu za manželku měl, což se s zákony cjrkewnjmi zakazowalo. To nemohl a nesměl sw. biskup trpěti, nechtěl-li, aby se wssecka kázeň cjrkewnj podryla, a wsselikým nemrawostem a hřjchům brány se neotewřely. J pomodliw se k Pánu, w gehož ruce srdce lidská gsau, wstaupil w duchu Jana křtitele před wýwodu, a prawil k němu řka: »Milý synu Gozberte, gsa nynj křesťanem, staneš se Bohu we wssech wěcech milým, propustjšli manželku swau, kterauž si sobě neprávě zasnaubil: neboť wěz, že ti neslussj pogmauti ženu bratra twého.« Tato řeč zarazila poněkud Gozberta, neboť Geilanu nad mjru milowal; brzo wssak zpamatowaw se odpowěděl řka: »Teď Pane kážeš a žádáš mnohem těžssj wěci než prwé. Že gsem ale z lásky k Bohu wssemohaucjmu, kteréhož zwěstuges, wsse opustil co mi bylo milé a drahé: opustjm i z té lásky manželku swau nad mjru milau, když bez hřjchu gi mjti nemohu; neboť nad lásku k Bohu nic mi nenj dražssjho, nic milegssjho.« — Nenásledug w sjle swé žádosti

srdce swého, a neřjkey gak mocný gsem! (Eccl. 5, 2. 3.) Gsmeli duchem žiwi, duchem i chodme. (Gallat. 5, 25.)

Gozbert musil tenkráte táhnauti do pole, pročež sljbil, že gak mile se nawrátj s manželkau swau se rozwésti dá. To dozwědewssj se Geilana, počala proti sw. biskupowi zůřiti a se wztekati gako druhdy Herodias, a we wzteku swém uzawřela biskupa i pomocnjky geho ze swěta zprowoditi, byť by to i gegj žiwot stálo. Bylo tenkráte u dwora wéwodského gesstě mnoho pohanů, kteřj welmi bolestně to nesli, že modlosluzebnost w té mjře klesá, w které wjra Kristowa roste, bylii to lidé, kteřj by byli rádi na křesťanech swau zlost wylili. K těm wzala rozhněwaná Geilana swé autočisstě, a o pomoc ge žádala w potřebě swé. A tyto bezbožnjci sljbili za welký penjz, že nedagj si dotud žádného pokoge, pokud by biskupa a průwodce geho bud ze země newyhnali, aneb neusmrtili. Wěc ta nezůstala Kiliána tagná. J připrawowal se oprawdowě na smrt násilnau, která mu každého okamzenj hrozila. Dnem i nocj bděl s wěrnými swými spoludělnjky na winici Páně, na modlitbách a weselau myslj očekáwal okamzenj, w které by korunowán byl korunau mučednickau. Konečně přissel den 8. Čerwence. Wsse bylo umluweno, že biskup zawražděn bude. Kilián trwal té noci i s milými spoludělnjky swými na modlitbách, a zpjwal swaté žalmy. Tu wznikl nagednau přede dwěřmi

gakýsi hřmot. Kilián předzdwjdage, že poslednj zápas nastáwá, a hodinka smrti se bljžj, prawil k průwodcům swým: O duchownj synáčkowé mogi, giž přissel den dáwno žádaný; wegděte se mnau beze strachu a bez bázně w bog duchownj, poslussni hlasu Páně: Nebogte se těch, kteřj tělo zabjgj, ale dussi zabjti nemohau.« A když domluwil, wstaupil kat, a gednomu po druhém hlawy proťal. Aby bezbožná wražda se ukryla, wykopala se hluboká gáma, a swatj mučedlnjci uwrhli se do nj i se wssjm nábytkem kostelnjm, tak že ani té neymenssj stopy po nich nezůstalo. Před lidmi zůstal sice ohawný skutek tento po něgaký čas ukrytý; ale nikoli před twářj Boha wssewědaucjho, který nikdy zawraždění služebnjka swého bez trestu nenecháwá. Když totiž po skončené wálce Gozbert domů se nawrátil, byla geho neyprwněgssj otázka po Kiliánowi a společnjku geho. Ossemetná Geilana odpowěděla, že newj kam odessli, a kde se zdržugj; ale w tom přiběhl wražednjk, od swého swědomj trápený a celý se třesa, wolal strasslíwým hlasem, že winen gest smrti těch mužů swatých, a že za to neyukrutněgssjm ohněm se pálj. Kiliáne! křwal, gak welice mne pronásleduges! i widjm meč nad hlawau swau, twau krwj zbarwený.

Wýwoda zhrozil se těch wěcj, a dal swázati wražednjka, swolal pány a wládyky, aby se s nimi poradil, coby s wrahem činiti měl. Geden mezi nimi gsa důwěrnjk Geilany, wzaw slowo řekl: »Mocný pane a weliteli

náš, nepokládey mi to za zlé, že tě činjm pozorna, že nám na tom mnoho záležj, abychom se přeswědčili, zdali tyto cizincowé, kteřj nowé náboženstwj kázali, a nás pokřtili, také prawau wjru nám zwěstowali, a zdali gegich Bůh tak silný a mocný a wssewědaucj gest, a dobré dobrým odměňuge, a zlé pak zlým. J kaž tohoto bjdnjka wazeb zprostiti, a dey mu plnau swobodu, ať zwjme, zdali gegich Bůh prowiněnj nad nimi zpáchané trestá a mstj. Nestaneli se nic podobného, powol, ať se nawrátjme k Dianě, k bohyni této wlasti, gjž i nassj otcowé se klaněli a sstastnj byli.« K tomuto náwrhu swolil Gozbert. Gak mile ale wrah swobodu obdržel, upadl do takowé wztekloſti, že sám swé audy kausal, až bjdně žiwot swůg dokonal. To widauce křestané, welebili Boha plnau dussj, a wzdáwali djky, že swých ctitelů tak diwně pomstil.

Ale i hanebná Geilana žiwot swůg přebjdně skončila. — Neprawosti wlastnj gjmagj bezbožného a prowazy hřjchů swých swázán býwá. Onť umře, protože neměl kázně, a w množstwj bláznowstwj swého oklamán bude. (Přjsl. 5, 22. 23.)

Mrtwoly swatých mučednjků byly po něgakém čase zázraky, které se na mjstě, kde ležely staly, nalezeny, a pak w hlawnjm chrámě Würcburském slawně pochowány. Würcburstj ctěgj sw. Kiliána za swého patrona.

Rozgjmánj.

Bůh potrestal giž na tomto swětě wraha sw. Kiliana, a chlipnau ženu Geilanu, která wraždy té byla půwodem. A wssak tito lidé připrawili sw. Kiliana toliko o žiwot časný a pozemský; gaký ale trest Bůh těm asi uchystal, kteřj bližnjho připrawugj o žiwot wěčný, kteřj zabigegj dussi geho? — Tážeš se, kdo wrahem gest dusse bližnjho? Ten, kdo geg buď řečmi, buď přjkladem ku hřjchu ponauka, aneb k hřjchu mu radj. Proto nazýwá Kristus Pán ďábla wražednjkem od počátku, neboť on ke hřjchu popudil; proto dj sw. Augustin: Nemysli, že wražednjkem negsi, když bližnjho k hřjchu ponaukáš. Ponaukáš-li ho, zawražďjš dussi geho; a proto také prawj sw. Řehoř: Ty gsi winen tolikorými wraždami, kolika hřjchů přjčinau gsi. Nuže gaký saud čeká tebe o člowěče! který gsi dussi bližnjho zawraždil? Gaká odměna dostane se tobě, který gsi zawražďiw dussi i o žiwot wěčný připrawil gi? Zagisté saud tebe čeká twrdý a odměna twá bude odměna hřjchu, pakli uraženého Boha tuhým pokánjm nesmjřš. Protož dj pjsmo: Wjte, že žádný wražednjk nemá žiwota wěčného, (I. Jan 8, 15.) a opět, wražednjkům a smilnjkům djl gegich bude w gezeře, kteréž hořj ohněm a sjrau, genž gest smrt druhá. Owssem že tato slowa cjlj toliko proti wražednjkům těla: ale z toho giž snadno sauditi se dá, že mnohem wětssj pokuty wražednjka dussj

na onom swětě potkati musj, neboť wražda zpáchaná na dussi lidské gest o žiwot wěčný olaupenj, a do wěčné smrti uwrženj trestu hodněgssj než wsseliká wražda ta tělesná. Wražda na těle člowěka spáchaná gest hřjch do nebe wolagjcj, a zasluhuge pekla; gakého trestu zasluhuge zawražděnj dusse? Sw. Thomas z Villanovy řjkáwal: Kdyby wěděl, že gest přjčinau zatracenj gen gediné dusse, žeby mnohem wětssjm strachem, a mnohem wětssj bázni a auzkostj umjral, než kdyby sto lidj byl zawraždil. Člowěče, kdokoli gsi, měg se na pozoru, aby, až umjrati budeš, aby tento strach neležel na dussi twé.

Blahoslawený ten muž, který neodessel po radě bezbožných. (Žalm 1, 1.)

Synu můg, gestliže by tě lákali hřjssnjci, nepřiwolug gim. Nechodiž s nimi, zdrž nohu swau od stezek gegich, nebo nohy gegich k zlému běžj, a posspjchagj aby krew wylili.

Běda swětu pro pohorssenj, běda člowěku tomu, skrze něhož přicházj pohorssenj. (Mat. 18, 7.)

Modlitba.

O Pane Ježjssi Kriste! Ty gsi se sám za dusse lidské obětowal, abys ge od wěčné smrti wykaupil; o nedopausstěg, prosjm na přjmluwu sw. Kiliana služebnjka twého, neodpausstěg, abych se ani gá, ani kdo giný stal přjčinau wěčné záhuby dusse bližnjho; ale tak řiď gazyk náš, a tak woď nohy nasse, abychom nikdy

nic nemluwili, než co k spasenj bližnjho prospjwá a nikdy nic nečinili, než co tobě se ljbj, a bližnjho k dobrému powzbuzuge. Amen.

Žiwot Palestinského sw. Prokopa,

mučednjka.

R. 303.

Swatý Prokop pocházel z Jerusaléma ale w Skythopoli byl domowem. Patřilť k mužům neywýborněgssjm, gsa milosti Božj plný. Giž w neyautlegssjm wěku snažil se tělo swé mrtwiti, aby tělo čisté zachowal a dussi ozdobil ctnostmi wesskerými. On tak tělo swé, pjsse se, umrtwil, že zdálo se skoro býti bezdussné, a dussi swau slowem Božjm tak sstědře krmil, že z toho pokrmu tělo opět sjlu bralo. J negjdal ničehož než chléb, a nepjwal ničehož než wodu, a to obycegně teprw každý druhý aneb třetj den, někdy ale teprw sedmý den gjdal, ustawičně se postě. Swatá rozgjmánj tak zagjmala dussi geho, že skoro dnem a nocj o ničem giném nepřemeysslel, než gedině o Bohu, a o swatých zákonech geho. Tuhý a přjsný gsa sám k sobě, byl k bližnjmu milostiwý a wljdný, a sám sebe držel za neyhorssjho mezi wssemi lidmi, tak weliká byla geho pokora. Že takowá hwězda w cjrkwi sw. nemohla tagná a ukrytá zůstati, rozumj se. Swatý Prokop gsa muž we wssech wěcech zachowalý a dokonalý, musil do služby sw. cjrkwe wstaupiti. Geho neyhlawněgssj powinnostj při službách Božjch, bylo shromážděj-

nému lidu pjsma swatého čjtati, pak gazykem Syrským wykládati a wymjtati ďábelstwj z těch, kteřj byli duchem nečistým posedlj.

W službě cjrkwe, a we službě bližnjho zjskal si sw. Prokop mnoho zásluh a nad mjru se zdokonalil, i nescházelo nic, než aby ohniwau lásku swau ku Wykupiteli swému také krwj swau zapečetil. J byl kdys poslán s některým bratry do Cesare. Sotwa že do bran městských wstaupil, byl také i hned gat, a k saudci Flavianovi weden, který beze wssech oklik od něho žádal, aby wlastenským bohům obětowal. Prokop odpowěděl mocným hlasem, že nenj mnoho bohů, nýbrž že gest toliko gediný Bůh stwořitel a zachowáwatel celého swěta. Sudj Flavian těmi slowy přemožen, a w útrobě swé pohnut, pustil od tohoto předmětu, a pobjzel sw. muže aby aspoň cjsařům*) obětowal. Ale mučednjk Božj odpowěděl slowy Homera, neyznamenitěgssjho básnjka Řeků: Nenj dobré aby mnoho pánů bylo. Geden gest pán, geden král. Tato slowa pokládal Flavian za weliké uraženj cjsařů, a odsaudiw swatého muže k smrti, hlawu mu sraziti kázal, což se i bez odkladu wykonalo dne 8. Čerwence.

Rozgjmánj.

Tážeš-li se milá dusse křesťanská, kterak sw. Prokop k tak wznesseným ctnostem přissel, gakými, že se stkwěl, widjme, za odpowěď měg:

*) Tenkráte panowali w řjssi Řjmské dwa cjsařowé Diokleciau a Maximilian; tento na západě: onen na wýchodě.

»Prokop byl žiw podle wjry!« I ty křesťanská dusse gsi powolaná ku dokonalosti a swatosti. Toho cjle ale nedosáhneš, nebudeš-li také podle wjry žiwa. Musjš totiž předewssjm hleděti aby wjra, a to wjra žiwá twé smeyssllenj oživowala, twé gednánj zprawowala. Následowně modljš-li se, předstawůg si, že s Bohem mluwjš, gehož oko i do neyhlubssj útroby dusse twé hledj; waljš-li se na tě protiwenstwj a nesnáze, pomni na prozřetelnost Božj, kteráž wsse k nassemu dobrému řjdj a zprawuge a rci: Hospodin zprawuge mne, čehož se mám báti: Gdauli na tě pokussenj, a k hřjchu tě lákagj, rozwaž že Bůh wssudy gest přjtomen, a geho wssewědaucj oko i na tebe patřj, an zápassjš s pokussenjm. Dègeli se ti křiwda, gsili newinně pronásledowán a sužowán, wezmi autočisstě k wjře a těm kteřj tě utiskugj, čiň dobře a modli se za ně. Přicházjli ti za těžko podrobiti se sprawedliwé wůli předstawených, hledey sjlu a ulehčenj we wjře. Gsili na rozpaku, a co činiti, co mluwiti newjš, uteč se k wjře, nagdeš swětlo, prawdu a žiwot. Wjra tě naučj, že bližnj twými bratry gsau, že gměnj twé toliko ti půgčeno gest, abys gjm dle wůle Božj nakládal, že w krátce umřeš, a ničehož s sebau newezmeš, než gedině skutky, které z wjry pocházegj. A protož kdekoli gsi o člowěče! následug we wssem wssudy půwoda a dokonáwatele wjry swé Krista Ježjsse, gedney, gak On gednal, a trp, gak On trpěl, a zagisté i obdržjš korunu wěčnau.

Sprawedliwý můg z wjry žiw gest: pak-liby se odtrhl, nebude se ljbiti dussi mé. (Žid. 10, 38.)

Wssecko, což nenj z wjry, hřjch gest. (Řjm. 14, 23.)

We wssech wěcech beřte sstjt wjry, kterýmž byste mohli wssecky ssjpy ohniwé nesslechetnjka (ďábla) toho uhasiti. (Efes. 6, 16.)

Amen, prawjm wám, budeteli mjti wjru gako gest zrno horčičné, djte hoře této: Gdi odsud tam, i půgde: a nebudeť wám nic nemožného. (Mth. 18, 19.)

Můžeš-li wěřiti? wssecko gest možné, wěřjcjmu. (Mr. 9, 22.)

Modlitba.

O Bože Otče, který gsi náš swaté wjře swé wyučiti ráčil, propůgč nám prosjme také tu milost, abychom netoliko wjru twau wyznáwali, alebrž wssecka swá myssleni i řeči i skutky swé dle zákona učenj Twého řjdili a zprawowali, které Syn Twůg neymilegssj krwj swau předrahau potwrdil a zapečetil; genž s tebau žiw gest, a králuge na wěky wěkůw. Amen.

Dnes se také swětj swátek: W Asii sw. Akwila a Priscilly. W Treviru sw. Auspicia, biskupa. W Almsře w Scythii sw. Epiketa, kněze, mučednjka. W Césarei Palestinské sw. Theodosie a s 12 ginými ženami, mučednicemi. W Lytticku sw. Landrady, panny. W Wintonii w Anglicku sw. Grimbalda, opata, a m. g. sw.

9.

Žiwot sw. Anatolie, panny a Audace, mučednjků. *)

Za času cjsaře Decia žily w Řjmě dwě panny Viktoria a Anatolia, které sice od neyautlegssjho dětinstwj we wjře křesťanské wychowané, ale přjliš bázliwé byly. J ukrýwaly, pokud možná bylo, wjru swau, magjce za to, že lépe gest žiwému Bohu tagně slaužiti, nežli mukám podléhnauti a wjru zapřjti; neboť byly od kněžj slýchaly, že Kristus Pán před aukladem Herodesa do Egypta ussel a učednjkům swým přikázal, aby gsauce w gednom mjstě pronásledowáni, utekli do giného. Toho času byli w Řjmě dwa wysoce urozenj a welmi wáženj mládenci, Augenius a Aurelius Titus, kteřj Viktorii a Anatolii skrze wzácné panj o ruku žádali. Ačkoli křesťanské sestry neslussnost sňatku manželského s pohany nahljžely, netraufaly si tak mocné mládence odmrsstiti, a že Krista za chotě mjti chtěgj bez obalu oznámiti, strachugjce se muk, které se na křesťany uwalowaly. J odkládaly s přjpowědj, a pokud možná bylo při dobré naděgi ženichů necháwagjce. Ale Aurelius dlauhého čekánj gsa syt, naléhal wždy horliwěgi a horliwěgi na Anatolii, aby konečně

*) O sw. Brixiowi, biskupowi, gehož gméno na dnessnj den w kalendáři stogj, newjme ničehož, co by se s gistotau twrditi dalo.

zřegmě aumysl swůg pronesla. Widauc sklíčená Anatolie, že ženicha lichými slowy giž neodbude, obrátila se plnau důwěrau k Bohu swému, prosjc o pomoc a posilu: buď aby nucena nebyla za muže pohana se wdáti, buď aby dostatečné sjly dostala gméno Páně i w mukách zmužile wyznati, kdyby to k nim přisslo. Pomodliwssi se, rozdala cožkoli měla od zlata a střjbra a z drahých kamenů, w neywětssj tichosti chudým a potěssena nad zbožným činem swým, na wsse i na to neyhorssj se připrawowala. W noci na to, když na lůžko se položila, zdálo se gj, že widj angela oděného w raucho neyskwostněgssj, a magjcjho na hlawě korunu zlatau a twář gasnau gako blesk slunce, an wychwaluge čistotu co poklad neydražssj, kterýž ani zloděgi newykopáwagj, aniž geg rez a mol kazj. »A ten poklad, slyssela ho mluwjcjho, ten poklad Anatolie pilně opatrug, nad njm bdi, a si ho zachowey, abys se nepřiprawila o slávu, kterau ti připrawil Hospodin w nebesjch.«

Toto widěnj tak utwrdilo pannu w lásce ku Kristu Ježjssi a takowé gj dodalo sjly, že uzawřela, raděgi neyukrutněgssj smrt podstaupiti, než pannenské čistoty se odřjci. Když tedy Titus Aurelius na Anatolii naléhati nepřestáwal, a aby konečně ruku swau mu dala, prosil: tato milosti Božj posilněna odpowěděla: že gsauc křesťanka nemůže se wdáti za modlosluženbnjka. Titus Aurelius gsa ostatně muž sslechetný, ne-

rokowánj usnesli se, že s powolenjm cjsaře, newěsty na statky swé odwedau a tam ge, nebudeli ginak možná, hrubostj a násilnjm ku sňatku manželskému nutiti budau. J musily ubohé sestry opustiti domow, přátely, ano i rodiče milé a gedna sem druhá ginam se odebrati, gak ženichowé to byli mluwili. Anatolia dostala se do Torany a Viktoria do Tribulanu. Zde byly mučeny hladem a žjžnj a pracj, a od drzosti a hrubosti služebnjků nesmjrné strasti snásseti musely. Ačkoli sslechetné panny ode wssech přátel a přjbuzných opusstěny a strastmi rozmanitými mořeny byly: geden přec přjtel gich neopustil, a byl to Bůh, Otec náš nebeský. W něho daufaly nábožné panny, s njm se těssily, u něho hledaly posilu i autočisstě we wssech bolestech a strastech swých, a čjm déle gjm se objraly, tjm sladssj a milegssj bylo gim obcowánj s njm. »Gak gest weliké množstwj sladkosti twé Hospodine, kterauž si schowal bogjcjm se Tebe, a kterauž gsi činil těm, kterýž daufagj w Tebe před obličegem synů lidských!« (Žalm 30, 20.) »Dobrý gest Hospodin těm, genž daufagj w něho,« (Pláč Jer. 3, 25.) »a owoce geho sladké gest hrdlu mému.« (Pjsseň Šal. 2, 3.)

Toho času, co sw. Anatolia w Toraně w bjdě a w nauzi žiwot trávila, toho času byl w kragi tom žiw Theodorus, auřednjk zemský, pohan zatwrzelý, urputný. A ten měl syna Aniana, o kterém se prawilo, že nečistým duchem posedlý gest. Theodorus nakládal wsse co mohl,

chtěl hned newěstu swau zraditi, mysle, že snad předce wljdnostj, sliby a pohrůžkami gi přemůže, aby odřekssj se Krista s njm se zasnaubila. K tomu konci a cjli žádal přjtele swého Eugenia o pomoc, a Eugenius přimluwil se u swé newěsty Viktorie, aby hleděla sestru k sňatku s Titem Aureliem nakloniti. Viktoria méně než sestra wznessenostj čistoty panenské proniknutá, ale wjce než ona na pozemskosti wisjc, ssla bez odkladu k sestře a domlauwala gj srdečnými slowy, aby odložila wzdor swůg, aby hleděla na strasti a na bjdu, giž křesťané podrobeni gsau; aby nezapomjnala, že Kristus sám přikazuge, pronásledownjkům se na čas wyhnauti; a konečně aby uwážila wznessenost, urozenost a bohatstwj ženicha swého Tita Aurelia, a co giného wjce. Ale tyto řeči nepohnuly Anatolij ani při neymenssjm, neboť zmužiwssi se, gala krásu a počestnost i zásluhu panenské čistoty tak ráznými a pěknými slowy ljčiti, že i Viktoria sama ohniwau gegj řečj rozpálená k nohám gegjm se uwrhla, čistotu ustawičnau sljbila, a aby tjm snáze bog nastáwagjcj podstaupiti mohla, wsse pozemské zbožj chudým a nuzným rozdala. Chtělať zagisté důstognau chotj tohož býti, který gsa bohatý, chudý učiněn gest, abychom my geho chudobau zbohatli. (II. Kor. 8, 9.)

Když Eugenius o těchto wěcech se dowěděl, nad mjru se zkormautil a i hned s přjtelem se radil, co by teď činiti měli. Po dlauhém

na uzdrawenj geho, ba i k modlám mnohými obětmi se utjkal; než wsse bylo na zmar. Gedenkráte ale stalo se, že nemocný Anianus w ssjlenosti swé na mjsto zablaudil, kde sw. Anatolia přebýwala, a tam před twářj gegj diwně nemocj lomcowán byl. Anatolia uzřewssj mladjka nemocj ztrápeného pomodlila se nad njm, a we gménu Páně okamžitě geg wssj nemoci i choroby zbawila. Radost Theodora, že syn Anianus uzdrawen gest, byla přewelikā, i puzen wděčnostj, wyssel s manželkau a celau rodinau ku sw. panně a srdečné djky gj wzdaw, za uzdrawenj syna swého a welikau summu peněz na důkaz wděčnosti gj podáwal. Ale sw. panna otewřewssj ústa swá, zwěstowala gim přjmo slowo Páně, a aby penjze obětowané chudým dali, přikazowala, že ničehož pro sebe nepotřebuge; twrdjc, gelikož gj na tomto swětě Kristus Pán wsseho uděluge, čehož potřebj má, po smrti pak ale žiwot wěčný propůgčj.

Powěst o zázračném uzdrawenj Aniana, syna Theodora, auřednjka, roznesla se w krátkém čase po celém okolj, tak že ze wssech stran chořj a nedužiwj k sw. panně přicházeli o pomoc a uzdrawenj žádagjce. Wěc ta donesla se konečně i ku cjsaři Deciowi, neyauhlawněgssjmu nepřjteli gména Kristowa, který i hned Festiana, muže bezbožného, do Torany wyslal, aby Anatolii buď přinutil bohům obětowati, buď kdyby se zdráhala, modlám slussnau úctu prokázati, gi usmrtil.

Festianus přissed do Torany, pohnal Anatolii bez odkladu na saud, osupiw se na nj řekl: »Gsi ty ta Anatolie, která lid přemlauwá, aby pohrdnuw wlastenským náboženstwjm, člowěka, gakéhos od swých odpraweného za Boha ctil?« Anatolia odpowěděla: »Ano gá gsem ta!« A když gi Festianus domlauwal, aby obětowala bohům prawým, řekla: »Gá nebudu gaktě žiwa obětowati modlám rukau lidskau utwořeným, které gsauce djlo ruk lidských žádného citu, žádného žiwota nemagj.« »Nepohrdey, pohrozil sudj, zákony cjsařů, gegichž službě wesskerý swět podroben gest.« Když ale Anatolia na tu wýstrahu odpowěděla, že cjsařowé i wssickni, kdo gegich bezbožným zákonům se podrobuge, wěčným ohněm mučeni budau, rozpálil se Festianus hněwem welikým, i wyhrožowal sw. panně ohněm a ginými tresty, kdyby se zákonům cjsařským nepodrobila; a když prawila, že žádným trestem a žádnými mukami přinutiti se nedá, by němým modlám obětowala, kázal gi ukrutný saudce na skřipec natáhnauti a ohněm páliti. Wida ale, že muka stálost a statnost gegj nepřemohau, powolal Audace, dozorce nad diwokau zwěřj, a přikázal, aby gi zawřel do chléwa k neygedowatěgssjmu hadu. Audax učinil, co mu bylo přikázáno. Celau noc ztráwila sw. panna w společnosti gedowatého hada, modljc se a swaté žalmy pěgjc, a had gj ani w tom neymenssjm neubljžil.

Když se ráno rozednilo, spěchal Audax ku

chlému, ginák nemysle, než že swatá panna od hoda ztráwená gest. Gak mile ale otewřel, otočil se had okolo něho. I byl w očitém nebezpečenstwj smrti. Ale Anatolia wztáhnuwssi ruku, přikázala hadu, aby ubohého pustil. Znamenage Audac, že zbawen gest hada, zwolal welikým hlasem: »W skutku gest Kristus prawý Bůh, a mimo něho žádný giný Bůh!« — I naplnila se slowa Páně řkaucjho: že kteřj uwěřj we gménu geho, nečisté duchy budau wymjtati, hady bráti, na nemocné ruce wzkládati budau, a ti dobře se mjti budau. (Mar. 16, 17. 18.)

Když Festianus uslyssel co se stalo, a že také Audac Krista wyznáwá, powolaw ho, domlauwal mu po dobrém i po zlém, aby upustil od swé possetilosti, a nedržel člowěka za Boha, který dle zákonů k smrti odsauzen byl. Ale Audac odpowěděl: »Gá znám diwokost hada a prudkost geho gedu, a wjm, že každé zwjře usstknuto bywsse, okamžitě umjrá, a proto že této služebnici Božj neusskodil, ač po celau noc u něho zawřená byla, wyznáwám gméno Kristowo a welebjm geho welebnost; bohowé twogj gsau prawj ďábli, neboť nemohli mne hada zbawiti, ačkoli gsem ge wzýwal a od dětinstwj gim slaužil. A kdyby mne nebyla ta panna hada zbawila, byl bych zagisté smrtj to zaplatil. Ano, prawý Bůh gest Bůh křesťanů, doložil konečně, gehož wěrná služebnice Anatolia nemohla ani od gedowatého hada usstknuta býti aniž giné usstknauti nenechala.« Takowých řečj

nenadál se Festianus, protož Andacowi wytýkal nemaudrost a possetilost, a wyhrožowal mu hroznými tresty, pakliby hněw bohů obětmi nesmjřil. Na wsse to neodpowjdal Audac ginák než: »Děley co chceš, modlám nebudu nikdy obětowati.« »Tedy se aspoň smilug nad syny a nad manželkau swau, a newydáwey se tak swéwolně na smrt!« radil Festianus, když ale onen odpowěděl, že teď nemá o ženu žádné starosti, a že se Boha žiwého wjce nespustj, kázal geg tento i s Anatolij neyprw do žaláře uwrci, pak ale oběma hlawu srazíti. Poprawce wykonaw krwawau práci na Audacowi, ku sw. panně se obrálil. Wida gi, ona se modlj, nesrazil gj hlawu, ale proklal mečem tak, že na tom mjstě skonala. Nedlauho na to potkal podobný osud i sw. Viktorii. Gegj swátek swětj se dne 23. Prosince.

Rozgjmánj.

Že čistota panenská krásnau ctnostj gest, giž i pjsmo sw. schwaluge a radj, dřjwe giž řečeno bylo. Bohužel, že zwlásstě za nassich dob tato překrásná ctnost tolik nepřátel a tupitelů naléza, kteřj řjkagj, že ctnost ta proti přirozenosti gest, a proto nemožná, kteřjby neyraděgi tomu byli, aby wssickni kněžj a mnissi a geptisský horem pádem se ženili a wdáwaly.

Tážete se, proč by a s gakým aumyslem tito křiklauni tak rádi kněžstwo oženili, odpo-

wěd ležj na prostu. Oni wědj, že neženaté duchowenstwo gest neypewněgssj rukogemstwj swobody cjrkwe a náboženstwj, a že pokud duchowenstwo bude neženaté, možná nebude cjrkew pod moc swětskau podrobiti, wjry swaté potlačiti. Wědj, že gak mile se kněžstwo oženj, i hned se mu gazyk, ruce, nohy swážau, zmužilost geho se zlomj, mysl geho na pozemskost gesstě wjce se upautá, a rozum pak a dusse i srdce stane přjstupným potupě a chwále, nauzi a zisku, pohrůžkám i pochlebenstwj; wědj, že pak s njm mohau dle libosti zahráwati, že mu mohau poraučeti, co by mělo kázati, a gak služby Božj konati; wědj, že pak musj přestati kázeň cjrkewnj, že přede wssjm swátost pokánj na neyweyš utrpj, že se brány otewřau wsselikému kacjřstwj a zcesnému učenj, že se cjrkew rozkauskuge a rozdrobj, že staw manželský klesne w přirozenau tělesnost a zhowadilost, a pak teprw že nastaupj auplná bezwláda, kde nikdo nezjská leč kdo bezbožnostj, drzostj a neswědomitostj nad giné wyniká. Kdo řjká, že gest bezženstwj staw nepřirozený, že gest to břemeno nesnesitelné, ti newědj, co mluwj. Kdo nutj mladjka ku bezženstwj? cjrkew? náboženstwj? Mysljm, že ani gedno ani druhé. Kdo po patnácte i wjce let rozum swůg wzděláwal, čtyry a dwacet i wjce lét starý gest, wssecky slabosti swé zná, čjm a gak by proti tělesnosti bogowati měl, wj, a wssecky následky swého smeysslenj a gednánj posauditi umj, wesskerau bu-

daucnost i se wssemi možnými okolnostmi žiwě na oči si představiti může: tenť myslim také posauditi může, zdali staw bezženský pro něho se hodj, čili nic, a nesmj si nařjkat, že nucen byl wstaupiti do stawu, který snésti s to nenj.*) A kdyby posléz staw panický byl proti přirozenosti a následowně nemožný, tuť bychom byli horssj než neyzhowadilegssj howado, a wssecky wazby společenského žiwota musily by se rozwázati. Přikrýme to rausskau stydliwosti, giž ani ti lidé se neodřjkagj, co proti panictwj tak zůřiwě wystupugj. Magjli oni swobodu činiti co chtj, nechť gi také přegj i ostatnjmu lidu a pomocj newnucugj tomu, kdo gegich pomoci nežádá. Znaltě Spasitel lépe přirozenost lidskau než omrzelj tito lidumilowé, a gelikož On staw panický schwálil, tedyť i možný gest, gakož wždy možný býwal a bude. — O pannách přikázanj Páně nemám, ale radu dáwám, gako milosrdenstwj dossly ode Pána, abych byl wěrný. Mám tedy za to, že gest dobré člowěku tak býti. (I. Kor. 7, 25. 26.)

Kdo ženy nemá, pečuge o to, což gest Páně, kterakby se ljbil Bohu: ale kdo gest s ženau, pečuge o to, což gest tohoto swěta, kterakby se ljbil ženě a rozdělen gest. A žena newdaná a panna myslj na to, což gest Páně,

*) Při druhém swěcenj ho biskup napomjná, má-li náklonnost k swětu, by odstaupil; a dáwá mu na rozmeyšlenau, mezdle se nad nim dřjwe celé litanye ke Wssem Swatým, prwé než ho na kněžský staw žehná. Red.

aby byla swatá tělem i duchem: zase která gest wdaná, myslj na to, což gest swěta, kterakby se ljbila muži. (I. Kor. 7, 32—34.)

Gsauk panicowé, kteřj se sami w panictwj oddali pro králowstwj nebeské. Kdo můžc pochopiti, pochop. (Mth. 19, 12.)

Owoce pak ducha gest . . . zdrželiwost, čistota. (Gallat 5, 22.)

Okuste a wizte, že libý gest Hospodin: blahostawený muž, kterýž daufá w něho. (Žalm 33, 9.)

Modlitba.

Přispěg nám, o Hospodine, na přjmluwu swatých panen twých milostj swau; a učiň, aby každý z nás dle stawu a powolánj swého zdrželiwost a čistotu zachowáwal, odwrať od nás wsseliké pokussenj, w každém dobrém předsewzetj mysl nassi utwrď a dostatečně sjly nám propůgč, abychom we wssech wěcech swatau wůli Twau plnjce, stali se aučastnými zasljbenj Kristowých. Amen.

Na dnessnj den připadá také swátek: W Gorlině sw. Cyrilla, bisk. mučedn. W Rjmě sw. Zena, mučedn. W Alexandrii sw. mučednjků Patermucia, Kopresa a Alexandra. W Martule sw. Brixia, biskupa. W Ganově sw. Felixe, bisk. W Aglii sw. Everildy, panny. W Koljně nad Rýnem sw. Agilolfa, bisk. W Modeně blah. panny Johanny, a m. g. sw.

10.

Žiwot sw. Felicity sedmero bratřj.

R. 150.

»Matka podiwenj a dobré památky hodna gest, kterážto widauc, an zahynulo sedm synů gegich gednoho dne, dobrau myslj to snássela pro naděgi dobrau, kterauž měla w Pánu Bohu.« (II. Makk, 7, 20.)

Tato slowa, která pjsmo sw. o Matce sedmi bratřj Makkabeyských uwádj, můžeme také obrátiti na sw. Felicitu, kteráž z lásky k Bohu wjru wyznáwagjc, podobně se sedmi syny swými umučena byla. To te stalo léta Páně 150. za panowánj cjsaře Antonjna dobrotiwého.

Felicitas, urozená panj Řjmská, byla matkau sedmi synů. Po smrti manžela swého zaslj-biwssi se wěčnau čistotau, byla toliko žiwa Pánu Bohu, a gedině w službě geho, utěchu dusse i sjlu w protiwenstwj hledala. Syny wy-chowati w bázni Božj, bylo neywětssj starostj gegj, neboť wěděla, že dusse gegich krwj Kri-stowau wykaupené z rukau gegjch budau žádány, a že z nich odpowjdati musj. Gegj obcowánj čisté a swaté bylo wssem dussem wěrným přj-kladem neystkwělegssjm, ba i mnozj pohané wi-dauce gegj žiwot neauhonný, zamilowawsse si wjru, kteráž člowěka tak zdokonaluge, w lůno cjrkwe swaté přigati býti žádali. To ale wzbu-dilo hněw a zásst kněžj pohanských u weliké mjře. J wystaupiwsse proti nj, žalowali na

ni u cjsaře, řkauce: »Felicitas *) wdowa rauhá se se synyy swými bohům nassjm na ugmu twého blaha. Wěziž Pane milostiwý, že se bohowé nassi rozhněwagj a wjce se smjřiti nedagj, nebudeli se gim klaněti.« — Pocta model gest wsseho zlého přjčina, počátek i konec. (Maudr. 14, 27.) Geden druhého ze záwisti morduge. (Tamtéž 14, 24.)

Cjsař nakloniw záwistiwým žalobnjkům náchylného ucha, přikázal wládaři města, genž Publius slaul, aby wdowu i synyy gegj přinutil bohům obětowati, a tjm hněw gegich smjřiti. Publius powolaw saukromně Felicitu, domlauwal gj neyprw aulisnými slowy, aby se bohům klaněla, kdyby se ale to učiniti zdráhala, wyhrožowal gj přjsnými trestyy, ba i smrtj bolestnau. Na tyto řeči odpowěděla Felicitas: Twá aulisnost mne neobměkčj, aniž mnau twé wýhrůžky pohnau; mámť gá Ducha swatého, a ten nedopustj, aby ďábel mne přemohl. J gsem gista, že za žiwa giž tě přemohu, usmrtjš-li mne ale, tjm slawněgssj wjtězstwj mé bude.« Takowé řeči nenadál se Publius, a prawil hněwiwě, řka: »Bjdná ženo, pakli tobě smrt milá gest, ssetř aspoň žiwota dětj swých!« »Mé děti odpowěděla Felicitas, budau žiwy, nebudauli bohům obětowati; pakliby se ale tak hrozného zločinstwj dopustili, propadnau wssickni wěčnau smrtj.« — Po těch slowech byla i hned odwedena. Druhého dne posadiw se Publius na saudnau stolici, kázal Felicitu i se synyy gegjmi

*) Felicitas gest tolik gako Blažena.

postawiti. A když uzřel ge, ani wůkol matky co angelé stogj, pohnulo se srdce geho, i prawil k Felicitě řka: »Měg aspoň smilowánj se syny swými, těmito mládenci dobrými, gsaucjmi we kwětu stářj!« I odpowěděla Felicitas: »Autrpnost twá gest bezbožnost a domlauwánj twé gest ukrutnost!« A obrátiwssi se k synům prawila řkauc: »Synowé mogi, pohledněte wzhůru a wizte nebesa, tam wás očekáwá Kristus se swými swatými. Bogugte za dusse swé a buďte wěrni w lásce Kristowě!« Publius slysse Felicitu, ana syny k stálosti wzbuzuge, řekl hněwiwě: »Co, ty se opowažuges děti swé u mé přjtomnosti ponaukati, aby zákony nassich cjsařů pohrdali?« a kázal gi poličkowati. Wida Publius, že s matkau ničehož nepořjdj, uzawřel k synům se obrátiti, mysle, že buď po dobrém buď po zlém ge přemůže, a, aby modlám se klaněli přinutj. I kázal si gednoho po druhém předstawiti. Prwnj, genž na saudu geho stál, byl neystarssj syn Felicitin Januarius. Publius slibowal mu weliké zbožj pozemské, kdyby bohům obětowal, pakliby ale poctu gim wzdáti se zdráhal, neytěžssjmi tresty hrozil. Januarius poslauchal tisse, pak ale odpowěděl zmužile: »Possetilá gest rada twá. Maudrost Boha mého zachowá a posjlj mne, a abych wsse to přestál, mi popřege.« Po těch slowech byl mrskán a a do žaláře uwržen.

Teď byl druhý syn Felix na saud postawen, který, když mu Publius domlauwal, aby bohům

obětowal, neohroženě odpowěděl: »Gediný toliko gest Bůh, kterémuž my se klanjme, a srdce nábožné za oběť přinássjme. Nedomnjweg se, že snad gá aneb některý z bratrů mých od lásky k swému Pánu Jesu Kristu upustjme. Nechť nás rány očekáwagj, nechť i krwawý saud, wjra nasse nedá se přemoci, nedá se změniti.« Když Felix odstaupil, zawolal se třetj bratr Filip. Sudj prawil k němu: »Náš Pán a cjsař Antoninus rozkázal, abyste bohům wssemohaucjm obětowali.« Filip ale odpowěděl: »To negsau bozi wssemocnj, než gen marné, bjdné a necitelné modly to gsau, a kdo gim obětuge, uběhne w nebezpečenstwj wěčného zahynutj.«

Po Filipowi byl čtwrtý Silwanus postawen, ku kterémuž Publius prawil, řka: »Pokud widjm, umluwili ste se s matkau swau, s tau daremnicj, že budete zákony cjsařskými pohrdati a wespolek w zahynutj půgdete.« Načež Silwanus: »Kdybychom se báli časného zahynutj a smrti časné, upadli bychom u wěčný trest. Gelikož ale auplně wjme, že weliká odměna sprawedliwým gest připrawená, a že weliká pokuta na hřjssnjky čeká: protož také rádi zákony lidskými pohrdáme, abychom, zákony Božj tjm dokonalegi zachowati mohli. Neboť kdo modlami pohrdá a wssemohaucjmu Bohu slaužj, nagde žiwot wěčný; kdo ale zlým duchům se klanj, zahyne s njmi a we wěčném ohni bude.«

Nynj musil se Alexander k saudu dostawiti, k němuž Publius řekl: »Nebudešli twr-

dossjgný a učinjš, co se nassemu cjsaři Antonjnowi ljbj, ussetřjš mladého wěku swého. Protož obětug bohům, ať staneš se přjtelem cjsařů a obdržjš žiwot i milost.« Alexander odpowěděl: »Gá gsem sluzebnjkem Kristowým; Geg wyznáwám ústy, Geg nosjm w srdci, Gemu klanjm se bez přestánj. Můg mladý wěk, má opatrnost starce, protože se Bohu gedinému klanjm, twé wssak modly padnau i s ctiteli swými u wěčnau záhubu.«

Nynj přissla řada i na ty neymenssj dwa bratry, na Vitala a na Marciala. J řekl sudj k Vitalovi: »Snad aspoň ty chceš žiw býti a zahubenj ugjti!« Načež Vitalius odpowěděl: »Kdo pak žádá si wjce žiwu býti? ten, co se prawému Bohu klanj, čili ten, co o přjzeň ďábla stogj?« »J kdo pak gest ten ďábel?« tázal se Publius. »Wssecky modly pohanské, odpowěděl Vitalis, gsau ďábly i wssickni, kteřjž se gim klanj.« Když i Vitalis odstaupil, obrátil se sudj na neymladssjho bratra, na Marciala, řka: »Že ukrutně s wámi nakládám, sami winni gste, protože rozkazy cjsařskými pohrdáte a w záhubné swé twrdossjgnosti ustawičně trwáte.« »Ach, kéžby si znal ty tresty, odpowěděl Marcialis, které na modlosluzebnjky připraweny gsau! Bůh ale odkládá gesstě hněw swůg wyljti, neboť wssickni, co newyznáwagj, že Kristus gest prawý Bůh, budau u wěčný oheň uwrženi.« Wida Publius, že ani to neymenssj djtě nepřemůže, kázal ge podobně k ostat-

njm bratřjm do žaláře uwrci, a owssem, co se stalo, cjsaři zewrubnj zpráwu dal. Cjsař přečetew si poslané listy, odsaudil Felicitu i syny gegj k smrti, a aby každý z nich ginau smrtj sessel, museli rozličnj saudcowé trest ten na nich wykonati.

Tak byl Januarius důtkami, na nichž kaussky olowa byly upewněny, do smrti ubit, Felix a Filip byli kygi utlučeni, Silwanus byl z hůry shozen, Alexander a Marcialis byli sťati. Felicitas musela se djwati na umučenj synů swých. Na to byla do hnusného žaláře uwržena, rozličným způsobem týrána a konečně po čtyrech měsjcjch sťata.

Rozgjmánj.

Radostj a útěchau naplňuge čtenj o sw. Felicitě a o synech gegich každého přjtele mládeže; neboť widěti patrně a zřegmě, kdy a kde s wychowánjm začjti máme, chcemeli z djtek učiniti lidi dokonalé a sstastné, i zde w plačtiwém tomto audolj, i tenkráte, až dokonaná bude pauť nasse pozemská. O, wy otcowé a wy matky zwlásst neodkládeyte giž w srdéčko nemluwňátka sjti semjnko zbožnosti a bázně Božj; neopomjneyte prstjčky geho nawykati na křjž, aniž zanedbáweyte rtjčky geho modlitbičce učiti. Prawda sice, že tomu děčko gesstě nerozumj dnes, porozumj ale zjtra, a čemu z mládj nawyklo, w stářj z těžj opustj. Zdaž sami nezkusili gste,

že těžko se odkládá, čemu z mládj gsme se naučili, že když pamět starce a stařeny opausstj, dobře gesstě si wzpomjná na wsse, co nás w mládj potkalo. Wlna nerada pausstj barwu, do njž poneyprw se namočila, a tak to také býwá s djtětem. A mluwte samy wy matky, který hlas býwá wám z úst djtěte počjnagjcjho mluwiti neymilegssj a neysladssj? Widte, že táta a máma! A otci nebeskému by mělo býti nemilé, když ústa žádnau lžj a žádným hřjchem nepossskwrněná, gméno geho aneb rodičky Božského Syna geho wyslowugj? Nemilé by mělo býti Bohu Otci neydobrotiwěgssjmu, když djtě geho neynewiněgssj Otcem ho nazýwá a k němu ručičky zdwjhá a očičky obracj? Wsse to by mělo býti Bohu nemilé aneb lhostogné, genž djtky k sobě wolá a ugisstuge, že gegich gest králowstwj nebeské. A kdo wida newinné děťátko, ano kleče na koljnkách, po matce modlitbičku odřjkáwá a ručinky sepiaté k Pánu Bohu zdwjhá, kdo wida to nepomyslj gsi, že wtělený to angjlek, že cherub to nebeský, čj oko nezarosj se při tom slzau wraucnosti a lásky? Tenkráte teprw dostáwagj wáhu slowa Pána řkaucjho: Nebudeteli gako maličtj tito, newegdete do králowstwj nebeského. J ugisstugi nás swatě, a kdo žiwoty mnohých swatých pozorně přečetl a uwážil, sám mi za prawdu dá: že člowěk, w gehož srdce gesstě za dětinstwj sjmě bázně Božj se položilo a giskra milowánj Božjho se zňala, ugisstugi wás, že člowěk ten a takowý také klesnauti může, a

časem i mnohem hlauběgi padá, než lidé neyzpustlegssj. Ale člowěk takowý wstáwá opět a opět, neboť gest w srdci geho cosi, čehož milost Božj uchopiti se může, a wzpomjnka w čas geho neywětssjho spusstěnj býwá: Gaký gsi byl w mládj, gaký gsi teď. Nenj to sprawedliwý trest, co protiwného nynj trpjš?« Ay a člowěk ten giž stogj na cestě pokánj. Protož obracjm se k wám wy matky práwě těmi slowy, kterýmiž k wám biskupowé z Wjdně mluwili*): »Wy milé křesťanské matky, k wám gesstě zwlásstnj slowo obracugeme. We wassem lůně spočjwá naděge budaucjho wěku. Wy krmjte mladé pokolenj mlékem swých prsau, a napágjte ge také z nábožných a wěřjcjch srdcj swých mlékem křesťanského učenj. Co wy do mladé dusse o Bohu a králowstwj geho wsstěpugete, to hluboké paussti kořeny, a kdyby se také pozděgi bahnem swěta něco zakálelo: w prawý čas to přece zase pučj, zelená se a owoce spasenj wydáwá. J budiž tedy Maria čistá matka Páně, kteráž i cjrkwe gest matkau, wassjm zrcadlem a wassj útěchau.«

Máš-li syny, cwič ge a shýbeg ge z mládj gegich. (Sirach 7, 25.)

Kdož cwičj syna swého, bude chwálen z něho a mezi domácjmi chlubiti se bude gjm. (Sirach 30, 2.)

Lepssj gest geden bogjcj se Boha, nežli

*) 17. čerwna 1849.

tisjc synů bezbožných; a lépe gest bez synů (bez dětj) umřjti, nežli zůstawiti po sobě syny bezbožné! (Sirach 16, 3. 4.)

Wyučug (w kázni drž) syna swého, a občerstwj tě a způsobj rozkoš dussi twé. (Přjsl. 19, 17.)

Modlitba.

Wssemohaucj wěčný Bože, který gsi sw. Felicitě, swé služebnici wěrné, cestu ukázati ráčil, po kteréž by syny swé k žiwotu wěčnému dowedla; oswěř, prosjme, také matky a otce nynějssjho wěku i wssech časů budaucjch, a ukaž gim cestu, kterauž by také oni měli swěřené djtky swé woditi, aby žádné z nich neztratili; ale wssecky uwedli tam, kamž se synowé sw. Felicity dostali; genž gsi žiw a kraluges na wěky wěkůw. Amen.

Téhož dne se gesstě swětj: W Řjmě sw. panny Rufiny a sestry gegj Sekundy, mučedlnic. W Africe sw. mučedlnjků: Jamarcia, Marina, Nábora a Felixe. W Nikopoli sw. Leoncia, Mauricia a Daniela, mučedlnjků. W Pisidii sw. mučedlnjků: Bianora a Silwana. W Genevě sw. Amelbergy, panny a m. g. sw.

Žiwot sw. Pia, papeže.

R. 142.

Sw. papež Pius, toho gména prwnj, narodil se w Aquilegi. Otec geho Rufinus wida a něm zwlásstnj dary ducha, dal ho do Řjma.

kdež se wědám a liternjmu uměnj učil. Pius se tu wyznamenáwal pilnostj, zbožnostj a neauhonným, swatým obcowánjm a proto také gsa mezi duchowenstwo přigat, mnohá léta cjrkwi swaté tělem i dussj slaužil. Za panowánj cjsaře Antonjna okolo roku 142 umřel papež swatý Hyginus. Lid a duchowenstwo neznagjce muže té hodnosti důstogněgssjho a zaslaužilegssjho, wywolili gednohlasně Pia za nástupce knjžete apostolů. Co wsse swatý tento a apostolský muž pro cjrkwe a pro swatau wjru podnikl a učinil, o tom nedossly nás auplné zpráwy; že ale o blaho cjrkwe nad mjru pečliw byl, o tom žádné pochobnosti nenj; neboť wjme, žeť přikázal, aby se co neyssetrněgi s tělem a krwj Páně w swátosti oltářnj gednalo, ano i tresty ustanowil pro ty, kteřj by neyswětěgssj swátost neopatrně na zemi upustili. Nařjdil také, aby zbožj zádussnj wěrně a sprawedliwě se zprawowalo, a na giný aumysl se neobracelo; ustanowil řád, gakýmž se geptissky swému powolánj měly zaswěcowati a konečně i welice horlil na ty, kteřjž lehkomyslně a při každé maličkosti přisahali, a gméno Páně na darmo brali. Někteřj děgeprawci pjssj, že swatý tento papež také ustanowil, aby se wzkřjssenj Páně wždy w neděli slawilo, že tam, kdež gindá býwaly teplé lázně, kostel sw. Pudenciany wzdělal, a konečně že bludaře Valentina z cjrkwe wyobcowal a bludaře Marciona žádným způsobem do lůna cjrkwe přigmauti nechtěl.

Giný důkaz geho pastýřské péče gest list na Justa, biskupa Wjdeňského we Francauzku. Mezi ginými pjsse mu následowně: »Měg o to péči, aby těla mučednjků uctiwě pochowána byla, gakž sw. Apoſſtolé při sw. Štěpánu učinili. Nawſſtěwug i swaté wyznawače w žalářjch, a zkaussege trpěliwosti gegich, kdo by rady a potěchy potřebowal, porad mu a potěš ho. J měg se ku kněžjm a gáhnům ne gako pán, ale gako sluha i bratr. Swatostj swau podporug wěřjcj swé. Bratřj nassi, gakž ti Atalus powj, dobogowali bog s tyrany a nynj odpočjwagj w Pánu. J to budiž powědomo tobě, bratře můg, že mi zgewen gest konec žiwota mého; pamatug na mně při oběti Neywyšssjho. Cjrkew Kristowa pozdrawuge tebe.«

Sw. Pius sprawowal cjrkew Kristowu 9 lét, pět měsjců a sedm a dwadcet dnj, a umřel dne 11. čerwence co mučednjk, byltě sťat. Geho tělo pochowalo se na patě wrchu Vatikanského.

Rozgjmánj.

»Měg o to péči, aby těla mučednjků uctiwě pochowána byla, gakě sw. apoſſtolé při sw. Štěpánu učinili,« tak psal sw. papež biskupowi Wjdeňskému. Těmi slowy dosti patrně se my také wzbuzugeme, abychom těla swatých a pozůstatky gegich ctili a gich si wážili. A proč? tázi se, pročbychom nectili pozůstatky swatých a swětic Božjch? Což nebyla těla gegich chrám,

kterýž Bohu zaswětili, buď krwj swau, buď zbožnostj a láskau? Nepomáhala gim těla gegich, konati sprawedlnost a porážeti nepřátely králowstwj Božjho; a neoslawuge sám Bůh těla gegich mnohými zázraky, kteréž se děgj, když důwěrně o pomoc ho prossjme? Protož nedeyte se másti od lidj, kteřjž pohrdawě a rauhawě o pozůstatcjch swatých mluwj, aneb ctěnj gich a wzýwánj swatých opowrhugj a zamjtagj: alebrž w uctiwosti ge měgte gak to od počátku w cjrkwi swaté býwalo, a důwěrně k swatým swé autočisstě beřte. Bůh skrze gegich zásluhy a na gegich orodowánj wyslyssj wás. Kdyby wám někdo řekl: že katolojci swatým božskau úctu prokazugj a pozůstatkům gegich modlosložebně se klaněgj, odpowězte mu slowy otce Jeronýma: »Wssettečná hlawo, kdo se kdy pozůstatkům mučednjků klaněl? Kdo kdy držel člowěka za Boha? My ctjme pozůstatky mučednjků, abychom se Tomu klaněli, gehož oni mučednjky gsau. My ctjme služebnjky, aby čest od služebnjka na Toho přessla, genž dj: »Kdo wás přigjmá, mne přigjmá.« — Ostatně nenj se co diwiti, že ginowěrci ctěnj swatých pozůstatků tak welmi nepřjzniwj gsau; neboť práwě tito pozůstatkowé dáwagj ustawičný důkaz a swědectwj, že wjra katolická gediné prawá wjra gest, a takowého důkazu nemohau se oni dowoláwati, neboť nikdo neumřel we wjře gegich, gehož hrob by byl Bůh zázrakem oslawil, an na opak u hrobů a u pozůstatků swatých nesčjslnj zázrakowé se stali.

Tomu-li tak musjme wssickni wssemožně k tomu hleděti, abychom swá myssllenj, swé řeči i wssecky skutky swé dle přjkladu swatých zřjdili, neboť tjm dokážeme na neyweyš k nim úctu swau, když žiwi budeme gako oni žiwi byli.

Ostřjhá Pán wssech kostj gegich, tak že ani gedna zetřjna nebude. (Žalm 33, 21.)

Wy gste chrám Boha žiwého. (II. Kor. 6, 16.)

Eliseus za žiwota swého činil zázraky, a při smrti diwné skutky působil. (Sirach 48, 15.)

Gegichžto obcowánj konec spatřugjce, následugtež gegich wjry. (Žid. 13, 7.)

Modlitba.

O Pane Bože a Otče náš, kterýž těla swatých služebnjků swých diwným způsobem oslawuges a nám skrze ně mnohá duchownj i tělesná dobrodinj prokazuges: propůgč nám, prosjme, tu milost, abychom také žiwi byli, gako swatj twogi služebnjci a tak stali se aučastnj zasljbenj Kristowých. Amen.

Téhož dne:

Žiwot sw. Petra Fureria.

R. 1565.

Sw. Petr, přigmjm Fuerius, narodil se r. 1565 w městečku Lothrinském Mirecia z rodičů chudých sice, ale za to welmi nábožných a sprawedliwých. Znamenagjce tito na něm giž

od neyautlegssjho wěku nadobyčegnau nábožnost a mrawnost, dali ho do Ponta Mousson, aby se tam maudrosti a bázni Božj učil. J učinil Petr w obém tak znamenitý prospěch, že giž tenkráte mladjkem welmi učeným, ba což mnohem wjce platj, mladjkem swatým slaul. Za nassich časů stáwá se často, že mladjci, zwlásst sstudugjcj, zbožnost, kteréž ge doma matka naučila, w cizině welmi záhy ztrácegj, a ztratiwsse gedenkráte bázeň Božj, do mnohých malých i welkých poklesků a hřjchů padagj. To bylo zcela ginak u Petra. S rostaucjmi lety rostla i geho zbožnost; a když dosáhl dwacátého wěku, takowé giž nabyla sjly, že odolati gj nemoha do zákona sw. Augustina wstaupil. Když přestál swůg rok zkusebnj, aneb gak řjkáme swůg noviciát, pokračowal we swých sstudijch dále a opět tak sstastně, že na hodnost knězskau powýssen byl.

Důstognost kněžská byla Petrowi předmětem wětssj gesstě horliwosti, a pokud mohl přičiňowal se wssemožně i spolubratry swé k lásce Božj a k horliwosti w službách Božjch roznititi. Tito ale nad mjru ljnj gsauce a chladnj gen mrzutě snásseli protiwného mrawokárce, a aby se ho co neydřjwe zbawili; dáwali mu na wybranau tři fary, tam že horliwost swau dosyta prowáděti může. — »Kdo hledá zákona, naplněn bude gjm; a kdož úkladně činj (zákona neostřjhá) urazj se na něm.« (Sirach 31, 19.)

Petr netraufage si sám o sobě něco woliti, poradil se neyprw s Bohem a pak s přj-

buzným Jezuitau, kněžem Janem Fureriem, co by činiti měl. Jan zběhlý gsa w bázni Božj, odpowěděl: Prwnj dwě fary gsau bogně nadané a práce welké nepožadugj; třetj ale fara gest hubená a obtjžná. Petr nehledage zemského zisku, než toliko čest gména Božjho na očjch mage a spasenj dussj lidských, wolil si bez rozpaku hubenau a obtjžnau faru Matinkur řečenau. Mrawy osadnjků cjrkwe Matinkurské byly zpustlé a prostopassné gako w málo které giné obci, a kněz méně přičinliwý a méně w bázni Božj utwrzený než Petr, bylby, wida tuto zpustlost, zaufal, že kdy bludné owce stádečka swého do owčince Páně přiwede. Ale Petr uwažuge gak drahau cenau dusse lidské wykaupeny gsau, uzawřel, že nepřestane dřjwe osadnjky swé k dobrému napomjnati, dokudž by hřjssný žiwot neopustili a na cestu pokánj se nenawrátili. J kázal gim slowo Božj, nabjzel ge w čas a w nečas, trestal, prosil a žehral we wssj trpěliwosti a učenj, a že sám byl za přjklad dobrých skutků; w učenj w celosti, w wážnosti (Tim. 2, 7.) zdokonalila se milostj Božj osada Matinkurská tak dalece, že bywssi prwé přjkladem zpustlosti wssem osadám, stala se we třech letech wzorem kázně a bázně Božj. A wssak gako se nedá oheň w kljnu ukrýti, podobně nemohl Petr oheň lásky k Bohu a k bližnjmu w dussi swau uzawřjti, a nýbrž hleděl i ostatnj osady wůkolnj k Bohu gegich přiwésti. J kázal slowo Božj kdy a kde mohl, wykořeňowal hřjchy, wywracel

bludy wymjtal neřád a to s takowým prospěchem, že k. p. w hrabstwj Salmském w ssesti měsjcjch netoliko wssecky bludaře do lůna samospasitelné cjrkwe uwedl, ale i ge naučil, žiwot swůg zákony též swaté wjry zprawowati. Mnohem wjce práce ho stálo, kleslau kázeň w rozličných klássterjch naprawiti; a wssak pomocj Božj konečně i to se mu podařilo, nebo kázanj geho nezáleželo toliko w řeči, ale i w moci i w duchu swatém a w plnosti mnohé. (I. Thes. 1, 5.)

K zwlásstnj zásluze aposstolskému muži tomuto slaužj založenj bratrstwa Mariansského. Na radu totiž swatého Petra zasljbily se některé wznessené panny Pánu Bohu ustawičnau čistotau a zawázely se, že děwčátka čtenj, psanj, ssitj a giným pracem žensským wyučowati, a obzlásstně ale ku bázni Božj wzbuzowati budau. Petr opatřil bratrstwo dokonalými zákony, a dočkal se té radosti, že se bratrstwo pod ochranau Rodičky Božj welmi rychle po celé zemi rozssjřilo a welmi pěkné owoce zbožnosti a ctnosti wydáwalo. Uspokadáw záležitosti bratrstwa, musel přewzjti zpráwu gednoho klásstera, který k prwotiné kázni byl přiwedl. J zprawowal ho dle wůle Božj, tak že »bratřj se radowali, w dokonalosti prospjwali, gedni druhé těssili, gednostegně smýssleli a pokogni byli.« (II. Kor. 13, 11.) Zde zůstal až do roku 1636. Když ale w tom roce Lothrinky metlau Božj, krwawau wálkau, trestány byly, musil sw. Petr i s mnohými bratry klásster opustiti. Tu se ode-

bral do Burgundu, a po delssj čas w městečku Grai řečeném přebýwal, mládež co neypilněgi wyučuge ctnostem a kázni Božj. Zde ale powolal ho Hospodin, aby wzal korunu, kterauž mu od wěčnosti připrawil. Než se se swětem rozlaučil, uzawřel Bůh bolestmi geho trpěliwost zkusiti. Těžká nemoc upautala ho na lože. Petr předzwjdal, že posel Božj klepá. J dal se swátostmi zaopatřiti, a očekáwal odewzdán gsa do wůle Božj w tichosti, až ho Pán Bůh k sobě powolá. Geho dusse objrala se w tom čase gediné s Pánem Bohem. W geho ruce byl ustawičně obraz ukřižowaného, oči upjraly se často na obraz rodičky Božj. »Maria, řjkáwal, když oči na obraz gegj padly, okaž medle, že matkau mau gsi! a pozney mne nehodné djtě swé!« Tak důstogně na smrt se připrawuge, dočkal se gesstě swátku neposskwrněného početj blahoslawené Rodičky Páně. To mu bylo welikým potěssenjm. Ale druhého dne na to, dne totiž 9. Prosince zawjtal konečně Pán, a powolal dussi wěrného služebnjka swého na wěčné odpočinutj.

Sw. Peter Furerius byl w každém ohledu dokonalý a swatý muž. Nadobyčegná byla láska geho k Bohu i k bližnjmu. Onano byla tak plamená, že modljwage se wjdán byl, an mage twáři nebeskau, zářj oswětlenau, w powětřj nad zemi se wznássj. On nechtjwal o ničem giném mluwiti, než gen o lásce k Bohu, i řjkáwal: »Swatá láska w nábožném člowěku

nemá dřjwe pokoge, leč když žádost swau wygewj, že pro Boha chce pracowati, že pro něho chce trpěti, a gi také nic nermautj tolik, gako když widj, že ladem ležj a zahâlj. Obracuge neywjce času na to, aby s Bohem mluwila, a gjm se objrala i tenkráte, když ginými wěcmi w domě se zabýwati musj. Ona držj se za blaženau, kdykoli s ginými o Bohu mluwiti může, aneb giné o Bohu mluwiti slyssj. Kdož Ježjsse miluge, netrpj ničehož ani w myssleni swém, ani w slowech a skutcjch swých, což by zdaleka gen proti lásce k Bohu, aneb proti přikázanj geho čelilo.« — Podobná byla geho láska k bližnjmu. Swé osadnjky milowal co prawý otec, a co neyhorliwěgi se o tělesné i dussewnj blaho gegich staral. Že hřjchy wykořeňowal, neřády wymjtal, zlé zwyky wywracel, musil mnoho přjkořj od rozličných lidj snásseti, to wssak ho nezarmautilo ani při neymenssjm, ano wjme, že se k protiwnjkům swým wždy tak wljdně, a tak laskawě mjwal, gako by to neywětssj přátelé byli. Geden zlomyslný a w hřjssjch zastaralý člowěk nechtě ustawičné domlauwánj sw. muče trpěti, dal se gedenkráte do něho, a tak dlauho pěstmi ho bil, dokad lidé mu ho z rukau newytrhli. Z bylby zagisté člowěk zlomyslný w rukau rozhněwaného lidu zahynul, kdyby ho nebyl sw. muž ukryl. K chudým a nuznym byl sw. Peter nad mjru milostiwý, pomahal gim dle neywětssj možnosti, nezřjdka sám gim almužnu donássel, a osadnjky

co neywraucněgi podobně činiti napomjnal. Choré nad mjru rád obsluhowal, u lože gegich trávil často celé noci, a prokazowal gim wsselikau službu s neywětssj ssetrnostj a láskau. Mnohem wjce ale dal si sw. pastýř tento záležeti na spasenj dusse bližnjho, než na tělesné blaženosti geho. Gediná tauha geho byla, učiniti z nich syny Božj, a dědiči králowstwj Božjho. K tomu cjli směřowaly wssecky geho řeči, a toho cjle aby dossel, obětowal nesčjslné oběti msse swaté, modlil se dnem a nocj, ukládal si tuhé a těžké pokánj, a giné dobré skutky konal. Někdy i klekal před zatwrzelými hřjssnjky, a slzawýma očima gich prosjwal, aby smilugjce se nad sebau, opustili hřjssnj žiwot, a dobré owoce pokánj wydáwali. Gak důwtipné bylo utwrzowánj geho w dobrém předsewzetj, ukazuge následugjcj událost. Gedna duchownj sestra chtěla žiwot klássternj opustiti a opět do swěta se nawrátiti. Služebnjk Božj domlauwal gj gak mohl, wida ale že wsse nadarmo, řekl: »Gdi tedy dcero kam se ti ljbj, než ale tyto zdi opustjš, wegdi do kostela, poděkug se rodičce Božj, a modlitbičku, kterau ti zde na tento list napjssi, odřjkey.« Modlitbička ta byla následugjcj: »Přicházjm matko Božj, abych se poděkowala, že si mne mezi dcery swé přigmauti ráčila. Té milosti nechci gá wjce požjwati, neboť gest mi swět milegssj než ty, a než Syn twůg. Protož opustjm wás, a nawrátjm se do swěta. Wám nechť slaužj kdo chce, gá wám

déle slaužiti nebudu.« Wrtkawá sestra wzala s radostj list z ruky bohabogného kněze, newědauc co na něm psáno gest. Když ale klečjc před obrazem Rodičky Božj, modlitbičku odřjkáwati počala, sslo gj to k srdci, že se dala do hlasitého pláče, že pykala chyby swé, a až do smrti w klássteře zůstala.

Ačkoli sw. Peter úsilně pracowal o tělesné a dussewnj blaho osadnjků swých, neopomenul také o swé spasenj se starati, aby snad giným káže sám nebyl zawržen. Modlil se takměř ustawičně, každá i ta neynepatrněgssj práce byla modlitbau zaswěcená. Postil se nad mjru přjsně, často negjdal dwa i tři dni ani toho neymenssjho. Pokrm geho býwaly kořjnky a giné zeliny, woda pak nápog. Mrskáwal také tělo swé, aby každau žádost zlau w něm udusil. Holá země byla geho ložem, a plásst přikrýwadlem. Z úst geho newyssslo nikdá žádné slowo neslussné, a nepřjtel gsa wssj marné rozpráwky, nikdá wjc nemluwil, než čehož bylo třeba. J oči swé držel na uzdě, a na twáři geho gewila se welebnost a důstognost. Při wssech těch ctnostech byl nad mjru pokorný, a ginak o sobě nemluwil, než gakoby welikým hřjssnjkem byl. Když mu kdysi geden wznessený pán řekl, žeby rád žebrákem byl, kdyby spasenjm swým tak gist byl, gako on, odpowěděl: »Pane, Bůh ginak saudj než lidé. Když se sw. Pawel obáwal, že od Boha zawržen bude, gak bych gá se obáwati neměl? A po těch slowech dal se

do hořkého pláče. Ale Bůh okázal geho swatost a spasenj mnohými zázraky, kteréž se na geho orodowánj staly.

Rozgjmánj.

Sw. Peter Fuerius konal wssecky powinnosti powolánj swého, co neyswědomitěgi a nic méně se obáwal, aby k zatracenj nepřissel. A ty o člowěče! tak bezpečně žiw gsi, gakoby tě wěčné blahoslawenstwj ani ugjti nemohlo, ačkoli zákony Božj každodenně přestupuges a w hřjssjch se wáljš. Řekni křesťanská dusse, řekni mi prosjm tě, nač se zpolehás? Snad na gméno swé křesťanské? Na to za odpowěd měg slowa Wykupitele swého: »Gsteli synowé Abrahamowi, skutky Abrahamowy čiňte.« (Jan 8, 39.) To gest: Gsili křesťan, skutky křesťanské čiň. Myslješ-li ale, ó dusse křesťanská, že skutky křesťanské konáš, odpowěz na otázky, kteréž ti dá Kristus, až na saudu geho státi budeš, Mluw: Nestogj we swatém Ewangelium psáno: že chcemeli do králowstwj nebeského wegjti, násilj si učiniti, a bližnjho, byť by i auhlawnj nepřjtel náš byl, gako sebe milowati máme? Mluw! nežádá totiž sw. Ewangelium od nás pokoru neljčenau? nežádá prawé pokánj a setrwánj až do smrti? Nežádá, abychom tak žiwi byli, tak smýsslelí gako swatj a swětice geho žiwi byli a smýsslelí? Newyprawuge nám totiž sw. Ewangelium, že ti, kteřjž gsau Kristowy,

křižuge tělo swé s hřjchy a s žádostmi? a že ti, kteřjž křjž swůg nenesau, hodni negsau slauti učednjky Kristowými? A pakli wssemu tak gest, mluw, co ze wsseho toho ty plnjš a zachowáwáš? — Neodpowjdáš? — Na mjsto tebe odpowj pjsmo swaté: Ze wsseho toho neplnjš nic: neboť gsi tělesný, skutkowé ale těla zgewnj gsau, genž gsau gak apoſstol Páně sw. Pawel pjsse: Cizoložstwo, smilstwo, nečistota, nestydatost, chlipnost, modlosluženost, tráwenj, nepřátelstwj, swárowé, nenáwisti, hněwowé, wády, různice, roty, záwisti, wraždy, opilstwj, hodowánj a těm podobné wěci. Nuže takowé wěci čině gak můžeš daufati blahoslawenstwj wěčné? Možná, že wssemi těmi hřjchy winen negsi, možná také, že snad ani w gediné z těch wěcj gsi se neprowinil: proto wssak gesstě nemáš wyhráno, nebo wěz: Ze, kdobykoli celého zákona ostřjhal, přestaupilby pak w gediném, že učiněn gest wssemi winen; a wěz! že Kristus dj: »Když učinjte wssecko, což wám přikázáno, rcete: Služebnjci neužitečni gsme: což gsme powinni byli učiniti, učinili gsme.«

Králowstwj nebeské násilj trpj, a ti, kteřj násilj trpj, uchwacugj ge. (Mth. 11, 12.)

Wcházegte těsnau branau: nebo ssiroká brána a prostranná cesta gest, kteráž wede k zahynutj, a mnoho gest těch, kteřj wcházegj skrze ni. Gak těsná brána, a úzka cesta gest, kteráž wede k žiwotu, a málo gest těch, kteřj gi nalezagj. (Mth. 7, 13. 14.)

Protož my odwrhnauce wsseliké břjmě i hřjch obkljčugjcj nás skrze trpěliwost, běžme i uloženému sobě bogi: patřjce na půwod a dokonawatele wjry Ježjsse, kterýž předložiw radost strpěl křjž, opowáživ se hanby a sedj na prawici stolice Božj. Protož rozpomjneyte se na toho, kterýž takowé proto sobě od hřjssnjků snássel odmlauwánj, abyste neustáwali w myslјch swých hynauce. (Žid. 121, — 3.)

Bratřj mogj milj, stálé buďte a nepohnutelnj, rozhogňugjce se w djle Páně wždycky, widauce, že práce wasse nenj daremná w Pánu. (Kor. 15, 58.)

Duch swatý nápomocen gest mdlobě nassi . . . . a prosj za nás lkánjmi newyprawitelnými. (Řjm. 8, 26.)

Modlitba.

O Pane Ježjssi Kristе! kterýž gsi na swět přissel, abys spasil nás, Ty wjš, že bez Tebe a bez pomoci Twé ničehož spasitelného učiniti nemůžeme pro žiwot wěčný: přispěg nám, prosjme, na přjmluwu služebnjka Twého, sw. Petra, ku pomoci, a učiň abychom swatý zákon twůg wždy rádi a dokonale zachowáwali, a stali se aučastni zasljbenj Twých. Amen.

Dnes swětj se také swátek: W Nikopoli Armenské sw. mučedlnjků Januaria a Pelegia. W Senoně sw. Sidronia, mučedlnjka; Ikonii sw. Marciana, mučed. W Sicě w Pamfilii sw. Cindea, kněze. W Brescii sw. Savina a Cypriana, mučednjků; w Bergamě sw. Jana biskupa; w Kordubě sw. Abundia kněze a m. g. sw.

Dne 12.

Žiwot sw. Jana Gualberta.

R. 1037.

Sw. Jan, přjgmjm Gualbert aneb Walber, narodil se we Florenci, na začátku gednáctého stoletj, z rodičů bohatých a wznesených. Otec geho Gualbert, sám gsa wogenským důstognjkem, wychowáwal syny swé a Jana zwlásstě, podobně ku stawu wogenskému, kterýž sotwa že dům otcowský opustil, leskem rodu i bohatstwj swého omámeni do wjru swětských rozkossj a radostj se uwrhli, zapomenuwsse na náboženstwj, na swědomj, na Boha. Rodičowé sami swětáctwjm nakwasseni, nebránili gim w tom, bez pochyby nic zlého w tom newidauce, gakož i za nassjch časů otcowé a matky w obcowánj synů swých rozpásaném nic zlého newjdagj. Obzwlásstě Jan pohřjžil se w praud prostopassnostj a wedl žiwot zlý, bohaprázdný. Neyprw ozýwala se owssem w dussi geho milost Božj, a činje mu trpké předházky, budila geho swědomj: an ale před nj ussi dusse swé zawjral, prostopassnosti ale wssecky brány k srdci swému otewřel, zaslepilo se brzce i oko geho, i zdálo se mu, že wsse i to dowolenau gest rozkossj, co se mu prwé neyohawněgssj mrzkostj zdálo. Mladjka nikdo nebyl s to, z wjru bludu wytrhnauti, a na cestu prawdy, na cestu ctnosti uwésti. Ale Bůh, genž mocen gest i z kamenj zbuditi syny Abrahamowy, smilowal se nad ubohým Janem, a wytrhl ho nagednau z prohlubně hřjchu.

Hugo, Janůw přjbuzný, aneb gak někteřj tomu chtěgj, bratr, padl w saubogi rukau gistého ssslechtice. Dle tehdegssjch surowých mrawů měl neybližssj přjbuzný práwo smrt swých přátel mstjti. I zapřisahl se Janůw otec, že netoliko sám wsse wynaložj, aby se nad wražednjkem pomstil, ale i synu swému přjsně přikázal, wražednjka stjhati, a geg, gakby koli mohl, z swěta zprowoditi. Zpustlý Jan toho gsa důměnj, že sama čest toho žádá, nedal si dwakráte řjkati, a diwokau náružiwostj zaslepen, stjhal wraha, kde gen mohl. Krwežjzniwými myssléncami těmito se objrage, gel gedenkráte na welký pátek s družinau swau z statku swého na wenkowě domů, a náhodau wražedlnjk mu w austrety přicházel. Cesta byla auzká, na wyhnutj ani pomysliti se nedalo. Uzřew Gualbert dáwno stjhaného nepřjtele, tak se rozpálil, že i hned meč tasil, chtě ho w krwi wrahowě zbroditi. Tento wida, že smrti neugde, skočil s koně, uwrhl se na zemi a ruce křjžem složiw, žádal pro Krista Ježjsse, kterýž tohoto dne umjrage, za wražedlnjky se modlil, aby mu žiwot darowal. Pohled na nesstastnjka w neyhlubssj pokoře o smilowánj prosjcjho, uctiwost k sw. křjži, a wzpomenutj na Spasitele za člowěčenstwo umjragjcjho, dotkla se dusse rozhněwaného mladjka tak welice, že meč pustiw, wrahu ruku dal, a zdwihage ho prawil: »Oč mne we gménu Ukřižowaného prosjš, nesmjm ti dnes odepřjti. Odpausstjm ti, bratře, a žiwot darugi, modli

se za mne, aby také Bůh mé hřjchy mi odpustiti ráčil.« — »Lepssj gest trpěliwý, nežli muž silný; a kdož panuge nad myslj swau, nežli ten, který dobýwá měst.« (Přjsl. 16, 32.) »Pomni na bázeň Božj a nehněwey se. (Sirach 28, 8.)

Tato událost způsobila w Gualbertowi nadobyčegnau změnu. On se zamyslil, wzpomenul si na welké množstwj hřjchů swých, a že wrahem gest netoliko dusse swé, ale i dussj těch wssech, kterýchž k hřjchu byl ponaukal. Nesmjrná auzkost zmocnila se geho, ale i útěcha gakási rozlila se w srdci geho plynaucj z wědomj, že nepřjteli swému odpustil. Tak odpornými sobě city zápase přissel před kostel sw. Miniana. J wstaupil w něg, a uwrhnuw se před obrazem Ukřižowaného, modlil se co neyskrausseněgi za odpusstěnj hřjchů swých. An se tak modlil, oči hořkými slzami zakalené na obraz ukřižowaného Krista upjrage, zdálo se mu, že Spasitel hlawu swau k němu nakloňuge, gakoby radost gewil, že tak milosrdně s nepřjtelem swým naložil. Tjm widěnjm posilnila se nad mjru důwěra geho w milosrdenstwj Božj. J počal daufati, že odpusstěni mu budau hřjchowé geho. Aby se tjm snáze s Bohem smjřil, uložil w srdci swém, swětu wýhost dáti a wesskerý žiwot swůg pokánj a sluzbě Božj zaswětiti. J propustiw průwodce, wstaupil do klásstera sw. Miniana, a klečmo prosil, aby ho do řehole přigali. Bo-

habogný opat schwalowal owssem dobré předsewzetj geho, a utwrzowal geg w něm, ale při tom neopominul také ljčiti těžkosti klássternjho žiwota a tuhau kázeň, kterauž na se uwalj. J nechtěl ho žádným způsobem do společnosti bratřj přigmauti, gednak proto, že byl mladjk rozmařilý a w hognosti odchowaný, a gednak že se otce geho bál muže prchliwého. An ale Jan prositi nepřestáwal, powolil mu konečně aby se w klássteře zdržowati směl, ale toliko w oděwu swětském.

Mezi tjm dowěděl se otec, že Jan w klássteře se zdržuge a mnichem státi se obmýsslj. J běžel tam, žádage s njm mluwiti. Ale Jan obáwage se, aby násiljm z klásstera unesen nebyl, nechtěl otci na oči gjti. To tak rozzlobilo Gualberta, že welkými pohrůžkami od opata syna žádal. Jan boge se, aby snad od mnichů konečně rozhněwanému otci wydán nebyl, wzal kdesi oděw klássternj a běžel do kostela. Zde položil geg na oltář, ostřjhal si wlasy, oblekl se do něho, a postawil se do řady ostatnjch mnichů nad mjru se takowé horliwosti diwjcjch. Teď otewřely se brány klásstera. Otec wida syna w oděwu mnišském, trhal bolestj oděw swůg a w zaufanliwosti swé neynesstastněgssjm otcem se nazýwal. Konečně podařilo se opatowi rozhněwaného otce tak dalece upokogiti, že synu netoliko požehnánj dal, ano i domlauwal, aby pewně w předsewzetj swém stál, a

powinnosti nowého powolánj swědomitě zachowáwal.

Jan Gualbert odložiw oděw swětský, odložil také mrawy swětské, a netrwalo dlauho, přewýssil wssecky ostatnj spolubratry tichostj, střjdmostj, pokorau, nábožnostj, kagjcnostj, poslussnostj, trpěliwostj a ginými ctnostmi. Zwjtězil zmužile nade wssemi náružiwostmi swými, a dosáhl tak wysokého stupně bohabognosti, že po smrti opata gednohlasně za geho nástupce wywolen byl. — »Gak weliké gest milosrdenstwj Páně a slitowánj nad těmi, kteřj se obracegj k němu.« (Sirach 17, 28.) Ale pokora, gediný a prawý základ wssj ctnosti, byla giž tak hluboce w srdci Janowu zakořeněná, že žádným způsobem hodnost opata na sebe wzjti nechtěl. Gemu bylo milegssj kráčeti gistau cestau poslussnosti, než na nebezpečné wýšce giným přikazowati. Ginak smýsslel mnich Ubertus, který marnau ctižádostj tak welice se zaslepiti dal, že se nehrozil auplatkem opatstwj se zmocniti. S takowým člowěkem nechtěl Jan obcowati, a proto i gesstě s gednjm nábožným bratrem klásster opustil, giné sjdlo si hledage. J přissel do Kamalduli, kdež sw. Romuald řád paustewnjků zawedl, a odsud pak putuge do gednoho audolj se dostal, gemuž Vallumbrosa, to gest stinné audolj, řjkali. W audolj tom, as půl dne cesty od Florencie wzdáleném, nalezl dwa paustewnjky, od nichž wljdně přigat gsa, umjnil si zde zůstati, a klásster wystawěti, a do něho

mnichy uwésti, kteřjž by dokonale zákon sw. Benedikta zachowáwati se uwolili. Powěst o tuhém geho obcowánj a swatosti roznesla se brzce po celém wůkolj, a mnozj o spasenj swé pečliwj muži duchownjho i swětského stawu doprossowali se, aby ge wedl po cestě ku sláwě nebeské. Gualbert wida w tom wůli Božj, přigal ge milerád, a gelikož abatysse klásstera sw. Hilaria, nábožná Itha, Stinné audolj gemu darowala, gal se i hned klásster stawěti, uwedl do něho zákon sw. Benedikta s něgakými přjsadami, přjsně zachowáwati geg poručil, a tak nowý řád či řeholi založil. Swatý Jan byl nad mjru prozřetelný a opatrný, když někoho do klásstera za spoluauda přigjmal, a mage zwlásstnj milost Božj, nahlédati do srdce lidského, mohl snadno poznati, zdali přjchozj upřjmně po dokonalosti křesťanské tauzj. Kdo přigat byl, musil se přjsné zkaussce podrobiti, a zwlásstě w pokoře a w mrtwenj sebe cwičiti. Jan, genž zpráwu klásstera na sebe wzjti musil, předcházel ge we wssem dobrým přjkladem, a tak zkaussku usnadňowal. Geho láska k samotě, k chudobě, k mlčenj, k pokoře a pohrdánj wssjm, což bylo pozemského, ponaukala gich zagisté mnohem horliwěgi k následowánj, než newým která wýmluwnost lidská. Wůbec byl Jan wzorem wssem předstaweným. Geho láska k Bohu byla plamenná, geho trpěliwost newywratná, geho kagicnost neunawená. Ku twrdossjgným byl neustupný, ku křehkým milostiwý, k nemocným mi-

losrdný, k chudým dobrotiwý a sstědrý. Gim k libosti otewjral často wssecky sspeychary a zásoby klásstera, a newj se, aby gediný gen nuzný bez almužny od něho byl odessel. Geho pokora tak byla hluboká, že si ani tak nazwané nizssj poswěcenj dáti nedal. Muže tak wznessených ctnostj, a tak weliké swatosti oslawil Bůh giž za žiwa, tak že na geho orodowánj a modlitbu mnozj chořj a nemocnj náhle uzdraweni byli.

Řád sw. Jana Gualberta Wallumborský nazwaný, dossel brzy welké obliby, a gesstě za žiwobytj geho bylo giž dwanáct klássterů téhož řádu. Jan měl nad nimi přjsnau stráž, aby od prwotné prostoty a od prwotného zřjzenj se neuchýlily. Gedenkráte přissel do klásstera Moscheto, a wida geg wýstawněgssj a ozdobněgssj, než se na klásster chudý slusselo, bolestj w dussi swé hnut, prawil k opatowi: »Wy gste mnoho peněz, kterými mnozj chudj wyžiwiti se mohli, obrátili na stawenj swá, wzdělali gste si paláce, w kterýchž gako wzácný páni bydljte. To ale tak nemůže zůstati a nezůstane.« Po těch slowech obrátil se k modlitbě, a netrwalo to dlauho, rozwodnil se potok okolo klásstera tekaucj, zaplawil celau kraginu, a podemlel klásster tak, že se sesul, a nádherné stawenj w řjceniny se obrátilo. — Gindy se mu doneslo, že w gistém klásstere mládenec byl přigatý, kterýž pominuw chudých přátel, wesskeré gměnj swé klássteru odkázal. Sotwa že se Jan o tom dowěděl, běžel i hned do klásstera, dal

si listinu okázati, a pak rozhorlen nad wěcj tau gi roztrhal, a do wětru rozházel, přjsným trestem Božjm wyhrožuge. A toho gesstě dne stáhlo se mračno nad klássterem, a blesk zapálil, a w málo okamženjch lehla část klásstera popelem. Wůbec byl sw. Jan Gualbert neywětssj odpůrce a nepřjtel Šimonictwj*), tenkráte wssecku kázeň a bázeň cjrkewnj wywracugjcj. Geho pewnost a neustupnost, kterauž tuto ohawu w cjrkwi potjral, byly zagisté nemalau přjčinau že se pozneháhla tato mrzkost ze společnosti lidské tratila.

W blahoděgném aučinkowánj sestaral se Jan. Giž byl 74 roků dosáhl, an Bůh geho k sobě powolati ráčil. Zdržowal se práwě w klássteře Pasinianském, an se nebezpečně roznemohl. Předzwjdage, že hodinka se bljžj, powolal wssecky předstawené klásstěrů swých a požehnaw gim, opět propustil ge domů. Na gegich prosbu kázal list napsati, w kterémž bratry pohnutliwými slowy k lásce a k swornosti napomjná. Láska gest ona cnost, pjsse gim, kteráž Stwořitele wěcj wesskerých přinutila, že se stwořenjm stal; lásku schwaluge Spasitel učednjkům swých, co obsah wssech powinnostj an dj: Přikázanj nowé dáwám wám, abyste se milowali wespolek. O lásce pjsse sw. Jakub apoštol, že kdobykoli celého zákona ostřjhal, přestaupilby pak w gediném,

*) Šimonietwj se gmenuge, když swaté wěci aneb swátosti za zemské zbožj se prodáwagj, zwlášť ale, když se fara aneb kolatura tomu dá, kdož newjsce za ni slibuge aneb podáwá; když se fara gen tomu dala, kdoby pánowi z toho statku, který tu faru zadáwá, wjce dal.

učiněn gest wssemi winen; o lásce konečně i Petr dj: že láska přikrýwá množstwj hřjchů. Láska gest zřjdlo, z kteréhož wssecky ostatnj ctnosti wycházegj, gest kmen, z kteréhož wssecky ratolesti dobrých skutků wyrůstagj. Oheň lásky nenesau dlauho zawrženci, ani sám Spasitel dj: že ustydne láska mnohých. Nad těmito studenými, a od gednoty otrženými pláče apostol Páně Jan, an dj: Z nás wyssli, ale nebyly z nás; nebo byť byli z nás, byliťby zůstali s námi. K tomu, an tak gest, má každá wěrná dusse hleděti, gak by k tak welkému dobru, k lásce přigjti měla. . . . K tomu neylépe slaužj swornost, kteráž se wůli gedné osoby podrobuge. Neboť gako řeka wyschne, rozpraudjli se w mnohých pramenech, podobně společnost bratřj málo dobrého wymůže, rozptyluge-li se sjla. Tedy hledte, aby láska Wasse dlauho mezi wámi bez přetrženj a porussenj kwetla. Mègte se dobře.« Tak psal muž Božj, wzdáleným bratřjm. Mezi tjm se nemoc množila, poslednj okamženj přicházelo. Jan připrawowal se na odchod swůg důstogně. Než přigal sw. swátosti, kázal si napsati wyznánj wjry následugjcjmi slowy: »Gá Jan wěřjm a wyznáwám wjru, kterau swatj apostolé hlásali, a kterauž sw. otcowé na čtyrech sněmjch potwrdili.« List tento kázal do hrobu si dáti. Po tom přigal neyswětěgssj swátost oltářnj s neywětssj skraussenostj. Od toho okamženj rostla wždy wjc a wjc geho tauha Spasitele swého, twářj w twář

uzřjti. Často opětowal slowa Žalmisty: »Žjžnila dusse má k Bohu silnému, žiwému; když přigdu a ukáži se před twářj Twau.« (41, 3.) Geho žádost se konečně wyplnila dne 12. Čerwence r. 1073. Gak za žiwa Bůh geg mnohými zázraky oslawowal, tak se stalo i po smrti; načež geg papež Célestin III. roku 1193. za swatého prohlásil.

Rozgjmánj.

Z lásky ku Kristu Ježjssi odpustil sw. Jan nepřjteli swému z celého srdce. Nechceš také ty podobně učiniti. Nezaslaužil si toho Kristus u tebe? On ti giž tolikráte odpustil wssecky hřjchy, kterýmiž gsi geg urazil, a rád ti gich gesstě wjce a gesstě wětssj odpustj, budešli kagjcně k němu wolati: a ty se rozmýsslješ, zdali bližnjmu swému odpustiti máš, když tě urazil, a nechceš na křiwdu zapomenauti, kterau ti udělal? O styď se! Gak můžeš se křesťanem nazýwati, wěda, že křesťan Krista následowati má. Gak smjš daufati, že ti Kristus twé hřjchy odpustj, gessto sám bližnjmu swému odpustiti nechceš? Newjš, že sw. Ewangelium zřegmě mluwj: že ti Bůh neodpustj hřjchy twé, pakli také ty bližnjmu swému neodpustjš? Gakým srdcem smjš se modliti: Odpusť nám nasse winy gakož i my odpausstjme swým winnjkům? Nezasluhuge-li bližnj twůg, abys mu odpustil, zasluhuge to aspoň twůg Wykupitel. Z lásky

k němu odpusť každému, odpusť mu okamžitě, a bez prodlenj. Nemudrug mnoho, ale gdi, a byťby twá hrdost proti tomu se newjm gak protiwila, nedbey na to, ale gdi zmužile a ohražuge se sstjtem wůle Božj, ustawičně řjkey: »Bůh to chce, Bůh to chce!« Učinjš-li to, buď gist, že i do dusse twé wstaupj pokog a rozkoš neslýchaná. Rozwažug si konečně i to, že když tě někdo o něco prosj, koho rád máš, že mu milerád po wůli býwáš, byťby to newjm gak obtjžné bylo; a že když dobrý přjtel za ubljžitele twého se přimlauwá, že mu rád odpausstjš a na milost geg přigjmáš. Toli děláš z lásky k přjteli, pročby neučinil z lásky k Bohu swému, kterýž tě o to prosj, ano i ti to přikazuge. Nuže tedy neprodléwey, ale wrhni se před obraz ukřižowaného Pána a rci: Ano Neymilegssj Ježjssi, z lásky k Tobě odpausstjm ze srdce každému, kdož mne kdy urazil; odpusť gen Ty mně také hřjchy mé.

Gakým saudem sauditi budete, takowýmž budete sauzeni. (Mth. 7, 2.)

Když státi budete k modlenj, odpausstěgte, máte-li co proti komu: aby i Otec wáš, kterýž gest w nebesjch, odpustil wám hřjchy wasse. Pakli wy neodpustjte, ani Otec wáš, kterýž w nebesjch gest, odpustj wám hřjchů wassich. (Mr. 11, 25. 26.)

Kdo se chce mstjti, u Pána nagde pomstu, který hřjchy geho zagisté zachowá (neodpustj.) Odpusť bližnjmu swému, kterýž tobě sskodj, a

když se modliti budeš, hřjchowé twogj rozwázáni budau. Člowěk k člowěku hledá hněw, a od Boha hledá odpusstěnj. Nad člowěkem sobě podobným nemá ljtosti, a za hřjchy swé se modlj. On tělo gsa, držj hněw, a smilowánj žádá od Boha? Kdo se bude modliti za hřjchy geho? Pomni na poslednj wěci, a přestaň nepřátelstwj prokazowati. (Sirach 28, 1—6.)

Milugte nepřátele swé. (Mth. 5, 44.)

Modlitba.

Segmi, o Bože milosti, se srdcj nassich wssecken hněw a mstyžádost, a naplň ge dobrotau a smjřitelnostj, aby se modlitba nasse Tobě ljbila a wyslyssána byla, my pak odpusstěnj hřjchůw swých dosáhnuwsse do wěčné slávy se dostali, skrze Krista Ježjsse. Amen.

Dnes se také swětj swátek: W Miláně sw. Nábora a Felixe, mučedlnjků; w Cypru sw. Jásona. W Aquilei sw. Hermagora mučed. W Lukce sw. Paulina, biskupa mučed. Taktéž sw. Prokla a Hilariona, mučedlnjků. W Leontii sw. Epifanie, panny muč d.; w Toledě sw. panny a mučed. Marciany; w Lioně sw. biskupa Wwenciola. W Bononii sw. biskupa Paterniana a m. g. sw.

Dne 13.

Žiwot sw. Margarety.

R. 260.

O sw. Margaretě čili Markétě nemáme žádných přesných zpráw; než poněwadž tato swatá mučedlnice zhusta se we wlasti nassi ctj, uwedeme tuto o nj, čeho nám se dočjsti lze bylo.

Sw. Margareta se narodila w druhé polowici 3. stoletj w Antiochii Pisidické z rodičů pohanských. Gegj otec Edestus byl geden z neypředněgssjch kněžj pohanských. Po smrti swé manželky swěřil dcerussku chůwě, kteráž tagnau křesťankau byla, a bez pochyby, aby wolněgi Kristu slaužiti a schowanku také wjře křesťanské wyučiti mohla, se swěřeným djtětem na wenek as 15 mil od Antiochie se odstěhowala. Učenj gegj padlo na dobrau půdu, neboť Markéta otewřela autlé newinné srdce sw. evangelium, a na zákonech geho tak weliké měla obliby, že giž tenkráte, ač děcko byla, w ustawičném pannenstwj setrwati sljbila.

Když poněkud poodrostla, powolal gi otec domů; k nemalému ale zármutku swému zpozorowal, že modlosluženost se gj protiwuge a že snad křesťankau býti mussj; než domeyssel se, že nebude to mnoho práce státi ze srdce gegjho wjru křesťanskau wypuditi, nedal mrzutost na sobě znáti. Gak welice ale podiwil se, když o tom s nj mluwě, z úst gegich uslyssel: že křesťankau gest, a chotj nebeského Pána, a že nic wjru gegj w žiwého Boha a w gediného Syna geho z srdce gegjho newywrátj. Edestus pokaussel se sice wssemožně od wjry gi odwésti wida ale, že wsse marné, rozhněwal se welice a ztrýzniw gi, z domu gi wyhnal. Margareta radugjc se, že pro chotě nebeského pohaněnj nesla, odebrala se k býwalé chůwě a pěstaunce

swé, u njž wsselikau službu sprosté děwečky ochotně zastáwala. Cjtila se blaženau, že zas má matku, ale že se gj wjce nebude brániti, choti swému nebeskému slaužiti. Proto také ráda nad mjru mluwjwala s křesťany wzdělanými a nábožnými, ráda rozgjmáwala o welikosti a welebnosti Božj, a gegj wjra rostla w té mjře, w kteréž se tělesná sličnost gegj wywinowala. Žigjc w swaté ukrytosti dosáhla sw. Margareta patnáctého roku, an cjsař Dioklecian křesťanstwo wyhubiti si umyslil. Swatá panna lekla se slyssjc o ohawnostech, kteréž se na křesťanech pássj, a bogjc se protiwenstwj nastáwagjcjch, prosila o sjlu a zmužilost, řkauc: »Pane Ježjssi Kriste, sjlo a žiwote swatých, utěssiteli zarmaucených, spasiteli bjdnjků, gessto nikdá neopausstjš daufagjcjch w tebe, posilniž mne slabau, a kdybych padla w moc ukrutnjků, a tělo mé se mučilo, nedopausstěg, abych z strachu muk wjru zapřela, a swaté gméno twé z bázně opustila. Nebok ty ó Pane gsi stwořitel dusse i těla, ty znáš křehkost lidskau. Rozpoměn se tedy, ó Bože, že prach a popel gsem. Otec můg, kterýž mne napomjnati měl, abych swaté zákony Twé zachowáwala: eyhle swádj mne, protože se neklanjm bohům neprawým. An ale wěřjm, že Ty, ó Pane a Spasiteli můg, mne přigmeš, nebudu se strachowati žádného člowěka.«

Toho času byl do Pisidie za wládaře poslán Olibrius, muž nad mjru hrdý a pánowitý. Ubjrage se na mjsto powolánj swého přissel do

města, w kterémž se sw. Margareta nalézala, a uzřew gi w společnosti towaryssek, tak welice sličnostj gegj dogat byl, že si gi za manželku žádal, a i hned posly poslal, kteřjby s nj o tom gednali a k němu gi přiwedli.

Margareta widauc se w rukau pohanských a dosti sjly si nedůwěřugjc, aby hrozné muky snesla, kteréž se na křesťany uwalowaly, powznesla očj i mysl k Bohu a modlila se: »Smilug se, o Hospodine! smilug se nad služebnicj swau, přispěg mi ku pomoci w bjdě mé, a trpěliwost mi dey, ať bolesti muk snésti mohu, a zahanbj se ti, kteřjž mne od Tebe odwrátiti usilugj. Nedopausstěg o Pane! abych wjru swatau zradila, ale bogug za mne proti nepřjteli mému, ať dusse má w pokussenj zachowá se bez hřjchu, a panenstwj bez porussenj. Sessli ó Pane angela swého, kterýž by mne ostřjhal, a tělo i dussi mau opatrowal a hágil, bych Tebe mohla ustawičně chwáliti a welebiti, genž požehnaný gsi na wěky wěkůw.« Tak a podobně modljc se swatá panna, dossla konečně domu, w kterémž Olibrius přebýwal.

Prwnj otázka, kterau wládař panně nad mjru sličné a w plném rozkwětu zpanilosti stogjcj dal, byla: zdali gest swobodná, čili otrokyně? Margareta panenskau newinnostj se rdjc, odpowěděla neohrožené: »Rod můg gest každému w tomto městě dobře známý a zapřjti se nedá. Co do swobody, wěz, že žádnému člowěku podrobená negsem, toliko otrokyně gsem

Pána mého Ježjsse Krista, gehož ústy i srdcem wyznáwám, a gemuž giž w neyautlegssjm dětinstwj gsem se klaněla, i klaněti se nepřestanu, co žiwa budu.« Po těch slowech gal se Olibrius swaté panně wykládati wsse to zlé, kteréž gi potká, pakli u wyznánj wjry katolické setrwá; a pak zase gj předstawowal, weliké sstěstj a wznessené důstogenstwj, kteréhož se stane aučastna, pakli Krista opustj a bohům wlastenským obětowati bude. Na důkaz, že to dobře mjnj a dobře s nj smeyssljj, podáwal gj ruku swau ku sňatku. Wsse bylo marné; Marğareta nedala se ani slibowánjm oblomiti, ani wýhrůžkami zastrassiti. Wida tedy Olibrius, že ničehož neswjtězj, dal sw. pannu swázati a do Antiochie odwésti. Po některém čase wydal se sám do Antiochie. Mezi tjm časem musila Marğareta wssecku bjdu těžkého wězenj snásseti. Olibrius kázal gi hladem a žjznj mořiti. Nikdo nesměl gi nawsstjwiti a w auzkostech gegich těssiti. Daufalť zagisté, že tjm způsobem gi powolněgssj učinj a přinutj, aby wjru křesťanskau zapřela. Wida wssak, že ani ten prostředek neprospjwá, myslil, že wydagněgssj bude, když gi weřegně w twáři zástupu lidu sauditi bude a rozličné nástroge k mučenj okáže. J dal si i hned druhého dne na náměstj stkwostný trůn postawiti, a posadil se w neywětssj sláwě, obklopen saudci, radami a wogáky. Teď kázal Marğaretu přiwésti, ale okowy spautanau. Marğareta přissla. Olibrius uzřew gi, počal gi gesstě ge-

tenkráte co neylaſkawègi a práwě otowſky domlauwati, ano proſil gj, aby ſſetřila mladého wěku ſwého a ſe newydáwala ſwéwolně w ruce ukrutné ſmrti.

Na to odpowěděla Marğareta: že ſpaſenj gegj geſt Ježjš Kriſtus, w něho že ſkláda weſſkeru důwěru ſwau, w něho že daufá, gemu že ſe klanj, a klaněti ſe nepřeſtane. Ten poklad že nikdo ze ſrdce gegjho newyrwe, a že žádná moc od Kriſta Pána gi neodwrátj. Nic méně pokuſil ſe Olibrius opět ſſlechetnau pannu dobrými ſlowy přemlauwati. I domlauwal gj, aby gednala dle wlaſtnjho citu a přeſwědčenj, a cizj rady aby nepoſlauchala. Domnjwalť ſe totiž, že rozumné a maudré odpowědi, které mu ſw. panna dáwala, od nj nepocházegj, alebrž kdoſi giný gj radj, co mluwiti má. Když ale ſwatá mučedlnice mu wykládala, že Duch ſwatý ústy gegjmi mluwj, rozhorlil ſe Olibrius poněkud a počal gj hněwem ſwým wyhrožowati, a co wſſe bude trpěti, wymluwým gazykem wyprawowal. Swatá panna ſjlena s hůry, nedala ſe zaſtraſſiti. »Kdyby můg Kriſtus Ježjš,« prawila, »byl pauhý člowěk, gakož ty poſſetilý člowěče ſmeyſſljš, a nebyl Bůh a ſtwořitel nebe i země, zaſtraſſily by mně owſſem wýhrůžky twé: proto že ale nebeſa ſjdlo geho gſau a země podnožj geho, bylo by nad mjru blbé, takowého Pána opauſſtěti, a marným modlám ſe klaněti. Můžeš mne mučiti, můžeš mne páliti, trhati, drawé zwěři hoditi: ale odtrhnauti mne od milowánj Kriſta Ježjſſe, to ſe ti nepodařj.

Wida Olibrius, že po dobrém swatau pannu nepřemůže, rozkázal gi bičowati, což se s takowau ukrutnostj dálo, že se krew z celého těla gegjho gen lila. Lid wůkol stogjcj měl s nj srdečnau autrpnost, i prosil gj slzawýma očima, aby sudjmu gen dost málo po wůli byla. Ale sw. Marğareta děkugjc gim za gegich autrpnost, prosila gich, aby swým nařjkánjm gj neobtěžowali, že gim po wůli nebude. J doložila: »Kdybyste znali swětlo prawdy, neswáděli byste mne z cesty sprawedliwé, alebrž sami byste se dobrowolně gako gá pro gméno Kristowo k mučenj wydali.« To slysse sudj, welice se rozhněwal. J kázal gi na skřipec natáhnauti a železnými hřebeny dřjti. To se wykonáwalo s welikau ukrutnostj. Olibrius nabažiw se toho krwawého přihljdánj, ano déle se na to djwati nemoha, kázal gi opět do wězenj uwrci. Radostně ubjrala se mučednice Páně do wykázaného, žaláře bez přestánj se modljc, aby zmužile a srdnatě smrt pro Boha a Spasitele swého podstaupiti mohla, a aby se gmeno Božj nestalo powrhelem w ústech newěřjcjch a modlosluzebnjků. J oswjtilo se wězenj gegj swětlem nebeským, newjdané weselj rozlilo se po twáři gegj, a rány wssecky okamžitě se zacelily.

Patrný zázrak tento dodal sw. Marğaretě nowé sjly, tak že wssecky muky, kterékoli gi potkati měly, za malicherné a nepatrné držela, a takměř po nowých a těžssjch taužila.

Z rána druhého dne byla sw. mučednice opět z wězenj wywedena, a před wládaře Olibria postawena. Wida gi tento auplně zdráwu a swětěgssj sljčnostj se skwěgjcj, počal gj opět aulisnými slowy domlauwati, daufage, že snad aspoň nynj po wůli mu bude a Krista se odřekne. Znamenage ale, že wsse namáhánj geho marné gest a galowé, rozpálil se náramným hněwem, a wyhrožowal, že, nebudeli okamžitě bohům obětowati, ohněm mučena bude, »pak uwidjme,« doložil, »zdali láska twá ku Kristu tak welká gest, abys i ohněm i plamenem pohrdati mohla.« Na to odpowěděla panna: »Proč se sužuges, proč mi hrozjš ohněm? Twých wýhrůžek se nebogjm, a muk se nehrozjm: neboť za to mám, že negsau rowná utrpenj nyněgssj oné budaucj sláwě, kteráž se zgewj w nás. Protož od Pána mého Jezu Krista neodlaučj mne ani oheň, ani meč, ani nebezpečj smrti. Co tedy učiniti obmeyssljš, déle neodkládey; neboť nepřestanu tebau a modlami twými pohrdati, a gediného Pána mého Jezjsse Krista ctjti a proslawowati.«

An to mučedlnice Páně mluwila, rozpálil se Olibrius neywětssjm hněwem. I kázal gi hned obnaziti, na skřipec natáhnauti, a na wssech audech žiwým ohněm páliti. »Teď se radug a kochey we swém Kristu,« prawil k ni s ďábelským ausměchem, »kteréhož pro celý swět opustiti nechceš. Tuto rozkoš, toto odpočinutj zgednal ti. Může-li, nechť přigde ti ku pomoci

a nechť zbawj tě tohoto ohně!« Na to odpowěděla mučedlnice: »Ty se posmjwáš mému časnému utrpenj, na wěčné muky ale nedbáš, kterýchž se tobě dostane. Tyto muky gsau sláwa křesťanů, gimi se přicházj do radosti wěčné. Po této sláwě gsem ustawičně taužila, gi gsem si bez přestánj přála. Tento oheň působj audům mým gen okamžitau bolest, ty ale co pohan budeš wěčným ohněm mučen.« . . . Posměwačům Bůh se posmjwati bude, a tichým dá milost. Sláwu maudřj obdržj: ale bláznů wywýssenj, gestiť pohaněnj.« (Přjsl. 3, 34. 35.)

Když swatá panna giž napolo upálena byla, kázal wladař nohy a ruce gegj swázati, do studené wody gi hoditi, a tak bolesti gegj rozmnožiti. To když se wykonalo! modlila se sw. Marğareta. »Rozkotey o Pane wazby moge, ať mohu Tobě obětowati oběť chwály, a ať lidé widaucj uwěřj, že ty gsi sám Bůh slawný, gehož swět bjdný nepoznáwá.« To když promluwila, zatřásla se země, wazby gegj se rozwázaly, a neporussená postawila se u prostřed wody. Lidé přjtomnj widauce diwy tyto, pohnuli se w dussi swé, a mnozj z nich wolali hlasitě: »Skutečně welký a prawý gest Bůh, kterémuž tato panna se klanj.« To slyssjc swatá mučedlnice, gala se k nim mluwiti slowy pohnutliwými napomjnagjc, aby opustiwsse modlosluženost, k gedinému, žiwému Bohu se obrátili, kterýž ge stwořil a wykaupil. Učinj-li to, a budauli wjru skutky i ústy wyznáwati, slibo-

wala gim odpočinutj wěčné, budaucj wzřjssenj, a odplatu neskončenau. Drahné množstwj diwáků uwěřilo slowům gegjm, a obrátilo se ku Kristu Ježjssi. Olibrius wida, co se děge, a o důstognost a auřad swůg se boge, kázal neyprw ty, co práwě w Boha prawého uwěřili, bez odkladu odprawiti; a gelikož se strachowal, že by gesstě mnozj ginj bohy wlastenské opustiti mohli: poručil, aby také sw. Margaretě hlawa se srazila. Radostně gako k něgakému weselj ubjrala se sw. panna na poprawisstě. Přisedssj na mjsto, poklekla na kolena, děkowala Bohu za wssecka obdržená dobrodinj a milosti, modlila se za blaho cjrkwe, a wssech wěrných křesťanů, a poraučela dussi swau do rukau Spasitele swého. Pomodliwssj se, sklonila ssjgi swau, a w tom padla smrtelná rána.

To wsse stalo se ku konci třetjho wěku po Kristu Ježjssi. Nad hrobem sw. mučednice wystawěl se pozděgi w Antiochii chrám.

Poznamenánj. Sw. Margareta se wyobrazuge obyčegně, an w gedné ruce křjž držj, zrak k nebesům magjc pozdwjžený, w druhé ale řetěz, na kterémž drak uwázaný gest. To wykládá se na ten rozum, že sw. panna pomocj křjže, totiž wjry swaté, draka přemohla pekelného, totiž Olibria i celé pohanstwo a modlosluženost, genž gest plod ďábelstwj. Na žiwého gakéhosi draka w způsobě hada, nemělo by se to nikdá potahowati, ačkoli někteřj spisowatelé tak tomu chtěgj.

Rozgjmánj.

Sw. Margareta ssla s weselau a radostnau myslj na poprawu, wědauc, že smrtj swau koruny wěčné sláwy si dobude, že smrtj se spogj s Kristem Ježjssem, kterýž sám neyprwé za nás umřel. Žádaš-li si křesťanská dusse, aby také tobě smrt byla mostem ku sláwě wěčné wedaucj, mussjš gako sw. panna Margareta zmužile bogowati proti swětu, tělu, a ďáblu. Gsauť owssem swět, tělo i ďábel neywětssj nepřátalé twogj, kteřjž částokráte na tebe autok činj, gednak pochlebowánjm a lahoděnjm, gednak wyhrožowánjm a bolestmi. Než nechceš-li sám, neusskodj tobě na wěky. Ďábel gest, prawj sw. Augustin, co pes na řetěze uwázaný: On sstěká a dráždj, ale kausnauti nemůže, leda toho, kdož sám kausnut býti chce. Nesskodj nucenjm než gen raděnjm, on toliko žádá, abychom swolili, ale swolenj wynutiti nemůže. To též platj o swětu a o tělu. Nemohauť zagisté žádného k hřjchu přinutiti, lež kdož se gim podá a gich poslauchá. Dáš-li se tedy přemoci neyauhlawněgssjm těmto nepřátelům swým, swoliw w pokussenj gegich, neočekáwey korunu wěčné sláwy, alebrž trestu wěčného se obáwey; neboť pjsmo sw. zakazuge srownáwati se s tjmto swětem, welj ďáblu odpjrati, a hrozj wěčnau smrtj těm, kteřjž dle těla žiwi gsau. Zdá se ti to za těžké tělu odpjrati, swětem pohrdati, ďábla přemáhati: nuže, gen maličko se pozastaw, a pře-

myſli ſi, zdali treſty a pokuty wěčné za to ſneſež; rozwaš ſi ten přebjdný užitek, kterýž člowěk z toho má, když ſwětu, tělu a ďáblu ſlaužj. Gdi na hrob geho a wiz, co geſſtě pozůſtáwá z geho hrdoſti, z geho bohatſtwj, z geho chlipnoſti. Pátrey po geho nádherných ſſatech, po weſelých towaryſſjch, po ſtkwoſtných kwaſech, po weſelj a rozkoſſjch, po žertech a ſmjchu. Kam ſe aſi wſſe to podělo? Kde ſe ten člowěk nynj as nalezá? Na ty otázky nechť odpowědj muži, kteřjž wſſech těch wěcj we wrchowaté mjře zažjwali, a kteréž maudrý král takto w zaufalſtwj gegich mluwjcj uwádj: »Uſtáli gſme na ceſtě neprawoſti a zatracenj, a chodili gſem po ceſtách neſnadných, ceſty pak Páně neznali gſme. Což nám proſpěla pýcha? aneb bohatſtwj s chlaubau, co nám zpomohlo? Pominuly ti wſſecky wěci gako ſtjn, a gako poſel, kterýž prudce běžj; a gako lodj, kteráž přecházj dutau wodau: gegjžto ſſlepěge, když přegde, nelze naléžti; aneb gako pták, který letj ſkrz powětřj, aneb gako ſtřela, když wyſtřelena geſt k mjſtu ſměřenému: tak i my zrodiwſſi i hned přeſtali gſme býti; a nemohli gſme zagiſté žádného znamenj ctnoſti ukázati, ale w zloſti ſwé ztráweni gſme.« (Kn. Maudr. 5, 7—13.)

Střjžliwi buďte, a bděte; nebo protiwnjk wáš ďábel gako lew řwaucj obcházj, hledage, kohoby ſežřal, gemužto odpjreyte ſilni gſauce u wjře. (I. Petr 5, 8. 9.)

Lépe geſt gjti do domu pláče, než do

domu hodowánj: protože se w onom připomjná konec wssech lidj, a kdož gest žiw, myslj, co potom bude. (Kazat. 7. 3.)

Bděte, stůgte u wjře, zmužile sobě počjneyte a posilňte se. (I. Kor. 16, 13.)

Modlitba.

O Pane Ježjsse Kriste! genž přikazuges abychom přemáhali tělo, swět a ďábla, wiz slabost a křehkost nassj. My nemůžeme ze sebe ničehož učiniti pro žiwot wěčný, z Tebe ale pocházj wssecka dostatečnost nasse. J pogď Spasiteli náš! pogď nám ku pomoci, a milostiwě učiň, abychom netoliko tak zmužile proti třem neyauhlawněgssjm nepřátelům těmto bogowali, gako služebnice twá sw. Margareta s nimi zápasila, alebrž i k gistému wjtězstwj nám dopomoci račiž, abychom s Tebau u wěčném blahoslawenstwj přebýwati mohli. Amen.

Na tnessek připadá také swátek: W Řjmě sw. Anakléta, papeže sw. proroků Joe a Cobraše. W Macedonii sw. Sila, sw. Serapiona mučedlnjka; na ostrowě Chyos sw. mučedlnice Myrapse; w Africe sw. Eugenia, biskupa. W Bretanii menssj sw. Turina, biskupa a m. g. sw.

14.

Žiwot sw. Bonaventury.

R. 1274.

Sw. Bonaventura, ozdoba zákona Frantisskanského, narodil se roku 1221 w Begnarci

w Toskánsku z rodičů gak báznj Božj, tak i bohatstwjm proslulých. Otec gmenowal se Jan Fidenca, a matka Maria Bitella. Sotwa tři léta stár gsa, upadl Jan, (to gméno obdržel sw. Bonaventura na křtu swatém,) do welmi nebezpečné nemoci, tak že giž lékařowé o geho uzdrawenj pochybowali. W bolesti swé obrátila se matka na sw. Frantisska z Assis, práwě w těch kraginách pracemi aposstolskými zaměstknanému, a prosila ho, aby za syna gegjho u Boha orodowal, slibugjc, že se wssemožně přičinj, uzdrawjli se, k tomu ho mjti, aby se do zákona Frantisskánského dal. Sw. Frantissek mage autrpnost s bolestj skljčené máteře, dal se do modlenj, a djtě nabylo plného zdrawj. Když se to muž ten Božj dowěděl, zwolal w předtusse, že pacholjček někdy oslawau cjrkwe bude: „O bona ventura“ (sstastná událost) a odtud prý nápotom Jan Bonaventura nazýwán byl.

Bonaventura byl co neypečliwěgi wychowáwán, a netoliko we wěcech swětských, ale zwlásstě we wěcech spasenj dusse se týkagjcjch ku podiwu welké prospěchy dělal. Žádost geho máteře, kteráž mermomocj z něho duchownjho mjti chtěla, brzo se wyplnila, neboť Bonaventura, aby dokonale k Bohu swému slaužiti mohl, wstaupil do klássera Frantisskánského. Skončiw dobu zkaussenj čili noviciat, musil do Pařjže na sstudia. J zde pokračowal ku podiwu w hluboké učenosti, gakož i w bázni Božj. Wůbec

diwili se wssickni geho hluboké pokoře, tuhé kázni, dokonalé poslussnosti, a nadobyčegné lásce k ukřižowanému Spasiteli. Denně rozgjmáwal si umučenj a smrt ukřižowaného Wykupitele; denně obětowal tolik času uctěnj neywelebněgssj swátosti, co gen koli mohl. Zřjdka kdy přigal welbnau tu swátost, zwlásst kdy sam mssi swatau četl, aby byl slzy lásky a wraucnosti neprolélwal. Nepossskwrněnost panickau zachowal až do hrobu. Slawný učitel Alexandr Halles, pod kterýmž sw. Bonaventura sstudowal, řjkáwal: že se zdá, že Adam w tomto mládenci nezhřessil; takowé byl newinnosti, tak weliká byla geho nábožnost.

Bonaventura byl asi třidcet let stár, an k rozkazu předstawených swých w Pařjži na sskolách řádu bohoslowj wyučowati musil; i konal to s tak welikau sláwau, že ani tři a třidcet let nepočjtage, weřegně na wysokých sskolách Pařjžských wyučowati nucen byl. Roku 1256 byl i s wěrným přjtelem swým sw. Tomássem z Aquinu na důstognost doktora powýssen. Toho asi času stalo se, že sw. Tomáš přjtele swého Bonaventury w důwěrnosti tázal, z gakých kněh tak hluboké učenosti byl čerpal, načež tento na obraz ukřižowaného Spasitele na stole stogjcjho ukazuge, řekl: »Eyhle bratře! to ta weliká kniha, z které se wssemu tomu přiučugi, čemuž učjm!« A proč pak my nehledáwáme w ranách Kristowých, kteréžto pjsmo učenj i neučenj stegně čjsti mohau, proč my nehledáwáme w nich swětlo,

útěchu i milosti posilu? Což nebylo také nám řečeno: »Wážiti budete wody s radostj ze studnice Spasitele? (Isai. 12, 3.) Či má také nad námi nařjkati slowy žalmisty: »Cizj učiněn gsem bratřjm swým, a přespolnj synům matky mé. Očekáwám, kdoby se spolu pormautil, ale nenj žádného; a kdoby potěssil, nenalezl gsem.« (Žalm 68, 9. 21.)

Dwě léta oslawowal sw. Bonaventura proslulau učenostj swau wysoké sskoly Pařjžské, an roku 1256 za hlawu a za spráwce celého řádu Frantisskánského, ač toliko 35 let stár, wywolen byl, patrný to důkaz, gak wysoce wssickni geho zbožnosti i geho učenosti si wážili. Bylo k tomu ale zwlásstnjho rozkazu, swatého otce Alexandra IV. zapotřebj, než se w tuto wznessenau důstognost uwázal.

Po osmnácte let zastáwal Bonaventura powinnosti auřadu swého s takowau maudrostj, tuhostj, silau i láskau, že ho netoliko wssickni wysoce ctili a milowali, ale i za druhého zakladatele zákona drželi. A to owssem wssjm práwem. On i hned wssecky rozmjssky w radě upokogil, a prwotnj prostotu i kázeň opět weň uwedl. Ku konci tomu wjce mu slaužila tichost a wljdnost, než twrdost a trestánj. Každý hřjchu swého oprawdowě kagjcj byl gist, že u něho nalezne srdce sautrpné a odpusstěnj. Přjklad geho zagisté wjce působil, že stará prostota do řádu se wrátila, než newjm gaké řeči. On zachowáwal zákony klássternj co neyswědomitěgi,

byl chorým útěchau i podporau, plnil i ty neymenssj předpisy, slowem nikdo nepoznal, že předstawenym gest wssech klássterů, leda kdo pohlédl na geho dokonalau lasku, na geho hlubokau pokoru, gimiž welice ostatnj bratry přewyssowal. By bratry roznjtil, tauziti po blahoslawenstwj wěčném, řjkáwal: »Bůh sám a blahoslawenj duchowé a wssickni obywatelé nebeského Jeruzalema očekáwagj nás s dychtiwostj a tauzegj po tom okamženj, w kterém wegdeme do wěčného blahoslawenstwj. Gak bychom si tedy celau dussj neměli žádati w společnost gegich přigatu býti. Ale gak welké bude zahanbenj nasse, až před nimi státi budeme s tjm wědomjm, že gsme w tomto slzawém audolj dusse swé nikdy k nim nepowznásseli, a že gsme nikdy netauzili občany nebeskými se státi.«

Když gedenkráte geden fráter gménem Egidius sw. Bonaventury se tázal, gak lidé neuměljdobrotě Božj zadost učiniti a k spasenj přigjti mohau, odpowěděl: »Kdyby Bůh lidem žádné giné schopnosti nepropůgčil, než toliko milosti, Geg milowati: byloby na tom giž dosti a poklad by to byl nesmjrný. Bohabogná žena může Boha mnohem wjce milowati, než kterýkoli učený bohoslowec.« Wýklad těchto slow nalezá se w následugjcjch slowech, které bratrům swým welmi často opakowáwal: »Dokonalost žiwota nezakládá se ani na hluboké učenosti, ani na rozgjmacj modlitbě, ani na ostatnjch wznessených skutcjch stawu duchownjho, než na

tom zwlásſk, abychom ſwé práce každodennj dokonale plnili, a wěci obecné a obyčegné činili způsobem nikoli obecným, a obyčegným, než ale dokonalým. Ustawičná wěrnost we wěcech nepatrných gest welká stateřná ctnost. Tjm křižuge se samoláſka a Bohu se každého okamženj dobroljbezná obět přinásſj.« — »Twá křehkost, dj zas ginde, a zewnitřnj práce odtrhnau tě někdy, že ustawičně na Boha myslíti nebudeš; než nawracug se wždy opět s wřelau taužebnostj co neydřjwe k miláčku swému. To ustawičně čině w krátkém čase obcowánj twé před Bohem se zdokonalj.«

S tak blahoděgným aučinkowánjm neupokogowal se muž Božj; on chtěl, aby wſſickni lidé Boha poznali, a gako on z celé duſſe milowali. Z té přjčiny cwičil a wzděláwal bratry wſſemožně w pracech apoſſtolſkých a wzdělané a wycwičené rozeſjlal, i k neywzdáleněgſſjm a k neyſurowěgſſjm národům, aby gim wjru samoſpaſitelnau zwěſtowali. To gediné při tom ho bolelo, že záležitostmi řádu držán gſa, sám k tomu konci a cjli na cestu ſe wydati, a korunu mučedlnickau ſi zaſlaužiti nemůže. Aby to poněkud wynahradil, hlásal ſlowo Božj na wſſech mjſtech, w kteréch ſe záležitostmi ſwého řádu zdržeti muſil, a to s takowau mocj a proſpěchem, že často i neyzatwrzelegſſj hřjſſnjci na pokánj ſe dáwali. Kam nemohl osobně přigjti, tam působil ſkrze ſpiſy ſwé, kterými wjru ſwatau hágil, gméno Páně oſlawowal, lidu

ku pokánj a naprawenj žiwota, ráznými a pohnutliwými slowy wzbuzowal a napomjnal. Slowem nebylo tenkráte žádné poněkud wětssj záležitosti cjrkewnj, w kteréby sw. tento muž podjlu byl neměl. Pracugjcjho na žiwotopisu sw. Frantisska, chtěl přjtel sw. Tomáš Aquinský nawsstjwiti. Slysse ale, gakau pracj se zazaměstknáwá, nawrátil se řka průwodčjm swým: »Nechme swatého pracugjcjho pro swatého w pokogi.« —

Sw. Bonaventura stál u wsseho lidu a zwlásst u hlaw cjrkwe w neywětssj wážnosti. Papež Klemens IV. chtěl ho učiniti arcibiskupem Jorským. Ale sw. Bonaventura zdráhal se wssemožně, a konečně i na kolenau prosil, aby byl ponechán w chudobě swé. A sw. otec učinil posléz dle přánj geho, řka: »Stůg w smlauwě swé, a gj se objrey, a w práci přikázanj swých se starey.« (Eccl. 11, 21.) Když po smrti téhož papeže kardinálowé o nowau hlawu cjrkwe shodnauti se nemohli, ustanowili se konečně na tom: Ten že papežem býti má, kteréhožby Bonaventura za neyhodněgssjho uznal, a Bonaventura pogmenowal Theobalda, arcijahna Lutichského, který pak i ode wssech za widitelnau hlawu cjrkwe přigat a uznán byw, gméno Řehoře X. přigal. Řehoř zameyssjege některé důležité záležitosti cjrkewnj w pořádek uwésti, chtěl neyučeněgssj a neywelebněgssj muže křesťanstwa, s nimižby se raditi mohl, kolem sebe shromážditi, a na důstognost kardinálskau pro-

wýssiti. Geho mysl padla také a sice předně na sw. Bonaventuru. Bonaventura utjkal a ukrýwal se před posly papežskými kam a gak mohl. Konečně ale dostjhli ho w klássteře Mugelloském as 4 mjle od Florencie, an práwě nádobj umýwal. J dali mu i hned klobauk kardinálský, zwěstowali, že biskupem Albanským gest učiněn, a oznamowali, že w tom wůle sw. otce, aby se bez odporu podrobil. Bonaventura prosil, aby se mu aspoň tolik času popřálo, až nádobj umyge, a zatjm klobauk na suk powěsil. Dokonaw práci, obrátil se k shromážděným bratrům řka: »Milý bratřj, naplniw powinnosti řeholnjka, mussjm nynj také břjmě důstognosti na mne uwalené, na swá ramena wzjti. Wěřte mi, powinnosti klássternj asau lehké a požehnané powinnosti: ale s wysokými důstognostmi spogené gsau těžké a nebezpečné.« Na to wzaw klobauk, ssel poslům papežským úctu wzdáwat. Sw. Otec powolal geg teď do Řjma, wyswětil na biskupstwj, a wzal s sebau do Lugdunu na wsseobecný cjrkewnj sněm. Zde se přede wssjm gednalo, na gaký způsob by se cjrkew Řecká s cjrkwj Latinskau opět sgednotiti dala, a kterak by se kázeň cjrkewnj naprawila. Papež předsedal na sněmě, a wedle něho měl Bonaventura mjsto. Pět set biskupů, sedmdesát opatů, a tisjc giných prelátů sesslo se na sněmě, který papež zwlásstnj řečj dne 7. kwětna 1274 zahágil.

Bonaventura byl dussj celého sněmu; geho důwody byly tak rázné, tak důkladně, že Řekowé

geho učenosti odolati nemohauce, konečně wssech roztržků se odřjkali a s cjrkwj Latinskau se sgednotili. To bylo neyslawněgssj wjtězstwj, ale také geho poslednj radost. Brzo totiž po sgednocenj obau cjrkwj upadl sw. Bonaventura do nebezpečné nemoci, kteráž ustawičné se zmahagjc w noci od 14. na 15. Čerwence l. 1274 konec geho spasitelného aučinkowánj učinila. Stár byl 35 let. Papež sám mu udělil poslednj pomazánj. Geho smrt způsobila wsseobecný zármutek. Na geho pohřbu byly wssickni shromážděni biskupowé. Pochowán byl w kostele Frantisskánském. Roku 1482 prohlásil geg Sixtus IV. za swatého a roku 1588 papež Sixtus V. za doktora cjrkwe.

Rozgjmánj.

Láska a uctiwost k přehořkému umučenj Páně byla u sw. Bonaventury nad mjru weliká. On si denně některau částku geho rozgjmáwal. Obraz ukřižowaného Spasitele měl ustawičně na očjch, před njm odbýwal modlitby swé buď kleče aneb na zemi leže. Gá nedaufám, že w řadě také oných lidj gsi, kteřj se stydj obraz ukřižowaného Spasitele w swětnici swé mjti, sic bych ti připomenul slowa Krista Pána řkaucjho, že se w den saudný za ty styděti bude, kteřj se za něho na zemi stydj. Ty máš tedy gak se domeyssljm obraz ukřižowaného Wykupitele w swětnici swé; ale řekni mi,

proč tak zřjdka kdy před njm klekáš? proč myslj̃š tak zřjdka na umučenj a na smrt geho? Gest to důkaz lásky a wděčnosti k Spasiteli twému? Kdyby některý člowěk z lásky k tobě gen polowic wsseho toho wytrpěl, co Kristus Pán pro tebe wystál, aneb kdyby dokonce pro tebe umřel, aby tebe od smrti wyswobodil, — gak asi chowal bys se k němu? A proč medle nechowáš se také tak k Wykupiteli swému, kterýž tě od wěčné smrti wyswobodil? — Aspoň počni ode dnesska wjce a wřelegi ho milowati. Neppomiň ani gedného dne kleče před obrazem geho modlitbu swau odbýwati; powznes často-kráte za den očj i mysli swé k němu a kratinkau modlitbičkau geg o smilowánj a milosrdenstwj žádey a pros, řka k. p.: Ukřižowaný Ježjssi, smilug se nad námi! aneb: ljto gest mi o Wykupiteli můg, že hřjchy mé Tebe na dřewo křjže přiwedli. Oplakáwám gich s celé dusse, dey ať se gich budaucně wystřjhám; aneb, přitáhni mne o Spasiteli můg, přitáhni mne k sobě tau láskau, která Tebe na křjž přitáhla, ať odpočine dusse má w Tobě na wěky wěkůw. »Nikdo nemysli, pjsse sw. Bonaventura, že dlenj u křjže Spasitele žádného zisku nenese. Gsli hřjssnjk, zde nagdeš důklad, abys hřjchu se zhrozil, wida že člowěčenstwj Syna Božjho pro hřjchy na dřewě křjže umjrá. Gsli kagjcj, pohledě na newinného beránka, tak nesmjrně mnoho trpjcjho, posilnjš se, abys práce kagjcnosti zmužile snássel. Gheš-li žiwot wésti nábožný, že nagdeš

ctnosti a skutky neydokonalegssj. Gsi-li ale dokonalý, můžeš, následuge Syna i Matku, w láse w ně přegjti. Slowem nábožné a ustawičné připomjnánj si utrpenj Krista Ježjsse chránj nás ode wsseho zlého, a propůgčuge nám wsseliké dobré; zaopatřuge nám milost zde časně, w budaucjm pak žiwotě wěčnau slávu a blahoslawenstwj. Geho swaté utrpenj gest branau k spasenj, neygistěgssj pomocj w nebezpečenstwjch, lékařstwj pro dussi a cesta k prawé blaženosti. — Křjž geho otewjrá nebe, oswěcuge slepé, wodj chromé po cestě žiwota a wzbuzuge gich, aby dále kráčeli. Křjž geho potěssuge chudé, krotj bohaté, ponižuge pyssné a zničuge rozmařilé.«

O wy wssickni, kteřjž gdete cestau, pozorůgte a wizte, gestli bolest gako bolest má. (Pláč Jer. 1, 12.)

Nesaudil gsem, že umjm něco giného mezi wámi, nežli Ježjsse Krista kázati, a to ukřižowaného. (I. Kor. 2, 2.)

Ode mne odstup to, abych se w čem chlubil, gediné w křjži Pána nasseho Ježjsse Krista. (Gallat. 6, 14.)

Pod stjnem toho, kteréhož gsem žádal, (pod křjžem Wykupitele mého) seděl gsem a owoce geho gest sladké hrdlu mému. (Pjseň Šal. 2, 3.)

Modlitba.

Udrž o Pane Ježjssi Kristě! a zachowej w nás stálau památku na přehořké umučenj a

smrt Twau, abychom wděčnau láskau ustawičně si ge rozgjmali a účinky geho na sobě zkusili ku wětssj slávě Twé, genž gsi za hřjchy nasse umřjti ráčil, genž gsi žiw a kraluges na wěky wěkůw. Amen.

Tentýž den:

Žiwot blah. Hroznaty,

zakladatele kláštera Teplského.

R. 1217.

Blahoslawený Hroznata byl syn wysoce urozených a bohatých rodičů, kteřj gak se pjsse, s panugjcjm rodem wéwod Českých zpřjzněni byli. Otec geho gmenowal se Sezima, matka Dobroslowa, genž byla rodem Černjnka. Hroznata narodiw se, držán byl za mrtwého, tak že zarmaucená máteř giž poraučela ho pohřbiti. W tom ale přikročila žena, kteráž při porodu gj napomocna byla, a tak wřelými a ráznými slowy gj domlauwala, aby pacholátko panně Marii, matce Kristowé obětowala, gegjž porodem swět oswjcen a oživen gest, že nebeskau naděgj rozčjlená mrtwé děcko na lokty wzala a nad njm se modlila: »Pane Jezu Kriste, genž gsi se pro spasenj pokolenj lidského wtěliti, a abys swět, ku wěčné smrti odsauzený, obživil, umřjti ráčil: wzkřiš medle mrtwé nemluwňátko toto ku cti oslawenné panny Marie matky swé, genž odnenjčka má zaswěceno býti ku chwále a slávě Twé, kterýž gsi požehnaný na wěky.«

A ay sotwa že domluwila, okřálo wychladlé tělo a hlasitý pláč zwěstowal žiwot mrtwého prw djtěte. Nenadálý tento zázrak tak pronikl dussi bohabogné máteře, že se i hned na zemi uwrhla, neywřelegssj djky Bohu a Panně Marii wzdáwagjc, kteráž neopausstj daufagjcj w sebe, gegjž syn gest nassjm wzkřjssenjm a nassjm žiwotem.

Aby rodičowé nezapomjnali, že synáček gegich Hroznata Rodičce Božj zasljben gest, dopustil Bůh na něho welké nebezpečenstwj. Stalo se totiž, že si gedenkráte Dobroslawa s dětmi swými a gmenowitě s neystarssj dcerau Wogslawau a s Hroznatau tenkráte gesstě nemluwňátkem, trochu wygela. Mezi tjm co pokogně swau cestu konagj, pustila Wogslawa bratřjčka s kočáru na zem, tak že ho kola přegela. W prwnjm okamženj nemyslilo se ginak, než že ubohý celý porauchán býti musj, ale ruka Páně byla s njm a rodička Božj, kteráž zasnaubenci swému žiwot wyprosila, i w tomto nebezpečenstwj mu ho zachowala.

Hroznatowo wychowánj bylo přewýborné; wssickni snažili se giž do mladistwého srdce geho semeno bázně Božj a nábožnosti položiti, a to wědomj w něm zbuditi, že Marii, rodičce Božj zasljben gest a následowně swětu i wssem rozkossem geho umjrati musj. A sjmě to nepadlo na neaurodnau půdu, neboť Hroznata slaužil Bohu od neyautlegssjho dětinstwj s bázni a láskau, a giž záhy gewil prawý smysl křesťan-

ský, který srdce geho činil saucitné k žalu giných, ucho otewjral cizjmu nářku, a ruku ku pomahánj ozbrogowal. A nic méně trwalo gesstě několik let, než si Hroznata slib matky swé k srdci wzal, ano než se zasljbil Rodičce Božj, musil prwé nowé nebezpečenstwj přestáti. Pjsse se o tom následowně:

Wogslawa prowdala se za Ottu, za wládaře města Krakowa. Hroznata doprowodil mladau panj do nowé wlasti. Tu stalo se, že gedenkráte na břehu Wisly s některými saudruhy rozličné kratochwjle prowozuge, buď wlastnj aneb cizj neopatrnostj do řeky upadl, kteráž ho i hned w lůně wln pohřbila. Rychle byla Wogslawa zawolána, ale wssecka snaha ubohého zachrániti byla marná. Teprw k wečeru podařilo se některým w plawánj zběhlým mladjkům geg z wody wytáhnauti. Wogslawy radost widaucj, že gediný bratr gegj na žiwě gest, nedá se wypsati. Ale i lid diwil se welice nad neobyčegnau wěcj tauto. J tázali se mládence, gak pod wodau tak dlauho wydržeti mohl? a když odpowěděl, že se mu zdálo, že gakási nad mjru sljčná panj nad hlawu geho ruku držj, a wodu před njm zadržuge, tu rozplynula se radost Wogslawy a podiwenj lidu w chwálozpěw a wssickni welebili Swatau pannu, matku milosti, králowau milosrdenstwj a prostřednici mezi Bohem a lidmi. Toto nenadále wyswobozenj z očitého zahynutj proniklo dussi Hroznatowu až do neyhlubssjch utrob. Celé dětinstwj po-

stawilo se mu na oči; teď pochopowal, gak diwotworn prozřetelnost Božj nad njm od narozenj bděla, gak milostiwě králowna nebes ho w neynebezpečněgssjch dobách ochraňowala; a překonán city wděčnosti, uctiwosti a lásky, sljbil: že Marii neyblahoslawněgssj Panně, ochranitelkyni swé zwlásstnj gakausi službu prokáže.

Hroznata wědom si slibu swého dospěl w léta mužná. Žiwotopisec geho dáwá mu přewýborné swědectwj: »On byl slawný, dj on, wysokým rodem, učenostj i bohatstwjm a welebný ctnostmi, sličnostj mrawů a maudrostj. On podporowal prozřetelnau sstědrotau každého potřebného a nuzného, zarmaucených byl utěssitelem, sirotkůw otcem, utiskaných podporau a pod hawem rytjřským ukrýwal aumysl k žiwotu zákonnjmu. Bohu dáwal, což bylo Božjho, wřelau nábožnostj; králi, což bylo králowa, poslussnostj a wěrnostj; bližnjmu což bližnjho bylo, rozumnau láskau.«

Opatřen tak wýbornými wlastnostmi odessel Hroznata do Prahy, kde w krátkém čase k wysokým důstognostem přissel, a s knjžaty Českými welmi dobře byl. Ale pro hlučný žiwot u dwora knjžecjho, a pro práce auřednj newzpomněl si na slib Rodiče Božj učiněný, a když si napotom gednu z sslechetných dcer wlastenských za manželku pogal, zdálo se, že na slib auplně zapomněl. Neboť od té doby byla geho neywětssj tauha syna mjti, kteréhožby dědicem swého gména,

swého bohatstwj, swých ctnostj učiniti mohl. Ale práwě w té době, když ho po několika letech manželka přesličným synáčkem oblažila, a on giž na wrchu swého sstěstj se domnjwal, práwě w té době rozpausstěly se wazby, kterými na swět upaután byl a které zlomiti buď žádnau chuť aneb žádné srdce neměl. — Dědic, tak tauzebně očekáwaný, umřel a w málo dnech odessla za njm žalem a bořem utrápená matka.

Tak rozkotaly se pogednau ty neykrásněgssj naděge Hroznatowy. On, hlawa sslechetného gména byl bez djtěte, magitel welkého bohatstwj bez dědice. On byl teď osamělý a tato opusstěnost od každé milugjcj dusse nutila ho k přemyssloWánj, co by nynj s tak welkým zbožjm, kterým ho Hospodin požehnal, dělati, načby ge obrátiti měl. A tu wstaupil mu mnohem žiwěgi, než až posud slib geho na oči, i slowa Páně mu připadla řkaucjho: že kdo se neodřjká wsseho, což má, učednjkem geho býti nemůže. A že ho wjce žádná žena a žádné djtě na zbožj geho nepautalo: uzawřel pro wyplněnj slibu swého a pro spasenj swé klásster založiti a geg na mjsto djtěte dědicem swého statku ustanowiti.

J gal se i hned mjsta k tomu cjli pohodlného hledati, a naleznuw ono mjsto, kde až podnes klásster*) k nebi se pne, padl na kolena a modlil se řka: »Bože, genž gsi se z Marie panny naroditi ráčil, připraw si na tomto mjstě

*) W Plzenském kragi, hodinu od Mariaršských lazuj, tři mjle od baworských hranic, na wysoké planině.

přjslussné k službě swé obydlj. A pomodliw se wstal, uchopil rýč a hluboko zemi přeryw několik kossů prsti z mjsta, kdež základowé se klásti měli, odnesl. J dali se chutě do djla; práce se dařila pod zpráwau Hroznatowau přewýborně, Božj požehnánj zdálo se s njm býti. J sám lid byl pro stawenj nowého chrámu tohoto nadssen, a swatost a zasluzitelnost tohoto podniknutj tak hluboce w dussi geho wězela, že, ačkoli každý dělnjk poukázán byl, aby si sám po skončené práci z mjsy, w kteréž penjze ležely, mzdu swau wzal, žádný předce wjce newzal, než co myslil, že zaslaužil. Roku 1196 aneb na počátku následugjcjho roku byl klásster we wssech částkách ukončen. Hroznata nazwal geg dle bljzkého hradu Tepla a odewzdal ho řeholnjkům, zákona Prémonstratského. Prwnj bratřj přišli z klásstera Strahowského. Hroznata dal gim kněze Jana za opata.

Když dokonán byl klásster stalo se, že papež Célestin III. do wssech zemj poslal wyzýwage rytjře a pány aby chopiwsse se zbraně do zasljbené země táhli a swaté ty země krwj Kristowau zbarwené z ruk Mohamedanů wytrhli. Mezi pány Českými, kteřj papežskému wybjdnutj zadost učinili, nalezáme zegména blahoslaweného Hroznatu. Smrt gedináčka geho a manželky usnadnila mu wywedenj aumyslu a probuzený cit nábožný činil mu to podniknutj milé a přjgemné. Než se na cestu wydal, odkázal klássteru skoro wssecko zbožj swé, a aby w pokogi toho požjwati mohl, dal [poslednj

swau wůli také od knjžete Gindřicha potwrditi, genž nadánj to gesstě rozmnožil. Mezi tjm co Hroznata na cestě byl, umřel Gindřich a podobalo se, že w Čechách o wládu welké a tuhé boge powstanau. Hroznata boge se gednak o swůg klásster, a gednak wlasti radau i ramenem swým přispěti chtěge, nawrátil se opět do Čech. Šel ale přes Řjm, kde si od swatého otce wyprosil, že klásster pod swau ochranu wzal, opatům Tepelským užjwánj ozdob biskupských powolil a odpustků wssem hřjssnjkům udělil, kteřjby w den wýročnj poswěcenj chramu kagjcně do Teplé připutowali.

Hroznata nawrátiw se domů nalezl skutečně celé Čechy pobauřené. Brzo wssak se geho radau a pomocj bauře utissila a opět se swatý mjr po kraginách rozhostil. W tom čase owdowěla také Wogslawa a nawrátila se do wlasti. Gsauc panj bohabogná, tak welice si libowala nábožné obcowánj bratřj w klássteře Tepelském, že konečně i bratra žádala, aby podobný klásster pro panny a wdowy w Chotěssowě založil. Hroznata rád wyplnil wůli rozmilé sestry, zwlásstě an tak k djlu tomu swatému dráhně nápomocná byla. Roku asi 1200 byl klásster tento dohotowen. Prwnj sestry přissly z klásstera Doksanského ju Litoměřic; řadu gegich zwětčily Wogslawa a sestra gegj Judita.

Že se Wogslawa a Judita do klásstera daly, to upamatowalo Hroznatu na slib: že totiž brannau rukau do swaté země poputuge.

Tjm ale praskly poslednj wazdy, kterými k marnému swětu tomuto upaulán byl. J uzawřel auplný wýhost mu dáti, od papeže raucho zákonnj wzjti, a tjm způsobem slibu swému dostáti. J pořjdiw wssecky záležitosti swětské, wydal se bez prodlenj na cestu. Papeže Celestinu wssak giž na žiwě nebylo, mjsto něho panowal Innocenc III. Tomu tedy wyprawowal wesskeré přjhody od dětinstwj swého, a že tu w ty dny sljbil do swaté země putowati, ale pro rozličné překážky slibu splniti nemohl, že dwa klásstěry založil a nadal, těb ale že aby pokoge gim zahágil, a swědomj swé upokogil, sám do zákona wstaupiti chce, i prosj tedy, aby swatost papežská tuto oběť, giž Pánu přinásssj na směnu zasljbené pauté křjžowé přignauti ráčil. Swatý otec uspokogil ho strdnj slibu řka: »že obssem každému wolno gest slibem se wázati: kdo ale s powolenjm swaté cjrkwe časný slib měnj na slib wěčný, Bohu milegssj, ten že nerussj slibu swého.« Na to oděl ho sám w raucho zákonnj; a na důkaz, že s tau změnau auplně spokogen gest, i na podgáhna ho wyssvětil.

Když Hroznata od papeže wyssel, a průwodčj wenku čekagjcj ho uzřeli w raussé sněhobjlém, podiwili se welice, neboť takowé změny se nenadáli; někteřj z nich se radowali, někteřj plakali. Hroznata těssil ge co neylaskawěgi mohl, tak gak otec djtky swé těssjwá: »Neplačte, prawil k nim, wždyk tato změna nestala se bez wůle Božj. Stogjt psáno: Beze mne ni-

čehož učiniti nelze. Chwalte raděgi Hospodina w skutcjch geho, kterýž powoláwá i těch wěcj, gichž nenj, gakoby byly.« Hroznata nawrátil se teď opět do Prahy, kde gesstě wsseligaké řjzenj měl. A zprawiw wsse ubjral se k domowu. Mnozj páni doprowodili ho až na mjsto, kde ho lidé geho čekali. Zde wsseho dobrého mu přegjce, rozlaučili se w hlubokém pohnutj. On gel něgaké okamženj w hluboké myssléňky zabrán dále, pak ale popogel, neboť přemohly ho city a slzy twář mu zarosily. Když dost daleko býti se domnjwal, wztáhl ruce k nebi, djky Spasiteli wzdáwage za udělené milosti, a prose, aby co tak milosrdně s njm započal, také dobrotiwě ku konci přiwésti ráčil.

Přátelé a bratřj uwjtali přjchozjho s patrným pohnutjm; slzy radosti kanuly gim z očj. Také Hroznata radowal se w dussi swé. Geho slib byl zplněný, geho oběť dokonaná. Křjž, který na se wložil k bogi s newěřjcjmi, ten, křjž byl od něho wzat, zato ale wložil se mu křjž, kterýmž se k neywěrněgssjmu následowánj Krista Pána zawázal. Teď nepotřebowal wjce bogowati ocelowau zbranj s nepřately, kteřj hrob Pána, kteréhož neznali, zneuctjwali, ale bogowati měl sám se sebau, a se swými náružiwostmi zlými, aby marnými žádostmi neposskwrnil hrobu, kterýž si žiwý Bůh za obydlj wywolil. Tak stal se rytjř swětský bogownjkem Kristowým, a zagisté že wěrným bogowánjm wjtězné palmy w nebesjch dosáhl.

Hroznata wstaupiw do zákona, stal se pro swět gakſi mrtwým. Weſſkeré geho mohowité i nemohowité zbožj, wygjmage odkazy pro přátely, přjbuzné a sluzebnjky, připadlo klásſteru. Opat Jan nemoha se záležitostmi swětſkými zabýwati, odkázal Hroznatowi zpráwu statků klásſtera. Nerad se Hroznata tomu podrobil, a gediné powinnost swaté poslussnosti přemohla geho pokoru a skromnost. J bylby stěžj opat muže hodněgssjho nalezl. Neboť Hroznata dáwal bratřjm netoliko přjklad neljčené pokory, bohabogného smýsslenj, a obětiwé láſky, ale wssj silau se zpráwy wsseho zbožj klásſernjho ugal, kteréž pod geho pečliwau rukau se rozmnožilo, mnohé wýhody dostalo, a před mnohými náwaly zlými se uchránilo.

W tom dossly dny Hroznatowy, bljžilť se cjl, kterýž mu Božská prozřetedlnost wytknula. Že ale weſſkerý žiwot geho diwu plný byl, mělo se také i w poslednjch okamženjch geho přebýwánj na zemi ukázati, že ruka Páně diwnými a newystjhlými cestami geg wodj. Když se gedenkráte nedlauho před swau smrtj w Chotěssowě zdržowal, upadl do nemoci. Sestry pečowaly laſkawě o mileného bratra, a upřjmně ho obsluhowaly. Tu wytrhl se náhle ze sna a gako u wytrženj wolal: »Ay hle, gjmagj mne, nepřátelé odwáděgj mne.« Ubezpečowaly ho sice, že mezi swými gest, a ničeho co báti se nenj; geg wssak trudná myssléňka neopustila wjce, že násilnau smrtj žiwot swůg dokoná. Pozdrawiw se nawrátil se opět do Teply,

wssak gen maličko se pozdržel, ani statky w Hroznětjně ohlédati si předsewzal. J wěděl, že to bude poslednj cesta. Na den na nebe wstaupenj Páně očistil se w swaté zpowědi a posilněn neyswětěgssj swátostj, připrawowal se na cestu. Opat požehnal ho. Hroznata profil bratrů, aby se za něho modlili, a bez přestánj aby se modlili, pak poljbiw ge, wydal se k Hroznětjnu, prowázen gen od gediného služebnjka. Bylať to skutečně geho poslednj cesta. Nepřátelé geho, někteřj rytjři okolj Chebského, *) zanewřewsse na něho, že náběhům gegich na Hroznětjn odporowal, zapřjsáhli se, že se na něm pomstj. J čjhali na něho tak dlauho, až se gim konečně podařilo geg auskočně gjti. Teď wlékli geg, gak se wyprawuge, do Knisberku, do pewného hradu w Chebském okolj, a uwrhsse geg do temného wězenj, tak dlauho geg hladem a žjznj mořiti uzawřeli, dokadby se welikau summau peněz newyplatil. Ale Hroznata, genž nic giného si nepřál, než gen umřjti pro Spasitele swého, tomu požadowánj w swatém hnětwu sluchu nedal, odhodlán raděgi to neyhorssj nésti, než zločincům wjtězstwj dopřjti. Ale bratřj wědauce otce, přjtele i bratra swého w ohawném wězenj, nedali se upokogiti. J wynakládali wsse, aby žádanau summu sehnali; modlitba a slzy byly gegich potrawau we dne w noci. Než wssak wsse se w pořádek uwedlo, umřel Hroznata shrocen strastmi zaláře dne 14. Čerwence roku 1217

*) Eger.

Po smrti, prawj se, zgewil se w nebeské záři služebnjku swému, přikazuge: aby rychle se do Teply wydal, a bratřjm wyřjdil, aby se nestarali wjce o geho wykaupenj, že giž zbawen gest paut žiwota, to gediné že si žádá, aby dle cjrkewnjho obřadu pochowán byl. Námjtku služebnjka, že sedě na wysoké wěži, newj, gak se dolů dostane, wywrátil zwěčnělý řka: »Kdo okowy Petrowy otewřel, a z wězenj ho wywedl, také tebe zprowodj na cestě pokoge.« Uwězněný domnjwal se, že snj. Wida ale, an okowy wedlé něho ležj, a že swoboden gest, nepochybowal déle o prawdě zgewenj, a poznamenaw se sw. křjžem, skočil s wěže, a dostal se sstastně k zemi gako od angelů nesený.

Smutné náwěsstj o aumrtj Hroznatowu naplnilo bratřj náramnau bolestj, která neyprw w potoku slz se gewila, pak ale w chwalořečenj zwěčnělého přessla. »O dobrý Otče, prawili, kdo byl pokorněgssj, kdo nábožněgssj, kdo poslussněgssj tebe? O ty dobrá dusse! genž gsi slawný bog bogowal, chtěls nad to gesstě žiwot swůg pro Krista a pro bratry swé položiti, aby ti ničehož nescházelo k dosaženj koruny wěčné!«

To a podobné wěci mluwili bratřj. Náhle ale zwolali gako gedněmi ústy: »Pogďme a doneseme milého tatička do lůna geho kostela!« I ssli smutně ke Knisberku, a zaplatili za mrtwol tu summu peněz, kterau žiwého wykaupiti nemohli. Mrtwého nalezli bez porussenj. Odjn rauchem klássternjm, pás okolo beder

mage, podobal se spjcjmu. J položiwsse ho na máry, nesli uctiwě do Teply, a pochowali při nesmjrném shonu lidj oplakáwagjcjho otce a dobrodince swého, w kostele klásstera před welkým oltářem, kde až podnes odpočjwá w rakwi kamenné, čekage budaucjho wzkřjssenj.

Rozgjmánj.

Na blahoslaweném Hroznatowi widěti gednak moc a sjlu slibu: a gednak powinnost, co sljbeno plniti. Gest mnoho lidj, kteřj wsseligaké sliby dělagj, zwlásstí když w těžké nemoci gsau aneb něgaké protiwenstwj na ně se walj, aneb když někdy zwlásstnj nábožnosti se rozehřegj: ale když se gedná o splněnj slibu, tu býwagj buď nedbalj, buď leniwj. Někteřj docela ge zanedbáwagj, aneb chtěgj od kněžj gich wazeb zprostěni býti; ginj zas odkládagj ge splniti gak gen možná na dlauhé doby, ačby gich snadno hned wykonati mohli. Pamatugte si to wssickni, co wám tuto powjm: Bohu se něgakým slibem zawázati, gest wěc Bohu milá, nám užitečná, bližnjmu prospěssná. Neboť tjm pautá se nasse wrtkawá wůle, a zasljbený dobrý skutek stane se gistěgi. Než ale něgaký slib učinjme, musjme welmi pozorně uwážiti, zdali také slibu swému s to budeme dostáti, zwlásstě kdy se gedná o slib, kterým se po celé žiwobytj zawázati chceme. Mimo to nemáme mnohé sliby na se bráti, neboť tjm bychom mohli swědomj

swé welmi znepokogiti. Učini-li gsme ale gaký slib, gest nasse powinnost geg swatě zachowati, sic bychom z toho měli hřjch, buď smrtelný aneb aspoň wssednj, dle obsahu slibu, kterým gsme se zawázali. Wždyť nikdo nás k slibu nenutj, gest to wěc zcela swobodná, tedy kdo sljbil, a slibu neplnj, gest lhář. Protož také pjsse pjsmo sw.:

Když slib učinjš Hospodinu Bohu swému, nebudeš prodléwati splniti ho, nebo wyhledáwati bude toho Hospodin Bůh twůg, a budešli messkati, bude tobě počteno za hřjch. Gestliže nebudeš chtjti sljbiti, bez hřjchu budeš. Což pak gednau wysslo ze rtů twých, to zachowáš a učinjš, gakož gsi sljbil Hospodinu Bohu swému, a z wlastnj wůle ústy swými mluwil gsi (Mogž. 23, 21—23.)

Obětug Bohu oběť chwály, a plň Neywyššjmu sliby swé. (Žalm 49, 14.)

Sljbilli gsi co Bohu, neprodléwey splniti: neboť neljbj se gemu newěrné a blázniwé slibowánj. Ale cožby koli sljbil, splň. Nebo mnohem lépe gest neslibowati, nežli slibu neplniti. (Kaz. 5, 3. 4.)

Modlitba.

O neydobrotiwěgssj Bože a Otče náš! wzbudiž w dussi nassj žiwau horliwost po spravedlnosti křesťanské, a utwrď wůli nassi, abychom netoliko to, co dobrého gest, milowali a chtěli,

nýbrž také to rádi a ochotně wykonáwali k oslawenj neyswětěgssjho gména Twého, skrze Ježjsse Krista Pána nasseho. Amen.

Dnes se také swětj w Řjmě sw. Justa, wogáka a mučedlnjka; w Sinopě sw. Foka mučednjka. W Alexandrii sw. Heraklý biskupa; w Kartagině sw. Cjra biskupa; w Nowokonu sw. Felixe biskupa; w Acikurii sw. Vagenuſly panny; w Brixii sw. Opatiana biſſtupa; w Dawentrii sw. Marcelina kněze a m. g. sw.

15.

Žiwot sw. Gindřicha cjsaře.

R. 1024.

Sw. Gindřich byl knjže dokonalý a swatý. On milowal Boha a swatau wjru srdcem upřjmným a neljčeným, byl sprawedliwý a dobrotiwý, hágil zmužile práwa Božská i lidská a wynasnažowal se wssemožně swětlo wjry i těm národům rozswjtiti, které až posud w temnostech modloslužebnosti wězely.

Swatý Gindřich od sauwěkých nazwán nábožný, narodil se dne 6. Kwětna roku 972 w Abachu. Otec geho byl Gindřich přjgmjm Krátký, wéwoda Baworský, matka ale Gisela, dcera Konráda wéwody Burgundského. Náboženj rodičowé uwažugjce, že nenj dražssjho pokladu nad dobré wychowánj, swěřili synáčka sw. Wolfgangowi*), biskupowi Řezenskému, od něhož se wssj bedliwosti wychowáwán a pěstowán byl. A Ginřich mage dobrau wůli a

*) W Čechách sw. patronem nazwán, an Prahu z swého biskupstwj propustil, a biskupa si zwoliti gj dowolil.

rozum otewřený, rád ukládal blahoplodné učenj biskupowo do srdce a rád wesskerý žiwot swůg dle něho řjdil a zprawowal. Tjm se stalo, že mezi oběma welké powstalo přátelstwj. Biskup milowal žáka co syna: a Gindřich zas biskupa ctil co otce swého. — »Kdo se bogj Boha, wážiti sobě bude přátelstwj dobré: nebo dle něho bude přjtel geho« (Eccl. 6, 17.)

Po smrti Gindřicha Krátkého roku 995 stal se náš Gindřich wéwodau Baworským. Pakli kdy wěrného přjtele a upřjmné rady potřebowal, bylo to práwě nynj, kde se w nowé powinnosti uwázal, a giž netoliko o swé wlastnj blaho starati se měl, nýbrž i o blaho poddaných swých, a to o blaho časné i wěčné. Ale sw. Wolfganga giž nebylo mezi žiwými; giž asi rok dřjwe, než sw. Gindřich otcowský stolec nastaupil, byl ho Hospodin na wěčnost powolal. Gindřich tu ztrátu owssem welmi těžce nesl, w pewné naděgi, že otcowský přjtel geho požjwá radostj wěčných, chodil kdykoli mohl ku hrobu geho a tam se s njm w modlitbě radjwal, tam maudrosti wyhledáwal. Gednoho dne, když se opět na hrobě sw. učitele modlil, přepadlo geg spanj. J zdálo se mu, že wídj biskupa w sláwě nebeské, an mu poukazuge, aby se na stěnu chrámowau podjwal a co tam napsáno četl. Gindřich probraw se ze sna, upřel oči na stěnu, a četl slowa: „Pos sex“ to gest: po ssesti. J nemyslil ginak, než se mu těmi slowy předpowjdá, že po ssestich dnech umře a

protož se gako pobožný křesťan s neywětssj skraussenostj na hodinku smrti swé připrawowal. Když ale ssest dnj minulo, a on nic méně plného zdrawj požjwal, domeyssslel se, že slowa ta ssest neděl, pak ssest měsjců, a konečně na ssest let znamenagj, a že zagisté po ssesti letech Bůh ho k sobě powolá. Proto neulewowal w horliwosti swé ani při neymenssjm, nýbrž ustawičně se kál, wsseliké dobré skutky konal, powinnosti swého powolánj swědomitě plnil a saud budaucj bez přestánj na mysli měl. Tjm se mysl geho w bázni Božj utužila, w ctnostech zdokonalila. Po ssesti letech ale ukázalo se, co slowa ona znamenala, byl totiž Gindřich r. 1002 po smrti Otty III. za cjsaře Německého wywolen a dne 8. Čerwence w Mohuči slawně korunowán.

Gindřich wědom si gsa swé upřjmné wůle, uwázal se bez rozpaku we welebnau důstognost swau. On nikdy nezapoměl, že gediné Bohu za swé powyssenj má co děkowati, a že ta wznessená důstognost gediné k tomu konci a cjli propůgčená mu byla, aby přede wssjm hleděl čest gména Božjho oslawiti, blaho swých poddaných upewniti, a sebe samého zdokonaliti. J pamětliw tedy milosrdenstwj Božjho modljwal se rád a často, a to netoliko za dne ale i w noci, rozgjmáwal si bez přestánj zákony Božj, a pořádáwal dle nich wesskerá swá myssllenj a žádosti. Geho důwěra w Boha byla newywratná, geho pokora nadpřirozená. Geg neo-

slepila sláwa neywyšssj důstognosti swětské, leč byla mu podnětem, že tjm horliwěgi po sláwě nebeské taužil; a bohaté důchody neučinily ho sobětliwcem, toliko o swé pohodlj dbagjcjm, alebrž byly přjčina, že tjm sstědřegi rozdáwal, čjm hogněgi mu Bůh žehnal. Obzlásstě prokazowal se sstědrým ke kostelům a klássterům, gimž plnýma rukama pozemské zbožj rozdáwal, aby si wěčného zakaupil. J mohl wssjm práwem řjci: »Hospodine, milowal gsem okrasu domu twého a mjsto obýwánj sláwy twé.« (Žalm 25, 8.) Že takowá nadobyčegná a neslýchaná sstědrota soběckým a lakomým přátelům a přjbuzným geho se neljbila, že dobrotiwému cjsaři proto spjlali »otců mnichů,« že ho nenáwiděli a rozličná přjkořj mu dělali, nenj třeba mnohými slowy dokazowati, neboť člowěk lakomý a peněz chtiwý gest wždy člowěkem neynesprawedliwěgssjm, neynemilosrdněgssjm. Wssak sw. Gindřich nedbal na žehránj přjbuzenstwa swého, nýbrž to, co uznáwal býti spasitelné, swědomitě wykonáwal. Zato byl mu Bůh pomocj swau we wssech potřebách přjtomen, pomáhal mu nepřátely domácj i cizé přemáhati, žehnal ho we wssem podnikánj geho, a wyljwal wždy nowé a nowé milosti na wěrného služebnjka swého.

Sw. Gindřich, gehož neywětssj tauha byla, Bohu se ljbiti, wynasnažowal se wssemožně státi se dokonalým ničehož neopomjnage činiti, což k tomu cjli blže wede. Proto ssla mu také prawda nade wssecko a byla mu i tenkráte nad

mjru milá, když mu nedokonalosti geho a poklesky wytýkala. Z těch přjčin odstranil od sebe wssecky muže nesslechetné a aulisné, před pochlebnjky ucho swé zamykal, a utrhačům sluchu nedáwal. Muži toliko swatj a dokonalj byli geho radami. Mezi nimi wynikali zwlásti sw. Odilo, opat Kluniacenský, sw. Burkard, biskup Wormský, a sw. Heribert arcibiskup Koljnský nad Rýnem a mnozj ginj. Wěděli zagisté, že zle se wede náboženstwj a cjrkwi, kde knjžata zlé rádce magj. W obcowánj s těmito muži zdokonalil se Gindřich nad mjru, tak že si nic tak welice nepřál, než zbawiti se wssech pozemských starostj a podobně gim gen o to gedno, což potřebj gest se starati. J žádal skutečně we Verdině do klásstera. Swatý Richard, opat klásstera sljbil ho přigmauti, pakliby dle přjkladu Kristowa a tak gak toho zákony klásternj žádagj, až do smrti we wssem poslussným býti chtěl. Radostně sljbil sw. cjsař, že bez wýmjnky wůli geho se podrobiti chce. Tu prawil opat wážně a welebně: »Má wůle a rozkaz gest, abys i budaucně řjssi zprawowal a bedliwostj swau a trpěliwostj na časném a wěčném blahu swých poddaným pracowal!« Ta odpowěd zarmautila Gindřicha; než že sljbil podrobiti se, udusil w dussi tauhu po klássternjm žiwobyti, a opět gako kdy gindy o wjru, o cjrkew a o swé poddané co neypečliwěgi se staral. Že pán, který gako sw. Gindřich swětu odumjrati se učil, a wssecky smysly swé gediné Bohu slau-

žiti nutil, že takowý pán na hrubé tělesnosti a na smyslných rozkossjch žádného zasljbenj neměl, ba mjti ani nemohl, rozumj se samo sebau. Proto nám také diwné nebude, že Gindřich se swau chotj sw. Kunhutau w pannenské čistotě a ustawičné zdrženliwosti žiw byl a že tedy umjrage wssjm práwem choť swau přjbuzenstwu neporussenau nawrátiti mohl řka: »Ay tuto zde, mně od wás, aneb raděgi od Krista zasnaubenau wracjm Bohu a wám nepossskwrněnau!«*)

Mezi tjm dossly dny žiwota swatému Gindřichu ku konci a přissla doba, že se se swětem, kterému w dussi auplný wýhost dal, i tělesně rozlaučiti měl. Geho zdrawj poderylo se ustawičným dusseiwnjm i tělesnjm namáhánjm. Roku 1024 byl o Welkonocech gesstě w Magdeburce. Odsud odebral se na zámek Grona bljž Göttingu. Zde se nemoc geho přituzila, i znamenal, že se hodinka poslednj bljžj. Co wěrný katoljk připrawil se co neypilněgi na to okamženj, přigal sw. swátosti s neywětssj skraussenostj, nawrátil, gak gsme slysseli, nepossskwrněnau choť swau přjbuzenstwu gegjmu, a pak Bohem gediné se objrage, skonal dne 14. Čerwence r. 1024 w 52 roce wěku swém a w 22. panowánj swého. Pochowán byl w Bamberce a giž roku 1152 prohlásil ho papež Eugen III. za swatého.

---

*) Wiz žiwot sw. Kunhuty dne 3. Března.

Rozgjmánj.

Sw. Gindřich měl gen muže dokonalé a swaté za přátelé a za rádce, zlých ale a nesslechetných welmi pilně se stranil. Kdybychom se tebe optali, s kým neyraděgi obcuges, gak na to asi odpowjs? Más rád takowé muže, kteřj ti cestu ukazugj, kterau by si měl choditi, a kteřj tě na powinnosti twé upomjnagj? Gsau to milj lidé, kteřj tě činěgj pozorna na poklesky a na wady twé bez obalu prawdu do oči ti mluwj? Slýchás rád muže, kteřj raděgi o Bohu a o wěcech swatých rozpráwjwagj než o wěcech swětských a marných? kteřj pamětliwi gsauce budaucjho saudu raděgi se kagj, než weselj; raděgi pláčj, než se směgj? Mluw křesťanská dusse, mluw, co na to odpowjs? — Pakli se stydjs zřegmau odpowěd dáti, gá ti pomohu. Ty neyraděgi más wůkol sebe lidi weselé a bugné, kteřj nikdy na Boha nemyslj, nikdy o Bohu nemluwj; kteřj tě žerty a ssprými swými wyrážegj, a weselau kratochwjli ti působj; kteřj wssecky wady twé wymlauwagj, tobě pochlebugj, wsse dle smysln twého dělagj, slowem lidi takowého rázu a powahy, gaké ty sama gsi. Tobě se neljbj člowěk chudý a nuzný, protože ti připomjná marnosti tohoto swěta; neljbj se ti nemocný a chorý, protože ti uwádj na mysl křehkost těla twého; neljbj se ti sprostý a starý, protože tě napomjná, abys pamatowala, že před

Bohem wssickni sobě rowni gsme. A wy otcowé a wy hospodářowé tažte se bugných dětj a zpustlé čeládky s kým neyraděgi obcugj, koho neyraděgi wůkol sebe mjwagj? Nepowjli wám, deyte pozor a zhrozjte se. Protož kdokoli dussi swau od hřjchu chceš uchrániti a k dokonalosti křesťanské přiwésti, wzdalug od sebe, gako swatý Gindřich, lidi bezbožné a pochlebné, a toliko s dobrými obcug a zacházeg; nebo:

S swatým swatý budeš, a s mužem newinným newinný budeš, a s wywoleným wywolený budeš, a s přewráceným přewrácený budeš. (Žalm 17, 26.)

Podlé možnosti swé ssetř se bližnjho swého, a s maudrými w radu wcházeg a s opatrnými rozmlauwánj mjwey. Muži sprawedliwj ať gsau spoluhodownjci twogi a w bázni Božj buď chlauba twá. (Sirach 9, 21. 22.)

We wssem obcowánj wassem swatj buďte, nebo psáno gest: Swatj budete, nebo gá swatý gsem. (I. Pet. 1, 15, 16.)

Modlitba.

O, wěčná prawdo, Otče nebeský! Popatř milostiwě na nás na syny swé a wiz gak wěci swětské dussi nassj naplnily, tak že ani mjstečka pro Tebe ó Pane neydobrotiwěgssj w nj prázdného nezůstalo. My nic necjtjme, nic nemysljme, nic nemluwjme, než gen o swětu. O, dlauholi ó Pane budeš prodlewati? O, pogď a

wywrhni z dussj nassjch swět se wssj sláwau geho a naplň ge milostj swau, ať aspoň budaucně Tebe Gediného milowati a za minulá léta dokonale se báti můžeme. O to prosjme skrze Krista Pána nasseho. Amen.

Téhož dne:

Sw. Athanasia, biskupa Neapolského.

R. 872.

Sw. Athanasius se narodil roku 832 z rodičů wysoce urozených a bohabogných w Neapoli. Otec geho se gmenowal Sergius, matka Drusa. Když gesstě w mateřském žiwotě byl, zasljbili ho giž bohabogný rodičowé Bohu. Geho wychowánj bylo tedy wýborné a zwlásstě k tomu cjli směřowalo, aby se z něho stal muž dokonalý, a kněz dle srdce Božjho. Dospěw w léta mládenecká, dostal se k biskupowi Neapolskému Janowi, který wida geho newinnau dussi a neauhonné a swaté obcowánj, srdečně si ho zamilowal; a známenage, že we wědách rozmanitých welice zběhlý gest, a při službách Božjch nad mjru wraucný a wážný, wyswětil ho neyprw na podgáhenstwj a po sedmi letech pak na gáhenstwj.

Sw. Athanasius byl gen něco přes rok gáhnem, an biskup Neapolský Jan dobré paměti na wěčnost se odebral. Sw. Athanasius giž tenkráte miláčkem gsa duchowenstwa i lidu, musil chtěg nechtěg důstognost tu na sebe wzjti.

A w skutku nebylo nad něho té důstognosti muže hodněgssjho; neboť byl gak sw. aposstol o biskupech přikazuge: »bez úhony a měl swědectwj dobré i od těch, kteřjž gsau wně.« On byl zběhlý we wjce gazycjch, aby s owčičkami swými mluwiti mohl, a geho učenost se za oněch časů welmi chwálj. On zwlásstě ozdobowal kostely zanedbané, oprawowal porauchané a obohocowal chudé; on rozmnožowal duchowenstwo, oprawowal klásstery a zakládal ústawy pro chudé, pro choré a pro cizinci a pocestné. On se ugjmal chudých, zastáwal se wdow a sirotků, wykupowal zagaté a pomáhal, komu a gakkoli mohl; slowem on se wynasnažowal wssechněm wssecko se státi, aby wssecky k spasenj přiwedl.

Sw. Athanasius starage se o blaho dussj swěřených owčiček, nezanedbáwal ani při neymenssjm, také o swé spasenj pečowati. Proto býwal také nad mjru nábožný a na modlitbách wytrwalý, že se w tom starým paustewnjkům podobal. W gjdle byl tak střjdmý, že se mu wssickni diwili. On nepožjwal žádného masa a nepjwal žádného wjna, dokad to zdrawj geho sneslo. On byl, pjsse o něm sauwěký děgepisec, k chudým sstědrý, we čtenj swatém neunawený, w modlitbě ustawičný a w službě cjrkwe pořádný. On se zřjdka zasmál, denně nad hřjchy swými plakal, daremným rozpráwkám se wyhýbal, mlčenliwost milowal, pilně giné wyučowal a nenáwiděl dusse swé w tomto swětě, aby gi na wěky zachowal.«

Ačkoli Athanasius žiwot wedl swatý a dokonalý a miláčkem byl wsseho lidu, duchownjch i swětských, wysokých a njzkých: nic méně nescházelo mu také protiwnjků a odporců, kteřj ho wssemožně rmautili a rozličná přjkořj mu činili. Gest to obyčegný osud wssech lidj Boha milugjcjch, že w protiwenstwj zkausseni býwagj. Toho času totiž roznemohl se sw. biskupa bratr Řehoř. Na smrtelné posteli odkázal zprávu a wládu statků swých synu Serğiowi s tjm dokladem, aby we wssech wssude wěcech strýce swého Athanasia byl poslussen a bez rady geho ničehož nepodnikal. Serğius držel se swědomitě slow otcowých; ale manželka geho, žena nad mjru hrdá a pánowitá, welmi newrle to snássela, že nesměla dle libosti poddanými swými nakládati, a protož neustála tak dlauho na swatého biskupa sočiti, a tak dlauho manžela swého proti němu posstjwati, až ho konečně do wězenj wsaditi dal. Musil ho owssem na swobodu pustiti, neboť lid i duchowenstwo nechtělo bez miláčka swého býti; že ale giž gedenkráte na něho zanewřel, dělal mu i napotom wsseliké přjkořj, ano i auklady mu činil. To sice nermautilo welice služebnjka Božjho, nebo koho Bůh miluge, toho i tresce; že se ale stádečko ubohé potlačuge a hubj, to se mu zdálo býti nesnesitedlné. J žádal cjsaře Ludwjka o pomoc a u papeže si wedl stjžnost. Oba se ugali sice geho záležitosti, ale ubohým osadnjkům pokoge zgednati nemohli. Tu se wydal Atha-

nasius sám do Řjma, aby wyprosil wyzdwiženj cjrkewnj klatby, do kteréž město pro násilj biskupowi učiněné upadlo. Ale když se nawracowal, powolal ho Bůh na wěčnost roku 872.

Rozgjmánj.

Nenj ohawněgssjho skutku na swětě, než když bližnjho k hřjchu popuzugeme a tak ďáblu dusse zatracowati pomaháme. Lidi toto činjcj, nazýwagj swatj otcowé, posly aneb zastupiteli ďábla, protože od něho posláni gsau, aby co sám wykonati nemůže, za něho wykonali; a swatý Didakus prawj dokonce, že tacj lidé, kteřj nám zbraňugj plniti, co se nám w zákoně obtjžného býti zdá, za to ale nás ponaukagj konati, čeho tělesnost požaduge, ďábly nazwáni býti zasluhugj. Gá ale twrdjm, že tacj lidé horssj, sskodliwěgssj a nebezpečněgssj gsau, nežli ďábel sám. Nebo kam ďábel sám nemůže, aneb kde si ničehož dowésti netraufá, tam nastrkuge takých bezbožnjků, kteřj gednak přemlauwánjm, gednak pochlebenstwjm, gednak zlým přjkladem, gednak sliby a dary bližnjho tak dlauho pokaussegj, až ho k pádu přiwedau. Nuže, máš chuť slauti poslem aneb zástupitelem ďábla, chceš slauti ďáblem? Mášli k tomu chuť, tedy wěz, že také přjbytek ďábla ti patřj. Ďáblu ale a angelům, totiž poslům geho patřj peklo za přjbytek, dle slow Krista řkaucjho: »Odegděte ode mne do ohně wěčného, kterýž gest připrawen ďáblu a angelům geho.« Peklo tedy

a wěčný oheň připrawen gest každému swůdci, genž gest poslancem a zastupitelem ďábla, ano horssjm gest než ďábel sám. Ljbjli se ti toto gméno a mjnjšli, že přjgemný to bude přjbytek, peklo s ohněm wěčným: tedy gdi, ponaukey bližnjho gako kdy gindy k hřjchu a swáděg ho, aby opusstě službu Božj dal se w podružstwj ďábla.

Blahoslawený muž, kterýž neodessel po radě bezbožných. Žalm. 1, 1.

Synu, gestližeby tě lákali hřjssnjci, nepřiwolug gim. Synu můg, nechodiž s nimi, zdrž nohu swau od stezek gegich. Nebo nohy gegich ke zlému běžj, a pospjchagj, aby krw wylili. Přjsl. 1, 10. 15. 16.

Bezbožného porazj wlastnj rada geho. Job 18, 7.

Když postawuge kámen bližnjmu swému, urazj se sám o něg, kdož činj neyhorssj radu, na něho se walj a nezwj odkud to na něg přicházj. Sirach 27, 29. 30.

Kdož mluwj neprawé wěci, nemůže se tagiti, aniž ho pomine saud trestagjcj. Maud. 1, 8.

Běda wám, kteřjž řjkáte zlému dobré, a dobrému zlé, kladauce tmy za swětlo, a swětlo za tmy, pokládagjce hořké za sladké a sladké za hořké. Jsai. 5, 20. Běda člowěku, skrze něhož přicházj pohorssenj. Mth. 18, 7.

Modlitba.

O Bože, Otče milosrdenstwj a smilowánj! Gá bjdný hřjssnjk, gá nemám dosti na swých wlastnjch hřjssjch, kteréž wzessly gako wody nad hlawau mau, a gako břjmě těžké obtjženy gsau nade mnau i winu cizjch hřjchů gesstě nésti musjm! O Bože, budešli mne sauditi dle sprawedlnosti swé, gak snesu prawdu saudu Twého? O, odpusť mi ó Pane! odpusť mi pro swaté gméno Twé, wssecka prowiněnj má; a propůgč mi tu milost, abych bližnjmu swému byl budaucně přjčinau kagjcnosti, kterýž gsem mu až posud byl přjčinau hřjchu. O tom prosjm skrze Krista Pána nasseho. Amen.

Na dnessnj den připadá take den památky rozeslánj sw. apostolů.

W Portě sw. Eutropia, sw, Zosimy a Bonosy, sester; w Karthagině: sw. Katalina, gahna a sw. Januari a Florentiua, Julia, a Justa, mučedlnjků w Alexandrii; sw. Filippa, Narsea a Zena; na ostrowě Tenedu sw, Abundemia, mučednjka; w Sebastě sw. Antiocha; w Pavii sw. Felira; a w Nisibi sw. Jakuba biskup. a m. g. sw.

16.

Sw. Eustachia aneb Stacha, patriarchy, Antiochenského.

R. 367.

Sw. Eustachius aneb skrácené Stach se narodil asi roku 270 w Sidě, městě Pamfilském. Byl pak Eustathius nad mjru zběhlý gak w

pjsmě swatém, tak i we wědách swětských. Sw. Hieronymus prawj: že se newj, čemu se wjce při něm diwiti, zdali učenosti swětské, aneb zběhlosti w pjsmech. Když hubil cjsař Dioklecian katolickau wjru, musil sw. Eustachius mnohé protiwenstwj wystáti, geho wjra byla ale pewná co skála, a marné bylo wsse usilowánj přinutiti geg, aby se gj odřekl. Gsa tedy proslulý gednak pro učenost, gednak pro neauhonné obcowánj, a pro stálost u wjře, stal se neyprw biskupem w Boréi Syrské a biskupstwj swé zprawowal s takowau obezřetnostj a bedliwostj, že giž tenkráte se držel netoliko za neypředněgssj podporu wjry katolické, ale i po smrti Filoğonia, patriarchy Antiochenského, od duchowenstwa a nábožného lidu na geho mjsto dosednauti musil, kteréž za oněch časů bylo w Asii skoro neydůležitěgssj.

W těch dobách powstal Arius, kněz Alexandrinský a marnau učenostj nadutý počal učiti, že Kristus Ježjš nenj synem Božjm a Bohu Otci saustatným. Blud tento se welmi rychle rozssiřowal mezi lidem, kterýž se na pauhý rozum zpoléhal, tak že se konečně sněm cjrkewnj do Nicéi položiti musil, kdež pak se prawé učenj cjrkwe mělo wyložiti a utwrditi, blud pak bezbožný wywrátiti a zatratiti. Mimo sw. Athanasia, a mimo některé giné biskupy wynikal na sněmě tom zwlásst také sw. Eustachius, a gegich přičiněnj mimo milost Božj máme co děkowati, že swatá wjra wjtězně s bludem zapásiti mohla. Z té přjčiny zanewřeli na něho

kacjři co neywjce; ale čjm wjce utiskowali wjru prawau katolickau, a čjm wětssj nátisky činili témuž swatému biskupu, tjm zmužilegi a statněgi hágil wjry, a wssemožně bránil, aby se blud onen pekelný newpljžil w srdce osadnjků. Widauce tedy Ariané, že zgewně nad neyauhlawněgssjm nepřjtelem swým neswjtězj, hleděli auskokem a lžj geg neyprw w podezřenj u cjsaře Konstantina a u osadnjků uwésti a pak, ažby wážnost geho byla giž zwyklaná, třeba i násiljm z biskupstwj wytisknauti, a stůg co stůg kacjřského biskupa na geho mjsto dosaditi. Po mnohých pokusech se gim to konečně podařilo. Cjsař, gemuž se donássely od Arianů na Eustachia ty neypotupněgssj wěci, dal se konečně tak oslepiti, že biskupa Bohu, cjrkwi i gemu samému neywěrněgssjho z biskupstwj potupně wyhnal a do Traganopoli u Thráku wypowěděl, kdež ubohý biskup také žiwot swůg okolo roku 337 dokonal. Geho býwalj osadnjci milowali ho upřjmně a wěrně, a že si učenj geho wážiti uměli, patrný toho ten gest důkaz, že žádného biskupa z ruky kacjřů wzjti nechtěli, ale po dlauhá iéta na důkaz swé wěrnosti a stálosti we wjře po swém swatém biskupowi Eustachiané se nazýwali.

Rozgjmánj.

Na kacjři Ariowi patrně widjme, gak marná wěc gest maudrost a učenost swětská bez bázně Božj, a že hluboké rozgjmánj o wěcech Božjch

wjce sskodj nežli prospjwá, když se člowěk na swůg wtip zpoléhá a od prawdy zgewené odstupuge. Ach, milá křesťanská dusse takowých lidj, co o sobě myslj, že wyskaumali rozumem swým newyzpytatelnau welikost Boha, a že w radě geho seděli, když twořil swět, takowých lidj nagdeš nynj přewelikė množstwj. Ti lidé gsau snadno k poznánj. Kdož tupj wjru katolickau, a swaté obřady gegj, kdož podkopáwá cjrkewnj kázeň, duchowenstwo swéwolně w posměch uwádj; tenť gest, genž tě i o poklad twůg neydražssj, o wjru připrawiti obmeyssljj. Kdo se rauhá swátostem, hlawě cjrkwe swaté spjlá: tenť wjru w Krista Ježjsse podrýwá, budaucj žiwot po smrti upjrá, že wesskeré člowěčenstwo Bohem, každý člowjček, každé zwjře, ba i každá bylinka, každý kamjnek že částka téhož Božstwj gest, twrdj: tenť gest kacjř neymrzčj. O, měg se před njm na pozoru! On ti bude slibowati hory a doly, tu že tě sprostj wsseho gakma, ba zas že giž za žiwa nebeskau blaženost ti způsobj a co giných a giných wěcj wjce; ó prosjm tě newěř mu, ten člowěk gest podwodnjk, gest nepřjtel wsseho pokoge a wssj sprawedlnosti. Gemu negde o blaženost twau, ale o geho wlastnj dobro; až cjle swého dobude, pak pohrdne tebau a gako smetj tebe zawrhne. Sám newěře na wěčnost a na trwánj dusse, toliko žiw gest pro časnau blaženost, té se hledj dopjditi gakýmikoli prostředky, gen když ho k cjli wedau; gemu nenj nic tak swatého, čeho by se gizliwý gazyk

geho nedotýkal; nic tak sprawedliwého, coby podrýti se neopowažowal; nic tak prawdiwého, o čemžby nepochybowal; a nic tak sspatného, čehoby se hrozil, kdyžby gen newiděn a bez trestu toho se dopustiti mohl. Chcešli giž zde za žiwa sám nesstastným býti a chcešli i giné newyslowně nesskastnými učiniti, gdi a poslauchey swůdné řeči gegich, wěř slowům gegich, wjce než sw. ewangelium, řiď se dle rady gegich wjce, než dle zákonů Kristowých, a dosáhneš cjle swého.

Pilně se warugte falessných proroků, kteřjž přicházegj k wám w rausse owčjm, wnitř pak gsau wlci hltawj. Po owocjch gegich poznáte ge. Zdaliž zbjragj z trnj hrozny, aneb z bodláčj fjky? Takť každý strom dobrý, owoce dobré nese; zlý pak strom, zlé owoce nese. Mth. 5, 17.

W poslednjch dnech nastanau časowé nebezpečnj: nebo budau lidé sami sebe milugjcj, lakomj, hrdj, pyssnj, rúhači, rodičů neposlussnj, nesrdečnj, bezbožnj, nelitostiwj, nepokognj, utrhači, nezdrželiwj, netissj, bez dobrotiwosti, zrádci, zpurnj, nadutj a rozkossj milownjci wjce nežli Boha; magjce zagisté twárnost pobožnosti ale moci gegj zapjragjce: a těch se warug. II. Tim. 3, 1—5.

Bude čas, když lidé zdrawého učenj nebudau přigjmati, ale podlé swých wlastnjch žádostj shromažďowati budau sobě mistry, magjce swrablawé ussi, a od prawdy sluch odwrátj a k básněm se obrátj. Tamtéž 4, 3. 4.

Modlitba.

Pane Bože, Otče a Pane náš! Ty gsi nám seslal s nebe učitele, kterýž nás prawdě twé wyučil. Ay wiz, ó Pane, bjdu a nesnáz nassi; se wssech stran přjcházegj k nám falessnj proroci, učjcj nás, ale nikoli dle wůle Twé slowu Twému. Ach Pane, nepřigdešli nám ku pomoci swětlem a milostj swau, neubránjme se drzosti gegich; neboť slabj gsme a neuměljj, gegich blud ale gest přjgemný a lahodný. O neprodléwey, ó Pane! a nemesskey pomocj swau, potři nepřátely gména swého, a milostiwě učiň, abychom, kteřjž gsme na křtu swatém wjru twau swatau přigali, abychom w nj také až do skonánj stále wytrwali. Skrze Ježjsse Krista, Pána nasseho. Amen.

Tentýž den:

Blahoslaweného Česlawa, zákona kazatelského, či dominikánů.

R. 1242.

Cjrkew katolická byla w gedenáctém a dwanáctém stoletj nad mjru skljčená. Mnozj králowé a knjžata utiskowali gi netoliko zgewně a zlomyslně, ale i prostopássnými mrawy swými weliké pohorssenj poddaným dáwali a ge kazili. Mimo to plazili se po wssech zemjch a wlastech zgewně i pokautně rozličnj kacjři, gegichž bludy a zcestné učenj tjm wjce sskodilo, čjm ossemetněgi tito kacjřowé wjru katolickau

za přjčinu mrawnj této shnilotiny a zpausty udáwali. Kristus Pán, genž cjrkwi zasljbil, že s nj bude po wssecky dni, wzbudil práwě w čas neysmutněgssj muže, kteřjž se utisstěné cjrkwe ugawsse, slowy a skutky gj hágili, bludy poráželi, sjmě dokonalosti rozsjwali, a tak klesagjcj podporowali a upewnili. Mezi těmi muži stkwj se mimo sw. Dominika a sw. Frantisska také blahoslawený Česlaw.

Blahoslawený Česlaw se narodil w Slezku, w kragi Opawském po roce 1180 w městečku Kámen řečeném, z rodu pánů Odrowanských. Prawj se, že když gesstě nemluwňátkem byl, že mnozj geho budaucj swatost předpowjdali, gelikož prý giž tenkráte raděgi w kostele než w kolébce býwal. Prawda ale gest, že gak mile poněkud poodrostl, že se při něm wůbec chwálila gakási usedlost mysli, přjwětiwost w twáři, počestnost w mrawech a wážnost w řečech i w skutcjch geho. To widauce rodičowé, pěstowali ho co neyprozřetelněgi, a wssemožně k tomu hleděli, aby zároweň gak w ctnostech a zbožnosti, taktéž i we wědách a uměnj prospjwal a rostl. A Česlaw nadán gsa dobrými dary ducha, a pilnostj neunawenau, prospěl nad wsse pomysslenj rychle we wssech wědomostech, kterýchž mu otčina poskytowala. Nad to poslali ho starostliwj rodičowé neyprw do Pařjže, pak ale do Bononie. A i zde wyznamenal se Česlaw hlubokau učenostj, bystrým wtipem a neauhonným, swatým obcowánjm tak že

byl od mužů i neyučeněgssjch welmi ctěn a wážen. Česlawowi ssla ale nad učenast bážeň Božj. Nad nj bděl co neyostražitěgi, a aby tjm snáze wsseho pokussenj k zlému ussel, stawěl si na mysl i napomjnánj i přjklad proslulých předků a rodičů swých. »Předkowé mogj, řjkáwal k sobě, učinili gména swá nesmrtelná bohabognostj, náboženstwjm, střjdmostj a ginými ctnostmi: i nesmjm tedy slávu gegich posskwrniti poklesky, nýbrž podobnými ctnostmi rozmnožiti.« Zwlásstě ale dal si záležeti na zachowánj pannické čistoty. W tom aumyslu mořil tělesnost posty a bděnjm, sjlu pak proti pokussenj hledal w modlitbě a w swatém rozgjmánj. Kdykoli geg zlj towaryssi, gichž se wssemožně stranil, ku hřjchu swádělí, aneb kdykoli wlastnj tělesnost ho pokaussela, powznesl ducha wzhůru, a řjkáwal: »Přemoz, Česlawe, přemoz žádost; tato gisskra rozedme se u welký plamen. Kauzelný kalich tento proměňuge člowěka u zwjře. Ty člowěče hledjš přjmau twářj wzhůru, a oči twé k nebesům se powznássegj: protož powznes i wzhůru mysli swé a nedey tělu nad duchem přewahy.« Tjmto způsobem zachowal blahosl. Česlaw dussi i tělo nepossskwrněné. Uctiwost k němu rostla ku podiwu; u geho přjtomnosti neopowážil se nikdo wěci oplzlé a mrzké mluwiti; a kdož o čistotě mluwil, ukazowal wždy na Česlawa, gakožto na obraz neydokonalegssjho mládence.

Po několika letech nawrátil se Česlaw do swé otčiny na duchu wzdělaný a na těle zdrawý. Ivo, biskup Krakowský a strýc geho, přiwjtal přjchozjho s neljčenau radostj a shledaw, že mladjk gest wzdělaný, bohabogný a hluboce učený, wyswětil ho na kněžstwj, učinil ho pak kanownjkem při kostele Krakowském a konečně mu swěřil záležitosti osadnjků a pře gegich cjrkewnj, auřad za oněch časů welmi důležitý. I zastáwal auřad tento co neyswědomitěgi; geho wýrok neřjdil se nenáwistj aneb láskau, nýbrž toliko horliwostj pro prawdu a sprawedlnost; u něho nalezl každý utisstěný ochranu, každý utiskatel měl na něm sprawedliwého mstitele. Gemu nebyla hodnost a důstognost pramenem bohatstwj a sláwy, ale za powinnostj každému co možná neywětssj dobrodinj prokazowati. Proto rozdal wsse swé znamenité zbožj chudým a kostelům, byl nad mjru střjdmý, žiwil w domě swém mnoho chudých a zwlásst mladjky studugicj, o něž se wssemožně staral. Dům geho byl takměř semenisstěm wssech ctnostj, w kterémž on sám slowy a skutky wyučowal gak se tělesnost na uzdě držeti ꝛmá, gak swětem se má pohrdati a dusse k Bohu powznásseti.

Toho času putowal biskup Krakowský Ivo do Rjma k papeži Honoriowi III. Sw. Hyacinth a bratr geho blahosl. Česlaw prowázeli geg. Přissli prawě do Rjma w tom čase, když sw. Dominik, zakladatel zákona kazatelského, mrtwého gakéhosi muže zázračně wzkřjsil.

To wida Česlaw, wstaupil do zákona geho a s njm bratr geho Hyacinth a někteřj ginj mužj z komonstwa biskupowa. Sw. Dominik oblekl ge w raucho zákonnj a wyučowal ge sám klássternj kázni. Česlaw se wynasnažowal wssemožně učitele swého w swatém obcowánj dostihnauti. Geho ussi byly ustawičně otewřeny ku každému rozkazu, geho ruce ochotné ku práci, geho nohy čilé k wykonánj wsseho, co se mu přikazowalo. I nebylo nic tak těžkého, nic tak protiwného, coby nebyl okamžitě wykonal. »Má powinnost gest, řjkáwal, poslauchati, nikoli ale rozkaz předstaweného přetřepáwati.«

Dokonaw běh zkaussenj, čili pak řjkáwáme nowiciat, složil slawné slyby a na to se nawrátil i s ostatnjmi rodaky do wlasti, gednak aby cjrkew i w těchto kraginách semotam klesagjcj upewnil a oslawil, a gednak aby i zde zákon kazatelský uwedl. Odcházegjcjmu prawil sw. Dominik: Gdi we gménu Božjm, a zwěstug pokánj pro odpusstěnj hřjchů. Kdož blaudjcjho z cesty bludné nawrátj, zachowá i dussi geho, i sobě odměnu neocenitelnau zjská.«

Česlaw se nawrátiw z Řjma, založil i hned, neyprw w Praze w Čechách, pak w Wratislawi, ba i na giných mjstech klássterу zákona Dominikánského, pak se wssemožně připrawowal na kazatelský auřad swůg. Trávil celé noci w swatém rozgjmánj a modlitbě, přemeyssel o bjdě hřjssnjků, pátral, gakby ge na cestu pokánj uwedl a žiwot gegich naprawil. A wida,

že sjla lidská ničehož nezpůsobj, bez milosti Božj, postil se tuhé posty, a Boha co neywraucněgi prosil, aby se nad hřjssným lidem smilowal, srdce geho obměkčil a kázni swaté otewřel. Tak připrawen gsa, počal Česlaw kázati pokánj Polákům, Čechům, Morawanům, Sasům, Pomořanům a giným národům silau neodolatelnau a s prospěchem neočekáwaným. J nedá se udati množstwj chlipnjků, kteréž k čistotě obrátil; aniž lze wypočjsti, kteřjž geho přičiněnjm bludy opustili, hřjssný žiwot naprawili, na cestu pokánj se nawrátili a Bohu s báznj a třesenjm slaužili. »Žiwáť gest zagisté řeč Božj a mocná a pronikawěgssj nad wsseliký meč na obě straně ostrý, a dosahuge až do rozdělenj dusse, i ducha od těla, klaubů také i mozků w kostech a rozeznáwá myssleni i mjněnj srdce.« (Žid. 5. 12.)

Tak blahé aučinkowánj rozneslo powěst Česlawowu do dalekých končin a zbudilo w bratřjch duchownjch žádost tohoto swatého a slawného muže w čele mjti, aby pod geho rukau a nawedenjm sami se lépe zdokonalili, než giné dokonalosti křesťanské wyučowati počnau. J učinil gim po wůli blahoslawený Jordán, hlawa wssech klássterů Dominikánských, a ustanowil Česlawa hlawau a dozorem klássterů w Polsstě a po Čechách zřjzených. Česlaw zastáwal tuto důstognost s neywětssj obezřetnostj; nepřikazowal nikdá nic, což sám nekonal; na něm měli sklјčenj neywěrněgssjho přjtele, za-

rmaucenj laskawého těssitele, nuznj sstědrého podporowatele. On si nedal ani oddechu pokud wěděl, že gesstě někdo gest, kterýž potřebuge utěchy, poučenj, podpory, naprawenj, a ani tenkráte nepřestal starati se o spasenj bližnjho, když důstognost swau složil a sjla těla geho byla podrytá. J teď gesstě kál se tuhau kagjcnostj, i teď gesstě hlásal slowo Božj plamennau horliwostj, i teď slaužil bratřjm neylaskawěgssj ochotnostj. »Ta láska, řjkáwal, nenj prawá, kteráž nenj žárliwá a stálá.«

Tak žiw gsa Česlaw gediné pro Boha a pro bližnjho sestaral a seslabl na těle. J nebylo ho tagno, že se čas geho putowánj ku konci nachyluge. Čjm hodinka se wjce bljžila, tjm horliwěgssj byla geho tauha po Kristu Ježjssi. Den před swau smrtj dne 15. čerwence ustlal si na zemi twrdé lože a swolaw bratry prawil, že hnussj se mu swět a že tauž dussi swau nawrátiti Bohu swému. O wás ale bratřj wám starost i odkazugi wám wsse gměnj swé, gest pak to samé to gměnj, kteréž s sebau do nebeské pokladnice wezmu, aniž se bogjm, že mi ztraceno bude. Poznali ste bratřj, že bohatstwj gest podnět k hřjchům a že rozkosse swětské přjčinau býwagj netoliko nemocj ale i záhuby wěčné. Poznali ste, že kdo po wěcech těch taužj, nepokogen, kdož ge má, od swědomj trápen býwá a že sladkost swětských radostj mnohými trpkostmi zhnusena býwá. Dle mé rady a dle mého přjkladu utjkali ste smutnému konci

radostj zemských, pohrdali ste nestálým bohatstwjm, a utekli ste se ze swěta swodného do gistého a bezbečného pokoge. Nebuďte tedy gako žena Lothowa a neobracugte se na to, co ste zanechali, ani gako Židé, kteřj po garmu Egyptském tauzili. Bůh učinil wás wznesseněgssjmi nad wssecky stwořené wěci, neslussj wám tedy důstognost tu snižowati a hanobiti; protož hleďte si wěcj wznessených a nebe budiž cjlem snahy wassj a nikoli země.

Tak a podobno mluwil swatý muž k bratřjm wůkol stogjcjm a plačjcjm. Druhý den na to dal se swátostmi zaopatřiti. Wzýwage neyswětěgssj swátost, zwolal: »Hospodine, tebe gsem žádal, račiž mne w naručj swé přigmauti!« Na to dostal poslednj pomazánj. Bratřj plakali až gim srdce usedalo. Česlaw wzýwal gesstě několikráte s neywětssj skraussenostj gméno Ježjš, a pak dussi swau wypustil, roku 1242.

Rozgjmánj.

Gako za času blasl. Česlawa cjrkew katolická mnoho zkljčená ano i zlými mrawy mnoha wěřjcjch zpotwořena byla, to widěti bohužel i za časů a dob nassich. Ach kamkoli se obrátjme, wssude spatřugeme, že mnozj cjrkew swatau, matku, kteráž ge odchowala, zapjragj, že za ni se stydj, že gi zrazugj. A negsau to toliko lidé swětssj a zprostj, kteřjž se proti nj postawili, ale zwlásstě lidé učenj a tak nazwanj wzdělanj, ba i wlastnj duchownj synowé gegj

postawili se do řady zrádců, a mrskagj ruku, kteráž ge pěstowala a mučj matku, kteráž ge milowala. J může sw. cjrkew si nařjkati na syny swé, gako si druhdy žalmista nařjkal na přátely swé, řka: Přátelé mogj i bližnj mogj proti mne přibljžili se a stáli, a kteřjž podlé mne byli (neybližssj přátelé mogj) zdaleka stogj, (Žalm 37, 12.), neboť naplnila se slowa pjsma: že nepřátelé člowěka (wěřjcjho) budau i domácj geho. (Mth. 10, 36.) Gsau to wěci přebolestné a dusse se kormautj; neboť se zdá, že Bůh cjrkew swau opustil, že gi wydal w ruce nepřátel gegich. Ano wydal gi, aby se protřjbila, aby zgeweny byly myssslenj mnohých. Musjk zagisté pokussenj býti, musj cjrkew protiwenstwj trpěti, neboť i mjsta a zakladatel gegj trpěl. Ale práwě zakladatel swaté cjrkwe ugistil, že zůstane při nj na wěky, že gj sessle Ducha swého, že spjš nebe i země pominau, než slowa geho, na nichž cjrkew sw. založena gest. Čeho gest se nám báti? Geli cjrkew djlo Božj, ani brány pekelné gi nepřemohau; a že djlo Božj gest, máme důkazů před rukama nesčjslné množstwj. Málem stogj giž sw. cjrkew dwa tisjce let a začawssi od gediného Krista Pána, počjtá na 200 milionů lidj po celém swětě w lůně swém. Po tři sta let bogowalo proti nj staré pohanstwj wssj silau swau, a co swjtězilo? wěru ani w tom neymenssjm! Krew mučednjků stala se semenem křesťanů, a wjra neučených rybářů zahanbila neyučeněgssj

a neybystřegssj mudrce, proti kterýmž maudrost nassich mudrlantů gest gako kapka wody na okowě. Co swjtězili kacjřowé nad swatau cjrkwj, když gi auskoky, násiljm, utrhánjm, swůdnjctwjm a giným způsobem podkopáwali a zničiti a wywrátiti usilowali? Wssickni, wssickni pominuli s bludy swými, a nenj ani stopy po nich, a cjrkew gesstě stogj. Arius pominul, Hus pominul, a Lutr? gaké gest geho učenj, gaká gest geho cjrkew? Luteráné a Kalwjni giž ani sami newědj, gakau wjru magj; cjrkew gegich se rozkauskowala a rozdrobila na nesčjslné cjrkwičky, tak že skoro každá osada, každá rodina, ba i každá osoba z wyznánj Lutrowa něco giného wěřj, aneb lépe ničehož newěřj.*) Wětssj a žiwěgssj pohybowánj tohoto bludu za nassjch časů nenj nic giného, než poslednj trhánj umjragjcjho těla, než poslednj záswět hasnaucj lampy. Až duchownj luza nasse a newěřjcj wzdělanci nassj k nim se přihrnau, a wssj swau newěrau a mrawnj zpustlostj swau wsse nakazj, což gesstě dobrého z cjrkwe katolické podrželi, pak bude konec bludu Lutrowu. Pokud se to nestane, potud nenj možná, aby se bez zwlásstnj milosti Božj do lůna cjrkwe nawrátili. Musegj progjti wssecky stupně bludů, kteréž odpadnutj od wjry s sebau nese, až k newěře neyzgewněgssj, než opět wěřiti počnau. Kdož nenj ani studený, ani horký,

*) W Bremenu, welikém obchodnjm městě, kázal neywyěssj Superintendent: Kde ge prawý Kristuš? — U nás ne; neb zde každý pastor giného Krista káže. Red.

ale wlažný, zawržen bude. (Zgew. 3, 16.) My ale se modleme, aby dny ty ukráceny byly, a aby Bůh Hospodin i nás w prawé wjře udržeti ráčil a nedal nám klesnauti až rozsápaný a rozpásaný blud nás swáděti a pokausseti bude.

Neboť kdo setrwá až do konce, tenť spasen bude. Mth. 10, 22.

Ačkoli musj to býti, aby přicházela pohorssenj: ale wssak běda člowěku tomu, skrze něhož přicházj pohorssenj. Mat. 18, 7.

Pilně se warugte falessných proroků, kteřjž přicházegj k wám w rausse owčjm, wnitř pak gsau wlci hltawj, po owocjch gegich poznáte ge. Mth. 7; 15. 16.

O Timothee, což gest swěřeno ostřjhey, warug se nepobožných nowých slow, a odporu falessně nazwaného uměnj (t. g. tak nazwané swětské maudrosti), kteréž někteřj wyznáwagjce od wjry wypadli. I. Tim. 6, 20.

Nebe a země pominau, ale slowa má nepominau, (dj Kristus Pán.) Mth. 24, 35. W ničemž se nestrachugte protiwnjků náboženstwj křesťanského; což gest gim přjčina zahynutj, wám pak spasenj, a to od Boha. Filip. 1. 28.

Modlitba.

O Pane Ježjssi Kriste! Ty gsi powolal wesskeré člowěčenstwo ku prawé wjře a chceš, aby wssickni Tebe Spasitele a Wykupitele swého poznali. O wiz Neysladssj Ježjssi; wiz, gaké množstwj lidj gesstě to powěrách, w newěře, a

w bludu žiwo gest. Wiz neymilostiwěgssj Pane; že i mnozj z těch kteřjž Tebe znagj, a od maličkosti swé w lůně swaté cjrkwe přebýwagj, že i ti Tebe Pána swého i ústy i skutky zapjragj a raděgi swětu, tělu i ďáblu slaužj, nežli Tobě, kterýž gsi ge stwořil a wykaupil a poswětil. O Pane Ježjssi! neodkládey nawsstjwiti nas milostj swau; ale oswěť rozum náš, ať poznáme křiwé a bludné cesty swé; zlom hrdost myslí nassj, wleg do dusse wjru žiwau, naděgi pewnau, lásku plamennau, ať budaucně aspoň tak žiwi gsme, gak Ty neyswětěgssj, žádáš aby wěrnj služebnjci Twogi žiwi byli. Genž gsi Bůh náš na wěky. Amen.

Na dnessnj den připadá také swátek:

Sw. Fausta, mučednjka, o kterémž pražádné zprawy nemáme; a Sebaště, sw. Antenogena, biskupa mučednjka; w Aricium sw. Hilariana, mnicha, za cjsaře Juliana umučeného; w Trewiru sw. Walentina, bisk. mučed., w Kordubě; sw. Sycenanda, mučed.; w Santis we Francauzsku sw. Reineldy, panny. Téhož dne připadá také swátek sw. Agnelly, giž někdo w kalendáři Angelinau pogmenowal. O sw. Agnelle newjme skoro ničehož, wygjmage, že byla urozená wdowa Rjmská; a m. g. sw.

17.

Sw. Alexia, neb Alesse.

R. 417.

Okolo středu čtwrtého wěku byli w Rjmě dwa wysoce urozenj manželé žiwi, welkými pozemskými statky oplýwagjcj, při tom ale také což vořjdku býwá, welmi bohabognj. K dokonalé blaženosti nescházelo gim ničehož, leda že neměli žádných djtek. J modlili se snažně, aby Bůh manželstwj gegich požehnati a syna gim

dáti ráčil, slibugjc, že ho w kázni a bázni Božj wychowáwati budau. Eufemian, tak slaul manžel, měl tři sta služebnjků a auřednjků, a stál we welké wážnosti u wsseho lidu, přede wssjm proto, že byl nad mjru bohabogný, k chudým sstědrý a laskawý, ku každému wljdný a milostiwý. Ale mnohem bohabognēgi byla žiwa geho manželka gmenem Aglae. Ta byla takměř matkau wssech chorých a opusstěných; u nj nalezl každý chudas welikau podporu, každý sirotek ochranu, každá wdowa zásstitu. Obstarávalať i nemocné laskawau pečliwostj, a wssemožné pomoci gim poskytowala. Časem se podobal gegj dům sspitálu. w kterémž každý nedužiwec, každý opusstěnec autočisstě nalézal. Gegj neobyčegné ctnosti, gegj pewnau důwěru w Boha, gegj milosrdenstwj k bližnjmu, gegj wraucné modlitby nalezly konečně u trůnu Páně milosti, Aglae stala se matkau. Synáčku noworozenému dalo se na křtu swatém gméno Alexius (Aleš).

Alexius byl nad mjru dobře wychowáwán a pěstowán. Rodičowé wedli ho slowy a skutky ke wssemu dobrému. Gegich bohabognost roznjtila také w dussi geho autlocité plamen lásky k Pánu Bohu, gegich milosrdenstwj wzbudilo také w srdéčku geho saucit pro strasti bližnjho, a gegich bděnj nad smysly učinilo také synáčka bedliwého a pozorného na wssecka hnutj i neyukrytěgssjch náružiwostj. Protož také welmi záhy poznal, že marné gest wssecko zbožj zemské a wssecky radosti tohoto swěta, a že bychom

neylépe bohatstwj swého použjwali, když bychom ge dle wůle Božj ku slávě gména Božjho a ku podpoře bližnjho swého obraceli, gelikož tjm gediné se wůli Páně zadost činj, přikazugjcjho, abychom si ukládali poklady w nebesjch, kteréž ani mol ani rez nekazj. Gaký tedy diw, pakli giž co autlý pacholjček přjtelem byl nesstastných, pakli giž tenkráte mnohých wěcj ba i mnohého pohodlj se odřjkal, aby gim gen pomohl, pakli gim almužnu s takowau laskawostj a dobrotiwostj dáwal, gakoby se gemu přewelikā milost děla, že ubozj podporu z ruky geho berau. Rostaucjm wěkem rostly také ctnosti Alexiowy, geho modlitby stáwaly se wraucněgssjmi, geho láska plameněgssj, geho sstědrota hogněgssj, geho bděnj nad smysly přjsněgssj. Gediná žádost geho byla ta: odřjci se swěta a wssj marnosti geho a ukrytě kdesi žiwot tráwiti toliko w službě Božj, w modlitbách a we swatém rozgjmánj.

Když Alexius na muže dospěl, naléhali rodičowé na něho ustawičně, aby do stawu manželského wstaupil, a skutečně mu také gednu urozenaau a ctnostnau pannu, gménem Sabinu, namluwili. Sw. Alexius neopowážil se w dobrotě swé žádostem gegich na odpor se postawiti. Ale w den zasnaubenj tanula mu na dussi mnohém žiwěgi, než kdy gindá slowa Krista Pána řkaucjho: »že kdo opustj dům, neb bratry, neb sestry, neb otce, neb matku, neb manželku, neb syny aneb pole pro gméno geho, že stokrát wjce wezme a žiwotem wěčným wládnauti bude.«

(Mth. 29, 29.) J pogal tedy newěstu do pokoge a mluwil k nj ohniwě o rozličných tagemstwjch Božjch, a wykládal gj marnost radostj swětských a pomjgegičnost wssech wěcj zemských; a když domluwil sňal prsten s prstu dal ho zasnaubené newěstě s mnohými ginými dary řka: »Wezmi tyto wěci na památku, Bůh budiž se mnau a s tebau!« a kwapně odessel. W málo okamženjch opustil také otce i matku, opustil dům, opustil Řjm, aniž o tom kdo co wěděl, a wstaupiw na loď plaul se do Edessy. Plawba byla sstastná. Na mjsto určité se dostaw, počal i hned žiwot swůg, gak si byl prwé umjnil, pokáditi. J rozdal chudým penjze, kteréž mu gesstě zbyly i wsse giné co měl; oblékl se w oděw kagjcj, a z lásky k Bohu a pro spasenj dusse swé až do smrti žiw býti uzawřel w ukrytosti, w chudobě a w opowrženosti. Chatrná chýška bljž kostela Marie panny byla geho obydljm. Neywětssj čas strávil na modlitbach w kostele, aneb w swatém rozgjmánj; spáwal na holé zemi, postjwal se téměř ustawičně a wůbec negjdal wjce, než co k zachowánj žiwota newyhnutelně potřebowal. Almužna, kteréž mu milosrdné ruce sstědře udělowaly, dostala se opět do rukau chudých a nuzných. Geho lásky plné oko wjdalo wždy toliko bjdu bližnjho, geho milosrdné srdce býwalo laskawěgssj k giným než k sobě.

Alexius trávil giž sedmnáct lét w chyšce swé w Edesse, an se powěst geho i do kragin wzdáleněgssjch roznesla a lidé wssech stawů a po-

wolánj k němu zástupně se walili, gednak uctu swau mu prokazugjce, gednak do modliteb geho se poraučegjce. To wssak odporowalo hluboké pokoře a skromnosti bohabogného paustewnjka. J uzawřel, že kraginu tu tagně opustj, zasljbenau zemi nawsstjwj a pak w Tarsu u kostela sw. Pawla se ubytuge. W tom aumyslu wstaupil na loď. Bůh chtěl ale na něm okázati, gak welice se člowěk zapjrati a smysly swé i ty neymocněgssj umrtwowati může, když milostj Božj sjlen gest a podporowán. Loď totiž, na kteréž Alexius do Palestiny plaul, byla od bauře k Řjmu zahnána. Alexius drže to za zwlásstnj řjzenj Božj, změnil aumysl a uzawřel do rodinného města se nawrátiti a w domě otcowě žiwot kagjcj w ukrytosti a tagnosti trávíti. J wstaupil tuhau kázni zcela zohyzděný a odjn rauchem neynuzněgssjm tedy do domu otce swého, a prose w hluboké skraussenosti otce, aby mu pro Boha w domě swém něgakého kautečka popřál, w kterémžby bez překážky Bohu slaužiti a na swau smrt se připrawowati mohl: »Bůh wám ten skutek, dobrotiwý pane, wynahradj«, přidal, »a wassince, gsauli w cizjch kragjch bez aurazu do domu dowede!« Tato slowa dotkla se neyhlubssjch strun srdce Eufemiana, gemu napadl na mysl ztracený syn, wssecky rány dusse geho se otewřely a sotwa zacelené opět krwáceti počaly. Poněwadž ale gakýsi tagný cit k prosjcjmu paustewnjku ho táhl, wykázal mu w domě saukromný pokogjček a wssjm, čeho potřebowati bude, zaopatřowati ho sljbil. Swatý

Alexius wywolil si ale wedlé schodů sprostau komůrku za obydlj, w njž až do swé smrti od nikoho negsa poznán, žiw byl. J zde wedl žiwot nad mjru tuhý a přjsný, na nic giného nemysle než na Boha, o ničem nemluwě než o Bohu. Zdrawá a silná gjdla dáwal wždy chudým, sám chlebem a wodau se spokoguge; a kdykoli cosi stkwostněgssjho obdržel, býwali to wždy nuznj spolubližnj, kterýchž podělowal; pro sebe a pro swé pohodlj ničehož, ani toho neymenssjho nenecháwage. Že se mu při tak tuhém a neobyčegném žiwobytj od ostatnjho služebnictwa a od giných lidj wsseliké přjkořj dělo, že ho tupili a haněli, že mu bláznů spjlali a giné zlé prokazowali, tomu diwiti se nelze, powážjmeli, gak hrdé a zlomyslné často služebnictwo u welkých pánů býwá. Ale Alexius nesl wsse trpěliwě; pro Krista bláznem býti, bylo mu radostj neysladssj; pewně daufalk, že ten, pro kteréhož z lásky trpj, swým časem ho oslawj. Ale wssecky tyto bolesti a strasti byly nepatrné a malicherné u porownánj s tjm bogem, kterýž s city dusse swé bogowati musil, a kterýžby zagisté nebyl wjtězně přestál, kdyby mu nebyl Bůh nadobyčegnau sjlu a milost propůgčil. Wjdalť denně wssecky ty miláčky dusse swé; wjdal ctnau newěstu swau, wjdal drahého otce, wjdal milau máteř, wjdal ge často zarmaucené a truchliwé nad geho tagným odchodem; slýchal ge, ani si hořce stěžugj, že tak náhle od syna opusstěni byli, aniž o něm cos dowěděti se mohau. To

wsse wjdal a slýchal Alexius, a negedennkráte pokaussela se o něho ta myssléňka, aby se poznati dal a gediným slowem wssemu hoři nagednau konec učinil. A wssak w tak welkém zápasu s city přirozenými přispěla mu wždy milost Božj ku pomoci a tak ho sjlila, že statně wssemu pokussenj oddolal. Mohlť owssem gako sw. Pawel o sobě řjci: Wssecko mohu w tom, kterýž mne posilňuge, (Filip. 4, 13.) aneb gako Žalmista wolati: Hospodin oswjcenj mé, kohož se budu báti? A protož byť se postawili proti mně wogensstj stanowé, nebudeť se báti srdce mé. Byť powstala proti mne wálka, w tomť gá daufati budu. Wěřjmť, že uzřjm dobré wěci Hospodina w zemi žiwých. (Žalm 26, 1. 8. 13.) W tak tuhe kázni strávil Alexius opět mnohá léta. Modlitby, swatá rozgjmánj byly i po celý ten čas geho neymilegssj zábawau. Chodil také každodenně na mssi swatau, a s takowau wraucnostj té nekrwawé oběti býwal přjtomen, že kdo ho koli widěl, welice se wzdělal a k horliwosti roznjtil. Welebná swátost oltářnj byla geho každodennjm pokrmem; w nj nalézal útěchu w strastech swých, sjlu w bogi a zápasu, radost a rozkoš nebeskau. W tom dossly ale dny geho ku konci, a Hospodin mu zgewil, že hodinka se přibljžila, kdy wezme odměnu, že tak slawný bog bogowal. To znamenage Alexius sepsal přjběhy žiwota swého, udal známky, dle kterýchž ho rodičowé za syna poznati mohli, a pak s neywětssj be-

dliwostj a skraussenostj na onu cestu do wěčnosti se připrawowal. Wida pak, že hodinka se bljžj, wzal do gedné ruky křjž ukřižowaného Spasitele, do druhé pak popis žiwota a usnul w Pánu. Téhož dne konal papež Innocenz I. služby Božj, gimž řjzenjm Božjm také cjsař Honorius a Eufemian přjtomni byli. Mezi službami Božjmi zdálo se papeži, gakoby slyssel hlas řkaucj: »Gdi do domu Eufemiana a wyhlédey welkého swatého muže, ať oroduge za město Řjm!« Po mssi swaté tázal se Innocenc Eufemiana, co za swatého muže w domě swém přechowáwá, načež služebnjk, kterýž Alexia opatrowal, odpowěděl: že to žádný giný býti nemůže, než Alexius, kterýž má trpěliwost gako angel, a gehož žiwot gest gako žiwot apossstolů. Dychtiwě pospjchal Eufemian do komůrky, w které Alexius přebýwal; tento wssak byl giž mrtew, w gedné ruce drže obraz ukřižowaného Spasitele, w druhé ale popsaný papjr; twář geho leskla se zářj nebeskau.

Zpráwa o tom dala se i hned cjsařowi a papeži, že welký onen swatý muž giž se nalezl. Oba přissli bez odkadu k Eufemianowi a s nimi nesčjslné množstwj lidj. J přinesli mrtwolu do weliké sjně. Papež pomodliw se malicko, wzal list z ruky mrtwého a četl w něm. Ale kdo popjsse překwapenj a ustrnutj přjtomného lidu, kdo bolest rodičůw, když se dowěděli, že mrtwý paustewnjk gest wlastnj gegich syn. Wssickni se dali do hlasitého pláče. Papež

cjsař a lid uwrhli se na kolena před oslawenau mrtwolau, Boha welebjce a djky mu wzdáwagjce. Toliko rodičowé nemohli pro bolest plakati a padali z gedné mdloby do druhé. Shon lidu w domě Eufemiana byl čjm dál tjm wětssj, každý chtěl uzřjti toho welkého služebnjka Božjho a když i slepj u něho zraku a chořj plného zdrawj nabýwali, stal se takowý sběh lidj, že teprw osmého dne pochowán býti mohl; což se také s neywětssj sláwau stalo. Roku 1216 drahé pozůstátky geho opět se nalezly, načež nad hrobem geho slawný kostel se wystawěl, kterýž až podnes stogj a kostel sw. Alexia a Bonifacia se gmenuge.

Rozgjmánj.

Podiwné bylo žiwobytj sw. Alexia a diwné byly cesty, kterýmiž ku sláwě Božj přigjti hleděl. My pak se můžeme gemu toliko diwiti, následowati ho nemůžeme, pokud w tom wůli Božj zřegmau nepoznáme. A gakkoli žiwobytj Alexiowo wjce podiwu než následowánj hodné bylo, nic méně nalezáme w něm mnoho stránek nám nad mjru propěssných, a pro spasenj dusse swé užitečných. Alexius se odřekl wlasti, domowa, gměnj, rodičů, newěsty a trávil žiwot tuhý a přjsný, nic si nenařjkage, že mu to wěc obtjžná; ale my, my když se odřjci máme něgakého hřjchu, něgaké zlé náklonnosti, něgaké

tělu i duſſi ſſkodné nawyklosti, ach, gakého tu zpauzenj, gakého nářku, gakého pláče! Má-li ku př. kdo odwyknauti ſi náružiwému pitj, má-li opuſtiti zlé towaryšſtwo, má-li zbawiti ſe nečiſtého obcowánj: ach, gakého tu okolkowánj, gakých tu wýmluw a omluw. Geden řjká: gá nemohu bez té aneb oné oſoby žiw býti, gá gi přjliš uwykl, gá gegj pomoci každodenně potřebugi, mne žádná tak nepoſlaužj, žádná tak neopatřj, gako tato. Giný zas řjká: »Gá muſſjm té neb oné oſobě také něco k libosti učiniti, gá gi nemohu opuſtiti a z domu wyhnati, co by ſe z nj ſtalo? tomu také Pán Bůh nechce, abychom někoho opauſſtěli a neſſťaſtným činili; gá bych ſi z toho ſwědomj dělal,« a co podobného wjce; třetj zas řjká, to že přjbuzná a přátelſká oſoba geſt, že powinnoſt káže o ni wſſemožně ſe ſtarati a zaopatřiti, a ginými a ginými způſoby ſe omlauwagj a wymlauwagj. Ti a tacj lidé, kdyby popatřili na žiwot ſw. Alexia, kdyby ſi rozwážili, gak on proti přirozeným citům bogowal, gak on zapjral náklonnoſt k neymilegſſjm oſobám; o gak by ſe zhrozili činů a ſkutků ſwých! Wy a podobnj nám lidé budete ſauzeni z činů ſwých od téhož Alexia, neboť když on mohl dowolené náklonnoſti w duſſi ſwé potlačiti: proč byſte wy nemohli přemoci hřjſſné náružiwoſti ſwé; když on mohl to opuſtiti, co mu na ſwětě bylo po Bohu neymilegſſjho: proč wy nemohli byſte také opuſtiti hřjch, kteréhož nenáwiděti máte, chceteli koruny

wěčné dosjci! Protož wolám k wám slowy pjsma swatého, řkaucjho:

Gde-li kdo ke mne a nemá w nenáwisti (totiž nemá-li w menssj wážnosti než mne) otce swého i mateře, i ženy i synů i bratřj i sester i gesstě žiwota swého, nemůž býti mým učennjkem. A kdož nenese křjže swého a negde za mnau, nemůž býti mým učennjkem. (Luk. 14, 26. 27.)

Chce-li kdo za mnau přigiti, řekl Pán Ježjš učennjkům swým, zapřiž sebe sám a wezmi křjž swůg a následug mne. (Matth. 16, 24.)

Neřjkey: Bůh gest přjčina, že ode mne wzdálená gest maudrost; nebo kterých wěcj on nenáwidj, těch nečiň. Neřjkey: On mne w blud uwedl, nebo negsau gemu potřebnj lidé bezbožnj. (Sirach 15, 11. 12.)

Budeš-li chtjti přikázanj zachowáwati, zachowagj tebe, a zwlásstě budeš-li chtjti na wěky wjru Bohu libau činiti. (Sirach 15, 16.)

Modlitba.

O Bože neymilostiwěgssj a neydobrotiwěgssj! Diwnými cestami wodil gsi služebnjka swého Alesse, než nalezl Tebe Hospodina swého. O wediž také nás Pane milosrdný po cestách swých, ať konečně také Tebe nabudeme. Ty nežádáš, Pane, od nás takowých obětj, gakau Ti služebnjk Twůg Alexius přinesl: a wssak i to, co od nás žádáš, přicházj nám za těžko plniti,

ačkoli snadná to wěc a nám nad mjru prospěssná. J prosjme, nezawrhug nás, ale utwrď wůli nassi, ať co nám uloženo netoliko ochotně ale i wěrně wykonáme, a tak hodni se staneme té odměny, kterauž gsi služebnjku swému Alexiowi propůgčiti ráčil. O to prosjme skrze Pána nasseho Ježjsse Krista. Amen.

Na dnessnj den připadá také swátek: W Karthagině sw. Scillitanských mučednjků: Sperata, Narzala, Cittina, Veturia, Felixa, Aquilana, Letantia, Januaria, Generosa, Festina, Donata, Secunda; w Paflagonii sw. Hyacintha, mučednjka; w Mediolaně sw. Marcelliny, panny, sestry sw. Ambrože; w Antisioderu sw. Theodosta, biskupa; w Papii sw. Ennodia, biskupa: w Benátkách sw. Mariny, panny; w Řjmě sw. Leona, papeže a m. g. sw.

18.

Žiwot sw. Symforosa a sedmera synů gegich.

R. 120.

Roku 114 byl sw. Getulius usmrcen, manžel Symforosy, a otec sedmi synů. Owdowělá Symforosa žila po smrti manželowě s dětmi swými w Tivoli, z důchodů swých, křesťany podporowala a denně se modlila, aby gi Bůh i syny gegj k sobě powolal. Na okamženj toto připrawowala se wssemožnau pečliwostj, umrtwugjc wssecky swé žádosti, a dobré skutky dle možnosti konagjc. Roku 125 dal si cjsař

w Tivoli, kdež se neyraděgi zdržowáwal, nádherný zámek wystawěti, kterýž byw dokonán, mnohými obětmi slawně poswěcen býti měl. Kněžj wssak modlosložebnj nenáwiděli Symforosy a synů gegich co neywjce a protož se i usnesli i gak možná bude, ze swěta zprowoditi. J donesli cjsařowi, že bohowé žádných obětj nepřigjmagj a budaucnost předpowjdati nechtěgj, protože ge Symforosa modlitbami swými ku Bohu křesťanskému denně mučj a urážj, a přidali, že prý bohowé sljbili, že wssecky žádosti cjsařowy wyplnj, pakli Symforosu a syny gegj přinutj, aby gim obětowali.

Hadrian, rozumný sic a maudrý pán, dal se přece ssalebnými řečmi modlářského kněžstwa omámiti a Symforosu i se syny gegjmi k saudu obeslal. Tito dostawili se plni radosti, že konečně přissla doba, že pro wjru krew swau wyljti mohau. Cjsař wyprawowal gim wsse, což kněžj řekli a co bohowé wlastenečtj žádagj, a domlauwal gim s neywětssj wljdnostj a otcowskau wýmluwnostj, aby hněw bohů smjřili a gim obětowali. Na ta slowa odpowěděla Symforosa: „Můg manžel Getulius a bratr geho Amancius, oba wěrnj služebnjci twogj, trpěli mnoho muk pro gméno Ježjssowo a raděgi pro prawau wjru umřeli, nežby modlám byli obětowali. Swjtězilit nad modlami twými statečně, trpěli pro Krista smrt bolesknau: za to ale obcugj nynj s angely w nebesjch, radugj se z wjtězstwj swého, kteréž utrpenjm swým si

wydobyli, a požjwagj wěčného blahoslawenstwj.« Tato prostosrdečná řeč popudila cjsaře k welkému hněwu, i řekl w prchliwosti swé: »Pro žiwé bohy přjsahám, že buď obětowati budete aneb wssickni za oběť bohům padnete!« Swatá Symforosa odpowěděla: »O, gak welice těssjm se, že s newinnými synj swými Bohu swému obětowána budu!« Gesstě gedenkráte pokaussel se cjsař po dobrém statečnau ženu přemluwiti, aby modlám obětowala, ku konci ale wýhrůžkami řeči swé wáhy dodáwal. Na to Symforosa: »Myslješ, že mne wýhrůžkami swými zastrassjš? Toho bohdá nebude! neboť my wssickni taužjme po onom odpočinutj, kteréhož Getulius požjwá!«

Hadrian wida wsse wynasnažowánj swé marné a galowé, dal statečnau ženu odwésti do chrámu modly Herkulesowy, a an ani tu obětowati nechtěla, byla pak ukrutně bita a takměř celé tělo ranami poseto. A wssak při wssech, ba i při těch neywětssjch mukách zůstala stálá u wjře a wěrná Bohu swému. Tedy rozkázal cjsař w hněwu swém ubohau matku neyprw za wlasy powěssiti a mučiti, pak ale kámen na hrdlo přiwázati a utopiti. Mrtwol gegj dal bratr gegj Eugenius, genž w městě radau byl, z wody wytáhnauti a bljž Tivoli pochowati.

Nelidská diwokost cjsařowa neměla na gediné oběti této dosti, neboť celau rodinu tuto wyhubiti si předsewzal, pakli by modlám obětowati nechtěla. I obeslal druhého dne wssech

sedm po Symforose pozůstalých synů, a těssil se giž napřed z wjtězstwj swého; neboť se domnjwal, že nebude to mnoho práce státi, tak autlé, w kwětu let gsaucj mládence a pacholátka buď po dobrém buď po zlém od wjry gegich odlaučiti a k modlářstwj nakloniti. Ale gak se welice podiwil, wida ge u wjře práwě tak statné a zmužilé gako rodiče gegich. Milost Páně sjlila ge, přjklad pak matčin a otcůw dodáwal gim zmužilosti a rozpalowal ge k swaté horliwosti, tak že nigakým způsobem ku zapřenj wjry přiwedeni býti nemohli.

Když tedy cjsař wsse namáhánj a usilowánj zmařené widěl, a že ničehož na nich newymůže přeswědčen byl: odsaudil statečné mládence k ohawné a bolestné smrti. Bylo tedy kolem chrámu Herkulesowa sedm slaupů postaweno a bratřj na ně powěsseni, a na to byl neystarssj Krescens zardaussen, Julián dýkau, Nemesius ale osstěpem proklán, Primiciowi probodli břicho, Justianowi rozbily boky, Stakteowi pak potrhali slabizny, neymladssjho ale bratra Eugenia rozpoltili. Druhého dne na to složila se těla usmrcených mládenců se slaupů a uwrhla se do hluboké gámy a zasula. Když po něgakém čase pronásledowánj křesťanů přestalo, sebrali nábožnj křesťané pozůstatky swatých těchto mučednjků a pohřbili ge na dráze Tiburtinské, z Řjma do Tivoli wedaucj. Teď chowagj se swatj ostatkowé gegich w Řjmě w kostele sw. Michaela archangela.

Rozgjmánj.

Na swaté Symforose a na synech gegich widěti gest, že kdož Boha má, ničehož se nebogj, cokoli zlého geg potká. Nebok gako se tmy nestrachuge, komuž slunce swjtj, podobně nemá se ničeho zlého co báti, kdož poklad má wsseho dobra, Boha samého. W něm nagdeš, čeho potřebugeš w mjře neywrchowatěgssj. Potřebugeš-li maudrosti a uměnj, gdi k Bohu a dána ti bude, nebo w něm gsau ukrytj wssecky pokladowé maudrosti a uměnj. Žádáš-li důstogenstwj a bohatstwj, gdi k Bohu; geho gest okres swěta a plnost, u něho gest rada, u něho prozřetelnost a zmužilost. Žádáš-li si sjlu a zdrawj aneb žiwot? Gdi k Bohu! On přikazuge moři a wětrům a wssem žiwlům, a wssecky poslauchagj ho. On usmrcuge a obžiwuge, on poraňuge a uzdrawuge. W geho ruce wesskeré meze zemské. Wěcj těch nenagdeš leda u Boha. A protož kdokoli tento poklad máte, ó, hleďte geg wssemožně sobě zachowati a raděgi žiwot, gako Symforosa, nasaďte, než byste si ho odegmauti dali. Kdož pokladu tohoto nemá, tenť gest zagisté bjdák ten neywětssj. Bez něho gest wsse pauhá marnost, hoře a bjda. Kdo ale poklad tento si zachowá, nemá nic, co by ztratiti, nic, co by si žádati měl. A práwě w tom záležj nasse neywětssj blaženost, že tento poklad, Boha, nikdo nám wy-

rwati nemůže, pakli sami si ho wyrwati nedáme. Co wymohl cjsař na Symforose a na synech gegich? Ani toho neymenssjho? On ge mučil a trýznil, on ge i usmrtil: ale poklad srdce gegich, Boha žiwého gim wyrwati nemohl. O, gak bjdný, gak přebjdný gest člowěk ten, kterýž poklad tento neocenitelý prodáwá za hrstku smetj, za kapku rozkosse, gak bjdný, gak přebjdný gest i člowěk ten, kterýž, aby nebyl mučen, aby nepřipraw il se o marný zisk, aby nebyl tupen pro wážnost, kterauž k Bohu žiwému má, kterýž poklad tento zrazuge a nepřátelům Božjm wydáwá! Zdali pak také tento člowěk bude obcowati s angely w nebesjch, zdali pak také požjwati bude wěčného blahoslawenstwj a radowati se z wjtezstwj, kteréž si wydobil utrpenjm swým pro poklad neywětssj, pro Krista Ježjsse Pána nasseho!

Hospodine! wssickni, kteřjž tě opausstěgj, zahanbeni budau, odstupugjcj od Tebe na pjsku napsáni budau; nebo opustili pramen wod žiwých Hospodina. (Jerem. 17, 13.)

Mne žiwu býti gest Kristus, a umřjti zisk. (Filip. 1, 21.)

Gist gsem zagisté, že ani smrt ani žiwot, ani angelé, ani knjžatstwo, ani mocnosti, ani přjtomné wěci, ani budaucj, ani sjla, ani wysokost, ani hlubokost, ani giné stwořenj nebude moci nás odlaučiti od lásky Božj, kteráž gest w Kristu Ježjssi Pánu nassem. (Řjm. 8,38. 39.)

Modlitba.

O, Pane Jezu Kriste! poklade dusse mé neydražssj. Ach, gak bjdné, gak přebjdné stwořenj gsem gá ubohý! Kolikráte gsem Tebe prodal, Spásiteli a Wykupiteli můg, za kapku rozkosse, za sstipec prsti a země! Kolikráte gsem zradil Tebe, Pane a Bože můg, a wydal gsem Tebe nepřátelům Twým neyhorssjm, náružiwostem totiž a hřjchům mým! Ach smutná gest dusse má, že gsem Tebe, o Hospodine! nemilowal, gak Tebe swatá Symforosa, služebnice Twá milowala; mne hnusj se žiwu býti bez Tebe, ó sladkosti rtů mých, ó poklade dusse mé, ó útěcho srdce mého. Litugi, že gsem tak učinil, odpusť mně plačjcjmu. Dey se mi opět nagjti, poklade dusse mé, ať Tebe aspoň nynj ukrygi w neyhlubssj útrobě srdce swého, ať aspoň nynj žiwotem swým Tebe si zahágjm, kterýž gsi sám žiwot swůg za mne bjdného položil. Skrze Ježjsse Krista, Pána a Spasitele nasseho. Amen.

Tentýž den:

Žiwot sw. Bedřicha, biskupa. *)

R. 838.

Sw. Bedřich, čili Friedrich, wnuk krále Friského Raboda, byl co neybedliwěgi od duchowenstwa Utrechtského wychowáwán. J učinil nad mjru welký prospěch gak w ctnostech a bázni Božj, takť i w rozličných wědomostech.

*) Také se swětj 6. Března.

Zwlásstě byla podiwu hodná geho náklonnost k modlitbě; neboť takměř dnem i nocj na modlitbách trwal, a aby swé tělo zákonům Božjm poslussné učinil, držel ge w tuhé kázni. Ačkoli gemu brána k sláwě swětské dokořán otewřena stála, pohrdal nicméně wssemi počestnostmi a důstognostmi zemskými. Přede wssjm ale nenáwiděl wsseho, čjmž se čistota dusse posskwrňuge. Kromě Boha, neznal radostj žádných. Bůh byl gediné předmětem milowánj geho, gediným cjlem a koncem wssj tauhy, wssj snahy geho. Gaký diw, že se i brzy oddal stawu duchownjmu, a že ho biskup Richfried bez rozpaku, ano s radostj za auda ostatnjmu duchowenstwu přiwtělil, a wida při něm obzwlásstnj schopnost, wyučowánj mu swěřil těch, kteřjž se ku swátosti sw. křtu připrowowali. »Synu, přigjmey učenj od mladosti swé, a až do ssedin nalézati budeš maudrost. Gako ten, gessto pilně oře a sege, tak přistup k nj, a očekáwey dobrých užitků gegich. Nebo w práci gegj malicko postaneš, a brzy gjsti budeš z plodů gegich.« (Sirach 6, 18—20.)

Bedřich wykonáwal powinnosti swého powolánj s neywětssj horliwostj a dokonalostj. Sdělowal swěřeným učednjkům hluboký poklad maudrosti, kterýž si od mladosti byl ukládal, učil ge slowy i skutky bázni Božj, rozpalowal w dussi gegich plamen lásky k Bohu a k bližnjmu; slowem, snažil se žáky swěřené učiniti prawými křesťany, kteřjž by gako on sám ge-

diné Boha za cjl a konec wssech žádostj a snah měli. Wssjm tjm zjskal si lásku a náklonnost wsseho lidu w takowé mjře, že po smrti biskupa Richfrieda gednohlasně na geho mjsto wywolen byl. Toto powyssenj bylo ale zcela proti geho skromnosti a pokoře, ani za to měl, že welicj neljběgj se Bohu, žek ale na modlitbu pokorných a tichých ledj. J wynakládal wsse, aby se důstognosti této zbawil. »Gá gsem hřjssnjk,« prawil slze, »gakž mohu stádo Páně pásti? Wždyk neumjm swůg dům zprawowati, gakž pak bych mohl starati se o cjrkew Božj? Gá nemohu břewno z oka swého wytáhnauti, gakž budu moci mrwu z oka bližnjho wynjti? Ten nemůže pastýřem býti, co neumj ani sebe ani stádo swé před welkem ubrániti. Gá nemohu stádo Božj ostřjhati, ani wlka od sebe samého zahnati mi nelze.« Tato neljčená pokora způsobila mu gesstě mnohem wjce přjzně; woličowé zůstali na swém, a gelikož i cjsař Ludwjk, přjgměnj nábožnj, w tom s nimi se shodowal, poznal Bedřich, že wůle Božj gest, aby se w zpráwu biskupstwj uwázal, a protož i wjce newzdorowal. Brzy na to wydal se k arcibiskupowi Mohučskému, odsud pak putowal do Cáchů *), kdež i u přjtomnosti cjsařowy za biskupa poswěcen, slawně se zawázal, že wjru swatau hlásati bude národu Frieskému w temnostech modlosluzebnosti až posud wězjcjmu. W citu swé nehodnosti tak wznesseného důsto-

*) Cách, (Achen), u holandských hranic.

genstwj modlil se následugjcj modlitbu: »Pane, wssemohaucj Bože! kterýž wsse řjdjš a zprawuges, kterýž wesskeré tagemstwj pronikáš a srdce i ledwj lidská zkaussjš! Ty wjš, že nerad a bezděky w důstognost biskupskau se uwazugi, wěda, že těch wlastnostj do sebe nemám, kteréž ode mne žádáš. Wěřjm wssak, o Pane lásky a milosti plný, že w tom wůle twá gest! Wlož tedy slowo swé w ústa má, abych lid twůg dle wůle twé učil, dey mi sjlu a stálost, abych pomocj Twau wssecky widitelné i newiditelné nepřátely stáda Twého přemohl. Dey mi sjlu ku každému dobrému skutku a zprawug kroky mé na cestách Twých. Ty wjš o Pane, čeho potřebugi a oč Tě prositi mám, propůgč mi to dle důwěry mé w Tebe, genž gsi chwála má, swětlo mé, pokog můg, naděge má, sláwa má, krása má a spasenj, autočisstě a sjla má, žiwot a potěssenj mé, oswjcenj a koruna má, a žiw gsi a králuges na wěky wěkůw. Amen.« Utrechtsstj přiwjtali Bedřicha wracegjcjho s welikau sláwau g radostj. On wssak se bez prodlenj biskupstwj ugaw, wssemožně wěřjcj dusse zdokonaliti, modlosložebnjky pak ku poznánj prawdy křesťanské přiwsti bleděl. Duchowenstwo, kteréž na rozličná mjsta wysjlal, bylo wssude radostně wjtáno; a w krátkém čase zmizela temnota a modlosložebnost mezi Friesy!

Toho času panowaly na dwoře cjsařském diwné a zlé rozmyssly domácj pro dědictwj, tak že synowé otci wlastnjmu wálku wypo-

wěděli. Sw. biskupowi byly tyto různice, gimiž se weliké pohorssenj wesskeré řjssi dalo, nad mjru nemilé. J napomjnal, kdykoli ke dworu přissel, s neywětssj horliwostj půwodkyni wsseho toho zlého, cjsařownu Juditu, aby se z cest swých neprawých nawrátila, a pohorssenj dané naprawila. Wssak kdo gest posměwač, ctnosti neslyssj, když se mu domlauwá. By blázna i w staupě gako kraupy pichem zpjchal, nebude od něho odgato bláznowstwj geho. (Přjsl. 13, 1—27, 22.) Karáwá slowa dotkla se hluboce marnomyslné, hrdé ženy; i hrozila mu pomstau, a kam msta wássniwé ženy wede, gest wůbec známo. Swatý biskup nedal se wýhrůžkami zastrassiti, nýbrž gako prwé auřad swůg horliwě naplňowal a zastáwal.

Když uwedl swé biskupstwj do žádaného pořádku, wydal se teď sám na cestu, aby osobně zwěstowal Ewangelium Friesům pohanským. Wywolil si ostrow Valakria aneb Valchern, geden z neyznamenitěgssjch w Selandu, gehož obywatelé nad mjru byli surowj, za cjl swých pracj apostolských. Surowé mrawy těchto ostrowanů a zwlásst krweprzniwá manželstwa mezi nimi nad mjru obyčegná, byla welkau překážkau, že po dlauhý čas wsse wynasnažowánj biskupowo, lid tento w lůno cjrkwa uwésti, marné bylo a bez prospěchu. Konečně ale přemohla geho napomjnánj, slzy, modlitby a ostatnj skutky kagjci, twrdá srdce Friesanů. Mocnj ostrowané odřekli se krweprzniwých sňatků, smj-

řili se s Bohem a cjrkwj a to působilo i na ostatnj lid tak blahoděgně, že giž rádi a ochotně wjru swatau přigjmali. Aby pak w národu tom náboženost k neyswětěgssj Trogici se rozmnožila a wjra w tagemstwj toto newystihlé se utwrdila, složil sw. biskup zwlásstnj modlitbu, kteráž po dlauhé wěky w zemi té se užjwala.

Konečně zaljbilo se Bohu žiwot ctnostný služebnjka swého slawnau smrtj odměniti. Když totiž biskup w kapli sw. Jana křtitele oběť swatau obětowal, přepadli ho dwa wražednjci, bezpochyby od Judity nagatj, a probodli ho, kterýž umjrage prawil: »Ljbiti se budu Hospodinu w kragině žiwých. (Žalm 114, 9.) To se stalo roku 838.

Rozgjmánj.

Sw. Bedřich se wyhýbal wssj sílau wssem hodnostem a důstognostem, wěda, že i Kristus Pán se ukryl, když ho lid králem učiniti chtěl, a že následowně »hleděti máme na půwodce a dokonawatele wjry Ježjsse, kterýž poodloživ sobě radost, strpěl křjž.« (Žid. 12, 2.) A zagisté, Neymilegssj, nenj člowěka possetilegssjho nad toho, kterýž po ničemž giném nedychtj, než po hodnostech, po auřadu a důstognostech. Důstognostem gdau w zápětj nebezpečj, a čjm wětssj důstognost, tjm wětssj též nebezpečenstwj; kdož na wyssině stogj, snáze spadne, než kdož stogj na rowině, a padne-li, spadne s wrchu mno-

hem hlaub, než kdož na rowině stál. Kdož se w důstognost tře, ten gi hcden nenj, protože nezná gegj powinnosti, neboť kdyby ge znal, nestál by o ně. Tjm se stáwá, že kdož powolán negsa, w důstognost něgakau se wetřel, obyčegně býwá člowěk hrdý a zlý, kterýž nemage w dussi pokoge a mjru, we wěcech mimo sebe útěchy a klidu hledá. Gest to marnost ta neywětssj, když bjdný čerwjček země se ucházj o wládu a důstognosti. Deyme tomu, že se staneš pánem, králem, cjsařem aneb dokonce papežem. Co ti z toho ze wsseho pogde? Newjš, že přjsný aučet ze wsseho toho wydáš? Newjš, že wsse zde zanechaš, že wsse zde zůstane, čeho gsi sobě tolik žádal, a že nahý a chudý w uzaunký a bjdný hrob se položjš? Ach gaká to zpozdilost lidská, taužiti wssj snahau po takowých wěcech, kterýchž gen okamžik požjgeme; po wěcech, kteréž w krátce opustjme. Newjš zdali gesstě dnes neumřeš, a byť by, newjm gak dlauho žiwot swůg prodlužowal, smrti neugdeš, a až umřeš, zůstane twé bohatstwj, twé panstwj, twé hodnosti a důstognosti giným; geden se uwáže w to, druhý w giné. O by každý člowěk slowa tato swědomitě uwážil, oč že by následowal sw. Bedřicha, oč že by raděgi chtěl býti maličkým než welikým, wěda, že neytwrdssj saud při těch, genž předstawenj gsau giných, wykonán bude, že nebude dbáti na osobu žádného Bůh, a že silněgssjm silněgssj nastáwá trápenj. (Maudr. 6, 6. 8. 9.)

Diwná wěc, nenj člowěka na swětě, kterému by pokog a odpočinutj milé nebylo, a nicméně pohrdagj skoro wssickni stawem njzkým, w kterémž w tichosti a bez starostj žiwot tráwiti mohau a dychtěgj po stawu wysokém a wznesseném, w kterémž starostmi a pracemi zápasiti nuceni gsau. Mnozj býwagj w njzkosti swé sstastni: hynau ale časně i wěčně, gak mile k hodnostem přigdau. Amanowi stala se přjzeň králowa záhubau. Protož:

Nehledey od Pána wýwodstwj ani od krále stolice cti. Nehledey býti saudcem, leč by mocj swau mohl přetrhnauti neprawosti: aby se snad neobáwal twáři mocného. (Sirach 7, 4. 6.)

Kdo z wás wětssjm gest, buď služebnjkem wassjm. (Matth. 23, 11.)

Za pyssným gde ponjženj, ale pokorného přjgme sláwa. (Přjsl. 29, 23.)

Zpráwcem tě ustanowili? newynásseg se nad giné, buď mezi nimi gako geden z nich. (Sirach 32, 1.)

Modlitba.

O Bože, Otče můg! kterýž ponjžuges pyssných, a powyssuges, kteřjž pokorného srdce gsau, dey prosjm dussi mé skromnost a pokoru, ať se spokogugi s řjzenjm Twým, ať nedychtj po wěcech wysokých. Nauč mne ó Pane trpěliwosti, ať w njzkosti nezaufám, w powyssenj

nezpupnjm, a učiň, ať tichým gsem a ponjženého srdce, gak Syn Twůg gednorozený nás Tomu učj; kterýž s Tebau gest žiw a kraluge i s Duchem swatým na wěky wěkůw. Amen.

Dnes swětj se také swátek: W Kartagině sw. Gundeny, panny a mučednice; w Dorostoru w Missii sw. Emiliana, mučednjka; we Španělých sw. Mariny, panny; w Mediolaně sw. Materna, biskupa; w Brixii sw. Filastria, biskupa; we Francauzsku sw. Arnulfa, biskupa; w Signii sw. Bennona, biskupa a m. g. sw.

19.

Žiwot sw. Arsenia.

R. 449.

Sw. Arsenius se narodil w Řjmě z rodu wzácného a pozemským zbožjm hogně nadaného. Geho wychowánj bylo wýborné, a že zwlásstnjmi dary ducha od Boha nadán byl, prospěl také nad mjru we wsselikých wědách. Nebylo snad w oněch dobách muže, kterýž by w latině a řečtině i we wssech giných wědomostech tak gako Arsenius zběhlý byl. Gak welmi se Arsenius nad muže wěku swého stkwěl wzdělanostj a wědomostmi, tak podobně, ano i wjce wynikal nad wssecky hognými ctnostmi. Čtenj pjsem swatých a rozgjmánj tagemstwj Božjch sslo mu nade neyhlubssj maudrost lidskau a služba Božj byla mu milegssj, než neysladssj rozkosse swětské. — Nechlub se maudrý w

maudrosti swé, ale w tom nechť se chlubj, kdo se chlubj, že wj a zná mne, že gá gsem Hospodin. (Jerem. 9, 23. 24.)

Toho času hledal cjsař Theodosius Welký pro syny swé Arkadia a Honoria dokonalého učitele, na kteréhož by se auplně bezpečiti mohl. Nemoha ale takowého muže nagjti, požádal konečně papeže, aby mu něgakého dokonalého učitele wyhledal. A papež poslal mu Arsenia, wssemožně tomu poslánj odporugjcjho. Uzřew cjsař Arsenia, nad mjru se potěssil, i promluwil k němu řka: »Budiž ty od nyněgssſka mjsto mne otcem synům mým. Tobě ge odewzdáwám a swěřugi a zapřjsahám pro žiwého Boha, abys mi ge tak wychowal, gak gá chci a žádám. Kéž gsau dokonalým obrazem twých snah, řečj a skutků; kéž duchownjho otce swého mrawy na sebe wezmau, kéž se zaradugi nad neauhonným wychowánjm gegich a wzdám djky Bohu. Protož nechci, abys se ohljžel na gegich důstognost cjsařskau a tak snad ge k poslussnosti a bázni newedl, ale gá chci, abys ge powažowal za swé syny a za swé žáky, aby tebe poslauchali gako wlastnjho otce a mistra. Pakli by ale proti tomu se prowinili, čehož Bůh uchowey: sami sobě to připočjsti musegj, budau-li, gak Jsaiáš prawj, gjsti owoce skutků swých.« Tak a podobně mluwil Theodosius cjsař k Arseniowi, a domluwiw, odewzdal mu syny swé, zagisté že mu při tom na mysli tanula slowa mudrcowa: »Kárey syna swého, a občerstwj tě,

a způsobj rozkoš dussi twé.« — (Přjslowj 29, 17.)

Arsenius wyučowal a pěstowal swé schowance se wssj pilnostj a pečliwostj, a wssemožně se o to staral, aby se wyznamenáwali netoliko we wědách, ale také i k tomu hleděl, aby dokonalj byli w bázni Božj a budaucně swé poddané blažené a sstastné učinili. J řjkáwal gim, aby k poddaným byli milostiwi, že při dobrotiwosti wláda mnohem pewněgi a gistěgi stogj, než při hrůze a strachu; a aby nebyli hrdj na důstognost a korunu, alebrž aby za neywětssj okrasu pokládali ctnost a kázeň. »Důstognostj a korunau,« přidal pak, »honosili se i cjsařowé zlj, při čemž to neyhorssj bylo, že ztratili, čjm se honosili. Kázeň ale a ctnost zdobýwá toliko dobré wládaře po celý wěk žiwota gegich; an ani kázeň ani ctnost se wyhladiti nedagj, stáwá se, že gegich památka gest ustawičná a wěčná.« Těmi a podobnými řečmi snažil se Arsenius ze schowanců swých učiniti muže učené a ctnostné, wládaře pak dobrotiwé a sstastné. Nic méně zhnusilo se skromnému muži žiwobytj u dwora cjsařského, a co mnohým lidem býwá rozkossj neysladssj, to se zdálo dussi Arseniowě gedem neytrpčjm. J přemýsslel o tom, kterak by se úřadu swého zbawil a hluku swětského ussel. Dlauho přemeysslel, ničehož wssak wymysliti nemohl, až konečně nepředzwjdaná náhoda žádosti aučastna ho učinila. Byl totiž gedenkráte přinucen Arkadia pro gakýsi znamenitý wýstupek

tělesně trestati. Za to přisáhl mu Arkadius pomstu, a také skutečně gakéhos člowěka nagal, aby ho ze swěta zprowodil. Wěc ta nezůstala Arsenia tagná, kterýž aby zlý skutek předessel, opustil tagně cjsařský dwůr a ukryl se w Egytských pustinách, trávil tam žiwot tuhý a přjsný. Theodosius dal owssem po něm pátrati, ale nadarmo, nikdo nebyl s to, aby mu powěděl, kde se wychowatel a pěstaun cjsařských synů zdržuge. Teprw po smrti Theodosiowě, když Arkadius wládu otcowskau nastaupil, proneslo se, že Arsenius w pustinách Egytských žiwot wede paustewnický. Když se cjsař Arkadius o tom dowěděl, psal mu welmi laskawě, odprossowal ho za křiwdu mu učiněnau a welikau odměnu mu dáwal. Arsenius nepřigal ani toho neymenssjho, neboť kdož Boha nalezl, nepotřebuge ničehož; ale opustiw žiwot saukromný, spogil se s ostatnjmi paustewnjky Egytskými, za neynehodněgssjho a za neyposlednějssjho mezi nimi se mage, a gakoby neysprostssj byl, se chowage. Než marná byla snaha geho, rauchem pokory a skromnosti učenost a swatost swau ukrýti. Bratřj se znali brzo geho prawau cenu, i prosili ho, aby k nim mluwil slowa spasenj. J řekl: »Bratřj, každá wěc má swau přjčinu. Přjčina, pro kterauž my se na paussť dali, gest, abychom dussi swau očistili, a tak spasenj wěčného dossli. Musjme tedy hleděti, abychom se dle sjly očistili, a zwlásť abychom očistili wnitřnjho člowěka, kdež

bog tužssj býwá, wjtězstwj pak těžssj. Awssak mnozj gsau, kteřjž sice čistoty těla postem a giným kánjm welmi bedliwi gsau, ale kterak by nečistoty dusse ussli, genž gsau zlé žádosti, nenáwist, dychtiwost po sláwě, wysoké smeyssslenj o sobě, láska k penězům a nad to nade wsse pýcha, o to nemagj ani té neymenssj starosti. Ti podobagj se sochám, kteréž nezřjdka zewnitř zlatem a střjbrem se lesknau, wnitř ale gsau plné nečistoty. Od zgewných hřjchů těchto, bratřj! tedy bedliwě se očisslugme. Ale i to wěděti máme bratřj, že nás nepřjtel ďábel rozličnými auskoky na nás dorážj a nezřjdka nás ku zlému swádj pog zásstitau dobrého čehosi. Tak ku př. některé ponauká ku pohostinstwj, aby pod zásstitau lásky sami břicho swé naplňowali; giné zas powzbuzuge k lakomstwj, zásluhu almužny a sstědroty k chudým gim předstjrage; giným opět, aby ge uwrhl do wjru swětského, stawj na oči marnost ustawičného mlčenj, a welkau zásluhu, kdybychom s lidmi, třeba i ženskými, mluwili a obcowali; giné konečně nepokaussj, a to proto, aby zpupněli, aneb ge činj bezpečné a gisté, aby ge podwrátil, když toho neyméně očekáwagj, aneb působj, že těm, kteřjž poněkud se giž zdokonalili, že se gim zgewugj zlá smýssslenj a hřjssné řeči i skutky giných lidj, owssem w tom aumyslu, aby ochábli w horliwosti a zmalátněli. Poněwadž tedy auskoky ďábla tak rozmanité a tak mnohé gsau: musjme býti opatrnj a bedliwj, abychom nepáchali nic zlého,

mysljce, že dobře činjme, a abychom nepadali w hřjch w domněnj, že bohumilé skutky činjme.«

Čemu Arsenius učil, to také sám co neyswědomitěgi zachowáwal a plnil. On byl k sobě nad mjru přjsný a žádné křehkosti na sobě netrpěl, k bližnjmu ale hřessjcjmu byl laskawý a milostiwý. Nikdo ho newiděl zaháleti, a nikdo ho neslyssel zbytečně mluwiti. Umrtwowal tělesnost postu, gazyk mlčenjm, a pýchu pokořonánjm sebe. Nikdo neměl wětssj důwěry nad něho w Boha, nikdo nebyl w modlitbách wřelegssj a w rozgjmánjch swatých wytrwalegssj, nikdo neprobděl tolik nocj modlitbami gako Arsenius. On sám k sobě řjkáwal: »Arsenie, proč pak gsi se wydal na paussi? zdaliž ne proto, abys se Bohu zaljbil? O to tedy péči měg, abys dussi swau zachowal neposskwrněnau, a s Bohem ustawičně obcowati nezapomjney.« Samota a mlčenj sslo mu nade wssecko. Protož také řjkáwal: »Často gsem oželel, že gsem mluwil, nikdy pak, že gsem mlčel.« A tak powzbuzowal i sebe i giných w swaté trpěliwosti a k stálosti w dobrém, až byl hoden, přigmauti odplatu wěčnau z rukau Páně. O samotě pak prawjwal: Pokud panna w domě otcowském se ukrýwá, nalézá mnoho ženichů; gak mile ale marně wycházeti a taulati se počjná, mizj uctiwost k nj. Podobně to wyhljžj s dussj, když se uwrhuge u wjr swěta, nemůže se wssechněm lidem ljbiti. J myslel zkussený tento muž, že Bůh neylépe o samotě nalezen býwá,

a že Bůh neyraděgi k duſſi o ſamotě mluwjwá. W tom ohledu řekl také k gednomu nábožnému pauſtewnjku: Budemeli Boha hledati, zgewj ſe nám, a přidržjme-li ſe ho, zůſtane u nás. Giným mnichům tážjcjm ſe, proč s nimi neobcuge, odpowěděl: Bůh wj, že wás milugi, ale zároweň s Bohem a s lidem obcowati nemohu. Miliony angelů magj gen gedinau wůli, lidé ale magj žádoſti rozličné. Nemohu tedy Boha opuſtiti a lidmi ſe zabýwati. — Žádný nemůže dwěma pánům ſlaužiti: nebo zagiſté gednoho nenáwiděti bude, a druhého milowati, aneb gednoho ztrpj a druhým pohrdne. — (Mth. 6, 24.)

Tak ſwatě a zbožně před Bohem a před lidmi obcuge, doſáhl Arſenius 95 roku, an mu Bůh zgewil, že hodinka geho přiſſla. Byl giž welmi mdlý a ſlabý. J žádal ſi ſrdečně aby giž wazeb tělesných ſe zproſtiti, a k Bohu Otci ſwému odebrati ſe mohl. Dal ſe zaopatřiti. Když pobožnoſt ſwau odbyl, a bljzek byl ſmrti, počal ſe ſtrachowati a welmi nařjkati. To widauce bratřj, diwili ſe, i řekli: Což ty otče také ſe ſmrti bogjš? Ano, odpowěděl ſtaréček, bogjm ſe, a bázeň, která mne nynj ſkljčuge, mám od té doby, co gſem ſe mnichem ſtal! A když to powěděl, umřel w Pánu. Uſlyſſe opat Pémen, že Arſenius umřel, řekl ſlze: Blahoſlawený gſi ó Arſenie, že gſi ſebe ſamého na tomto ſwětě giž oplakáwal: neboť, kdo tu

na zemi nad sebau nepláče, ten na wěčnosti plakati bude.

Rozgjmánj.

Sw. Arsenius strávil pět a padesáte let na paussti w neytužssj kagjcnosti, a přece se smrti bál. Proč pak ale ty ó člowěče smrti se nebogjš, ačkoli žiwot wedeš hřjssný, neprawostmi posskwrněný a prostopássnostmi zhyzděný, aneb aspoň žiwot leniwý, malatný. Bez pochyby proto, že málo kdy na smrt mysljš, že nerozgjmáš, co to gest umřjti, že si nepředstawuješ co tě wsse potkati může, až umřeš; že se domnjwáš, že do smrti gesstě dlauho, a následowně že dosti času na smrt mysliti. Možná také, že i k těm lidem náležjš, kteřj, aby se nemuseli z radostj swých se wytrhowati, a žiwot hřjssný naprawowati, naschwál nechtj na smrt mysliti ani nic o nj slysseti. Ach! gak zpozdilý, gak possetilý gsi ó člowěče! Mysljš, že smrti ugdeš, nebudessli na ni mysliti? mysljš že smrt twá bude přjgemněgssj, když o nj mluweno nebude? Toli twé mjněnj! blaudjš, neboť wjme z mnohé zkussenosti, že práwě lidé, kteřj často o smrti mluwjwagj a následky smrti si rozgjmáwagj, že práwě ti lidé před smrtj žádného strachu nemjwagj. Gim býwá smrt angelem Páně a poslem Božjm, kterýž přicházj, aby ge zbawil tjhot tohoto swěta a uwedl ge w stány nebeské a w dědictwj Otce nasseho. Protož, kdožkoli chceš w poslednj hodinku smrti se nebáti,

bog se gi, pokud žiw a zdráw gsi; bog se gi ale s rozumem a předloženjm. Nebo kdo se toliko smrti proto gen leká, že smrt konec žiwobytj geho učinj, a wssech radostj a rozkossjch swětských ho zbawj, téhož bázeň před smrtj gest nerozumná, possetilá, neprospěssná a galowá. Neboť člowěk tjm způsobem se bogjcj zůstáwá tjm, čjm prwé byl, hřjssnjkem a sobákem, který hřjch wjce miluge než ctnost, a který nebe i s Pánem Bohem za to byl dal, kdyby umřjti nemusil. Ty ale tak smrti se bog, aby wzpomenutj na smrt tebe předně od hřjchu a neprawosti zdržowalo, pak bolest w dussi, žes tolikráte tak těžce Boha urazil, plodilo, a konečně ku konánj dobrých skutků tebe powzbuzowalo.

We wssech skutcjch swých pamětliw buď na poslednj wěci swé, a na wěky nezhřessjš. (Sirach 7, 40.)

Nebog se saudu smrti. Pomni na ty wěci, kteréž byly před tebau, a kteréž potom přigdau tobě. (Eccli. 41, 5.)

O smrti, gak gest hořká památka twá člowěku, kterýž má sstěstj w zbožj swém, muži pokognému, a gehož cesty zprawenj gsau we wssech wěcech, a tomu, kterýž můž gesstě přigjmati pokrmy. (Eccli. 41, 1. 2.)

Modlitba.

O Bože! který gsi swatému Arseniowi, wyznáwači twému, ze zwlásstnj milosti srdce

uděliti ráčil kagjcj a pokorné, račiž prosjme nám také na geho orodowánj tu milost propůgčiti, abychom hřjchy swé poznali, z nich se oprawdowě káli, srdečně ge oplakáwali, za ně dokonale zadost činili, tjm Tobě se ljbili a tak strach a hrůzu před budaucj smrtj ztratili, skrze Ježjsse Krista Pána a Spasiteie nasseho. Amen.

Téhož dne:

Žiwot sw. Vincencia de Paula.

R. 1660.

W těch dobách, w kterýchž cjrkew katolická od nepřátel swých, od Lutera, Kalwjna a Zwingliho, gakož i od sstaupenců gegich nesmjrné protiwenstwj snássela: práwě w těchto neblahých dobách seslal gj Hospodin, kterýž při nj na wěky zůstati sljbil, seslal gj muže oswjceného a swatého, kterýž zarmaucenau a sklјčenau choť Kristowu těssil, gj hágil, nepřátely přemáhal a sláwu gegj rozssiřowal. Wywolená tato nádoba Božj byl — swatý Vincenc de Paula.

Sw. Vincenc se narodil dne 24. dubna roku 1578 we wsi Poy u paty hor Pyreneyských ležjcj, kdež se geho nábožnj a bohabognj rodičowé Wilhelm Pawel a Bertranda Moras rolnictwjm dosti skrowně žiwili. Vincenc pásáwal až do 12. roku stáda otcowa, ale giž tenkráte diwili se wssickni geho zbožné mysli, geho mrawnosti a zwlásst welikė dobrotiwosti k chudým, neboť se pjsse, že každý uspořený penjz chudým rozdáwáwal. J mohl tedy gako swatý

Job o sobě řjci: »Od dětinstwj mého rostlo se mnau slitowánj. (Job 31, 18.)

Wida otec wýborné wlastnosti synowy, ustanowil se na tom, dáti ho na sstudia w tom aumyslu, aby se knězem stal, a možná-li chudé přjbuzenstwo podporowal. Tenkráte měli frantisskáni w Akos latinské sskoly. Gim byl tedy Vincenc swěřen, a pod gegich bedliwau rukau pokročil tak daleko w učenosti a w bázni Božj, že giž po čtyrech letech wyučowánjm mladssjch žáků sebe samého žiwil. Theologická sstudia odbyl na sskolách Tulussských s prospěchem slawným, načež byl roku 1600 na kněžstwj wyswěcen.

Ačkoli byl Vincenc kněz učený, zbožný, a swe wssech wěcech dobře zachowalý, a ačkoli rozgjmánjm pjsem swatých a čtenjm dobrých kněh bázeň Božj ustawičně w dussi swé oživowal: předce gesstě nestál na wrchu křesťanské dokonalosti. Bylo mu třeba, aby se zkaussel w protiwenstwj, a aby w ohni utrpenj oné tichosti, trpěliwosti a lásky nabyl, kterauž wywolené dusse milosti Božj aučastny se staly. Přjležitost nedala dlauho na sebe čekati. Roku totiž 1605 musil se Vincenc w záležitostech swého přjbuzenstwa do Narbonu plawiti. Plawba byla sstastná, a w málo hodinách se domnjwali býti u cjle, an ge náhle přepadla laupežnická loď, a po prudké bitwě swjtězjwssj laupežnjci prodali wssecky lidi z lodi přemožené za otroky Muhamedánům. Sw. Vincenc byl několikráte prodán

a dostal se konečně w moc Ludwjka Merikurta, rozeného Francauze, kterýž zapřew katolickau wjru, k mrzkému bludu Muhamedánskému se přiznal. Odpadlec tento poslal Vicencia na geden ze swých statků, kdež se polnj pracj zanásseti měl. Vincene nesl nesstěstj swé s trpěliwostj práwě křesťanskau, gsa odewzdán do wůle Božj. Aby ale také ubohé spolutrpitele swé k trpěliwosti powzbudil, wyprawowal gim, co wsse swatj a swětice Božj zlého snásseli, a gak welikau odměnu za to od Boha wzali. Ubozj tito lidé, slyssjce tak pěkné řeči, a widauce, že wyprawowatel sám skutečně wssecka protiwenstwj co neytrpěliwěgi nese, tak welice se roznjtili k následowánj, že negenom we wssech částkách swatému muži podobni státi se ňchtěli, ale i práce swé s neywětssj bedliwostj a ochotnostj wykonáwali, až se bylo mjlo na to djwati. Krussnau práci oslazowali si swatými zpěwy, kterýmž ge Vincenc naučil. To wsse widauc Zulma, gedna z žen Merikurtowých, nemohla se tomu dosti nadiwiti, že wssecka role tak krásně a pilně wzdělaná gsau, a že mezi otroky tak načitá pracowitost, swornost a weselost mysli panuge. J tázala se gedné z otrokyň po přjčině těch wěcj, kteráž odpowěděla: že od té doby, co Vincenc sem přissel, že se wsse změnilo; neboť prý swau mjrnostj a laskawostj i neysurowěgssj otroky skrocuge a udržuge w kázni. »On gest kněz«, prawila dále, »a spolubratřj ctj ho co proroka, a poslauchagj ho co welitele. On obweseluge

dussi gegich swatými zpěwy, a powzbuzuge gich k trpěliwosti zbožným wyprawowánjm.«

Turkyně žádostiwa gsauc Vincencia poznati, dala geg zawolati, a žádala, aby gednu z pjsnj zazpjwal, kterýmž otroky wyučil. Oči Vincenciowy zalily se slzami. J pěl libým ale smutným hlasem žalm 136.: »Při řekách Babylonských gsme sedali a plakali, když gsme se rozpomjnali na Syon. Na wrbj w té zemi zawěsili gsme nástroge hudby swé, nebo tam dotazowali se nás ti, kteřjž zgjmané wedli nás, na slowo pjsnj: a kteřjž swázané zawedli nás, chtěli, bychom byli weselj, řjkagjce: Pjseň zpjweyte nám z pjsnj Sionských! Ale kterak zpjwati budeme pjseň Hospodinowu w zemi cizj?« Pjseň tato pronikla neyhlubssj skrýš dusse sslechetné Turkyně, že si žádala prawdy wjry katolické plněgi znáti; Vincenc rozmlauwal s nj, ljče krásu, welebnost a spasitelnost učenj křesťanského. Rázná a padná slowa geho naplnila Zulmu neyhlubssj uctiwostj k swaté wjře křesťanské, že nemohla pochopiti, gak manžel gi opustiti mohl. J domlauwala mu přissedssi domů welmi upřjmně a srdečně, aby se nawrátil w lůno cjrkwe a smjřil se s Bohem, kteréhož tak zrádně byl opustil. Ludwjk Merikurt, w gehož srdci od dáwna tauha po wlasti se ozýwala, počal pykati zrády swé, a giž zdálo se mu nemožno, déle w bludu Muhamedánském trwati. Protož poradiw se s Vincenciem, co by činiti měl, rozprodal statky a zbožj swé, a tagně opustiw s Vincenciem a

s chotj Zulmau Afriku roku 1607, ssťastně na břehu Francauzska přistál. »Kdo chodj s maudrými, maudrý bude.« (Přjsl. 13, 20.) »Odstup od neprawého, a uchýlj se od tebe zlé.« (Sir. 7, 2.)

Když se poněkud po cestě zotawili, ssli wssickni tři přjmo do Avignonu k biskupowi; kterýž neyprwé přigal Merikurta skrze swátost pokánj, pak také ženu geho Zulmu skrze swatý křest do lůna cjrkwe. Po některém čase odebral se Merikurt s manželkau swau do Řjma. Sw. Vincenc ge doprowodil; když ale pobožnost swau u hrobů swatých apossstolů Petra a Pawla wykonal, nawrátil se do Pařjže. W Pařjži ugal se we sspitále chorých a nemocných s newymluwnau láskau, a posluhowal gim s takowau ochotnostj a trpěliwostj, s gakau gen laskawá matka dětem swým slaužjwá. Z toho mu byla weliká čest a sláwa. Aby ale nezpupněl a nezakládal si wjce na chwále lidské, než na zaljbenj Božjm, byl opět tuhau zkausskau zkaussen. W domě totiž, w kterémž bydlel, přebýwal také gakýsi auřednjk. Ten zapoměl gedenkráte, z domu odcházege, zamknauti dwéře u pokoge swého, a nawrátiw se, nalezl, že wsseckn kasy wylaupeny gsau. Neprozřetelný a zlowolný auřednjk nařkl Vincencia, wssude rozkřikuge, že on se dopustil toho hanebného činu. Vincenc nesl přewelikau křiwdu tuto po ssest plných let, ginak se neháge, než: »Bůh zná prawdu!« Po ssesti letech ale byl gistý člowěk pro krádež chy-

ten, a ten od swědomj mučen wyznal, že on sám kasy u onoho úřednjka wylaupil, a že Vincenc tjm winen nenj. »Wězj neypewněgssj gest gméno Hospodinowo: k němu utjká se spravedliwý, a bude powýssen.« (Přjsl. 18, 10.)

Sw. Vincenc musil nynj na rokaz biskupa Pařjžského zpráwu duchownj we wsi Chlichi blj Pařjže na sebe wzjti. Geho působenj na osadnjky bylo nad mjru blahodègné. Osada dostala w krátkém čase zcela nowau twářnost; ctnosti starých křesťanů ožily tam opět, a každý se tomu diwil, co gediný duchownj w osadě zmůže, mage mysl oswjcenau a horliwost neunawenau. Powěst Vincenciowa se roznássela od té doby dál a dále, a zraky mnoha lidj upjraly se na něho. I Emanuel Gondi, hrabě z Joigny, general galegj w Francauzsku, obrátil na něho swau pozornost, a wida, že gest muž skutečně dokonalý, přemluwil ho, aby pustě zpráwu duchownj, wychowánj djtek geho sobě na starost wzal. Vincenc si dobyl swým chowánjm w domě hraběcjm a swými ctnostmi wážnosti hraběte i celého domu geho w neywětssj mjře; zwlásstě ale hraběnka, panj pro swau zbožnost a dobrotiwost tenkráte na slowo braná, ctila ho welmi, a we wssech wěcech měla k němu plnau důwěru.

Toho času byla mezi lidem wenkowským hrubá neumělost w náboženstwj. Mnozj wáleli se takměř w hřjssjch a hynuli w neprawostech, a negedenkráte bylo widěti, že tito lidé w zau-

falstwj upadsse, bez pokánj umjrali. Gedenkráte se i stalo, že sw. Vincenc k gistému, as ssedesátiletému člowěku powolán byl, aby ho zaopatřil. Znamenage, že o náboženstwj hrubě nic newj, a že wesskeré posawádnj zpowědi geho byly neplatné, proto že nedokonalé a neskraussené, domlauwal mu, aby obecnau zpowěd z celého žiwota swého, pokud možno mu w tom pomáhage wykonal. Zpowěd ta naplnila chorého starce takowau radostj a takowau útěchau, že wěřegně a u přjtomnosti hraběnky ze wssech swých poklesků se wyznal, dokládage, že by wěčně byl zahynul, kdyby sw. Vincencia bylo nebylo. Bohabogné hraběnce pukalo srdce bolestj při pomysslenj, že wjce tak zanedbaného lidu gest, gako tento stařec, a že mnohým ani na smrtelné posteli se té milosti nedostane, poznati bjdný staw swůg a nebezpečenstwj, w kteréž dusse gegich padá. Ehtjc zbožná hraběnka aspoň z části těmto wadám pomoci, nařjdila, aby každý pátý rok na gegich panstwjch sw. missie se držela. Šestnácte tisjc zlatých bylo swatému aučelu tomu wěnowáno. Vincenc se stal ředitelem duchownjch, kteřjž se spasitelné práci této podrobiti chtěli. Tak powstal poznenáhla nowý řád aneb towařyšstwo duchownných pro swatau missii, kteréž roku 1632 papež Urban VIII. potwrdil. Duchownj tito, gimž také Lazaristé, po kostelu sw. Lazara, gim postaupeném, řjkali, měli za zwlásstnj powinnost, samy sebe zdokonalowati, hřjssnjky naprawowati a mladé du-

chowenstwo na auřad pastýřský připrawowati. K tomu zawázali se sliby gednoduchými, slibugjce prostě chudobu, čistotu, poslussnost a wytrwánj w předsewzetj swém.

Působenj duchownjch těchto zehnalo nebe patrně; dráhné množstwj hřjssnjků dalo se na pokánj, a přemnozj odřeknuwsse se bludu, nawrátili se w lůno swaté cjrkwe katolické. Ze wsseho toho měla hraběnka náramnau radost; zwlásst ale Vincenc se těssil, že Bůh geho swaté podnikánj tak milostiwě žehná. Wida wssak, že pomocné ruky geho wjce zde potřebj nenj, obrátil se do Pařjže, aby se na staw tamněgssjch wězenj podjwal. Když tam wstaupil, zhrozila se dusse geho té bjdy, té zdiwočilosti a té zkázy mrawů, kterauž oko spatřilo. Na neywýš dogal ho pohled na nemocné, kteřjž prázdni wssj tělesné i duchownj pomoci w neywětssj bjdě a nauzi wězeli, a sotwa w okamženj smrti potěssitelného slowa slysseli. Vincenc zplakal bolestj, ale ihned we wssem tom zlém pomáhati počal. Nagal přispěnjm několika dobrodinců prostranný dům, uwedl w něg opusstěný ten lid, pečowal o gegich zdrawj, zaopatřowal ge wssemi potřebnostmi a wyučowal swaté wjře a zákonům Páně. Geho napomjnánj neminulo se se žádaným následkem. Odsauzenci powažugjce ho co angela strážce, otewřeli mu w hřjssjch zastaralá prsa, a ti, co nedlauho před tjm nesslechetnostmi swými se chlubili, stali se kagjcjmi hřjssnjky, kte-

řjž s ossklíwostj minulý žiwot swůg si připomjnali.

Silné gest gako smrt milowánj, dj pjsmo sw. To se wssjm práwem může řjci o lásce sw. Vincencia. Geho láska k Bohu a k bližnjmu neznala žádných mezj, žádného konce; a sotwa se dá wymysliti přjpad w žiwotě lidském, pro který by on nebyl něgaký ústaw uwedl, anebo towaryšstwo nebyl založil, pomoci nebyl poskytl. On zřjdil sesterstwo dobročinných panj, kteréž chudý a nuzný lid na bljzku a wzdálj potrawau a ssatstwem zaopatřowaly, w zármutku geg těssily, a w chorobě od milosrdných sester opatřowati dáwaly. On uwedl do Francauzska towaryšstwo od sw. Karla Boromeyského pro žebráky ustanowené: on založil klásster Magdalenský pro padlé ženské; sesterstwo panj sw. křjže pro wychowáwánj a wzděláwánj děwčátek; několik domů pro nalezence; sspital pro staré schudlé řemeslnjky, ústaw pro choromyslné; a welikau nemocnici Pařjžskau. On wyssjlal bratry swé duchownj za blahowěsty, čili za missionáře do Tunisu, do Algiru, do Irska, Skotska a do giných zemj a wlastj. On dal obywatelům Lothrinským, wálkami na mizinu připrawenným, dwa miliony zlatých, kteréž po Francauzsku sebral; a prawj se, že skrze ruce geho wjce gedenácti milionů zlatých chudým a nesstastným se doručilo. O něm platj slowo w plném smyslu: »Gá wyswobozowal chudého křičjcjho, a sirotka, kterýž neměl spomocnjka Požehnánj zahynauti magjcjho přicházelo na

mne, a srdce wdowy potěssowal gsem. W sprawedlnost gsem se obláčel: a odil gsem se gako rauchem a korunau saudcem swým. Oko byl gsem slepému, a nohau kulhawému. Otec byl gsem chudých: a na při, giž gsem nebyl powědom, welmi pilně gsem se wyptáwal.« (Job 29, 12—16.)

Swatý Vincenc byl při wssech swých nesmjrných pracech wždy skromný, wljdný, pokorný a weselý. Pokog a mjr dusse geho nic nebylo w stawu zkaliti. On powažowal wssecky přjpady žiwota za řjzenj Božj, a proto radostně a trpěliwě nesl wsse, cokoli ho potkalo, buď si to radostné a žalostné. Chwála gména Božjho a spasenj bližnjho bylo gediným cjlem snah geho. Důwěra geho w Boha byla nesmjrná newywratná, a že těžkým protiwenstwjm a dlauhými nemocmi zkaussen byl, že ustawičně před twářj Božj obcowal, Krista Pána wěrně následowal a sobě umjrage, gediné Gemu žiw býti hledel. Dostaupil skoro na wrch křesťanské dokonalosti, tak že ho lid za wyššj gakausi bytost měl, a u dwora králowského že ho poslem Božjm nazýwali.

Ostatně zachowáwal sw. Vincenc, pokud možná bylo přjsný pořádek dennj. Wstáwal každodenně o čtwrté, na to se modlil we swém pokogjčku rannj modlitby, pak ssel do kostela, w kterémž se obyčegně po tři hodiny zdržel. Gednu obětowal swatému rozgjmánj, na to se modlil litanie o neyswětěgssjm gménu P. Ježjsse,

a odbýwal swé kněžské hodinky, posléz pak četl mssi swatau s wraucnostj neyohniwěgssj. Když rannj pobožnost odbyl, ssel za ostatnými powinnostmi. Od tohoto pořádku neustaupil nikdá ani při pracech neytěžssjch. Nikdá také newyssel z domu, a nikdá se domů newrátil, aby se neyswětěgssj swátosti oltářnj nebyl poklonil. Wečer se modljwal kleče hodinky kněžské, po hodinkách konal s ostatnjm lidem domácjm a s čeládkau swau pobožnost wečernj, a po pobožnosti teprw psal listy, a giné potřebné záležitosti odbýwal, což nezřjdka po welkau část noci trwáwalo.

Swatý Vincenc dosáhl 85 roků, což se wůbec skoro za zázrak powažuge, protože zdrawj geho od mnoha let bylo podryto, při čemž weliké bolesti snásseti musel. W poslednjch letech žiwota swého wláčel se bjdně, pomocj berel, ale nic méně zprawowal wssecky záležitosti s neywětssj horliwostj wssech ústawů a towaryšstew, kteréž byl uwedl a založil. Chodil mimo to každodenně do kůru, býwal wždy mssi swaté přjtomen, a když posléze sám nekrwawau oběť přinásseti wjce nemohl, přigjmal aspoň každodenně welebnau swátost. Smrt nebyla mu neočekáwaný, ani nemilý host, mjwalť gi wždy před očima, a tak auplně se s nj spřátelil, že když několik dnj před smrtj, weliká ospalost na něho přicházela, usmjwage se, řekl: »Za spanjm gde w zápětj sestra geho — smrt.

W noci dne 27. Zářj. r. 1660 upadl do

weliké slabosti. J widěl, že hodinka geho se bljžj. Dal se tedy swátostmi zaopatřiti, a zwolaw několikráte: »O Ježjssi můg!« usnul w Pánu.

Rozgjmánj.

Gako za časů sw. Vincencia, tak panuge pohřjchu i za nassich časů w městech i we wesnicjch semotam hrubá neuměloſt w náboženstwj, aneb aspoň weliká netečnost a newssjmawost geho, ba mnozj lidé negsauce tjm spokogeni, že se giž sami wyzuli ze wsseho náboženstwj a ze wssj wjry i úsilně o to pracugj, aby i ten lid, kterýž gesstě w Boha wěřj a náboženstwj katolického si wssjmá, aby ho připrawili o wjru a s wěrau i o poslednj útěchu, kterauž bjdný člowěk w tomto slzawém audolj má. Gaký div, že cjrkew, pečliwá matka wssech synů swých, že některé z duchownjch powzbudila, aby kdež toho potřeba káže, anebo lid si toho žádá, aby, prawjm, w osadách klesagjcj wjru kázanjm slowa Božjho pozdwihli a upewnili, netečné osadnjky z malatnosti a z hřjssného spanj probudili, a počjnánj falessných proroků, přicházegjcjch w rauchu owčjm, kterýmž ukrýwagj swau wlčj přirozenost, aby přjtrž učinili. Chwálena zagisté oswěta gegich gest holá newěra; swoboda, kterauž hlásagj, gest holá bezbožnost, a protož i láska, kterauž slibugj prokázati lidem, gest ten neyhanebněgssj podwod. Že se takowáto duchownj obrana bohaprázdnému lidu neljbj a ljbiti nemůže, že

za to duchowenstwu tomu podwodnjků, powěrečnjků, pobožnůstkářů, a Bůh wj, gak ginak gesstě spjlá, že lid netečný a zmalátnělý u wjře proti němu powzbuzuge a popauzj, geg u dobrých w podezřenj neyhanebněgssj uwadj, auřady na něg sstwe, a potupenjm, bitjm ano i smrtj mu snad wyhrožuge, gest wěc welmi přirozená, wždyť každý drawec nerad pausstjwá lup swůg: gakby mělo peklo gásati, když se mu dusse z tlamy wydjragj. Ostatně nenj se tomu co diwiti, že se neznabohowé aneb posměwáčkowé Božj hněwagj a durdj; když se z kazatelnice gim do dusse mluwj, že gest Bůh, a sice sprawedliwý a swatý; že gest peklo, a to sice mjsto hrůzy a trestu; a že Bůh gest takowý, gaký se nám zgewil, a nikoli takowý, gakéhož si bugná mysl lidská předstawuge, aneb aby takowý byl, gakéhož si přege a žádá! Tisjcerými, a opět tisjcerými hlasy hlásá se nám newěra, a nenj snad nowin w zemi nassj, w kterýchž by se newygjždělo gizliwými gazyky proti náboženstwj a proti cjrkwi, a toliko cjrkew mělaby mlčeti? Mluwilať po wěky cjrkew k owčičkám swým, gak a kdy chtěla, mluwj k nim nynj skrze, zwlásst k tomu powolané duchowenstwo, a bude mluwiti pokud swět swětem bude, a kdož z Boha gest, slyssj slowo cjrkwe, a zachowáwá ge a spasen bude.

Marnj zagisté gsau wssickni lidé, w nichžto nenj známosti Boha, a kteřjž za to magj, že buď oheň, nek wjtr, neb prudké powětřj,

neb okresslek hwězd neb weliká woda, neb slunce a měsjc, gsau zpráwcowé swěta a bohowé. (Kn. Maudr. 13, 1.)

Bratřj, byl-liby zachwácen člowěk w něgakém hřjchu, wy, kteřjž duchownj gste, učte takowého w duchu tichosti; prohlédage každý sám k sobě, aby snad i ty nebyl pokaussjn. (Gallat, 6, 1.)

Bratřj mogi, gestliżeby kdo z wás poblaudil od prawdy, a někdo by geg zase obrátil: máť widěti, že ten, kdožby odwrátil hřjssnjka od bludu cesty geho, wyswobodj dussi geho od smrti, a přikrýge množstwj hřjchů (swých). I. Jak. 5, 19. 20.)

Modlitba.

O Pane a Bože náš! Gehož oči na wsselikém mjstě spatřugj dobré lidi i zlé, přispěg nám milostj swau oswěcugjcj rozum a sjljcj dussi, abychom horliwě dle Twých swatých zákonů chodili, a na spasenj bližnjho wraucně a pilně pracowali. Genž gsi žiw a kraluges na wěky wěkůw. Amen.

Na dnessnj den pada také swátek: W Řjmě sw. Epaphra, biskupa; w Seville swatých panen a mučednic Justy a Rufiny; w Kordubě sw. Aurei, mučednici; w Trewiru sw. Martina, biskupa a mučednjka; w Řjmě sw. Symmacho, papeže; we Weroně sw. Felixe, biskupa; w Kappadocii sw. Makriny, panny, a m. g. sw.

20.

Žiwot sw. Eliásse, proroka.

Z biblických přjběhů wjme, že po smrti Šalamauna krále králowstwj geho na dwé se rozpadlo: na králowstwj Jsraelské, kteréž Jeroboam zprawowal, a na králowstwj Judské, nad kterýmž Šalamonůw syn Roboam wládl. Jeroboam bydlel w Sichem. I myslil w srdci swém: že budeli lid Jsraelský choditi obětowat do chrámu Hospodinowa w Jerusalemě, že se opět k Roboamowi obrátj, a obě králowstwj w gedno spogj. To chtě předegjti, udělal dwé telat zlatých, a postawiw gedno w Dan a druhé w Bethel, řekl k lidu: »Nechodte wjc do Jerusaléma! Hle toť gsau bohowé twogj, kteřjž tebe wywedli z země Egytské! »Lid bez toho k modlosluženosti nakloněný, uposlechl swůdné řeči Jeroboamowy, a nechodil wjce do Jerusaléma obětowat Bohu žiwému, ale klaněl se teleti, a hřessil. Ale i ostatnj králowé, kteřjž po smrti Jeroboanowě nad Jsraelem panowali, nebyli lepssj, než předchůzce gegich Jeroboam, neboť i oni zpustiwsse se Boha prawého, klaněli se modlám, a činili, což se neljbilo Hospodinu. Lid zlým přjkladem králů swých sweden, činil, což widěl: páchal hřjchy a neprawosti. Málo kteřj zůstali prawému Bohu wěrni, a ti byli proto od modlářů nenáwiděni a pronásledowáni. Aby se tedy prawé nábo-

ženstwj w Jsraeli zachowalo, a naděge w zaslibeného Wykupitele newyhynula, sesjlal Bůh čas po čase proroky, kteřjžto lid wywolený od modlářstwj odwraceti, w zármutku těssiti, u wjře sjliti, bezbožnost pak a modlářstwj kárati a trestati měli.

Neyznamenitěgssj z proroků w králowstwj Jsraelském byl Eliáš. Kdy a kde se wlastně prorok tento narodil, co za rodiče měl, a gaké osudy ho potkaly, než weřegně we gménu Božjm wystaupil, o tom o wssem nemáme žádných gistých a přesných zpráw. Žiw byl ale za panowánj krále Achaba, genž byl geden z neybezbožněgssjch w Jsraeli. Nebo gemu nebylo dosti že chodil w hřjssjch Jeroboamowých, ale pogal také modlosluzebnau Jezabel, dceru krále Sidonského za manželku, kteráž proroky Hospodinowi wražděla, a wystawěl Baalowi w Samařj chrám, a klaněl se modle této. Hospodin neymilosrdněgssj chtěge krále toho gednak za ohawnostmi a neprawosti w tak welké mjře spáchané potrestati, a gednak na cestu pokánj a sprawedlnosti přiwésti, poslal k němu Eliásse proroka, aby ho pokáral a potrestal. Kterýž přigda k němu prawil, řka: Žiwť gest Hospodin Bůh Jzraelský, před gehožto obličegem stogjm, že nebude těchto let ani rosy, ani desstě, dokawad ústa má neřeknau.« To když powěděl, pomodlil se Eliáš neyprw u potoku Karith; a když i ten wyschnul, ssel na rozkaz Božj do Sarepty Sydonské, kdež ho žena

wdowa, giž zázračně mauku a oleg rozmnožil, po celý ten čas žiwila.

Giž neprsselo tři léta a ssest měsjců, a hlad nesmjrný panowal po wssj Samařj. Tu smilowaw se Hospodin nad bjdným lidem, ráčil segmauti trest, kterýž byl za modlosluženost uložil. J řekl k Eliássowi: »Gdi a ukaž se Achabowi, abych dal déssť na zemi.« Šel tedy Eliáš. Achab uslyssew, že Eliáš přicházj, wyssel mu wstřjc a prawil: »Zdaliž ty negsi ten, kterýž kormautjš Jzraele?« Eliáš odpowěděl: »Gá gsem nezkormautil Jzraele, ale ty a dům otce twého, kteřjž gste opustili přikázanj Hospodinowa a následowali gste Baalim (modly).« Na důkaz, že prawdu mluwj, a že mimo Boha gediného giných bohů nenj, řekl Achabowi, aby shromáždil wesskeren lid Jzraelský na horu Karmel, a čtyři sta a padesáte kněžj Baalowých. J poslal Achab ke wssem synům Jzraelským, a shromáždil kněžj Baalowy na horu Karmel. Přistaupiw pak Eliáš ke wssemu lidu řekl: »Dokawadž kulhati budete na dwě strany? Gestliž Hospodin gest Bohem, následugte ho samého! pakli Baal, následugte toho.« A neodpowěděl mu lid ničeho. J řekl opět Eliáš k lidu. »Gá gsem sám gediný tuto prorok Hospodinůw; proroků (kněžj) pak Baalowých gest čtyry sta a padesát. Nechť gsau nám dáni dwa býkowé, a kněžj Baalowy nechť sobě wyberau z nich gednoho, a zsekagjce geg na kusy, nechť ho wložj na dřjwj, ale oheň ať nepod-

kládagj. Gá pak připrawjm druhého, wložjm na dřjwj a též ohně nepodložjm. Pak wzýweyte gména bohů swých, a gá gméno Hospodina wzýwati budu. Bůh, kterýž ohněm wyslyssj (sessle oheň, kterýž by oběti strávil), ten ať gest Bohem.« I zwolal wesskeren lid: »Náwrh ten gest welmi dobrý!«

Kněžj Baalowi wzali býka, připrawili ho, wzýwali gméno Baal od gitra až do poledne, řjkagjce: »Baale, wyslyš nás!« Ale nebylo hlasu, aniž kdo by odpowěděl. Když pak giž s poledne bylo, přimlauwal Eliáš kněžjm Baalowým, aby wjce křičeli, že snad Bůh gegich spj. I tu počali křičeti z plného hrdla, až ochraptěli. Když ale ani tu žádný oheň s nebe nepřicházel, řekl Eliáš wssemu lidu: »Pogďtež ke mně!« A když přistaupil k němu lid, oprawil oltář Hospodinůw, kterýž byl zbořený od modlosluženbnjků, udělal strauhu wůkol něho, srownal s wrchu dřjwj, rozsekal na kusy býka, wložil ho na dřjwj a řekl: »Naplňte čtyry staudwe wodau a wljte na oběť zápalnau i na dřjwj.« A když to po třikrát učinili, tak že wody okolo oltáře tekly a strauhu naplnily, přistaupiw Eliáš, modlil se, řka: »Hospodine Bože, Abrhamůw, Isákůw a Izraelůw, ukaž dnes, že gsi ty Bůh w Izraeli, a že gsem gá služebnjk twůg, wssecky tyto wěci dle přikázanj twého učinil. Wyslyš mne Hospodine, wyslyš mne!« I padl oheň Hospodinůw, a strávil oběť zápalnau, dřjwj i kamenj, a wodu, která

byla we strauze, wypil. Což když uzřel wesskeren lid, padl na twáři swau a zwolal: Hospodin gest Bůh, Hospodin gest Bůh!« a modly opustil. Poněwadž se Hospodin tak slawným způsobem prawým Bohem oswědčil, a wssickni Izraelité geg také za prawého Boha uznali, nemohli kněžj modlosluzebnj na žiwě trpěni býti: gednak proto, že se rauhali žiwému Bohu a zradili geg; gednak se bylo co báti, aby dnes neb zjtra lid k modlosluzebnosti nepřemluwili a neswedli; a gednak, aby se potrestali za podjl, kterýž bez pochyby měli na zawražděnj přemnoha proroků Hospodinowých. I žádal Eliáš, aby wssickni do gednoho se wyhladili. Což když se stalo, Eliáš opět se modlil, a hle, nebesa se zamračila, a byl déssť aurodný a hogný.

Uslyssewssi bezbožná Jezabel, co se s kněžjmi modlosluzebnjmi stalo, wzkázala Eliássowi, že za to do zjtra sám zabit bude. Eliáš ale odessel do Bersabee Židské, a ukryl se na paussti. Zde byl takowau auzkostj stjsněn, že si přál umřjti. Dostiť ge mi Hospodine, prawil, wezmi dussi mau, neboť negsem lepssj nežli otcowé mogj! — Horliwostj horlil gsem pro Hospodina Boha zástupů: nebo opustili umluwu twau synowé Israelsstj: oltáře twé zbořili, proroky twé pomordowali mečem, i zůstal gsem gá sám, a hledagj žiwota mého, aby mi geg odgali.

Mezi tjm časem co Eliáš na paussti u

Bersabee a na hoře Horeb se ukrýwal, a Hazaele za krále nad Sirij, Jehu za krále nad Jsraelem, a Elizea za proroka pomazal: zachtělo se králi Achabowi zahrady Nábothowy, ležjcj wedlé paláce králowského. Náboth ale boge se Boha, nechtěl králi dědictwj otcůw swých postaupiti: Uchoweyž Bůh, řekl, abych měl dáti tobě dědictwj otcůw swých! Řeč tato zarmautila Achaba tak welice, že zlostj ani gjsti nemohl. Jezabel, manželka geho, wypátrawssi přjčinu hněwu geho, řekla: »Wstaň, a pogez chleba, a buď dobré mysli, gá tobě dám winnici Nábotha Jezrahelského!« I napsala listy gménem Achabowým, a poslala ge starssjm města. Obsah wssak listů těch byl tento: Postawte dwa nesslechetné muže proti Nábothowi, ti ať swědčj proti němu, že se rauhal Hospodinu a králi zlořečil. Potom wywedte ho a ukamenugte. I stalo se tak. Uslyssew to Achab, wstal a ssel do winnice Nábothowy, aby gi ugal. Na rozkaz Božj ale wyssel mu Eliáš wstřjc, a řekl k němu: »Toto prawj Hospodin: Na tom mjstě, na kterémž ljzali psi krew Nabothowu, i twau krew ljzati budau. Gá uwedu na tebe zlé, a sežnu potomky twé a zamordugi z domu twého močjcjho na stěnu a zawřeného (ukrýwagjcjho se) a neyposlednějssjho w Jzraeli: nebo gsi činil tak, aby mne k hněwu popudil, a k hřessenj přiwodil si Jzraele; a Jezabel psi gjsti budau na poli Jezrahel!« Když uslyssel Achab řeči tyto, roztrhal raucho swé, přikryl žjnj

tělo swé, a postil se, a spal w pytli, a chodil skloniw hlawu. I stala se řeč Hospodinowa k Eliássowi: »Proto že ponjžil se Achab tak pro mne, neuwedu toho zlého za dnů geho, ale za dnů synů geho uwedu to zlé na dům geho.« A tak se také stalo. Po třech letech táhl Achab w bog proti Syrským a raněn gest těžce střelau. I zůstal na woze swém až do wečera, a w západ slunce umřel; tekla pak krew z rány do wozu. A když myli wůz u rybnjka, ljzali psi krew geho. Jezabel ale po něgakém čase na to w zbauřenj z okna dolů swržena byla, a psi sežrali gi.

Teď ale dossli dnowé Eliássowa pozemského putowánj ku konci, Bůh pak chtěl wyzdwihnauti geg u wichru do nebe. I ssli Eliáš a Eliseus učednjk geho z Galgala. A když přissli k Jordanu, wzal Eliáš plásst swůg, swinul geg a udeřil gjm wody, kteréž se hned na obě strany rozdělily, a přessli oba po suchu. Potom prawil Eliáš k Eliseowi: »Žádey, což chceš, ať učinjm tobě, prwé nežli wzat budu od tebe.« I řekl Eliseus: »Prosjm, aby byl we mně dwognásobně prorocký duch twůg.« Eliáš odpowěděl: »Těžké wěci gsi požádal, wssak když wzat budu od tebe, stanet se tobě, cos žádal.« A když gdauce rozmlauwali, ay, wůz ohniwý rozdělil oba dwa, a Eliáš wzat byl u wichru do nebe. Eliseus to wida, zwolal: »Otče můg, otče můg,« a newiděl ho wjce. *)

*) Zde se podáwá u wýtahu, což c témž proroku Božjm wyprawuge nám 3. a 4. kniha králowská; kdož tedy wssecky skutky téhož sw. proroka seznati chceš, wezmi k ruce sw. Pjsmo.

Rozgjmánj.

Mnohé a weliké diwy, kteréž sw. prorok Eliáš we gménu Božjm učinil, hlásagj zřegmě tu swatau prawdu: že Bůh wssemohaucj gest. Ano Bůh gest wssemohaucj, i může učiniti co chce, Gemu nenj žádná wěc nemožná. Učenj, že Bůh a Otec náš wssemohaucj gest, gest nám nad mjru prospěssné a užitečné, neboť budj w nás gednak synowskau bázeň, a gednak synowskau důwěru. Sudte sami, laskawé dusse! zdali se opowážjte gednati proti zákonům a wůli Pána Boha, wědauce, že může i dussi i tělo zatratiti do pekelného ohně, (Mth. 10. 82.) wědauce, že geho oko wás wssude widj, geho rámě wás wssude dostihne? Sudte sami, množno-li wám zaufati w strasti, protiwenstwj a křjži, wědauce, že Otec wáš nebeský wj, čeho potřebugete, že bez geho wůle ani wlas s hlawy wassj nespadne, a že nenj skrácená ruka Hospodinowa, aby spasiti nemohla, aniž gest obtjženo ucho geho, aby neslyssel. Sudte sami, zdali, nemohauce nic dobrého učiniti, aniž na dráze ctnosti prospjwati; zdali, prawjm, budete se odwoláwati na swau slabost a křehkost, wědauce, že wssecko můžete skrze toho, kterýž wás posilňuge. (Filip. 4, 13.) Sudte konečně sami, možno-li wám, abyste chaulostiwi byli zápassjce pro Boha, pro ctnost a pro prawdu, gessto wjte, že Bůh mocný gest, aby každého dle zá-

ſluhy odměnil; a zwjtězjte-li, aby wám dal zaſlauženau korunu ſprawedlnoſti? Pakli ale nám užitečno, že wjme že ſami ze ſebe ničehož nemůžeme, a že poſtačitedlnoſt naſſe w Bohu geſt, ſkrze něhož wſſecko můžeme: protož hleďme, ať wjra naſſe, že Bůh a Otec náš geſt wſſemohaucj, žiwá geſt, a bychom s žalmiſtau Páně řjci mohli: Hoſpodin oſwjcenj mé, a ſpaſenj mé, kohož ſe budu báti? Hoſpodin ochránce žiwota mého, koho ſe budu ſtraſſiti? Očekáwegž Hoſpodina, zmužile čiň, a poſilň ſe ſrdce twé, a očekáwey Hoſpodina. (Žalm 26, 1. 14.)

Weliká zagiſté ſjla při Tobě geſt, Hoſpodine wždycky, a moci ramena Twého kdo odolá? Nebo gako práſſek na wáze, taki geſt před tebau okrſſlek země, a gako krůpěge roſy před ſwjtánjm, kteráž ſſtupuge na zemi. Ale ſmilowáwáš ſe nade wſſemi, nebo wſſecko můžeš. (Maudr. 11, 22. 29.)

Gáť Bůh wſſemohaucj: chodiž přede mnau, a budiž dokonalý. (1. Mogž. 17, 1.)

Bog ſe Hoſpodina wſſecka země: a třeſte ſe před njm wſſickni obywatelé okrſſlku zemſkého, nebo On řekl a učiněna gſau: On rozkázal, a ſtwořena gſau. (Žalm 32, 8. 9.)

Nenj nemožné u Boha wſſeliké ſlowo (wěc). (Luk. 1, 37.)

Abba, Otče, wſſecko geſt možné tobě. (Mr. 14, 36.)

Wſſelikau péči ſwau uwrzte na něg (na Boha), nebo on má péči o náš. (1. Petr 5, 7.

Modlitba.

Hospodine, smilug se nad námi: neboť tebe očekáwali gsme; budiž rámě nasse w gitře a spasenj nasse w čas sauženj. Twář gest Hospodine welebnost, i moc, i sláwa, i wjtězstwj, a tobě chwála: nebo wssecko, což gest na nebi, i na zemi, twé gest; w ruce twé gest welikost i panowánj nade wssemi wěcmi. Amen.

Téhož dne:

Žiwot sw. Wiktora, mučedlnjka.

K neyslawněgssjm mučedlnjkům w zemi francauzské náležj geden woganský důstognjk gménem Wiktor, který za panowánj krwežjznjwého cjsaře Maximiana buď roku 290 neb 303 w Massilii francauzské umučen byl. Gméno cjsaře Maximiana bylo wssem křesťanům hrůzyplné, neboť nebylo snad na swětě člowěka, který by gméno křesťanské tak welice byl nenáwiděl, gako welitel tento. Když se tedy powěst roznesla, že cjsař Maximian do Massilie přigde, lekli se křesťané nesmjrně a trnuli strachy, a mnozj gednak z bázně nastáwagjcjch krwawých muk, a gednak z lásky k žiwobytj zemskému a k přjbuzenstwu zmálomyslněli, wrtkali se, klesli. To wida sw. Wiktor, welice se pohnul w dussi swé, a aby opět wrtkawých posilnil, kleslých pozdwihl, odpadlé do lůna cjrkwe na-

wrátil, chodil času nočnjho od domu k domu, a napomjnal wssecky co neysrdečněgi, aby pamětliwi byli žiwota budaucjho, kratičkých muk se nebáli, ale posilu s nebes daufali.

Tjm swatým auřadem se zaměstnáwage, byl Viktor gat a na saud cjsařských sudj Asteria a Euticia postawen. Tito domlauwali mu po dobrém, aby nepohrdal bohy wlastenecký mi a nezbawowal se zbytečně swé důstognosti a přjzně cjsařské a to gediné pro gakéhos mrtwého člowěka (tak gmenowali Syna Boha žiwého). Této swůdné řeči opřel se Viktor wssj silau, dokazuge, že modly ctjti, neywětssj possetilost gest, a že by geho neywětssj hanba byla, kdyby Krista, gehož wěrným bogownjkem gest, pro cjsaře a swětskau důstognost opustil a zradil. I přidal roznjcen plamennau horliwostj: »Ježjš Kristus, Syn Boha neywyšssjho, stal se owssem z lásky k člowěčenstwu, aby ge wykaupil, smrtedlným, a od bezbožnjků, proto že sám chtěl, také skutečně zabit byl: ale třetjho dne wstal zase z wlastnj moci z mrtwých, wstaupil na nebesa a dostal od Boha Otce swého wěčné králowstwj swé.« Slowa ta slyssjce přjtomnj pohané, dali se do hrozného křiku, prokljnagjce swatého muže a utrhugjce mu. Saudcowé netraufagjce si we wěci tak důležité sami od sebe něco určiti, zwlásstě, že Viktor znamenitau důstognost we wogsstě zastáwal, uzawřeli celau tu wěc cjsaři přednésti.

Sotwa že Maximian o tom se dowěděl,

kázal Viktora bez prodlenj přiwésti a po dobrém i po zlém ho nutil, aby modlám obětowal. Ale wýhrůžky dodáwaly swatému muži srdce, že nesmysl modlářsiwj neohroženě odkrýwal, wjru Kristowu srdnatě hágil a důwody newywratnými twrdil. To wssak popudilo cjsaře k tak welkému hněwu, že přikázal, aby swatý se okamžitě spautal a po ulicjch města ssmeykal a tak potupným trestem hněw uražených bohů se utissil, a křesťané se zastrassili. Nesčjslné množstwj lidj shluklo se k ukrutnému přihlédánj a každý pohan držel to gaksi za powinnost, tělesné i dussewnj bolesti swatého mučedlnjka dle možnosti rozmnožowati.

Nesčjslnými ranami pokryt a celý zkrwácen, musil Viktor opět před saudce swé se dostawiti, kteřj mu w domněnj, že utrpené bolesti a wystálá potupa ho powolněgssjm učinila, domlauwali, aby odstaupil od ctěnj člowěka, který žiwot swůg w bjdné chudobě strávil, který ohawnau smrt podstaupiti musil, a tjm bezmocný a slabý gest dokázal; naproti tomu, aby se klaněl bohům, gegichž welebnost se w krásných chrámých gewj, gegichž dobrodinj každý člowěk požjwá a kteréž wssickni knižata ctěgj a wzjwagj. Rauhawau tuto řeč skončili následugjcjmi slowy, řkauce: »Budeš-li déle rozkazům cjsaře wzdorowati, pak se ku Kristu swému, gehož slávu nikdo gesstě newiděl, odebrati můžeš skrze muky a potupu, ohawnostj a powrhelem wsseho lidu gsa.«

Bůh ale dal služebnjku swému maudrost, kteréžto protiwnjci geho odolati nemohli. (Luk. 21, 15.) J ukazowal z bohoslowj pohanského, gak mrzcj a ohawnj bohowé pohanstj gsau, dokládage, že o gegich ohawnostech a mrzkostech wůbec se mluwj, a že kdo ge ctj, giž za žiwobytj swého stane se člowěkem neyohawněgssjm, po smrti ale neynesstastněgssjm, gsa wěčné bjdy obětj. Pak wywracuge řeci gegich rauhawé, řekl: »Gak weliké úcty a lásky gest ale ten hoden, který nás prwé milowal, když nepřátelé geho gsme byli; který gsa bohatým, chudým se stal, aby nás ubohé obohatil; kteréhož obcowánj na zemi bylo nám přjkladem wssj ctnosti, kteréhož nezawiněná smrt nassi zawiněnau smrt na wěky zhladila. — O, gak bohatá gest chudoba, kterauž mu wytýkáte, nebo na geho pokynutj lodka rybami se naplnila a pěti chléby pět tisjc lidj se nasytilo! Gak silná gest geho slabost, kteréž wesskeré slaboty swých wěrných zhogila! Gak oživugjcj gest smrt geho, kteráž tolik mrtwých wzkřjsila! — O, powažte gak mocný gest, kteréhož celý swět poslauchá, gak krásný a milowánj hodný gest, na němž nic nenj, coby se káralo, gehož láska wssecky zahrnuge, gehož saudu nikdo neugde! Co gest swětěgssjho nad žiwot geho, co prawdiwěgssjho nad učenj geho, co potěssitelněgssjho nad geho zasljbenj, co hrůzněgssjho nad geho wýhrůžky, co gistěgssjho nad geho ochranu, co chwalitebněgssjho nad geho přátelstwj, co radostněgssjho

než sláwa geho? Kdo z bohů gest mu podoben? který může se s njm měřiti? Neboť wssickni bohowé pohanssti gsau gen kow, kámen neb dřewo; náš Bůh ale stwořil nebesa. Protož také oni i se wssemi ctiteli swými ku wěčnému ohni odsauzeni gsau aneb se odsauděgj, gakož psáno gest u proroka: Zastiďte se wssickni, kteřjž se klanjte rytinám. (Žalm 96, 7.) A opět: »do ohně swrzeš ge, w bjdách neostogj.« (Žalm 39, 11.) O tom ale dj prorok: Bůh náš wyššj nade wssecky bohy; nebo wssecko, cožkoli chtěl, Hospodin učinil, na nebi, na zemi, w moři i we wssech propastech. (Žalm 134, 5. 6.) Kteřj wssak wěrně pro něho bogugj, newywrhugj se od sláwy krále swého, a protož také my učednjci geho rádi umjráme, a utrpenjm swým dokládáme, že pewná nasse důwěra gest. Nuže tedy odložte wy učenj a opatrnj pánowé na okamženj swau swéhlawost a zkaussegte dobře, na čj straně prawda gest, a newydáweyte se w moc neyohawněgssjch a neymrzčegssjch pekelnjků, aniž důstognost obrazu Božjho we wás gsaucjho uwrhugte w ohawnau potupu, abyste wěčného zatracenj ussli; poslaucheyte ale neyswětěgssjho, neykrásněgssjho, neyspravedliwěgssjho, neydobrotiwěgssjho, wssemohaucjho Stwořitele, přjtele swého. Budete-li ho poslauchati, pak wás geho potupenj powýšssj, geho chudoba obohatj a geho smrt oživj. Geho spasitelná napomjnánj, geho sliby zowau wás, že w krátkém čase do wěčné sláwy přigati

budete a z geho přátelstwj ustawičně se radowati můžete.«

Bohaprázdnj saudcowé zarazili se poněkud ráznau řečj sw. mučedlnjka; že ale nepřigjmá blázen slow opatrnosti, (Přjsl. 18, 2.) protož i oni nad zahanbenjm swým gesstě wjce se rozhněwawsse, odpowěděli: »Což gesstě nepřestaneš s swým marným tlachánjm? Gedno z dwau si wyběř: buď okamžitě uražené bohy smiř, aneb neybolestněgssj smrtj zahyň.« »To-lik mi na wůli dáwáte,« odpowěděl Viktor, »nezbýwá mi nic giného, než abych skutkem dokázal, čemu gsem až posud učil. Gá pohrdám modlami, wyznáwám ale Krista. Trestěyte mne tedy a mučte mne co neywjce můžete!« Kéž bychom my také podobnau zmužilostj wyznáwali wjru swau zwlásstě za těchto časů, kde takměř celé peklo proti swaté wjře nassj powstáwá. Ale také zmužilosti sami od sebe a ze sebe nenabudem, leč když důwěrně pohlédneme na půwodce a dokonawatele wjry Ježjsse, kterýž předloživ sobě radost, strpěl křjž, opowážiw se hanby a sedj na prawici stolice Božj. (Žid. 12, 2.) Po této řeči rokowali rozkacenj saudcowé, kterak by Viktor mučen býti měl; an ale geden druhého, co do ukrutnosti předčjti chtěl, nemohli se ushodnauti, tak že konečně Euticius mrzutě odessel. Asterius dal ihned Viktora hřeby přibiti a co neyukrutněgi mučiti. Mezi tjm powznesl Viktor oči k nebesům a modlil se o milost, aby hrozné ty muky pře-

trpěti mohl. A hle, an tak se modlj, zgewil se mu, gak spisowatelé pjssj, sám Kristus Pán, a potěssil a posilnil ho, že wssecky muky tak statečně snássel, gako by tělo mučené ani tělem geho nebylo. Wida Asterius, že katané giž umdléwagj, Viktor ale gesstě nepřemožený gest, uwrhl geg do neyhlubssjho wězenj a tři wogáky k němu na stráž dal. Okolo půlnoci oswjtil se žalář zářj nebeskau i angelé přissedsse, ossetřowali muže Božjho a prozpěwowali chwálu krále nebes. Wogjnowé na stráži widauce toto zgewenj, wessli do sebe a uwrhsse se k nohám mučednjka prosili o křest swatý, kteréž milosti se gim w krátce na to dostalo.

Uslyssew cjsař Maximian, že tři wogáci, gimž Alexander, Longinus a Felicianus řjkali, na stráži u Viktora bywssj, modlosluženosti se odřekli, počal wztekem takměř zůřiti, a přikázal, aby Viktor se co neyukrutněgi mučil, wogáci ale nechtěli-li by se Krista odřjci, na mjstě se odprawili. Viktor wycházege ze žaláře, powzbuzowal nowé bratry ráznau řečj k důwěře w Boha a ku stálosti. Na mjstě saudném bylo giž takměř z celého města obywatelstwo pohromadě. Přissedssjho Viktora na mjsto uwjtal nesmjrný křik a proklinánj. On ale stál neohroženě w středu nepřátel swých, a gako skála nepohnutý byl, na njž se wlny mořské odrážegj. Domlauwagjcjm mu, aby aspoň odpadlé wogáky k modlosluženosti přiměl, odpowěděl: »Co gsem sám wystawěl, zrussiti nesmjm!«

Wogáci byli na to na wjru tázáni, a že stále Krista wyznali, mečem byli odpraweni.

Teď dossla opět řada na Viktora. Co ukrutnost lidská wymysliti s to byla, bylo také na swatém mučednjku zkausseno. An wssak i tentokráte přemoci ho nemohli: kázal cjsař oltář wystawěti, a sám osobně se pokusiti chtěl, zdali by Viktora nepřemohl. Ale i před cjsařem stál Viktor zmužile a neohroženě. Cjsař wida namáhánj swé marné a bez aučinku, poručil Viktorowi, aby kadidlo na oltáři obětowal. Viktor rozpálen swatau horliwostj, přistaupil sice k oltáři, který se ale na kynutj geho rozpadl. Rozhněwaný cjsař kázal mu na to nohu utjti, kameny ho mačkati a konečně stjti. Neměl wssak dosti na usmrcenj čtyr mužů, nýbrž chtěl i památku gegich auplně wyhladiti. Byla tedy mrtwá těla do moře wmetána; ale řjzenjm Božjm dostala se do rukau wěrných křesťanů, kteřj ge pak počestně do hrobu w skále wytesaného pochowali. Na hrobě gegich stalo se mnoho diwů. Sw. Viktor ctj se od Massilsťanů, obywatelů města neapolského ostrowa Sicilie, za patrona města.

Rozgjmánj.

Četli gste křesťané, s gakau statečnostj sw. Viktor mjru hágil. Četli gste, že i bolestnau smrt podstaupil na důkaz, že prawá wjra gest, pro njž umjrá! A gako on, umřelo tisjců lidj a zapečetilo krwj prawdu swaté katolické wjry.

Možno-li gesstě pochybowati, že wjra nasse prawá, samospasitedlná gest? Možno-li pochybowati, že wjra nasse to gest, kterau Kristus Pán založil, kterau Apostolowé hlásali, a která se až po tu dobu neporussená zachowala a neporussená na wěky wěkůw zachowá? Protož milj křesťané, přigde-li k wám gaký swůdce, a bude-li wám kázati ginau wjru, než wjru katolickau, otažte se ho, zdali kdo z geho sauwěrců pro blud, který wám zwěstuge, dobrowolně umřel; ať wám ukáže knihu žiwotů gegich Swatých; opteyte se ho, zdali gen něgakau ugmu aneb ztrátu samochtě utrpěl; opteyte se ho, zdali kazatel bludu sám pro blud, který wám zwěstuge, umřjti chce tak bolestným způsobem, gako sw. Viktor umřel, a tisjce mučedlnjků wsseho stářj, wsseho powolánj umřelo? Opteyte se ho, kdo ho poslal blud zwěstowati; řekněte mu, ať wám ukáže a dokáže, že poslán gest od Boha, gako byli Apostolé wysláni; ať potwrdj swého božského wyslánj zázraky, gako se to w cjrkwi katolické tisjceronásobným způsobem stalo od počátku, a i po dnes se děge na negednom mjstě; když pak nebude s to, aby podobného cos na potwrzenj učenj swého učinil: rcete mu, aby wás nekazil, když sám prawdu poznati a wyznati nechce. Sami pak se utwrzugte we swaté wjře, bez kteréž nenj žádného spasenj; gestliže pak pro swatau wjru protiwenstwj trpjte, rozpomeňte se, že řekl sám Kristus Ježjš: »Blahoslawenj, kteřjž proti-

wenstwj trpj pro sprawedlnost, neb gegich gest králowstwj nebeské. Blahoslawenj gste, když wám zlořečiti budau a protiwenstwj činiti, a wssecko zlé o wás mluwiti, lhauce, radugte se a weselte se: neb odplata wasse hogná gest w nebesjch.« (Mat. 5, 11. 12.)

Kdybyste byli ze swěta, swět, což by geho bylo, milowal by owssem, ale že negste ze swěta, ale že gsem gá ze swěta wywolil wás, proto wás swět nenáwidj. (Jan 15, 18. 19.)

Utrpjme-li s Kristem, s Kristem i oslaweni budeme, a trápenj toho wěku rowna negsau budaucj sláwě, kteráž se zgewj w nás. (Rjm. 8, 17, 18.)

Žádný pak z wás netrp gako wražedlnjk aneb zloděg aneb zlolagce, a neb žádostiwý cizjch wěcj; gestliže pak trpj gako křesťan, nestyď se, ale oslawug Boha w tom gménu. (1. Pet. 4, 15. 16.)

Modlitba.

Swrchowaný, wěčný Bože, kterýž gsi swatého Viktora posilnil milostj swau, aby ochotně u wyznánj twého gména žádným protiwenstwjm odstrassiti se nedal: přispěg ku pomoci také nám, abychom wssecko raděgi na swětě snásseli, což nemilého a protiwného gest, než abychom swolili k hřjchu. Skrze Ježjsse Krista, Pána nasseho.

Téhož dne:

Žiwot sw. Euspicia, biskupa.

Sw. Euspicius, syn rodičů wznessených, byl žiw w 6. stoletj we Virduně francauzské, kdež zpráwu duchownj měl. Bylk pak to pán učený a wýmluwný, a což mnohem wzácněgssjho gest, nad mjru nábožný, we wssem dobrém zachowalý, Bohu a lidem milý. — Toho-času powstali Virdunsstj proti králi a pánu swému Klodoweowi, poslauchati geho nechtjce. Král Klodoweus rozhněwaw se, táhl do pole proti městu odbognému, a obkljčiw ge, welkau silau ho dobýwal. Widauce Virdunsstj, že wssecken odpor marný, a že se rozhněwanému králi neubránj, usnesli se o milost a o odpausstěnj zbůgnictwj swého prositi. Nynj se ale o to gednalo, koho by ku králi za orodownjka a přjmluwce poslali; nebylok tehdáž w městě biskupa, aniž giného k tomu schopného aneb wolného muže. Tu připadli auzkostj skljčenj obywatelé na Euspicia, kněze, gehož wýmluwnost a obezřetnost předobře znali, prosjce, aby se gich ugal a rozhněwaného pána udobřil a smjřil. Euspicius miluge stádo wěrných owčiček swých nad dussi swau, wydal se ku králi w důwěře, že mu bude dáno, co mluwiti má. »Neymilostiwěgssj pane,« řekl pak k němu, »twá dobrotiwost hlásá se

wſſemu lidu, a pro tu dobrotiwoſt proſjm, abyš ſlowům mým přjzniwého ucha popřál. Powſtali mezi námi někteřj zpozdilj lidé, kteřjž zlomyſlnoſtj ſwau mnohé newědomé a zwláſſť nezkuſſenau mládež ſwedli. Myť gſme hodni hněwu twému a neprotiwjme ſe treſtu; gá ale proſjm pro miloſrdenſtwj Božj, zbaw nás treſtu, kterýž gſme zaſlaužili, a buď miloſtiw nám nehodným. Wjš, že laſkawoſt knjžete mnoho zmůže, a že ſſetrná dobrotiwoſt rozbauřené myſli občanů ſnadno utiſſj. Magj-li dobrá knjžata práwo zpupné poddané treſtati: geſt zas ſluſſno, aby ponjžených ſſetřili. Rada má ne umenſſj wjtězſtwj twého; nebo gſa giž wjtěz nad lidmi, budeš také wjtězem nad náružiwoſtmi ſwými, pakli ſi obljbjš křiwdu raděgi trpěliwě néſti, než wjtězſtwj ſwého krwj občanů poſſkwrňowati.«

Tato řeč zkrotila prchliwoſt králowu, že Virdunſkým prominul wſſechen treſt, ač welikého pokáránj hodni byli. Tak ſe naplnila ſlowa pjſma ſwatého, kterež dj: že lepſſj geſt maudroſt nežli ſjla a nežli zbraň wogenſká. (Kaz. 9, 16. 18.) Že ſe podařilo ſprawedliwý hněw králůw tak ſnadno ſmjřiti, ſtaly ſe w měſtě weliké radowánky. Gediný toliko muž ſe neradowal, a ten byl ſw. Euſpicius. Neboť Klodoweus, poznaw w něm muže dokonalého a maudrého, a ode wſſeho lidu welice milowaného, chtěl ho biſkupem měſta učiniti. Z toho ale měl, gak řečeno, ſw. Euſpicius welký žel: neboť byl pán nad mjru ſkromný a pokorný,

a ke wssemu tomu, giž letitý. J prosil krále, aby tak wznessené důstognosti a tak těžkého úřadu na něho nekladl, ku kterémuž prý žádné schopnosti a způsobilosti nemá. Když ho ale král té důstognosti zprostiti nechtěl, ponawrhl k nj bratrowce swého, sw. Witona, muže mnohými wědomostmi, neunawenau horliwostj a zwlássnj zbožnostj, dokonalostj a opatrnostj wýtečného. J swolil konečně král k žádostem starcowým, pod tau ale wýmjnkau, aby ho doprowázel na cestách geho, a byl mu rádcem a otcem duchownjm. Šel tedy Euspicius s králem a druhý bratrowec Maximin prowázel stařečka, aby mu k službě byl. Žiwot těchto mužů byl přjkladem wssj křesťanské dokonalosti wssemu lidu a král si gich pro sslechetnost a zpanilost mysli gegich tak welice obljbil, že gich ani propustiti wjce nechtěl. Aby ge tedy aspoň na hlawnj a sjdelnj město swé upautal, poručil gim, aby si w okolj wyhledali něgaké mjsto klássteru přjhodné. A oni wyhledawsse kraginu Micianskau, založili klásster, na kterýž král náklad wedl. W tom klássteře, gemuž řjkali klásster Micianský, byli dwa tito swatj muži gesstě něgaký čas pospolu žiwi, wssj silau spěgjce ku křesťanské dokonalosti, tak že z bljzka i z daleka lidé k nim přicházeli, aby u ohně gegich lásky také w swé dussi gisku milosti roznitili, a aby na gegich žiwotě se učili, kudy lze na wrch bázně a kázně Božj se dostati. W tak swatém obcowánj dossly dny sw. Euspicia ku konci. On předzwjdal, že se

geho hodinka přibljžila. Na okamženj toto připrawowal se s neywětssj bedliwostj. Dusse geho byla giž u Boha, an tělo se gesstě mezi žiwými pohybowalo. Konečně zawjtal angel Božj, a dusse geho opustiwssj schránku tělesnau, odebrala se k Stwořiteli swému, aby wzala za odměnu korunu sláwy, na začátku VI. stoletj.

Rozgjmánj.

Gako se za časů sw. Euspicia Virdunsstj obywatelé od zlomyslných lidj k odbogi proti králi a pánu swému swésti dali, tak si také za nassich časů mnozj lidé dělagj z toho gakési řemeslo, že pokogný a nezkussený lid ustawičně bauřj a k odbogi sstwau. Gim nenj nic tak swatého, co by gizliwým gazykem neprznili, nic tak sprawedliwého, co by w přewrácenosti swé w podezřenj neuwáděli, a nic tak pewného, co by we wássniwosti a zaslepenosti swé newywracowali. A wsse to se děge pode gménem lidumilenstwj. Běda ale těm, kteřjž řečem takowým wěřj a dle nich se zprawugj. Dřjwe než se naděgj, shledagj k swé neywětssj sskodě, že wsse, cokoliw se gim hlásalo, skoro žádné podstaty nemá, že wsse to gen pauhý mam a klam. O, měgte se tedy na pozoru milj kragané, a newěřte každému člowěku, byť byl i newjm gak sladce wám mluwil, a newjm gak pěkné wěci slibowal, než wezměte řeči geho w potaz a zkaumeyte gich dle prawidla wjry, dle wůle a

zákona Božjho. Nenj wsse prawda, cokoli se mluwj, a cokoli se pjsse, byť by se to sebe prawdiwěgssj zdálo. Ďábel podwedl prwnj rodiče krásně wyljčenau lži, a tjm snáze podwede a oklame ty, kteřjž žiwého ďábla držj za angela Páně a lži geho naljčené za swatau prawdu. Prawda sice, že nezřjdka těžko lež od prawdy lze rozeznati, gelikož nemožno wssecky wěci znáti a wssem wěcem rozuměti. W takowém případu máme gistého a neklamného učitele a wůdce, a učitel a wůdce ten gest zákon Páně, genž dj: »Cožkoli nechcete, aby wám lidé činili, i wy nečiňte gim, a cožkoli chcete, aby wám lidé činili, i wy čiňte gim,« a »wsseho zkussugte, což dobrého gest, toho se držte. Od wsseliké zlé twářnosti se zdržugte.« (1. Thess. 6, 21. 22.) To činjce, z těžj tedy pochybjte, zwlásst když si pomyslite, že člowěku nic neprospjwá, byť by i celý swět zjskal pakli na dussi ztrátu trpj.

Pilně se warugte falessných proroků, kteřjž přicházegj k wám w rausse owčjm, wnitř pak gsau wlci hltawj. Po owocjch gegich poznáte ge. (Mat. 7, 15. 16.)

Kdo se wrchnosti protiwj, Božjmu zřjzenj se protiwj. (Řjm. 13, 2.)

Dáweyte wssem, což gste powinni: komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo; komu bázeň, tomu bázeň; komu čest, tomu čest. (Řjm. 13, 7.)

Protož z potřeby poddáni buďte, netoliko pro hněw, ale také pro ſwědomj. (Řjm. 13, 5.) Proſjm přede wſſjm, aby činěny býwaly k Bohu prosby, modlitby, žádoſti, djkůčiněnj za wſſecky lidi, obzwláſſtě za krále, i za wſſecky, kteřjž gſau w úřadech welkých poſtaweni, abychom pod gegich zpráwau pokogný a tichý žiwot wedli we wſſj pobožnoſti a čiſtotě. (1. Tim. 2 1. 2.)

Modlitba.

O králi králůw! kterýž přikazuges, bychom ſwatý zákon twůg we wſſech částkách rádi a upřjmně zachowáwali a plnili, rač nám, proſjme, ſeſlati knjžata dle ſrdce twého, muže, kteřjž tebe milugj, cjrkwe hágj a gj oſlawugj, a poddané maudře zprawugj; nám ale dey ſrdce učenliwá a ochotná, kteráž ráda poſlauchagj; lid pak ſwůdný a auſkočný napraw a na ceſtu prawdy a dokonaloſti uweď, ať zbaweni wſſeho nebezpečenſtwj, bezpečně tobě ſlaužjme. Skrze Ježjſſe Kriſta Pána naſſeho. Amen.

Také ſe dnes ſwětj:

Sw. Hieronýma Aemiliana; ſw. Jozefa, přjgmjm ſprawedliwého; w Damaſſku ſw. mučednjků Sabina, Juliana, Maxima, Makrobia, Kaſſia a Pawla; w Kordule ſw. Pawla; w Portugalu ſw. panny a mučednice Wilgeforty; we Francauzſku ſw. Wulmara, opata a w Trewjru ſw. panny Sewery a m. g. ſw.

21.

Žiwot sw. Daniela, proroka.

Wywrátiw král Nabuchodonozor z Božjho dopusstěnj králowstwj Židowské a Jeruzalem, odwedl téměř wssecky Židy do Babylona do zagetj, což na ně welmi blaženě působilo; neboť w zagetj naučili se teprw Boha swého znáti a gegich až posud wrtká wjra upewnila se tak welice, že od té doby žádná wěc nebyla s to, aby ge odlaučila od wjry w prawého Boha. Mezi zagatými byli také Daniel, Ananiáš, Misael a Azariáš, mládenci wznessením rodem, krásau těla i ducha nad giné wynikagjcj. Neboť, když král neywyššjmu komornjku swému rozkázal, abych z zagatých synů Jsraelských z rodu králowského a knjžecjho wybral mládence gežto by sličného obličege, schopni k uměnj a dobře zwedeni byli; byli také Daniel, Ananiáš, Misael a Azariáš mezi wybranými. Král nařjdil gim strawu na každý den z pokrmů swých a z wjna, kteréž on sám pjwal, a přikázal, aby pjsmu a gazyku chaldeyskému učeni, a za tři léta tak wychowáni byli, by gemu slaužiti mohli. Mládenci tito bogjce se Boha, nechtěli se posskwrniti pokrmi, kterými se modlářowé žiwili, i prosili tedy komornjka welmi snažně, aby gim dal toliko zeleniny k gedenj a wodu k pitj. Když gim to ale komornjk powoliti ne-

boge se, aby snad twáři gegich nebyly hubeněgssj, nežli giných mládenců, prosil Daniel, aby gich přec aspoň na deset dnj zkusil. J uposlechl gich komornjk. Po dessjti pak dnech byli obličegowé gegich krásněgssj a plněgssj, nežli wssech giných mládenců, kteřjž požjwali pokrmů králowských. Za to, že mládenci tito Boha se báli a zákon Mogžjssůw přestaupiti nechtěli, dal gim Bůh uměnj, rozumnost a maudrost; Danielowi pak nad to udělil obzwlásstnjho daru, aby mohl wsseliké widěnj a sny wykládati. Po třech létech uwedl neywyššj komornjk mládence ty před Nabuchodonozora, kterýž seznaw, že we wsseliké maudrosti a uměnj gsau nade wssecky mudrce celého králowstwj, učinil ge služebnjky swými.

Toho času měl král Nabuchodonozor sen o sosse obrowské, z rozličných kowů na hljněných nohách stogjcj od kusů skály roztlučené, z něhož se zděsil, když se probudil, nemohl si na něg wzpomenauti. J rozkázal wssecky hádače a mudrce swolati. A když se sessli, řekl k nim: Měl gsem sen, a myslj gsa omámen, newjm giž, co gsem widěl. Neoznámjte-li mi snu toho a wýkladu geho, zahynete. Ale mudrcowé a hádači nebyli s to, aby powěděli králi, co se mu zdálo. Tedy kázal ge král wssecky usmrtiti. Hledali pak i Daniela a towarysse geho, aby zahynuli. Ale Daniel prosil krále, aby mu popřál času. A wssed do domu swého, oznámil tu wěc towarysům swým, aby se modlili za milost u Boha, a nezahynuli s mudrci Babylonskými. J zgeweno gest Danie-

lowi tagemstwj tu u widěnj nočnjm. Proto dobrořečil Daniel Bohu, řka: »Buď gméno Páně požehnáno od wěků až na wěky! nebo geho gest maudrost a moc; on měnj časy a wěky; dáwá maudrost maudrým, a známost rozumě-gjcjm uměnj; on zgewuge wěci hluboké a skryté!« Potom wssed Daniel ke králi, powěděl mu, gaký to sen byl a wyložil mu, co znamená. Slysse král wěci tyto, padl na twáři swau a řekl: »W prawdě, Bůh wáš gest Bůh bohů a Pán králů, genž zgewuge tagemstwj.« I powýssil Daniele, dal mu dary mnohé a a weliké, a ustanowil geg knjžetem nade wssj kraginau babylonskau a neywyššjm zpráwcem nade wssemi mudrci babylonskými. Daniel pak zůstal při dwoře králowském až do smrti Nabuchodozorowy, podporau gsa kraganů swých a ochránrem každého newinného a sprawedliwého. Toho máme patrný důkaz na Susanně, kteráž gediné prostřednictwjm Danielowým nezasłaužené smrti ussla. — Tato historie gest přjliš známá, než aby se tuto o nj zwlásst mluwilo.

W tom čase umřel král Nabuchodonozor, a po něm kralowal Baltazar, pán hrdý a nad mjru prostopassný. Ten učinil hody weliké dwořenjnům swým. I rozkázal, gsa giž opilý, aby přinesli nádobj zlaté a střjbrné, kteréž byl odnesl Nabuchodonozor z chrámu Jerusalémského. Když pak z nich král a dwořenjnowé geho pili, a bohy swé chwálili: ukázali se prstowé, gako ruky člowěka pjssjcjho na stěně paláce králow-

ſkého. Widènjm tohoto lekna ſe král, rozkázal, aby přiwedli mudrce a hádače, k nimžto řekl: Kdožkoli přečte pjſmo toto a wýklad geho mi oznámj, ſſarlatem odjn a řetěz zlatý na hrdle mjti bude, a bude třetjm w mém králowſtwj. Ale wſſickni mudrci králowſſtj nemohli ani pjſma ani wýkladu králi oznámiti. Protož weſſla králowna do ſjně a řekla: »Králi! geſt muž w králowſtwj twém, kterýž ducha Božjho w ſobě má, a gehož král Nabuchodonozor knjžetem mudrců učinil a ten geſt Daniel. Nechť geſt tedy zawolán a wýklad ten oznámj.« A když Daniel přiweden byl, řekl k němu král: »Můžeš-li pjſmo to přečjſti a wýklad geho oznámiti: ſſarlatem odjn a zlatý řetěz na hrdle mjti budeš! a budeš třetj knjže w králowſtwj.« Načež Daniel: »Pjſmo naznamenáno geſt: Mane, Thekel, Fares, a tento geſt wýklad řeči: Sčetl Bůh králowſtwj twé a doplnil ge; zwážen gſi na wáze a lehký's nalezen; rozděleno geſt králowſtwj twé, a dáno bude Medſkým a Perſkým.« Tedy z rozkazu krále obleřen geſt Daniel w ſſarlat a zlatý řetěz dán geſt na hrdle geho: a prohlásſeno geſt o něm, že má moc třetj w králowſtwj geho. A w tuž noc zabit geſt Baltazar, a Darius Medſký naſtaupil králowſtwj.

Darius měl Daniela u weliké wážnoſti, neboť uſtanowil geg za knjžete nad úřednjky ſwými, a wida, že Duch Božj hogněgi w něm geſt, a že maudroſtj a způſobnoſtj wſſecky oſtatnj knjžata a úřednjky přewyſſuge, myſlil geg uſta-

nowiti nade wssjm králowstwjm. Tjm rozhněwali se ostatnj knjžata a auřednjci na Daniele a usnesli se, geho se zbawiti. Že wssak wěrný byl a žádné přjčiny ani podezřenj na něm nenalezli, uradili se, auskokem a lstj o žiwot geg připrawiti. J přemluwili krále, aby dal rozkaz: že, kdož by koli w třidceti dnech k Bohu se modlil, aneb některého člowěka, krále wygjmage, o něco prosil, do gámy lwowé uwržen bude. Předzwjdalij ossemetnjci, že Daniel w horliwosti swé nepřestane se modliti k Bohu swému, a že tjm hrdlem propadne. Král, oč žádán byl, w krátkozrakosti swé skutečně přikázal. Daniel wssak newssjmal si té zápowědj, nýbrž wssel do domu swého, a mage otewřená okna we wečeřadle swém, po třikrát za den klekal na kolena swá, a modljwal se a djky wzdáwal Bohu swému, gakž i před tjm obyčeg měl činiti. Tedy ti mužj toho snažně střehauce, nalezli Daniela an se modlj a prosj Boha swého. J přistaupiwsse, žalowali na něho králi, žádagjce, aby wedle rozkazu králowského do gámy lwowé uwržen byl. To když král uslyssel, welmi se nad tjm zarmautil a wssemožně o to se snažil, aby wyswobodil Daniele. Když se mu to ale nepodařilo, tedy přikázal, aby geg přiwedli a uwrhli do gámy lwowé. J řekl král Danielowy: »Bůh twůg, kteréhož wždycky ctjš, on wyswobodj tebe.« J přinessen gest kámen a položen na djru té gámy, kterýžto král zapečetil prstenem swým a prstenem swých knj-

žat. Ráno ale na uswitě wstal král a ssel k gámě lwowé, a přibljžiw se, hlasem žalostným zawolal na Daniela: »Danieli, služebnjče Boha žiwého, Bůh twůg, kterémuž ty slaužjš ustawičně, mohl-liž tě wyswoboditi od lwů?« I odpowěděw Daniel králi, řekl: »Králi, na wěky buď žiw! Bůh můg poslal angela swého, kterýž zawřel ústa lwů a neusskodili mně: nebo před njm sprawedlnost nalezena gest při mne: nýbrž ani proti tobě králi nic zlého gsem neučinil.« Tedy král welmi se z toho radowal, rozkázal wytáhnauti Daniele z gámy: ty pak, kteřj byli osočili Daniele, do gámy wmetati, kde bjdně zahynuli. Na to napsal list na poddané swé, w kterémž přikázal, aby we wssem panstwj a králowstwj geho třásli a báli se wssickni před Bohem Danielowým; nebo on gest Bůh žiwý a wěčný na wěky, a králowstwj geho nebude rozptýleno, ani panowánj geho až na wěky. On gest wyswoboditel a Spasitel, čině znamenj na nebi i na zemi, kterýž wyswobodil Daniela z gámy lwowé.

Dániel zůstal od té doby w přjzni králowě a pokud Darius král byl na žiwě, dobře se mu wedlo. Když Darius umřel, ugal Cyrus Perský králowstwj geho. A byl Daniel společnjk Cyrůw a wzácněgssj nade wssecky přátely geho.

Tehdáž byla u Babylonských modla gménem Bél, na kteraužto každý den dwanácte měr běli, čtyřidcet owec a ssest džbánu wjna nakládali. I král ctil modlu tu a chodil každý

den klanět se gj; ale Daniel klanjwal se Bohu swému. Tedy řekl gemu král: »Proč se neklanjš Bělowi?« Daniel odpowěděl: »Protože nectjm model rukau udělaných, ale žiwého Boha, kterýž stwořil nebe i zemi, i moc má nade wssjm. Tento bůh ale gest wnitř hljněný a zewnitř měděný, aniž kdy gj.« J rozhněwaw se král, powolal kněžj Bělowých a řekl gim: »Nepowjte-li mi, kdo gjdá potrawu tu, zemřete; pakli ukážete, že Běl ty wěci gjdá, umře Daniel, protože se rauhal Bělowi.« Daniel odpowěděl králi: »Staň se podle slowa twého!«

J přissel král s Danielem do chrámu Bělowa. A když kněžj geho wyssli, předložiw král Bělowi pokrmy, Daniel pak rozkázal služebnjkům swým přinesti popele, kterýž před králem po celém chrámě potraušil, a wyssedsse zawřeli dwéře a zapečtiwsse ge prstenem králowským odessli. Ale kněžj přissedsse w noci podle obyčege swého s ženami i s dětmi swými, snědli a wypili wssecko. J wstal ráno král a Daniel ssel s njm, a ohledawsse pečeti, otewřeli dwéře. Král wida, že stůl prázdný gest, zwolal hlasem welikým: »Weliký gsi Běli a nenj na tobě žádné lsti!« a chtěl wegjti. Ale Daniel zadržel ho a ukazuge na ssléppěge mužů, žen a děcj w popeli wytisstěné, odkryl podwod kněžj Bělowých; načež ge král zgjmati a usmrtiti kázal, Běla ale dal w moc Danielowu, kterýž wywrátil geg i chrám geho. Tyto wěci a zwlásst ustawičné obcowánj s Danielem, který s krá-

lem gjdáwal, působilo na Cyra welmi dobře, tak že negenom Boha prawého poslauchal, ale i lidu zagatému powolil do Jerusaléma se nawrátiti a chrám poznowu wystawěti. Daniel ale nessel s nimi, nýbrž zůstal w Babyloně, gednak aby záležitosti swých rodáků u krále podporowal, a gednak aby Židy w Babyloně pozůstawssj řjdil a zprawowal. Kdy a kde Daniel umřel, newj se, aniž kolik roků stár byl.

Ostatně že dusse geho byla čistá a neposkwrněná, že se pilně a wraucně k Bohu modljwal, pewně w geho pomoc we wssech přjpadech důwěřowal a že i neynepatrněgssj obřad zákona swého zachowáwal: propůgčil mu Bůh tu milost, že netoliko budaucj staw mnohých národů, knjžat a králů předzwjdal, ale i předpowjdal čas přjsstj a smrti zasljbeného Wykupitele a osud národa Židowského i chrámu a obětj gegich. Neboť když se gednoho dne w čas obětj wečernj modlil, přiletě angel Gabriel, dotekl se ho a řekl: »Od powolenj, aby zase wzdělán byl Jerusalém až do Krista bude sedm a ssedesáte a dwa (ročnjch) téhodnů, a po nich zabit bude Kristus, přestane oběť a obětowánj, w chrámu bude ohawnost zpusstěnj a lid s wýwodau město i swatyni rozmece.« — Proroctwj to wyplnilo se, když po progitj času toho Ježjš Kristus, byw na hoře Kalwarii ukřižowán, krwawau obětj swau sprawedlnosti Božské negen za zpáchanau winu Adamowu, ale i za hřjchy wsseho swěta dosti učinil. Tauto

obětj byli wyzdwiženy wssecky oběti starozákonnj a město Jerusalém 37 lét na to i s chrámem od Rjmanů pod welenjm Titowým zbořeno gest.

Rozgjmánj.

Záwist to gest nelibost nad dobrém bližnjho, gako bychom tjm sami něgakau ugmu trpěli, tento plod hrdosti, soběctwj a nelaskawosti uwrhl, gak gsme slyssel, Daniela do lwowé gámy. Abychom se budaucně podobné nesslechetnosti uwarowali, uwažme gegj ohawnost a mrzkost. Milowati bližnjho gako sebe samého, gest druhý z hlawnjch zákonů, na něhož, gak Kristus dj, záležj wssecken zákon i proroci; a tomu gest záwist zcela na odpor. Záwistnjk nechce, aby mimo něho samého někdo giný sstastný byl a w nepřjzni swé posléz i tak hluboko klesá, že i samého Boha winj, že gest nesprawedliwý a stranný, že zásluhy lidské neodměňuge, aneb že si gich newssjmá. Při tom při wssem mučj záwistnjk sebe samého, připrawuge se o pokog, o spokogenost, o čest, o zdrawj a o potěssenj saustrasti, a činj ze srdce swého reydisstě nenáwisti, utrhánj, posstjwánj a radosti nad cizj sskodau, a mnoho giných hřjchů. Mluw, člowěče, mluw, co to tobě sskodj, když ginému něco přirůstá? zdaž to nenj bratr twůg, aud téhož těla, kterému se dobře dařj? Zdaliž nesmj Bůh dary swé dle libosti rozdáwati? Máš, služebnjče neužitečný, práwo ga-

ké na milost Božj? Nemáš. Toliko poslauchati gest powinnost twá a spokogiti se tjm, čehož dobrota Božj ti uděluge, na něco wjce nemáš práwa žádného. Protož prawj sw. Jan Zlatoústý: »Záwistiwý rowná se ďáblu, ano skoro gest ho horssj; neboť ďáblowé nezáwidj sobě rowným.« — »Záwist připrawila,« dj swatý Augustin, »Abela o žiwot, ozbrogila proti Jozefowy bratry geho, uwrhla Daniela do gámy lwowé, a hlawu nassj — Krista Pána — přiwedla na křjž.« — Co tedy chceš a gakým práwem to chceš?

Záwistj ďábelskau přissla smrt na okrsslek země; následugj ho pak ti, kteřjž gsau s strany geho. (Maudr. 2, 24. 25.)

Žiwot těla, zdrawj srdce; ale hniz kostj — záwist. (Přjsl. 14. 30.)

Člowěk, kterýž chwálá zboharnauti, a giným záwidj, newj, že nauze na něg přigde. (Taméž 28, 22.)

W prawdě blázna zabigj hněwiwost, a maličkého morduge záwist. (Job 5, 2.)

Kde gest záwist a swár, tu neustawičnost a wsseliký zlý skutek. (Jak. 3, 16.)

Láska nezáwidj. (1. Kor. 13, 4.)

Modlitba.

Pane Jezu Kriste, Bože a Spasiteli náš! Propůgč nám tu milost, ať bližnjho swého z

celého srdce milugeme a z geho blaha se těssjme, a ať bez záwisti a bez nenáwisti každému, což geho gest, přegme a pokud možná, nezisstně pomáháme. Genž gsi žiw a kraluges na wěky Amen.

Dnes se také swětj swátek: W Řjmě sw. Praxedy, panny; w Trecis sw. Julie, panny mučednice; též tam utrpenj sw. Klaudia, Justa a Jukundiana pod Aureliem, cjsařem; w Kománě w Armenii sw. Zotika, biskupa, mučednjka; w Strassburgu sw. Argabosta, biskupa; w Syrii sw. Jana, mnicha, a m. g. sw.

22.

Žiwot sw. Marie Magdaleny.

Swatá Maria Magdalena narodila se w Bethanii w Galileysku z rodičů bohatých, a gak se prawj, wysoce urozených. Martha byla gegj sestra, Lazar pak bratr. Po smrti rodičů rozdělili se pozůstalj děti o dědictwj. Na Marii připadl u Genazaretu ležjcj zámek, Magdalum, odkudž se Magdalena gmenuge. Martha a Lazar byli žiwi welmi nábožně a bohabogně, ale Maria dala se bohatstwjm a marnostj swésti a upadla w chlipnost: a tak nečistý žiwot wedla, že se wůbec »hřjssnicj« nazýwala. Ale práwě když rozkossemi swětskými takměř přeplýwala, dostihl srdce ubohé hřjssnice paprslek milosrdenstwj Božjho, oči gegj se otewřely a uzřela welikost hřjchů a hrůznau propast, u gegjhož krage

stála. J počali žel a ljtost rozrýwati útrobu gegj a břjmě nesslechetnostj přetěžce ležel na nj. Gsauc sklјčena auzkostj dusse, uslyssela o Kristu, gak laskawě hřjssnjky přigjmá a s Bohem ge opět smířuge. J pomyslila si, což kdybych se mu swěřila, kdybych mu odhalila swé bolestj a ljtostj rozerwané srdce, kdybych ho žádala o smilowánj a o pomoc, zdaliž by mne oslyssel? Od té doby rostla gegj tauha po Kristu wjc a wjc, a uslyssewssi, že w domě Šimona Farizea gest uhostěn, giž nemohla se zdržeti, nýbrž odložiwssj wssecky ohledy, běžela tam, a citem swé nehodnosti přemožena, uwrhla se k nohám geho, smáčela ge slzami, utjrala wlasy, ljbala ge a mazala wonnau mastj. Bolest gegj nad hřjchy byla newyslowná, i daufala, že milosrdný hogitel dussj nezawrhne gi, ale na milost přigme. Co kagjcj Maria w neyhořčj bolesti u nohau Ježjssowých ležela, myslil Šimon Farizeus sám u sebe, řka: »Byť tento byl prorok, wěděltě by owssem, která a gaká gest to žena, kteráž se ho dotýka, nebo hřjssnice gest.« Ale Ježjš, znatel srdcj lidských, poznal i geho myssllenj i řekl k němu: »Šimone, mám tobě něco powědjti. Dwa dlužnjky měl zeden wěřitel: geden dlužen byl pět set peněz a druhý padesáte. A když neměli, čjmž by zaplatili, odpustil oběma. Powěz tedy, který z nich bude geg wjce milowati?« J odpowěděl Šimon, řka: »Mám za to, že ten, kterémuž wjc odpustil.« A řekl gemu Ježjš: »Práwě si rozsau-

díl.« A obrátiw se k ženě, řekl Šimonowi: »Widjš tuto ženu? Wessel gsem do domu twého, wody nohám mým nepodal gsi: ale tato slzami smáčela nohy mé a wlasy swými wytřela. Nepoljbil gsi mne: ale tato, gakž wessla, nepřestala ljbati noh mých. Olegem hlawy mé nepomazal gsi: ale tato mastj mazala nohy mé. Protož prawjm tobě: Odpausstěgjž se gj hřjchowé mnozj: neboť mnoho milowala. Komuž se pak méně odpausstj, méně miluge.« To domluwiw, obrátil se k ženě, přjwětiwě k nj wece: »Odpausstěgjž se tobě hřjchowé: Wjra twá tebe spasenu učinila, odegdi w pokogi.«

Ký gazyk gest s to, aby wyslowil nesmjrnau radost této welké hřjssnice, když uslyssela tak milostiwá slowa, že se gj hřjchowé odpausstěgj? J odessla tedy Magdalena w pokogi, gak gj Kristus řekl; odessla a weřegné pohorssenj naprawila weřegnau kagjcnostj a litostj. Odessla tedy, a dobrými skutky na gewo dala, že se upřjmně polepssila. Ježjš byl od té doby gediným předmětem gegjho myssleni. Geho následowala nynj, kamkoli ssel, podporowala geg gměnjm swým, a chtěla gen pro něho žiwa býti. J mohla tedy o sobě řjci: »Gá nalezla toho, kteréhož miluge dusse má, chopila gsem ho, aniž se ho spustjm.« (Pjseň Šalom. 3, 4.) Když tedy gedenkráte Pán do Bethanie přissel, stalo se, že geg Martha přigala do domu swého. Maria sestra gegj sedla si k nohám geho a poslauchala slowa geho. Ale Martha

pečliwá byla při mnohé službě Pánu, kterážto přistaupiwssj řekla: »Pane nemáš-li o to péče, že sestra má nenechala mne samé slaužiti? protož rci gj, ať mi pomůže.« A odpowěděw, řekl gj Pán: »Martho, Martho, pečliwa gsi, a rmautjš se při mnohých wěcech: ale gednoho gest potřebj. Maria neylepssj stránku wywolila, kterážto nebude odgata od nj.« Tato slowa gsau nám patrným důkazem, gak milá Bohu gest mysl nábožná, a že u něho wětssj ceny má poslauchánj slowa Božjho, nežli plněnj powinnosti pohostinstwj. Gediná gest wěc, o kterauž přede wssjm se starati máme, — gest to králowstwj nebeské, spasenj dusse. To by mělo býti gediným předmětem snah a pracj nassich. Kdož gako Maria lepssj tuto stránku si za cjl práce swé wolj, tenť zagisté i ostatnj powinnosti swého powolánj swědomitě konati bude. Starosti zemské gsau mu takměř schody, po kterýchž k dokonalosti kráčj, a práce geho swětské, kterýmiž se zanásseti musj, poswěcugj se wesměs, neboť ge wykonáwá toliko z ohledu na Boha a na králowstwj nebeské, nikoli pak w ohledu na zisk a užitek zemský. Cokoli činj, činj wsse ku slávě Božj.

Láska kagjcj Magdaleny ku Kristu Pánu rostla podiwuhodným způsobem. Widělať zagisté wssecky ty diwy, kteréž konal, widělať geho přeswaté obcowánj, slyssělať geho božské řeči, a wsse to zakotwilo se hluboce w srdci gegjm, a naplnilo gi neywětssj uctiwostj, láskau a

wděčnostj k Spasiteli a dobrodinci swému a když konečně i Lazara, bratra gegjho z mrtwých wzkřjsil, tu neměla láska a wděčnost gegj ani konce, a takměř giné žádosti než wřelau lásku, hlubokau uctiwost a newymluwnau wděčnosť na gewo mu dáti. Konečně nahodila se k tomu přjležitost. Pjsma swatá popisugj to následowně: Šestý den před Welikonoci,« pjsse sw. Jan, »přissel Ježjš do Bethanie, kdežto byl Lazar, ten, kterýž byl umřel, gehož wzkřjsil Ježjš. J připrawili gemu stu wečeři: a Martha posluhowala, Lazar pak byl geden z těch, kteřjž s njm seděli za stolem. Tu přissla ale Maria a magjcj nádobu alabastrowau masti drahé a pomazala noh Ježjssowých, a wytřela nohy geho wlasy swými: a dům naplněn gest wůnj té masti. A pak rozbiwssi tu nádobu, wylila mast na hlawu geho. Byli pak někteřj, nelibě to nesauce mezi sebau, a řkauce: J proč ztráta masti této stala se? Nebo mohla mast tato prodána býti, dráže než za tři sta peněz a dáno býti chudým. A skřipěli zuby na ni. Ale Ježjš, kterýž hlaubj srdce Marie pronikal a gegj čistý aumysl widěl, obrátil řeč k nespokogeným těmto, řka: »Nechtež gj: proč gi rmautjte? dobrýť gest skutek učinila nade mnau. Wssak chudé máte wždycky s sebau a když budete chtjti, můžete gim dobře činiti: mne pak ne wždycky mjti budete. Ona což mohla, učinila: předesslať gest, aby těla mého pomazala ku pohřebu. Amen, prawjm wám:

Kdežkoli bude kázano toto ewangelium po wssem swětě, také i to, což gest učinila tato, bude wyprawowáno na památku gegj.«

Nedlauho po těchto wěcech nastalo přehořké utrpenj Páně. Láska ku Spasiteli dodala Magdaleně sjly, že ho ani při utrpenj ani w hodině smrti geho neopustila. Apostolé se rozprchli, wssickni ztratili důwěru w Krista trpjcjho; gen Magdalena zůstala s Janem, s Marij, Rodičkau Božj a s Marij Kleofássowau pod křjžem, a dřjwe se odsud nehnula, až když se sňal a do hrobu položil, do kterého gesstě nikdo nebyl pochowán. J bylaby zagisté zde zůstala, kdyby welký swátek welkonočnj nebyl nastáwal. Ale sotwa že se welká noc skončila, běžela na uswitě ku hrobu, chtjc tělo Spasitelowo drahými mastmi pomazati, gak u Židů w obyčegi býwalo. Gdauc neměla giné starosti, než kdo ten přetěžký kámen od hrobu odwalj. Přissedssj ale ku hrobu nalezla kámen odwalený, a hrob — prázdný. Ginak nemysljc, než že zlj nepřátelé tělo wzali, aby i poslednj potěssenj přátel usmrceného zničili, i běžela odsud a když přissla k Petrowi a Janowi apostolu prawila k nim: »Wzali Pána z hrobu a newjme, kde geg položili!« Tedy wyssel Petr a Jan ssli k hrobu. J běželi oba spolu a hledawsse, že tak gest, gak Maria wyprawowala, odessli opět domů. Ale Magdalena zůstala u hrobu, nemohlať opustiti mjsto, na kterémž Spasitel gegj odpočjwal, w naděgi,

že se snad přec něčeho dozwj o tom, kteréhož milowala dusse gegj. J nahlédala opět a opět do hrobu, a widauc, že marně daufá, dala se do hořkého pláče. A když plakala, naklonila se a nahlédla do hrobu, i uzřela náhle dwa angely w bjlém rausse sedjcj, kteřjž se gi tázali: »Ženo, co pláčeš?« Tato autrpná otázka dodala gi srdce, že odpowěděla: »Wzali tělo Pána mého, a newjm, kde ho položili.« To, an dj, uzřj člowěka stogjcjho wedle sebe, kteréhož neznala, který se gi otázal: »Ženo, co pláčeš, koho hledáš?« Ona domnjwagjc se, že by zahradnjk byl, řekla gemu: »Pane, wzal-lis ty geg, powěz mi, kdes ho položil, ak gá geg wezmu.« A člowěk ten řekl k nj: »Maria!« a to hlasem tak srdcegemným, tak známým, že Maria w něm okamžitě Krista Pána poznawssj, »Raboni!« (totiž mistře) zwolala, a uwrhssi se na zem, nohy geho obegmauti chtěla. Ježjš ale řekl gj: Nedotýkey se mne, neb gsem gesstě newstaupil k Otci swému: ale raděgi gdi k bratřjm, a powěz gim: »Wstupugi k Otci swému a k Otci wassemu, k Bohu swému a k Bohu wassemu.« — Ze wssech přátel Ježjssowých byla tedy Magdalena neyprwněgssj, co Spasitele z mrtwých wstalého uzřela; a tato milost byla odměna gegj wraucné lásky, neboť láska miluge i hledá milowaného a neustáwá a hledá ho tak dlauho, až ho nagde. Nenj diwu, že láska prwnjm zákonem w králowstwj nebeském gest, že každého asi zbožňuge, kdož gi

žiwě w sobě cjtj. Zde widjme že naplnilo se slowo Božj řkaucj: »Gá milugjcj mne milugi, a kteřjž w gitře bdj ke mne, nalezznau mne.« (Přjsl. 8, 17.) Bůh tedy odměnil ustawičnau lásku býwalé hřjssnice tjm, že prwnj z mrtwých wstalého Spasitele swěta uzřela, že prwnj náwěsstj o wěci této přessťastné aposstolům přinesla. Neboť gak gi Kristus Pán přikázal, nawrátiila se ihned zwěstugjc učednjkům, že by widěla Pána a co gj wsse powěděl, oznamuge.

Od té doby, co Magdalena učednjkům přinesla radostné náwěsstj, že Kristus Pán z mrtwých wstal, nemluwj pjsma swatá wjce o nj, aniž letopisy cjrkewnj o nj cosi udáwagj, co by se s gistotau twrditi a zastáwati mohlo. Že se ale této wywolené nádobě Božj koruna wěčné sláwy dostala, o tom swědčj nám swatá Cjrkew, kteráž gegj swátek dnessnjho dne slawj.

Dle prastaré powěsti zůstáwala prý sw. Magdalena w Jerusalémě až do smrti sw. Štěpána. Když ale sw. Štěpán ukamenowán byl a křesťané po celém Židowstwu pronásledowáni byli, byla prý také sw. Magdalena i s Lazarem a Marthau od Židů gata a na loď dána, nemagjcj ani plachet ani wesla. Nizenjm Božjm ale stalo se, že loď bez aurazu a sstastně w austj řeky Rhodanu we Francauzsku wplaula nedaleko od Arelatu a Massilie. Zde wystaupli na zem a neauhonným a swatým obcowánjm a řečmi lásky a mjru plnými, a mnohými zá-

zraky, kteréž Spasitel skrze ně působil pozne-náhla celá kragina na wjru se obrátila. Magdalena ale nalezla si w hluboké paussti gakaus geskyni skalinami přikrytau, w njž po třicet let w neywětssj kagicnosti žiwa byla, gediné Wykupitelem a Spasitelem se objrage. Gedenkráte nalezl gi sw. Maximin biskup w kostele, ana se modlj, magjc oči slzami zarosené. J podal gi welebnau swátost, w tom ale opustila dusse gegj smrtelné tělo a odebrala se k Tomu, kteréhož tak welice milowala. Gegj swaté tělo odpočjwá bljž Massilie, a wssak i na giných mjstech pozůstatky gegj swaté se nalézagj a ctj.

Rozgjmánj.

Kdo z wás, milj křesťané, kdo může plným swědomjm řjci, že nenj hřjssnjkem? Gsme-li ale wssickni hřjssnjci, máme také wssickni na sw. Mařj Magdaleně krásný přjklad, co bychom činiti měli, chceme-li odpusstěnj hřjchů swých dosjci. — Nuže tedy gdi, ó křesťanská dusse, gdi ku Kristu, Spasiteli swému, gako Maria k němu ssla, a nebog se, že odmrsstj tebe. Neslyssjš ho, an wolá: »Nawrať se synu můg, nawrať se, proč w cizině gjš mláto wepřů, moha u mne požjwati pokrmů s bratry swými! Nawrať se celým srdcem ke mne, gá tě přigmu w náruči swau. Proč dljš, proč se zpěčuges? Či mysljš, že newinnen gsi před twářj mau, mysljš, žeť čisté srdce twé? O, taž

se gen swědomj swého, a nenj-li děrawé, odpowj tobě; taž se ho ale oprawdowě, a zagisté mlčeti nebude? Či nemluwjwá dosti často, byť se i netázal? neozýwá se často, byť i dusil hlas geho? Přemýsleg, gak welice plakáwáš a nařjkáwáš, když gsi utrpěl ztrátu wěci třeba nepatrné, a že gsi ztratil mne Boha, neywyššj dobré, a že gsi wěčnau blaženost promrhal, plakati nechceš? Řjkáš, že gá Pán twůg gsem: nuže, kde pak gest bázeň má? Řjkáš, že gá otec twůg: nuže, kde pak gest láska ke mně. Ach, kolikrátkoli mluwilo swědomj k tobě: »Přewrácená gest cesta, tudy se negde k nebesům; to gest ssiroká cesta, která wede k záhubě; tau cestau nechodili, kteřj mně se ljbili. Dlauho-lipak ty milowati budeš marnost a wyhledáwati lež?« Slyssjš ó dusse hlas tento? slyssjš hlas Spasitele a Wykupitele swého? O, neprodlewey, ale uděř w prsa swá a wyden potoky slz nad hřjchy swými, a uwrz se k nohám Spasitele swého, a wyzney, žes hřessila! Slzy twé smažau winu twau, a gako Marii hřjssnici Kristus Pán potěssil a na milost gi přigal, řka: »odpausstěgjž se tobě hřjchowé twogi, wjra twá tebe spasenu učinila, odegdi w pokogi!« tak na geho mjstě kněz tobě hřjchy twé odpustj, s njm tě opět smjřj a práwa synowská wymůže. Nuže tedy hřessila-lis ó dusse, gako Maria Magdalena, kag se také gako Maria Magdalena.

Synáčkowé, totoť wám pjssi, abyste ne-

hřessili. Paklibyť i kdo zhřessil, přjmluwce máme u Otce, Ježjsse Krista Sprawedliwého, a Onť gest oběť slitowánj za hřjchy nasse: a netoliko za hřjchy nasse, ale i za hřjchy wsseho swěta. (I. Jan 2, 1. 2.)

Složte wsselikau zlost a wsselikau lest, a pokrytstwj a záwisti i wsseliká utrhánj gakožto nynj zrozená nemluwňátka, rozumného beze lsti mléka žádeyte, abyste gim rostli k spasenj. (I. Pet. 2, 1. 2.)

Bůh trpěliwě čeká na wás, nechtě, aby kteřj zahynuli, ale wssickni ku pokánj se obrátili. (II. Pet. 3, 9.)

Protož čiňte pokánj a obraťte se, aby byli shlazeni hřjchowé wassi. (Sk. Ap. 3, 19.)

Čiňte pokánj, nebo přibljžilo se králowstwj nebeské. (Mth. 3, 2.)

Modlitba.

O Bože Otče! zhřessil gsem a hřjchowé mogj negsau tagni Tebe. O, odpusť nám o Pane! pro swrchowané milosrdenstwj, odpusť nám winy nasse. O beránku Božj, Pane nás, kterýž snjmáš hřjchy swěta, segmi a shlaď hřjchy a neprawosti nasse gak sw. Mářj Magdaleny, a buď milostiw nám ubohým hřjssnjkům pro gméno swé swaté. Amen.

Tentýž den:

Žiwot sw. Wandreğisila.

Sw. Wandreğisil se narodil w okolj Werdunském, z rodu welmi slawného. Ačkoli dle stawu swého po swětsku wychowáwán byl, a otec geho Waltchis k ničemu ginému nehleděl, než aby syn se stal we swětě slawným, a aby proslul skutky swětskými: nemohla přece z dusse Wandreğisilowy gakási tauha po samotnosti wypuzena býti, aniž se udusila w srdci geho žádost wjce Bohu se ljbiti, nežli swětu a služebnjkům geho. Nic méně musil Wandreğisil gakýsi auřad králowský na se wzjti. Poněwadž ale, gak apostol Páně pisse, milugjcjm Boha wssecky wěci napomáhagj k dobrému, byli i sw. Wandreğisilu auřad pramenem mnoho ctnostj. On dáwal Bohu, což bylo Božjho, a cjsaři, což bylo cjsařowo. Přikazowal-li někomu, býwal milostiwý a wljdný; welel-li poslauchati, býwal pokorný a ochotný. Řeč geho býwala pauhá prawda, skutek geho pauhá sslechetnost, a milowati Boha nade wssecko, a bližnjho gako sebe samého, gediným cjlem žádostj a snah geho.

Nic méně naléhali rodičowé na něg, aby wstaupil do stawu manželského. Ačkoli dusse geho ode wssj pozemskosti odwrácená byla, neosmělil se rodičům na prosto wzdorowati, gednak wětssjho odporu a překážek na dráze spasenj

se boge, než sám staw manželský gest, a gednak se důwěřuge, že Bůh budaucj choť k aumyslu geho naklonj. Když bylo po sňatku, pogal Wandreğisil choť a mluwil k nj wýmluwným gazykem o kráse pannictwj a o weliké zásluze čistoty před Bohem. Sotwa ale že domlauwal odpowěděla choť plamenau horliwostj: Proč gsi mi to, pane můg, dřjwe nezgewil? Wěziž tedy, že i gá se službě Božj zaswětiti, a swět opustiti chci, abych panowala s Kristem na wěky. Neodkládey, prosjm, pane můg, to w skutek uwésti, a co neydřjwe uwed mne pod lehké gho Kristowo. Tak snadného wjtězstwj se Wandreğisil nenádal, a protož i hned wssj ozdobu swětskau složiw, a oblekl se w raucho, gako mnichowé nosjwali; zbožj swé pak rozdal chudým a cjrkwi; choť pak swau uwedl bez průtahu do klásstera panenského, gak si byla žádala. Teď neměl swět pro něho giž žádného lákadla, žádné wnady wjce, aby i tu neyposlednějssj wazbu roztrhl, kteráž ho ku swětu pautala, chtěl wstaupiti do klásstera.

Že tělesný člowěk nechápe těch wěcj, kteréž gsau Ducha Božjho, gak dj Apossstol, téhož také sw. Wandreğisil na sobě zkusil. Nebo gak mile se někteřj muži wěci Ducha Božjho nechápagjcj dowěděli, co Wandreğisil wsse učinil a gesstě učiniti obmýsslj: sočili na něho u krále Dağoberta, až ho popuzený wládař obeslal, aby se ze wsseho zodpowěděl, w čemž se proti němu swědčilo. Wandreğisil pamětliw slow

apoſſtola řkaucjho: »Poddáni buďte wſſelikému lidſkému ſtwořenj pro Boha, buďto králi gako neywyšſſjmu, buďto wýwodám gako od něho poslaným,« ač bezděky ku dworu králowſkému ſe wydal. Bljže ſe ku paláci, uzřel člowěka w blátě uwáznuwſſjho, který ſi nikterak pomoci nemůže. Wida Wandreğiſil, že nikdo z mimogdaucjch pomocné ruky mu nepodáwá, uſtrnul ſe nad njm, a sſtaupiw s koně, na ſucho mu pomohl. Gelikož ale Bůh žádný dobrý ſkutek láſky bez odměny nenecháwá, doſſel i ſw. Wandreğiſil giž zde žádané odměny. Owſſem že ſe mu mnozj, widauce geg celého umazaného, poſmjwali, ale Král Dagobert poznaw z toho gediného ſkutku, co za bohabogného muže Wandreğiſil geſt, powolil mu, aby činil, co chce pro ſláwu gména Božjho, a přjſně zakazowal wſſem w tom mu překážeti, aneb přjkořj gakéſi činiti. Wandreğiſil nawrátil ſe tedy opět k aumyſlu ſwému a wzdělaw kláſſter w Eliſgangium, wedl žiwot nad mjru tuhý a přjſný, poſty, modlitbami a ginými ſkutky kagjcjmi Pánu Bohu ſlauže. Muſelť owſſem s mnohými pokuſſenjmi zápaſiti, kterýmiž ho Bůh zkauſſeti dopuſtil: ale Wandreğiſil mage wždy myſl na Boha obrácenau, a pln důwěry gſa w pomoc ze ſwatyně, bogowal mužně a ſtatně s nepřjtelem lidſkým, a neuſtál dřjwe, až auplně ſwjtězil.

Utwrdiw ſe poněkud w kázni a kázni Božj, zahořel dychtiwoſtj po wětſſj dokonaloſti,

protože žádný, kdož wztáhna ruku swau k pluhu, ohljdá se nazpět, nenj způsoben ku králowstwj Božjmu. (Luk. 9, 62.) J opustil klášter swůg, a putowal do Bobia we Wlassjch, kdež sw. Kolumbanus w tuhé a přjsné kázni s bratřjmi žiw byl, a odsud pak odessel po něgakém čase do Řjma. Přebýwánj w klášteře sw. Kolumbana a zwlášť w Řjmě působilo na Wandreğišila nad mjru blahoděgně, zdálo se, že i poslednj stopa křehkosti lidské w něm zahynula. On byl wssech pokorněgssj, ku každému wljdný a k službě ochotný. Twář geho byla wždy gasná, neboť čistá byla dusse geho, mrawy pak wážnosti a důstognosti plny. Slowem on neznal wětssj rozkosse a swětěgssj powinnosti než milowati Boha nade wssecko, a bližnjho gako sebe samého, a na ohni geho plamenné lásky rozhřjwala se welmi často ledowá prsa hřjssnjků, a giskra milosti Božj w srdci liknawých w žiwý plamen se wzmáhala.

Toho času byl w Rotomağu (nynj Rouen) we Francauzsku biskupem sw. Audoenus aneb Dado, muž křesťanskau dokonalostj a žiwota swatostj daleko ssiroko známý. Uslyssew swatý Wandreğišil, co wsse o sw. muži tomto hlásá, odessel do Rotomağu, aby pod zpráwau tak swatého muže k wyšssj gesstě dokonalosti dospěti mohl. Ale sw. Dado poznal okamžitě, co za dokonalého muže sw. Wandreğišil gest, a protož ho poswětil na kněžstwj, ačkoliw mu w tom z počátku odporowal. A Wandreğišil nynj

zastáwal swůg duchownj auřad mužně a statně, gak se na prawého dělnjka slussj a patřj; že se ale bál, aby snad »giným káže, jám nebyl zawržen,« wyhýbal se wssemožně swětu, ano konečně založil a wystawěl s powolenjm biskupowým klásster Fontanelský. Zde byl žiw w neywětssj skraussenosti a kagjcnosti, a co dobrého do sebe měl, ukrýwal bedliwě. Wssak ale čjm pokorněgssj bylo geho obcowánj, tjm wjce rozhlassowaly se ctnosti geho, a z bljzka i z daleka přicházeli lidé wsseho stawu a powolánj, žádagjce, aby ge za učedlnjky přigal, a na cestu králowstwj Božjho aby ge uwáděl. J přigal ge tedy, neboť se bál Pána Boha, »kterýž chce, aby wssickni lidé spaseni byli a ku poznánj prawdy přissli,« (I. Tim. 2, 4.) a swědomitě ge wyučowal zákonům Božjm. Za základ wssj dokonalosti držel pokoru, setrwánj a lásku. Protož přikazowal gim, aby se neohljželi nazpět. »Nazpět se ohljžeti,« řjkáwal, »nenj nic giného, než želeti toho, co činiti si počal, a chtjti se opět nawrátiti k rozkossjm swětským.« Člowěk, kterýž službě Božj se oddal, má se wždy stáwati pokorněgssjm a má ustawičně w dobrém růsti. Léta, kteráž w klássteře strávil, nemagj se počjtati, leč ta, kteráž strávil bez reptánj w kázni Božj. Protož i my proskaumeyme swědomj swé, zdali koho nenáwidjme, zdali náklonnost k pomlauwánj rychle udussugeme, zdali se nenadýmáme pýchau, zdali nás netěssj lakomstwj, nepossskwrňuge chlipnost, hněw

nepodpaluge, marná ctižádost nepudj; zdali nemilugeme marné rozpráwky a nemjrný smjch, a zdali wssj horliwostj hledjme zachowati lásku, pokog, radost w Bohu a dobrosrdečnost? Toho gest nám na neywýš potřebj, neboť dneš gsme na žiwě: co nás ale zjtra potká, newjme; a gelikož gsme prwé byli temnostj, nynj pak gsme swětlo w Pánu, tedy odwrzmež skutky temnostj a oblečme se w oděnj swětla, a w zákonech Kristowých gako we swětle chodme.« Tak a podobně mluwjwal sw. Wandregisil k učedlnjkům swým; a gelikož čemu učil, sám neyprw swatě zachowáwal a plnil, učiněn gest klásster Fontenelský podoben prwnj cjrkwi, w kteréž wěřjcjm wssecky wěci byly obecné, a bylo gim gedno srdce a gedna dusse. Wandregisil hleděl s potěssenjm na rostaucj ctnosti swých bratřj, a wida, že přjklad gegich také na zpustlý a surowý lid wenkowský blahoděgně působj, a že i geho mrawy se naprawugj a bázeň Božj u něho se zmáhá a nábožnost rozssiřuge: přeplněn city neyhlubssj wděčnosti a pokory, uwrhl se na zem, walage: Ne nám, Pane, ne nám, ale swatému gménu Twému budiž sláwa!

W tak blahoděgné činnosti a w tak swatém působenj sestaral se sw. Wandregisil welice. Čjm wjc mu přibýwalo let, tjm wjce také rostla geho tauha po Bohu. Modljwal se a zwjwáwal: »Pauť má ó Pane prodlaužila se, dlauho, dlauho putowala dusse má. O dobrý Ježjssi! možná-li, wyswobod mne, neboť welmi taužjm

po tobě!« A dobrý Ježjš smilowal se nad njm, seslal na něho kratinkau nemoc a poweslal ho dobře připraweného a w raucho swatebnj dobrých skutků oděného do králowstwj nebeského.

Rozgjmánj.

Sw. Wandregisil napomjnal bratřj, aby chtěgjzli býti dokonalými, zpytowali swědomj swé. I gá, laskawj křesťané, radjm wám, abyste denně zpytowali swědomj swé, chcetezli na cestě dokonalosti prospěti, neboť člowěk nemůže pracowati na zdokonalenj sebe, když newj, co mu scházj; nemůže žádati odpuštěnj hřjchů, když newj, že Boha urazil; nemůže hledati uzdrawenj, když necjtj, žeť nemocen. Člowěk, neznagjcj sebe, domýšlj se owšem, že gest zdrawý a newinný a wšeho hřjchu prostý, a že nikoho nepotřebuge, w skutku gest ale člowěk bjdný a nuzný a slepý a nahý. O člowěče! kdybys sám do sebe nahljdl, oč, žebys sám sobě se neljbil; že ale sám sebe neznáš, tedy ljbjš se také sám sobě, Bohu ale se neljbjš. Ach gak mnozj lidé znagj mnohé wěci, sebe ale neznagj; gak mnozj gsau, kteřj se objragj wěcmi a lidmi rozmanitými, na sebe ale nedbagj! O křesťané milj! co wám do giných lidj, co wám do giných wěcj, obraťte oči do dušse swé a wizte, gaké gsau cesty, po kterýchž chodjte, wizte skutky, kteréž konáte, a smilugte se sami nad sebau: neboť co prospěge wám celý swět, když

ztrátu dusse utrpjte. Budete-li sami sebe sauditi, nebudete sauzeni, nebudete-li ale sami sebe sauditi, propadnete w neypřjsněgssjm saudu. Protož radjm wám, řekli-li gste, aneb učinili-li gste, aneb usmysli-li gste w srdci swém za dne něco zlého, gsauce sami w komůrce swé, přemýsslenyte o tom, pykenyte toho, oplakáwenyte toho a naprawte žiwot swůg. To činjce, smjřjte Boha a welké dokonalosti nabudete. Ach gak bjdně, gak přebjdně pečugj ti o dussi swau, kteřjž celé dny zemskými starostmi a pracemi se zabýwagj, a konečně umdleni, ani se malaunko nepomodliwsse, na lože se ubjragj. A což ti, kteřjž ráno wstáwagj a po chlastu gdau, a pitjm celý den až do wečera trávj, kteřjž po celý den giné práce nemagj, než gen gjsti a pjti, a se smáti a hráti a wyrážeti se, a kteřj na ložj gako opilý Holoferneš, aneb gako howado chrnj? O wy blázni! což gestli dnes smrt žiwota wasseho požádá? kam přigdau bjdné dusse wasse? Ge-liž prawda, že strom kam padne, tam že ležj, což kdyby tento spánek posslednjm spánkem byl? což nastane-li giž nynj wěčné spanj? Nuže, což wezmau tito bohácowé s sebau? což gestli tito bjdnjci gesstě ožralj před saud žiwého Boha powoláni budau? O gak hrůzné to pomysslenj! Nuže, uwažte si toho, kteřjž zapomjnáte na Boha, a aspoň budaucně, wstáwagjce lehagjce, swé mysslenj, řeči a skutky na oči si stawte, abyste poznali, čjm

hřessjte, a abyste, poznawsse čjm gste hřessili, žiwot swůg naprawili.

Blahoslawený, kdož nesaudj sebe samého, což oblibuge, (což za dobré má). (Řjm. 14, 22.)

Nic do sebe newjm, wssak w tom osprawedlnèn negsem, nebo kdo mne saudj, Pán gest. (I. Kor. 4, 4.)

Bál gsem se wssech skutků swých, wěda, že neodpustjš hřjssnému. (Job 9, 28.)

Nechtěgte hřessiti: co prawjte w srdcjch swých, na swých ložjch oželte. (Žalm 4, 5.)

Modlitba.

O, oswěť Pane! oči mé, abych nikdy neusnul w smrti, aby někdy neřekl nepřjtel můg: Swjtězil gsem nad njm. Poznáwámť ó Pane, že žiwot to howadský, léhage wstáwage na Tebe nemysliti, bez něhož ani okamženj býti nám nelze. O, propůgč mi tu milost, abych nikdy newstaupil na lože swé, aniž dal očjm swým usnauti, aniž wjčkám swým zdřjmati, leč bych prwé přemyslil w hořkosti dusse před Tebau stráwený den, a tak srdcem skraussenym a pokorným, kterýmž Bože nezhrzjš, i spal i odpočjwal smjřen s Tebau Hospodinem swým; genž gsi a kraluges na wěky wěkůw. Amen.

Dnes se také swětj swátek: We Filippis sw. Syntychy; w Anciře w Galatii sw. Platona, mučedlnjka. W Cypru sw. Theofila, mučedlnjka; w Antiochii sw. Cyrilla, biskupa; w kragi Arwernském sw. Menelea, opata; w Scythopoli w Palesthně sw. Josefa a m. g. sw.

23.

Žiwot sw. Apolinárisse, mučednjka.

O sw. Apolinárissowi nemáme žádných přesných zpráw historických; že ale gméno swátého biskupa tohoto w mnohých zemjch welice proslawené gest, tedy i zde, co se o něm pjsse, wěrně položjm. Swatý Apolináriš rodem, gak se podobá, z Antiochie, přissel s apostolem sw. Petrem za panowánj cjsaře Klaudia do Rjma, a byl mu při ruce, když židům a pohanům zwěstowal ewangelium spasenj. Po něgakém čase, když wjra sw. w Rjmě poněkud se upewnila, wyswětil sw. Petr Apolinárisse na biskupstwj, a poslal geg, aby w Raweně, lidnatém městě Italském, Krista Pána hlásal. Apolináriš rozžehnaw se s bratřjmi, putowal, gak mu bylo přikázáno do Raweny. Přissed k městu zůstal u gakéhos wogáka Herenea w pohostinstwj, který uslyssew odkud přicházj, co gest, a co w městě obmýsslj, prawil: »Eihle Pane, gá mám syna od narozenj slepého, geli tedy wjra twá tak mocná, gak prawjš, uzdraw djtě mé a gá uwěřjm w Boha twého.« Apolináriš si dal djtě přiwésti, s njm přisslo množstwj lidj domácjch. Apolináriš znamenage oči slepce swatým křjžem modlil se, řka: »Bože, kterýž na každém mjstě přebýwáš, sessli w město toto wjru w Syna twého Ježjsse Krista, a otewři netoliko oči tyto, ale také wnitřnj oči obywa-

telů města, aby poznali, že Ježjš Kristus, Syn Twůg, Bůh gegich gest.« A ay, když se pomodlil, otewřely seoči djtěte. J uwěřil Hereneus i celý dům geho.

Tento zázrak způsobil po celém městě weliký hluk. Geden heytman, mage od mnoha let nemocnau manželku a žádné pomoci gj newěda, uslyssew, co se skrze Apolinárisse stalo, dal ho tagně powolati, a prosil, aby uzdrawil nemocnau ženu geho. A Apolinárišš swolaw wesskeren dům a množstwj wogáků, a pomodlil se maličko, aby Bůh lidu přjtomného oči otewřjti ráčil, a pogaw nemocnau ženu, giž Thekla řjkali, za ruku, řekl: »We gménu Pána a Boha nasseho Ježjsse Kristo, wstaň a wěř w něho a neřjkey, že gest giný Bůh gemu rowný.« A žena powstala z lože zdráwa, a uwěřila i se wssemi přjtomnými, že gest Ježjš Kristus žiwý Bůh.

Djky Bohu wzdáwage, že žehná práci geho, pracowal Apolinář bez přestánj s neywětssj horliwostj na obrácenj ostatnjho obywatelstwa města, a sice s tak welkým prospěchem, že i kněze i gáhny wyswěcowati nucen byl, kteřjby ho w swatém powolánj podporowali. Počet křesťanů rostl každodenně, a w krátkém čase byla cjrkew w Raweně welmi četná. To ale popudilo hněw kněžstwa pohanského, kteřjž widauce chrámy a modlitebny swé opusstěny, obžalowali Apolinárisse u aukadu. Byl tedy Apolinárišš k saudu obeslán a domlauwalo se

mu welmi důtkliwě, aby modlám obětowal. Což když učiniti nechtěl, rozhněwali se kněžj modloslužebnj, a wzawsse ho za město, wlekli a kamenowali, a mnjce, že giž mrtew gest, ležeti ho nechali.

U welkém smutku přissli křesťané pochowat otce a dobrodince swého; znamenagjce wssak, že gesstě dýsse, donesli ho tagně do města, kdež se, pilně ossetřowán gsa, opět dokonale uzdrawil.

Toho času roznemohl se Bonifacius, geden welmi wznessený měssťan Rawenský. Nikdo newěděl gak mu pomoci. Dowěděwssi se manželka nemocného, žeť Apolinárišs na žiwě, a w městě se ukrýwá, prosila ho, aby přigda uzdrawil muže gegjho, a Apolinárišs pomodliw se we gménu Krista Ježjsse, nemocného Bonifacia uzdrawil okamžitě. Tento diw pohnul i Bonifacia i welkau část obywatelů Rawenských, že odřeknuwsse se bludů modlářských w Krista Pána uwěřili. Čjm wjce ale wjra w Krista rostla, tjm wjce zmahala se zásst modloslužebnjků zwlásst ale kněžj proti němu, tak, že posléz, nemohauce giž w uzdě se udržeti u cjsaře Nerona na něho žalowali, gakoby, newjm, co zlého byl učinil, že nemocné uzdrawowal a lid od bludu ďábelského odwracel, a Boha žiwého znáti učil. Cjsař přikázal wládaři města, gakémusi Mesalinowi, aby Apolinářissi a kněžj geho buď po dobrém buď po zlém přinutil bohům národnjm obětowati. Mesalinus, boge se cjsaře welmi, powolal Apolinárisse, domlau-

wal mu neyprw po dobrém, aby se nawrátil k modlosluzebnosti; wida ale, že ho nepřemluwj, anobrž, že wjry swé statně hágj, dal ho ukrutně btji, na skřipec natáhnauti, wřelau wodau poljwati, a an ani sliby, ani mukami přemoci ho nemohl, chtěl ho konečně hladem umořiti. Ale Bůh, genž neopausstj těch, kteřjž daufagj w něho, přispěl ubohému Apolinárissi w bjdě a w nauzi geho milostj swau, a dal ho skrze angela sytiti. Wida tedy Mesalinus po několika dnech, žeť Apolináriš gesstě na žiwě a že wsse, cokoli zlého na něm spáchal, ničehož neprospjwá, wypowěděl ho ze země. Tři muži z duchowenstwa prowázeli ho dobrowolně. Apolináriš sedl na loď. Plawba byla nesskastná. Loď se zrozkotala, toliko sw. Apolináriš s průwodci swými a dwěma wogákama, kteřjž za stráž mu dáni byli, zachowali se, wssickni ostatnj utonuli. Po dlauhém chozenj dostal se Apolináriš do Mésie, kde s welkým užitkem slowo Božj hlásage, odsud pak do Thracie putowal, kdež modlu gakausi měli, skrze niž kněžj modlářsstj nerozumnému lidu budaucj wěci předpowjdali. Dowěděwsse se tito, že Apolináriš diwotworce k nim přibyl, že wjru křesťanskau hlásá, a powěry modlářské russj, popauzeli proti němu lid, řkauce, že modla nebude budaucj wěci wjce předpowjdati, aniž na otázky učiněné odpowjdati, pokudž Apolinárisse w zemi bude. A powěrčiwý lid wyhledal nenáwiděného biskupa a průwodce geho, a zmučiw a ztrýzniw ge pře-

ukrutně, naložil na loď a poslal do Wlach nazpět. Tak se dostal po třjletém wzdálenj Apolináriš opět do Raweny k swým odsadnjkům, a gelikož se mu po delssj čas žádné překážky w cestu neklaďly, zkwjtala cjrkew Rawenská nad mjru milostně. Tu ale powstali opět nepřátelé geho, a wrazili do domu, an práwě neyswětěgssj oběř konal, s nesmjrným křikem, odtrhli ho od oltáře, a wlekli, nemilostiwě ho trýznjce, do modlitebny, přjsně přikazugjce, aby modle Apollowě obětowal. An toho Apolináriš učiniti nechtěl, ano naopak modlu swau modlitbau zrussil, obžalowali ho zase u cjsaře, kterýž ho opětné ze země wypowěděl. Swatý podrobil se bez odporu nesprawedliwému wýroku, a na cestu se wydal. Tu ale dostjhli ho někteřj zlj pohané, a tak welice ubili, že co mrtwý na mjstě ležeti zůstal. Plačjce a kwjljce wzali ho někteřj křesťané, a donesli do bljzkého domu. Zde pečowali o něho co neylaskawěgi po sedm dnj, až dussi swau w náručj gegich wypustil dne 23. Čerwence za panowánj Vespasiana cjsaře.

Rozgjmánj.

Gak pohané a pohanssti kněžj se sw Apolinárissem gednali a nakládali: tak a podobně gednagj a nakládagj až posawad kacjřowé a nekatoljci na mnoze se sw. cjrkwj řjmskau katolickau a se wssemi wěrnými wyznawači ge-

gjmi. Mohau-li, pronásledugj ge zgewně; poněwadž ale se to wždy bez trestu dělati nedá, aspoň saukromně. Z úst gegich neuslyssjš, kdykoli o cjrkwi mluwj, gen ta neyhanebněgssi slowa; gsauť owssem chwalné, ale řjdké wýmjnky; oni nepogmenugj cjrkew řjmsko-katolickau než babylonskau newěstkau; papež sluge gim antikristem, biskupowé pak a kněžj služebnjky Bálowými. Newědj nic dobrého o katolictwj wyprawowati: a co dobrého wědj, to přewracugj a překrucugj tak dlauho, až z toho powstane wěc ta neyohawněgssj; gim nenj wjra katolická než směsice powěr a pramen wssech ohawnostj. Nesaudj o duchowenstwu katolickém, než že gsau zlomyslnj podwodnjci, kteřj prý zlowolně lid w tmu uwrhugj, aby tjm snáze panowati mohli; kteřjž prý giného cjle a konce nemagj a neznagj, než pečowati o blaho swé tělesné. Nestydj se tupiti nasse swaté obřady, nestydj se zlehčowati nasse neyswětěgssj swátosti, nestydj a nebogj se upjrati Kristu Pánu Božstwj, wssecku wjru křesťanskau w posměch a w potupu uwáděti, na swatau cjrkew neywětssj hanu kydati, gj smeyssllenj, řeči a skutky připisowati, kterých se, co stogj a státi bude, nedopustila a nedopustj, a lži neyhanebněgssj a neymrzčj, neynesmyslněgssj o nj pronásseti a za prawdu prawdaucj wydáwati. To gsau lidé, kteřj se wychlaubagj hlubokau učenostj, co do wjry katolické ale gsau neywětssj nedoukowé, lidé, kteřj o sobě zwastagj, že ni-

čemuž newěřj a wěřiti nebudau, co prý rozumem swým nechápau; že ale táta má giný rozum a máma giný, a děwka giný, a pacholek giný, a kluk giný, a rychtář giný, a sedlák giný, a pán giný a sprosták giný, protož magj tolik wěr kolik rozumu; tolik Bohů, kolik lidj. A wssickni tito hrdj rozumowěrci neshodugj se w ničem, krom w nenasytelné nenáwisti wjry a cjrkwe katolické, a w tom, že wssickni chtěgj mjti Boha slepého, hluchého, němého a bezmocného, kterýby newiděl gegich hřjchy a bezbožnost, neslyssel hlasy utisstěných proti njm wolagjcj, nemluwil gim do dusse a do swědomj, a netrestal ge za newěru a bezbožnost gegich. My pak katoljci wjme co wěřjme a komu wěřjme; my wjme, že »patřiti máme na půwoda a dokonawatele wjry P. Ježjsse;« wjme, že Syn Božj přissel, a dal nám smysl, abychom poznali prawého Boha, a byli w tom prawém Synu geho. My wjme že Otec, gak widěli a swědčj apostolé, poslal Syna swého, Spasitele swěta, a že každý, kdož wěřj, že Ježjš gest Kristus, z Boha se rodj, a že kdožbykoli wyznáwal, že Ježjš gest Syn Božj, Bůh w něm zůstáwá a on w Bohu.« (Hebr. 12, 2.; I. Jan 5, 20.; 4, 14.; 5, 1.; 4, 15.) A protož:

Hledtež, ať wás žádný neoklamá maudrostj swětskau a marným podwodem podle ustanowenj lidského, podle žiwlů swěta a ne podle Krista, nebo w něm přebýwá wssecka plnost, Božstwj tělesné. (Kolos. 2, 8. 9.)

Řekl strážnj žaláře k Pawlowi o Silowi: Páni co mám činiti, abych spasen byl? A oni řekli: Wěř w Pána Ježjsse: a budeš spasen ty a dům twůg. (Sk. Ap. 16, 30, 31.) Ne něgakých wtipných básnj následugjce, známu učinili gsme wám Pána nasseho Ježjsse Krista moc a přjtomnost, dj sw. Petr, ale spatřowatelé učiněni gsauce welikosti geho. Přigalť zagisté on Boha Otce čest i slávu, když se stal k němu hlas takowý od welebné slávy: Tentoť gest Syn můg milý, w němž mi se zaljbilo, geho poslaucheyte. A ten hlas my gsme slysseli, posslý s nebe, s njm bywsse na oné hoře swaté. (II. Petr 1, 16—18.)

Modlitba.

Wssemohaucj, wěčný Bože! genž každému pomoc swau dáwáš, a nechceš, aby někdo nezahynul, smilug se nad oklamanými, ďábelstwjm swedenými dussemi, aby zhaubu odpadnutj swého poznali, bludu se odřekli, srdce swé naprawili a k gednotě prawdy se nawrátili, skrze Pána nasseho Ježjsse Krista. Amen. (Tak se modlj cjrkew Božj na welký pátek za kacjře.)

Tentýž den:

Žiwot sw. Liboria, biskupa.

R. 390.

Sw. Liborius se narodil, gak se zdá, w městě Cenomanu (Mans) z rodu welmi

proslulého. Giž na autlém pacholjku bylo widěti, že gest nad giné mrawněgssj a we wssem gednánj wážněgssj a předloženěgssj než mnohem starssj mládenci. Sotwa že rozeznáwati počal co dobrého a co zlého gest, zamilowal si nad mjru ctnost, hřjch ale tak welice nenáwiděl, žeby byl pro celý swět nic zleho neučinil. Při tom při wssem byl welice tichý a mjrný, ku každému wljdný a pomjžený a tak ke wssem dobrotiwý, že ho každý rád měl, každý gistil, že milost Božj na něm hogně wylitá gest, a že každý budaucj geho swatost a wznessené powolánj předpowjdal, zwlásst, an také nadobyčegným wtipem, a obzwlásstnj učenliwostj a pilnostj daleko nad giné wynikal. J nezmýlili se ani při neymenssjm, nebok Liborius prospjwal maudrostj a wěkem a milostj u Boha i u lidj, a když dostatečného wěku dosáhl, ssel kam ho srdce pudilo, a wstaupil do stawu duchownjho.

Nowý staw byl mladému muži nowým ostnem, aby wssj silau taužil po dokonalosti křesťanské. A Liborius učinil seč byl. Snažil se, pokud křehkost lidská tomu chtěla, wssecky skutky a smeyssleni swé dle zákona Božjho pořádati, we wssem mluwenj a gednánj opatrnost a sprostnost zachowáwati, protiwné a přjzniwé wěci lhostegně snásseti, dussi a srdce na wěci pozemské newázati, a ničehož se nebáti, než což před twářj Božj bylo zlého a hrjssného: a že geho snaha byla upřjmná a oprawdowá, stal se w krátkém čase takměř wzorem wssj křesťanské

dokonalosti, gsa mrawný a zdrženliwý, čistý a střjdmý, sstědrý a dobrotiwý, sprawedliwý a rozssafný, tichý a mjrný, w modlitbách wřelý a wytrwalý, we wssem dobrém na neyweyš zachowalý.

Záře tak znamenitých ctnostj nedala se ukrýti, a powěst o nadobyčegném tomto muži roznesla se po celém biskupstwj Cenomanském i wnikla až do neytagněgssjch komůrek i do srdce lidského, a tak se w něm upewnila, že wssickni osadnjci, duchownj a swětsstj, po smrti sw. Pawacia, sw. Liboria za biskupa mjti žádali, čemuž se on bezděky a nerad a teprw po mnohém nucenj podrobil.

Gsa sw. Liborius nynj wrchnjm pastýřem a zpráwcem celého biskupstwj neulewil ani při neymenssjm w snáze swé po dokonalosti; ano, nemage giž gediné o spasenj swé dusse se starati, ale i o spasenj dussj stáda swého, zdwogil horliwost swau. Protož ani okamženj nezahálege ustawičně se něgakau užitečnau pracj zabýwal, buď četl a pjsma swatá si rozgjmal, buď se modlil, buď zewněgssj záležitosti biskupstwj swého řjdil a pořádal. Zwlásstě pilen byl ozdobowánj chrámu Páně; služby Božj wykonáwal bedliwě a s wraucnostj srdce gjmagjcj, a wesskeré důchody swé obracel buď na kostely buď na chudé. Co na swatém tomto biskupu zwlásstě chwáliti se musj, gest: že poslussen rozkazu aposstola, kázal slowo, nabjzel w čas neb w nečas, treskal, žehral, we wssj trpěliwosti a

učenj, a že čemu učil, a co přikazowal, to že sám neyprwé swědomitě zachowáwal. Kteřj ho tedy slysseli, prawj žiwotopisec geho, an přikazuge: »Nebýweyme marné chwály žádostiwi:« ti ho také widěli, že gest chudý duchem, a že se w ničemž nechlubj, než w Kristu Ježjssi. Kteřjž ho slysseli kázati: »že záwistj ďábelskau přissla smrt na okrsslek země, a že hmis kostj záwist gest:« ti také ho widěli plna laskawosti, an se raduge s radugjcjmi, pláče s plačjcjmi, a cizj radosti a žalosti gako za swé powažuge; kteřjž ho slysseli učiti: »že hněw muže sprawedlnostj Božj nepůsobj, a že zármutek swěta způsobuge smrt:« ti ho i widěli, že ku každému tisse se chowá, a že weselj dárce gest, kteréhož miluge Bůh. Kteřjžto ho slysseli, kázati »že lakomstwj gest modlosluženost,« ti ho také widěli, že sstědrým rozdáwánjm swého zbožj w nebesjch poklad si ukládá; a kdo konečně pozoruwal geho čistotu, kagjcnost a zbožnost, ten nepotřebowal wjce žádného poučenj. Gaký medle diw, že lidé slyssjce a widauce wssecky wěci tyto netoliko hřjssný žiwot opausstěli, ale i hogné owoce pokánj přinásseli. J mohlo ť se tedy o sw. Liberiowi řjci: »Zákon prawdy byl w ústech geho, a neprawost nenj nalezená we rtech geho: w pokogi a w upřjmnosti chodil, a mnohé odwrátil od neprawosti.« (Malach. 2, 6.)

Dewět a čtyrycet let pásl sw. Libor stádo swé s nadobyčegnau wěrnostj a laskawostj, až

den geho odpočinutj přissel. Z řjzenj Božjho nawsstjwil ho za času geho nemocj sw. Martin biskup Turonský a zaopatřil ho swatými swá-tostmi. W geho náručj také skonal dne 23. Čer-wence l. P. 390. Na přjmluwu a orodowánj dostali mnozj nemocnj plného zdrawj, zwlásstě kteřj na kámen trpěli.

Rozgjmánj.

Wěda sw. Liborius, že zahálka počátek wsseho zlého gest, ani okamženj nezahálel, ale ustawičně něgakau užitečnau pracj se zanássel. Tak bychom mi také měli činiti. Gsmeť za-gisté synowé Adamowi, a dědictwj nasse gest: že w potu twáři swé gjsti máme chléb swůg. Protož dj také aposstol Páně: Kdo nepracuge ať negj. Kterak můžeš daufati penjz, až bude wečer, gestliže gsi we winnici nepracowal? Člowěk rodj se ku práci; (Job 5, 7.) tedy kdo ne-pracuge gest tolik, gakoby ani žiw nebyl. Ale bohužel, že mnoho lidj gest, kteřj žiwot swůg w mrzké zahálce trávj; kteřj neznagj wětssj rozkosse, než nic nepracowati; kteřj po celý den, od milého rána až do wečera, gen po rado-wánkách a po weselých towaryšstwech chodj; kteřj takměř za hřjch si kladau něco pracowati. Ach kdyby gen zaháleli, kdyby gen nic nedělali; ale při tom při wssem gest to neyhorssj, že tacj lidé nevraděgi žiwot ostatnjch lidj přetře-páwagj že o každém člowěku něco zlého, něco

ſſpatněho wědj, že s ničjm ſpokogeni negſau, že uſtawičně nowé obmyſly kugau, a bez přeſtánj horſſjmi a horſſjmi ſe ſtáwagj. Ale mnohem wjce geſt lidj, kteřj gediné takowé práce wyhledáwagj, na kterýž radoſt magj, a ku kterým ge náklonnoſt táhne; kteřj práce ſwého powolánj a ſwého ſtawu buď auplně zanedbáwagj aneb aſpoň ge welmi nedbale a newrle wykonáwagj; kteřj konečně toliko o wěci zemſké a tělesné přjliſſnau péči magj, ale o blaho duſſe ſwé ſe ani při neymenſſjm neſtaragj. Kdyby tito lidé uwážili, že w přjrodě nic nezahálj, že wſſecko k určenému cjli ſpěge, oč žeby přjčinliwěgſſj byli a čas ten drželi za ztracený, který neobraceli na blaho duſſe ſwé. Protož

Dokudž čas máme, čiňme dobře wſſechnem. (Gallat. 6, 10.)

Schowáwá leniwý ruku pod pažďj ſwé, a těžko mu, když gi má k ústům ſwým wztáhnauti. Zdá ſe leniwému, že geſt maudřegſſj nežli ſedm mužů, kteřjž mluwj maudré wýpowědi. (Přjſl. 26, 15. 16.)

Kdo dělá zemi ſwau, naſycen býwá chlebem: ale kdož náſleduge zahálky blázen geſt. (Přjſl. 12, 11.)

Kdo umj dobře činiti a nečinj, hřjch má. (Jak. 4, 17.)

Zlořečený, kdož dělá djlo Hoſpodinowo lſtiwě. (Jer. 48, 10.)

Modlitba.

Propůgč nám, prosjme o Pane! Ducha swatého, bychom wždy myslili a konali, což prawého gest; a abychom, kterýž bez Tebe býti nemůžeme, auplně dle Tebe žiwi býti mohli, skrze Jezu Krista Pána nasseho. Amen.

Dnessnjho dne se také swětj swátek: W Řjmě sw. Rasyfa, mučednjka. Tamtéž sw. Primitiwy, panny mučed.; tamtéž sw. mučedniků Apolonia a Eugenia; téhož dne sw. mučednjků Trofima a Theofila; w Řjmě swatých pauen: Nonuly, Rebemty a Herunniny a m. g. sw.

23.

Swaté Kristiny.

(R. 390).

O sw. Kristině nemáme žádných přesných zpráw, neboť cokoli o nj w starých spisech čteme, gest tak nepleché a nepodstatné, že každý i sebe sprostssj rozum nahljdne, že nelze wssemu tomu, což se o nj wyprawuge, plně wjry dáti. Gelikož ale gméno sw. Kristiny w cjrkwi katolické welice proslulé gest, a gegj swátek w mnohých kraginách slawně se swětj: wyberauce, což se nám podstatněgssjho a důkladněgssjho býti zdá, budeme zde wyprawowati.

Sw. Kristina se narodila, gak se podobá, gsi ku konci třetjho stoletj w Jsole Bisentině, starém městě Italském. Gegj otec, Urban, byl zpráwce města a ljtý pohan. Na geho rozkaz

byli mnozj křesťané umučeni. Kristina, ač gen holčička autlá, musela se na přeukrutné muky gegich djwati, snad aby gi chuť na křesťanstwj zassla. Ale tichost, trpěliwost a statnost mučených křesťanů dogjmaly tak hluboce newinné srdce autlé djwky, že s nimi srdečnau autrpnost měla, a žádala důkladněgi znáti to prowiněnj, pro kteréž tak ukrutně mučeni byli. Kristina byla as gedenáct aneb dwanáct let, když se žádost gegj wyplnila. Gedna žena křesťanská powěděla gj to sice, ale při tom gi také wjře křesťanské wyučila. Kristina otewřela milosti Božj dussi i srdce a dala se pokřtjti. Od té doby rostla gegj láska ku Kristu Ježjssi a k wyznawačům geho wůčihledě. Giž nedržela křesťany za winnjky a za russitele zákona, alebrž za wywolené nádoby swrchowaného smilowánj Božjho. Wjra gegj utwrzowala se čjm dál tjm wjc, a w krátce giž tak pewná byla, že gednoho dne ze zwlásstnjho puzenj zlaté a střjbrné modly otcowy roztlaukla a kow chudým rozdala.

Činem tjmto tak welice rozhněwal se Urban, že wsseliký cit otcowský w sobě udusiw s dcerau dle zákona přjsně naložiti uzawřel. Kázal tedy wlastnj djtě w pauta dáti, a na saud postawiti. Zmužile a radostně dostawila se Kristina. Prwnj otázka, kterau nemilostiwý saudce k nj učinil, byla: Gak se mohla opowážiti bohy swé zneuctjt a pohanit? Na to odpowěděla djwka: »Gen geden gest Bůh, a tomu stwořiteli nebe i země gá se

klanjm, a také ty gemu klaněti se musjš, nechcešli na wěky zahynauti!« Sotwa že Kristina tato slowa pronesla, takowým hněwem se rozpálil Urban, že gi katanům ubjti dal, kteřj také rozkaz pána swého takowau ukrutnostj wykonáwali, až kusy masa z ubohé ljtaly. Gako beránek snássela Kristina trpěliwě nesmjrné bolesti; gegj oko bylo upnuté k nebesům, gegj mysl byla u Spasitele a Wykupitele dussj. Tu sklonila se k zemi a ukázala otci odpadlé kusy masa wyzýwagjc ho, aby se nasitil krwj a tělem, kterémuž sám žiwot dal. Tato nenadálá řeč pronikla neyhlubssj wnitřnosti surowého otce, a naplnila ho hrůzau. J rozkázal ubohau djwku opět do wězenj odwésti, bez pochyby w naděgi, že gi snad přece od wjry katolické odlaudj. J pokaussel se o to wsseligak, ale nadarmo. Kristina nedala wěrnost ku Wykupiteli a Spasiteli swému se podwrátit, gegj láska ku Kristu Ježjssi byla silná co smrt.

Wida se Urban w naděgi swé zklamána, zapřjsáhl se ukrutnau přjsahau, že djtě swé buď k modlosluženostj přinutj, buď hroznau smrtj ze swěta zprowodj. Bylať tedy ubohá Kristina znowu co neyukrutněgi mučena; ale ani bitj ani železné kolo, ku kterému přiwázána byla, ani oheň pod nj rozdělaný, ani prohlubeň mořská, do njž uwržena byla, neubljžila mučednjci Božj; stáltě angel Páně při nj a dodáwal gj sjly, že neklesla w tuhém bogi, a

že nezahynula w mukách, ku kterým gi otcowa ukrutnost odsaudila. Urban se podobal zcela modlám, kterým se klaněl; mělť oči a newiděl, mělť ussi a neslyssel. Bylať tedy opět Kristina do wězenj uwržena, a otec přemeyssslel o nowých mukách. Ale mjra bezbožnosti geho naplnila se. W přemeyssslowánj zachwátila geg smrt. Teď stál sám na saudu, na saudu Boha, gehož služebnjky usmrcowal. Gaký byl saud na něho wynessen? když smrt hřjssnjků zlá gest; gak žalmista pjsse 33, 22.

Náhlá smrt otcowa bolela sw. Kristinu wjce, než wssecky muky, které až posawad snássseti musela. Wědělak zagisté, že »když umře člowěk bezbožný, žádné nadège nebude wjce.« (Přjsl. 11, 7). Toliko pomyssslenj, že »co Bůh činj, dobře činj« powzneslo opět klesagjcjho srdce gegjho, a rozmnožilo tauženj, aby také gegj putowánj giž u konce bylo. J modlila se dnem a nocj o to k Pánu Bohu, a Pán Bůh smilowaw se nad nj, korunau mučednickau gi korunowati uzawřel. Po smrti Urbanowě přewzal wládu w městě gakýsi Dion, muž co do ukrutnosti předchůzci swému auplně podobný. A ten Dion kázal Kristinu do chrámu Apolowa wésti, a aby modle obětowala, nutiti. Což když ona pro žiwý swět učiniti nechtěla, dal gi opět ohněm mučiti a konečně aby ssjpy zastřelená byla, rozkázal; což se také na ni dne 24. Čerwence wykonalo.

Rozgjmánj.

Urban, otec Kristinin umřel náhle, umřel práwě w tu dobu, když na nowý hřjch, na nowau ukrutnost myslil. Hrůzná, děsná to myssléňka, umřjti náhle, umřjti w hřjssjch bez pokánj! Smrtj končj se den rozsjwánj, a nastáwá den žnj; co gsme rozseli, to sklidjme; kam strom padne tam zůstane ležeti. Ach, co by za to mnohý člowěk dal, kdyby hodinu wěděl, w kterau ho Pán Bůh powolá, ach gakby mnohý žiwot swůg naprawowal a srdečně se kál, kdyby wěděl, že poslednj to den žiwota geho gest. Ale proč pak asi nezgewuge se nám hodinka smrti? proč newjme kolik let na swětě žiwi budeme? proč se nám neoznámj, kde a gakau smrtj segdeme? To že newjme, křesťanská dusse, welmi nám prospěssno gest. Kdybychom wěděli, kdy nás Bůh powolá, o tuř bychom gsauce gisti a bezpečni před smrtj, na Boha bychom ani nepomyslili, ljknawost a nedbalost by nás opanowala, starost o spasenj, odkládali bychom na poslednj okamženj, a pohřjžowali bychom se w prohlubeň rozkossj a radostj, gakýmkoli způsobem bychom gen mohli, a dřjwe bychom na pokánj newzpoměli, až by dusse seděla na gazyku. Teď newjme, kdy Bůh zaklepá, a žjgeme nic méně gakobychom ani umřjti neměli; což by se asi dálo, kdybychom to wěděli. Protož ó člowěče, newěda ani dne ani hodiny obrať se k Pánu Bohu, pracug pokud den,

přigdeť noc, kdy pracowati nebudeš moci. Cihle teď gest čas přjhodný, teď gsau dny spasenj, nenech gich marně uplynauti, nač čekáš? wjš, že zjtřka gesstě se dočkáš? »Bůh,« prawý swatý Augustin, »genž sljbil kagjcjmu odpusstěnj, nesljbil hřjssnjku zjtřek; možná, že mu ho popřege, možná, že ho odepře.« Nuže, ó člowěče, buď pamětliw Stwořitele swého we dnech mladosti swé prwé než přigde čas trápenj, a wěz, že dobře gest člowěku, když nosj gho Páně od mladosti swé; neboť tomu, kdož se bogj Pána, dobře se djti bude w neyposlednějssj čas, a w den skonánj swého požehnán bude.

Neprodléwey se obrátiti ku Pánu, aniž odkládey den ode dne. Nebo náhle přigde hněw geho, a w čas pomsty rozptýlj tě. (Sirach 5, 8. 9.)

We wssech skutcjch swých pamětliw buď na poslednj wěci; a na wěky nezhřessjš. (Sir. 7, 40.)

Wedau w dobrých wěcech dny swé, a w okamženj do hrobu sstupugj. (Job 21, 13.)

Bděžež, poněwadž newjte w kterau hodinu Pán wáš přigde. (Mth. 24, 42.)

Přigdeť pak den Páně gako zloděg. (II. Pet. 3. 10.)

Dusse máš mnoho dobrého složeného na mnohá léta: odpočjwey, gez, pj, hodug! J řekl Bůh: O blázne! této noci požádagj dusse twé od tebe; a to, cožs připrawil, čj to bude? (Luk. 12, 19. 20.)

Modlitba:

O Bože můg! Ty změřils dny mé a znám Tobě wýchod žiwota mého. Před očima Twýma geſt tiſjc let gako den wčeregſſj, kterýž pominul. O ſmilug ſe nade mnau, neboť nic negſau dny mé před Tebau. Pamatug, o Bože! že gen přjchozj gſem před Tebau a pautnjk gako wſſickni otcowé naſſi. Krátcj gſau dnowé mogi a počet měſjců mých u Tebe geſt. O dey mi znáti Hoſpodine konec žiwota mého, a počet dnů mých, gaký geſt: abych wěděl, čeho mi ſe nedoſtáwá. Nezachwacug mne w hněwu prchliwoſti ſwé, ale dey mi čas k pokánj; wyſwoboď nás Pane od náhlé a nenadálé ſmrti a přigmi nás na miloſt, byťbychom třeba w dwanáctau hodinu ſe k Tobě obrátili; ano přigmi nás gako gſi kagjcjho lotra na miloſt přigal, ſkrze Ježjſſe Kriſta Pána naſſeho. Amen.

Téhož dne:

Sw. Frantiſſka Solana.

R. 1610.

Sw. Frantiſſek Solanus narodil ſe roku 1549 w měſtečku Spanělſkém Montilla z rodičů urozenoſtj a bohabegnoſtj proſlulých. Otec geho gmenowal ſe Matauš Solanus, matka Anna Ximeneſowa. Frantiſſek byl druhorozený. Nábožnj rodičowé učili ſynáčka w autlém geſſtě wěku bázni Božj a wjře katolické. Přjklad

gegich působil na něho wjce nežli gegich wyučowánj. Milost Božj podporowala načitě práci gegich. Frantiſſek ſtal ſe pacholjkem mrawným, ctnosti a bázně Božj žádostiwým. Newinnost ſrdce a wraucnost duſſe obrážela ſe na twáři geho a tak welké dodáwala mu wážnosti, že oſtatnj mládenci w geho přjtomnosti ſe neoſmělili buď mluwiti aneb hráti cos neſluſſného aneb nehodného.

Frantiſſek ſſtudowal doma pod Jezuity. Swau tichostj a mjrnostj zjſkal ſi náklonnost a láſku učitelů i ſpoluzáků. Wſſickni obraceli na něho zraky ſwé, co na obraz dokonalého mládence křeſťanſkého, neboť »mládenec podlé ceſty ſwé, také když ſe ſeſtará, neuchýlj ſe od nj.« (Přjſl. 22, 5.)

Frantiſſek doſáhnuw dwacátého roku, dal ſe k Minoritům do kláſſtera Montillſkého. Žiwot geho podobal ſe po celý čas nowiciátu žiwotu hřjſſnjka kagjcjho. On negjdal žádného maſa a žádných ryb; w pátek ale wůbec nic waře-ného, zachowáwal neypřjſněgſſj mlčenj, mrſkáwal ſe často až do krwe, noſil na nahém těle drſný ſſat, ljhal w čas adwentnj a poſtnj na twrdém loži a giné kagjcj ſkutky konal. Při tom byl nad miru wljdný a ochotný, předſtawených poſluſſný a pokorný, we wſſem gednánj co beránek tichý, a modliteb a ſwatého rozgjmánj tak pilný, že často celé noci gediné s Bohem ſe objrage ani okamženj tělu odpočinauti nedal. Dokonaw nowiciat ſſtudowal filo-

ſofii a bohoſlowj s wýborným proſpěchem a pak i na kněžſtwj wyſwěcen byl.

Důſtognoſt kněžſká byla Frantiſſkowi podnětem, že horliwoſt ſwau w ſlužbě Božj zdwognáſobiw ſwětu auplně umřjti a w Bohu gediné kochati ſe ſnažil. To widauce předſtawenj uſtanowili ho za wůdce a učitele nowáčků čili nowiců kláſſternjch, kterémuž auřadu on wſſemožně wyhowěti hleděl. On ſwěřené nowáčky wyučowal dokonaloſti křeſtanſké netoliko ſlowy ale zwláſſtě ſkutky, an gim byl wzorem chudoby, poſluſſnoſti a čiſtoty; on gim ukazowal gak ſwé žádoſti umrtwowati, a protiwenſtwj trpěliwě ſnáſſeti magj; on ge konečně wzbuzowal, aby bděli nad ſmyſly ſwými, aby w ſlužbě Božj byli wraucnj, na modlitbách wytrwalj, ku každému miloſtiwj a přjwětiwj. Geho neywětſſj a neyſwětěgſſj ſtaroſt byla o ſpaſenj duſſe gegich; z té přjčiny bděl oſtražitě nad kláſſternjmi, ſám ge co neyſwědomitěgi zachowáwal, nemocným a chorým wſſelikau tělesnau a duchownj ſlužbu ochotně poſkytowal a w čas i w nečas ge treſtal; proſil, žehral we wſſj trpěliwoſti a učenj, a toho ſe tak dočkal, že kláſſterowé, gimž on předſtawen byl, podobali ſe ſwatyni, w které takměř wſſecka pozemſkoſt wymřelá býti ſe zdála.

Až poſud bylo aučinkowánj ſwatého muže tohoto obmezeno na kláſſtery gemu ſwěřené. Ale geho láſka k bližnjmu a wraucj horliwoſt pro ſláwu gména Božjho nedala ſe auzkými

zděmi pautat, i hleděl tedy i mimo klásster saukromným i weřegným wyučowánjm, mladé i staré, swaté wjře wyučiti, ku poznánj hřjchů gich přiwésti a ducha kagicnosti w srdci gegich wzbuditi; a konečně i do dalekých kragin Amerikánských přeplawiti se uzawřel, gednak aby u katoljků poněkud ocháblau wjru opět w ohniwau horliwost roznjtil: a gednak diwochům, k njmž swětlo sw. Ewangelium až posud newniklo, Krista Pána zwěstowal. Léta Páně 1589 wstaupil tedy na lod, genž do Ameriky plaula. Plawba byla z počátku dosti sstastná. Frantissek užil toho času welmi dobře a wyučowal plawce a ostatnj lid kázni a bázni Božj, a nezřjdka wzaw obraz Spasitele do ruky ohniwými slowy kázal, že lépe gest umřjti než Boha hřjchem uraziti. Když se bljžili ku břehům Peruanským uwázl koráb na mělčině. Nebezpečj smrti bylo widitelné. Wjce 800 dussj bylo na korábu. Zpráwce lodi chtěl se s některými wzácněgssjmi osobami w lodkách uchrániti a také sw. Frantisska wyzýwal, aby do lodky wstaupil. Ale Frantissek prahna dussi swau položiti za spasenj dussj bljžnjch swých, odpowěděl: »Chraniž mne Bůh, abych z lásky k žiwotu časnému oddělil se od těchto bratřj mých, w dwogjm nebezpečj wězjcjch.« A wzaw křjž do ruky wybjzel pozůstalý na korábě lid plamenným gazykem, aby oči swé obrátili k Bohu milosrdenstwj, a aby daufali pomoc od toho, kterýž přikazuge moři a wětrům. Čjm wjce ne-

bezpečj roſtlo, tjm rázněgſſj byla geho řeč, a aby neklesla myſl ubohých, ſlibowal, že we třech dnech z nebezpečj wytrženi budau, budau-li ſe káti z hřjchů ſwých, a ſmjřegj-li Boha obětj ſkrauſſeného a pokorného ſrdce. A wſſickni učinili podlé ſlowa geho; pohané dali ſe křtjti, oſtatnj lid kál ſe z hřjchů ſwých, a důwěrným a ſkrauſſeným ſrdcem k Bohu o pomoc a ſmilowánj wolal. A ai, když giž třetj den wlnami mořſkými ſem a tam zmjtáni byli w očitém nebezpečenſtwj wězjce, přiſſla, gak ſw. Frantiſſek předpowěděl, loď na pomoc, a wſſickni, kteřjž zachráněni byli, zwolali: Naplnila ſe ſlowa pjſma, řkaucj: že neopauſſtj Hoſpodin těch, kteřj hledagj Geg. (9. Žalm. 9. 11), a že dobrotiwý a miloſrdný Bůh odpauſſtj hřjchy, a wyſwobozuge w den ſauženj a obránce geſt wſſech, kteřjž hledagj ho w prawdě. (Sir. 2, 12.)

Zotawiw ſe od dlauhé a nebezpečné plawby, wydal ſe Frantiſſek do Tukumanie, do kraginy od lidu pohanſkého a diwokého obýwané, aby gim wjru ſpaſitelnau kázal a mrawy gegich uſſlechtil. Geho aučinliwá láſka k ubohému lidu, a geho tuhé a přjkré žiwobytj otwjralo mu ſrdce wſſeho lidu, a když konečně na geho přjmluwu a orodowánj na nemocných a chorých rozličné diwy ſe dály, a Bůh čaſto nenadálau pomoc gemu i oſtatnjmu lidu poſkytowal, a přemnozj lidé rozličného gazyka gemu zwěſtugjcjmu ſlowo Božj rozuměli: hrnuli ſe záſtupně ke křtu ſwatému, a gediné Bohu geſt

známo, kolik pohanů na wjru, a kolik hřjssnjků na pokánj obrátil.

Poslednjch dewět let žiwota swého strávil Frantissek w hlawnjm městě Limě, kamž od wrchnosti duchownj powolán byl. Nedá se wypsati, co dobrého gediný tento kněz, milostj Božj podporowán, pro spasenj dussj lidských podstaupil. On kázal slowo Božj takměř bez přestánj buď weřegně w kostele a na ulicjch města aneb saukromě po domjch. On chodil do hospod a na giná mjsta, kde wěděl, že lid se sessel, a wssade plamenými slowy každého napomjnal, aby pamětliwi gsauce budaucnosti, z hřjchů swých se káli; on nawsstěwowal djlny řemeslnjků, sspitály nemocných, zaláře uwězněných a diwadla herců, a wssade křjž w ruce mage kázal, že k Bohu se obrátiti a hodné owoce pokánj wydáwati máme; slowem on si nepřál ani pokoge ani oddechu, dokawád wěděl, že gesstě někde dusse w hřjssjch a w nebezpečj wěčného zatracenj wězj. A známá přjkrost geho žiwota, ohniwá řeč a neobyčegný způsob kázanj byl přjčinau, že mnozj, přemnozj do sebe wessli, a žiwot swůg naprawili, a mnozj, přemnozj k wětssj horliwosti se roznjtili. Gak zázračně kázanj geho na srdce působila z následugjcj události roku 1604 gest patrno. Obywatelé Limanssti poskwrnili se nesčjslnými hřjchy a nesslechetnostmi, a mjra bezbožnostj gegich byla plná. Tu wyssel gednau k wečeru Frantissek puzen od ducha na náměstj. Twář geho rděla

ſe ſwatým hněwem. J počal obywatelům ohniwými ſlowy wytýkati neſſlechetnoſti a mrzkoſti gegich, řka, o nich že platj ſlowo ſw. Jana: »Wſſecko, což geſt na ſwětě, geſt žádoſt těla, a žádoſt očj a pýcha žiwota,« (I. Jan. 2, 16.) a pohrozil gim, že, nedagjli ſe na pokánj, že celé měſto na wěky zahyne. Nedá ſe wypſati, gak řeč tato na weſſkeren lid půſobila. Celé měſto takměř odělo ſe w ſmutek, wſſickni ſe co neyſkrauſſeněgi káli, koſtelowé byli celau noc lidem kagjcjm a lkagjcjm naplněni, duchowenſtwo giž neſtačilo k zpowjdánj geho. Mnozj nemohauce do zpowědnice ſe doſtati, wyznáwali ſe na hlas přede wſſjm lidem z hřjchů a hrozných ohawnoſtj ſwých. Téže noci ſmjřili ſe dáwnj nepřátelé, ſwáry domácj ſe wyrownaly, ſtará přátelſtwj ſe obnowila, dluhy ſe zaplatily, laupež ſe nawrátila, uražená čeſt naprawila, ſlowem kázanj toto tak welikau změnu w obywateljch způſobilo, že ſe to nemůže za nic giného, než za očitý zázrak miloſti Božj držeti. Tyto nadobyčegné wěci způſobily ſwatému kněži tomuto u wſſeho lidu nad mjru ſice welkau čeſt a wážnoſt: ale čjm mu wětſſj úctu lid prokazowal, tjm ſe Frantiſſek wjce kořil, tjm přjſněgi ſe kál, tjm wjce Boha a bližnjho milowati ſe ſnažil, boge ſe, aby marná chwála lidſká myſl geho nezaſlepila a o odměnu nebeſkau nepřiprawila. »Čjm gſi wětſſj, tjm ſe wjce ponižug we wſſech wěcech, a nalezneš miloſt před Bohem.« (Sirach 3, 20.)

Konečně zljbilo se Bohu wěrného služebnjka swého ze swěta do wěčné slávy powolati. Asi dwa měsjce ležel nemocj skljčen na loži. Geho zbožné a pokorné mysli zdály se bolesti býti důkazem zwlásstnj milosti Božj, neboť řjkáwal: protože wjce dostatečné sjly nemá, aby tělesnost swau mrtwiti mohl: tedy že milosrdenstwj Božj to na geho mjstě činj a geg dle záslubу tresce.« W čas geho nemocj okázalo se w neygasněgsjm swětle, že giž docela swětu umřel, a že Boha nade wssecko miluge. Bůh byl po celý ten čas gedinau myssléukau geho, od kteréž ho ani žádná bolest ani žádná slabota neodwedla. Wida že nemoc se zmahá, dal se swátostmi zaopatřiti. Toho okamženj, až se mu welebná swátost podá, ani dočkati se nemohl. Tři dni před smrtj obrátil se k bratru gemu slaužjcjmu, pláče a kwjle: »Odkud mi to o Pane, řka, že ty gsi ukřižowán a gá od služebnjků twých obsluhowán; ty nah a gá přikryt; ty poličkowán a trnjm korunowán a gá tolika milostmi obsypán a tolika dobrodinjm potěssen.« Konečně bljžil se swátek sw. Bonawentury, byl to den poslednj geho žiwota. Objrage se w myssléukách s Bohem přissel u wytrženj mysli. Když se opět zpamatowal, zwolal: »Weseljm se z toho, což gest powědjno mi: Do domu Hospodinowa půgdeme!« Geho tělo tuhými posty a krutým mrtwenjm nezhljdné nabylo plnosti a pružnosti, zdálo se, že celý se zmlazuge. Bratřj modlili se kolem něho

ſtogjcj žalmy. Po žalmech odřjkáwali wyznánj wjry. Když přiſſli ku ſlowům: »wtělený z Ducha ſwatého« ſepial ruce, wolal: »oſlawen budiž Bůh«, zwon na koſtele zawzněl, nebť bylo práwě pozdwihowánj, a — ſw. Frantiſſek duſſi ſwau wypuſtil gak byl předpowěděl, na den ſw. Bonawentury, dne 14. Čerwence roku 1610, mage roků 61.

Rozgjmánj.

Sw. Frantiſſek Solanus ſlowy i ſkutky učil, že chceme-li dokonalj býti zwláſſt nad ſmyſly ſwými bdjti a žádoſti ſwé umrtwowati máme. A wſſak gen málo kteřj gſau, genž ſe dle učenj tohoto wěrně chowagj. Málo kteřj bdègj nad ſrdcem ſwým, nad neydražſſjm pokladem, který máme, ano mnozj howjce ſmyſlům ſwým zrazugj a wydáwagj poklad ten neyauhlawněgſſjmu nepřjteli ſwému, — zlým náruživoſtem. Ach, gak málo kteřj opatrugj wěrně ceſt ſwých, aby neprowinili ſe gazykem ſwým! Co zlého gediný gazyk způſobil, žádný gazyk wyprawiti s to nenj. Wjte ſami, že někdy welmi těžce ſi dobýwáme citu zbožného a bohabogného, a že gen gediné ſlowo nás náhle zbawuge wſſech těch nábožných citů, w kterých gſme ſe kochali. Wjte, že oči welmi často duſſi olaupily o neykrásněgſſj ctnoſt, o newinnoſt; wjte, že uchem do ſrdce pljžj ſe gedowatý geſſtěr, genž geſt rauhánj, na cti utrhánj a řeči ha-

nebné; wjte konečně že hrdlem w dussi wstupuge nečistota a smilstwj a wsseliký hřjch! Nuže tedy, když to wsse wjte, tedy »ostřjhejte wsselikau stráži srdce swého, anebo z něho žiwot pocházi,« (Přjsl. 4, 23.) slowům swým učiňte wáhu, a ústům swým uděleyte uzdu rownau, abyste snad nepoklesli gazykem;« (srow. Sir. 28, 29. 30.) »odwraťte oči swé, aby newiděly marnosti;« (srow. Žalm 118, 37) »opleťte ussi swé trnjm, neslyšte gazyka zlého a ústům swým uděleyte dwéře a zámky,« (Sir. 28, 28.) a »nebuďte lakotnj a newyléwegte se na každau krmi,« (Sir. 37, 37.) a »neopjgeyte se wjnem, w němž gest prostopássnost,« (Efes. 5, 18), ale pohleďněte na Spasitele swého a uwažugte, co On z lásky k nám zlého a trpkého přestáti musil. Geho následugte, tělo swé mořte a w službu podrobugte tak gak to na sw. Františku a na wssech Swatých widjte. Myslite, že to wěc tak přjliš těžká? O, neklamte a nepodwáděgte sami sebe! Když wám nemocným lékař přikazuge, abyste se zdrželi od toho neb giného nápoge, abyste negedli té neb oné krmě, byłby newjm gak dobrá byla, když wám ukládá tuhý a přjsný půst, a odpornými léky wás mořj, ba i řeže, seká, bodá, až se gen krew lege: tu býwáte ke wssemu wolni a rádi wssecko snássjte, proto že se gedná o zdrawj, o žiwot — časný. Ale když se gedná o zdrawj dusse, o žiwot wěčný, o slávu nebeskau, o lásku k Bohu, tuť býwá wám wsse odporné a nesnesitelné, wsse

wám ſſkodj, wſſe wás hubj. Co mám k tomu řjci? Nic, než abyſte nezapomjnali, že swět pomine i wſſecky žádoſti geho a že i žiwot wáš pomine gako ſtjn, že po ſmrti obnažj ſe ſkutky waſſe, že čas ſauženj w zapomenutj uwodj weliké rozkoſſe, a že w den ſkonánj ze wſſech rozkoſſj člowěku nezbude nic než křjž a trápenj. O, kéžby tedy každý z wás takowý žiwot wedl, gaký ſi po ſmrti přáti bude, aby za žiwa byl wedl.

Po žádoſtech ſwých nechoď, a od wůle ſwé odwrať ſe. Pakli dodáwati budeš duſſi ſwé žádoſti gegj, učinj tě w radoſt nepřátelům twým. (Sir. 18, 30. 31.)

Bratřj, dlužnjci gſme ne tělu, abychom podle těla žiwi byli, nebo budete-li podle těla žiwi, zemřete. Pakli duchem ſkutky těla mrtwiti budete, žiwi budete. (Řjm. 8, 12, 13.)

Prawjmť: Duchem choďte a žádoſti těla newykonáte. Nebo tělo žádá proti duchu: duch pak proti tělu; tyto zagiſté wěci weſpolek ſe ſobě protiwj: abyſte ne hned, cožbyſte chtěli, činili. (Gallat. 5, 16. 17.)

Sſauženi buďte, a kwělte a plačte: ſmjch wáš raděgi w žaloſt ſe obrať, a radoſt w zámutek; ponižte ſe před obličegem Páně, a powýſſjť wás. (Jak. 4, 9. 10.)

Modlitba.

O Pane Ježjſſi Kriſte! ſtydjm ſe a twák má hanbau rdj ſe, když powažugi těžkoſti a

bolestj, které Ty pro nás od malickosti gsi snássel, a když si rozgjmám, že my křesťané Tobě we wssech, wěcech tak nepodobni gsme. Ty gsi o Pane nesl křjž: a my po rozkossjch taužjme. Ty gsi umřel smrtj hanebnau bolestnau pro nás: a my gen wyhledáwáme sláwu a pohodlj. O Ježjssi a Pane můg, neodsuzug nás bjdnjky, ale milostj swau nás nawsstiw, ať aspoň nynj poznáme neprawé cesty swé, ať aspoň nynj wezmeme křjž swůg na sebe a gdeme za Tebau, genž cesta, prawda a žiwot gsi wssem, kteřjž následugj Tebe. Amen.

Na dnessnj den padá také swatěk: W Rjmě sw. Vincencia mučedlnjka; w Emeritě sw. Viktorina, wogáka, mučedlnjka; w Licii swatých mučednic Nikety a Akwiljny; tamtéž sw. mučedlnjků Menea a Kapitono; u Senonů sw. Usicina, biskupa; w Kalabrii sw. Fautina, wyznáwače; w Belgii sw. Lewiny panny; w Krakowsku sw. Kingy čili Kunhuty panny a m. g sw.

25.

Sw. Jakuba apostola.

Sw. apostol Jakub nazýwá se wůbec wětssj, aby se rozeznáwal od sw. Jakuba prwnjho biskupa Jerusalemského, gehož swátek na prwnjho kwětna připadá, a který gak známo menssj sluge. Sw. Jakub wětssj narodil se w Galilegi. Geho otec byl Zebedeus, matka ale Maria Salome, žena wýborných ctnostj a plamenné lásky ku Kristu Ježjssi, a následowně

byl mu apoſſtol a miláček Páně Jan, bratrem. Jakub žiwil ſe rowně gako otec a bratr geho rybářſtwjm. O geho powolánj za učednjka Kriſtowa pjſſe ſw. Ewangeliſta Mataus náſledowně:

Gednoho dne powolal P. Ježjš za učednjky Šimona, který ſlowe Petr, a Ondřege bratra geho, chodil podle moře Galilegſkého, a uzřew dwa bratry Jakuba Zebedeowa a Jana bratra na lodj s Zebedeem otcem gegich, ani twrdj ſjti ſwé, powolal gich. A oni hned opuſtiwſſe ſjti a otce ſſli za njm. Po několika měſjcjch wywolil ſi Pán Ježjš z učednjků ſwých dwanáct apoſſtolů, a přikázal gim, aby Židům kázali, že ſe přibljžilo králowſtwj nebeſké, a aby nemocné uzdrawowali, mrtwé křjſili, malomocné čiſtili, nečiſté duchy wymjtali. Mezi nimi byl také ſw. Jakub, gegž Kriſtus Pán zwláſſť milowati a w něho důwěřowati ráčil. Gediný Petr, Jakub a bratr geho Jan, byli u toho ſwědkowé, když ſe Pán Ježjš na hoře proměniti ráčil, když tchyni Petrowu od zimnice uzdrawil, mrtwau dceru Jairowu wzkřjſil, a newýmluwné auzkoſti na hoře Oliwetſké ſnáſſel. Dwěma těmto bratrům, Jakubowi a Janowi, dal Pán Ježjš přjgmj Boanerges, to geſt ſynowé hromu; buď že ſlowa gegich apoſſtolſká mocně hřjmala a gako bleſk ſrdce proražela, buď že horliwoſt gegich pro něho byla mocná gako hrom a bleſk, gjž nikdo odolati s to nebyl.

Tato ohniwá horliwoſt pro Kriſta Ježjſſe ukázala ſe zwláſſť w náſledugjcj přjpadnoſti, kte-

rauž sw. ewangelista Lukáš zaznamenal. Ježjš chtěl do Jerusaléma putowati, aby gesstě gedenkráte beránka welikonočnjho tam gedl, než sám se za oběť za nasse hřjchy wydá. »J poslal posly«, pjsse sw. ewangelista, »před sebau.« A oni gdauce wessli do města Samaritanského, aby gemu připrawili (čehož potřebj gest). J nepřigali ho, protože obličeg geho byl obrácen k gitj do Jerusaléma. A widěwsse to učednjci geho Jakub a Jan, řekli: Pane, chceš-li, ať djme, aby oheň sstaupil s nebe, a spálil ge. Ale Ježjš obrátiw se potrestal gich, řka: Newjte, čjho gste ducha. Syn zagisté člowěku nepřissel zatracowati dussj lidských, ale spasiti.« Krásná to slowa a uwáženj hodná zwlásstě těm, kteřj s hřjssnjky magj co dělati, »kteréž nositi magj na prsech swých, gako nosjwá chůwa děťátko.« (4. Mogž. 11, 12.)

Tři léta byli giž apossstolé we sskole Kristowě, a gesstě nerozumněli, gaké to králowstwj bude, kteréž Ježjš založiti chtěl, gesstě nerozuměli slowům geho, ačkoli zřegmým, neboť Duch swatý nebyl gesstě sstaupil na ně. Teprwa Duch swatý oswjtil ge, a ukázal gim rozum řečj a slow Páně. Protož nenj diwu, že apossstolé gesstě neoswjcenj o přednost se mezi sebau hádali, a že konečně i matka Jakubowa a Janowa, Maria Salome Krista P. žádala, aby synům gegjm w králowstwj swém, které si bezpochyby předstawowala co weliké a mocné králowstwj swětské, prwnjho mjsta uděliti ráčil, řkauc:

»Rci, ať tito dwa synowé mogj sednau geden na prawici twé, a druhý na lewici w králowstwj twém. Žádost tato byla neslussná, protože swětská. Protož odpowjdage Ježjš, řekl k dwěma bratrům: »Newjte, zač prosjte. Můžete-li pjti kalich, kterýž gá pjti budu?« Řekli gemu: »Můžeme!« Dj gim: »Kalich zagisté můg pjti budete: ale seděti na prawici mé, aneb na lewici, nenjť mé dáti wám, ale dáno bude, kterýmž připraweno gest od Otce mého,« a obrátiw se k ostatnjm apossrolům řekl: »Knjžata panugj nad národy, ne tak bude mezi wámi: ale kdož koli chtělby mezi wámi býti wětssjm (welikým): budiž gako menssjm, a kdožbykoli mezi wámi chtěl býti prwnj: budiž wáš služebnjk, gako i Syn člowěka nepřissel, aby gemu slauženo bylo, ale aby on slaužil, a aby dal žiwot swůg na wykaupenj za mnohé.« Luk. 22. Ze slow těchto Páně znamenali netoliko bratřj Jakub a Jan ale i ostatnj apossrolé, že žiwot tento nenj čas k odměně ale k bogi, a že do králowstwj wěčného gediné wegjti lze pokorau a utrpenjm.

J pili také skutečně, gak Kristus byl předpowěděl, oba bratřj kalich utrpenj, a Jakub byl i prwnj apossrol, který smrtj mučednickau umřel. Obdržew Ducha swatého s ostatnjmi apossrolý, pracowal s ohniwau horliwostj swau na rozssjřenj králowstwj Božjho, o kterémž teď owssem ginak smeyssslel; a protož nedbal na knjžata Židowská, když zakázali, aby se wjce we gménu Krista Ježjsse nekázalo, alebrž

radowal se z toho, že pro Spasitele swého byl mrskán a neunawené hlásal, že ukřižowaný Kristus z mrtwých wstal a gest dáwno zasljbený Spasitel. Geho slowa padala gako hrom a blesk na srdce urputných židů a weliké množstwj gich uwěřilo. Wěc tato popudila zatwrzelé Židy proti němu w tak welké mjře, že o usmrcenj geho rokowali. J podařilo se gim gedenkráte, když kázal, lid pobaukiti, a nemilého kazatele zatknauti, a na saud krále Herodesa Agrippy postawiti. Gakýsi Josiáš byl při tom zwlásst činný. J žalowali na něho: že prý rauhá se Bohu a zákonu a lid baukj, an káže Krista Nazartského, a žádali, aby ho hrdla odsaudil. Herodes chtěge se židům zaljbiti, učinil gim po wůli a Jakuba odsaudil aby byl sťat.

Weselau myslj a radostným srdcem bral se Jakub na poprawisstě. Gda cestau uzdrawil gesstě gednoho nemocného. Tento zázrak, a Jakubowa statnost a radostná mysl a zwlásst milost Božj hnuly srdcem Josiássowým, že wjru Kristowu wyznaw k nohám Jakubowým se uwrhl a snažně za odpusstěnj prosil, že přjčinau geho smrti se stal. Jakub pozdwihl ho a poljbil, řka: »Pokog s tebau!« Na to byli oba dwa sťati několik dnj před welkonocj roku 43 neb 44.

Tělo sw. Jakuba pochowalo se w Jerusalémě, pak ale se přeneslo do Španělského města do Compostelly. Město dosslo odsud welké powěsti a stalo se neywyhlássenègssjm mjstem pautnjm w celém skoro swětě. Na přjmluwu

sw. Jakuba stalo se welmi mnoho zázraků a zwlásst se země Španělská z neywětssj tjsně přispěnjm sw. Jakuba *) wytrhla, když takměř lidská pomoc zbytečná býti se zdála.

Rozgjmánj.

Že apostolé, než Ducha sw. dostali, wssj žádosti cti a wlády prosti nebyli, widěti gest na sw. Jakubu a Janu, a zwlásst že se hádali mezi sebau, kdoby z nich wětssj byl. (Mr. 9, 33.) Gest to zgewný důkaz, gak řjdká ctnost gest pokora, a gak welice ctižádost nebezpečná gest, gežto ani k auřadu apostolskému powolanj, gi prázdni nebyli. Člowěk snáze snese bolesti tělesné a newjm gaké mrtwenj, než býti opowrženým; a w pohrdánj u lidj to žádný člowěk tak snadno nesnese, leda by se držel mistra, genž tichý byl a pokorný srdcem. W tom ohledu pjsse sw. Bonaventura: Čest, gest geden z neypewněgssjch prowazů, kterým k pádu přicházjme, gedno z neytěžssjch záwažj, kteréž dusse do propasti táhne; a welmi těžko gest, ba skoro nemožno, aby člowěk na cti se radugjcj, nepřissel na krag propasti, aneb, což mnohem horssjho gest, aby do propasti neklesl a to z wjce přjčin, a sice předně: protože se mysl ze cti raduge, a auzkostně gi udržeti a rozmnožiti hledj. Za druhé: protože ctižádostiwý člowěk o to usiluge, aby přátelé měl, kteřjby s nim drželi, a čest geho zachowati a rozssjřiti hleděli. Při tom se leda-

*) Oltář tam geho gest od swrchu až dolů, zneyčistssjho stříbra.

coš děge, co gest proti Bohu a proti swědomj, a to, aby přátelé gemu gen wěrni zůstali, a opět gemu k libosti něco učinili. Za třetj: protože dusse ctižádostiwá žárliwá gest na ony, kteřj cti požjwagj, a proto tedy gim na cti utrhuge a padá w nenáwist a záwist. Za čtwrté že o sobě něco myslj, a žádá, aby za ctihodnau držána byla, a tak klesá w nadutost a pýchu. Za páté: protože tukowý člowěk nežige podle ducha nýbrž podle těla, a mjsto coby se měl sebrati a k wěcem nebeským powznesti, gest těkawý, a w množstwj pozemských wěcj ponořený. A za ssesté: protože čest člowěka, w nj se kochagjcjho, tjm wjce k sobě pautá, tak že nemožná geho žádost nasytiti, že ode dne ke dni po nowých počestnostech tauž, a že čjm wětssj cti požjwá, tjm po wětssj žjznj. Neboť myslj, že gesstě wětssj cti hoden gest, a tak padá w ctižádost, genž přewelikā nesslechetnost gest, gsauc pramen a půwod mnoha giných nesslechetnostj.«

Nehledey od Pána wéwodstwj, ani od krále stolice cti. (Sir. 7, 4)

Kdož sobě osobuge neprawě, w nenáwisti bude. (Sir. 20, 8.)

Když učinjte wssecko, což wám přikázáno, rcete: Služebnjci neužitečni gsme, což gsme powinni byli učiniti, učinili gsme. (Luk. 17, 10.)

Pilně se warugte, abyste sprawedlnosti swé nečinili před lidmi, abyste byli widjni od

nich: ginak nebudete mjti odplaty u Otce wasseho, genž gest w nebesjch. (Mth. 6, 1.)

Domnjwá-li se kdo, žeby něco dokonalého byl, nic negsa, sám sebe swodj. (Gallat. 6, 3.)

Modlitba.

Bože! genž hrdým wzdoruges, a milost prokazuges pokorným: uděl nám prawé pokory ctnost, kteréž na sobě prawý přjklad Gednorozený Twůg wssem wěrným prokázal; abychom nikdy hrdostj trest twůg na sebe neuwrhowali, alebrž raděgi ponjženosti daru milosti Twé zjskali. Skrze Ježjsse Krista, Pána a Spasitele nasseho. Amen.

Téhož dne:

Sw. They, Valentiny a Pawla.

R. 303.

Geden z nejurputněgssjch protiwnjků wjry křesťanské byl spolucjsař Maximian Galerius. Množstwj mučených a umučených křesťanů za geho panowánj nedá se ani dle počtu, tjm méně dle gména ustanowiti. W řadě těch, gegichž gména na nás dossla, gsau také swaté panny Thea a Valentina a sw. Pawla. O gegich mukách a usmrcenj pjsse Eusebius následowně:

Roku 303 bylo w Gaze mnoho křesťanů gato, že služby Božj drželi, a do Cesaregi Palestinenské na saud postaweno. Wládař Pale-

stinský Firmilianus dal některé z nich železnými hřeby trhati, některým ale prawé oko wylaupati a žhawým železem pod levým kolenem až do ochromenj páliti, a giné zas giným způsobem mučil a trýznil. Mezi těmito byla také Thea, panna autlého sice těla ale statného ducha. Neyprw wyhrožowal Firmilian, že gi posskwrniti dá; když si wssak wýhrůžky málo wssjmala, ano na cjsaře si nařjkala, že země tak nesprawedliwým wládařům zprawowati dáwá, dal gi neyprw mrskati, pak na skřipec powěsiti a boky gegj hřeby trhati. To widauc a slyssjc Valentina, djwka sprostá a neauhledná, ale ducha nad gegj pohlawj statného, prawila ku wládaři: »Gak dlauho medle sestru mau tak ukrutně trýzniti budeš?« Sotwa že ta slowa wyřkla, kázal Firmilian gj se chopiti a před saudnau stolici gi postawiti, a wida, že křesťankau gest, domlauwal gj přiwětiwými slowy, aby modlám obětowala. Což an učiniti nechtěla, kázal aby gi k oltáři násilně wlékli. Zmužile a odhodlaně přistaupila Valentina k oltáři a překotila geg i s ohněm na něm ležjcjm. Nad tjm rozwzteklil se wládař gako lítá sselma, a i hned kázal boky gegj nesčjslnými ostrými hřebjky držti, ukrutněgi než až posud komu se bylo stalo; konečně nemoha sám déllsj pohled na ukrutenstwj toto snésti, dal obě panny swázati a spáliti.

Sw. Pawel měl mečem utracen býti. Když kat meč giž zdwjhal, prosil Pawel gen maličko

o showenj. Což když se mu powolilo, modlil se neyprw pewným hlasem za wssecken lid křesťanský, aby se Bůh nad njm smilowati a pokoge a bezpečnosti gemu uděliti ráčil. Pak se modlil za Židy a za Samaritány, aby se skrze wjru w Krista Ježjsse k Bohu obrátili. Na to se modlil za pohany, kteřj w bludu a w nepowědomosti wězj, aby konečně k poznánj prawdy přissli a prawau wjru přigali. J za lid přjtomný neopominul se modliti. Po wssem tom modlil se k wssewohaucjmu Bohu za saudce, od něhož k smrti odsauzen byl; za cjsaře ano i za kata, který mu hlawu sraziti měl, aby gim to Bůh za hřjch nepokládal, co zlého mu učinili. Pawel modlil se na hlas; modlitba geho pronikala wssecky útroby; lid přjtomný ljtostj pohnut, že člowěk tak newinný umřjti má, plakal. Pomodliw se připrawil krk k ráně a — w okamženj korunowán byl korunau mučednickau dne 25. Čerwence roku 303.

Rozgjmánj.

Diwjš se křesťanská dusse zmužilosti swatých mučednjků, a tážeš se, kdo gim tolik sjly dal, že wssjm pohrdali, co swět gim krásného slibowal aneb dáwal, ano že pohrdali sami sebau a nedbali ani na přeukrutné a skoro nesnesitelné bolesti ani na přehroznau a potupnau smrt? Gá ti powjm, ó laskawá dusse, kdo gim tolik sjly dal. Byla to láska k Bohu, a nic

giného wjc. Gaké diwy tato láska w dussi člowěka působj, překrásně popsal sw. Tomáš Kempenský w zlaté knjze o následowánj Páně, an dj: »Weliká wěc gestii láska, a owssem weliké dobré, kteréž gediné lehkým činj, což gest obtjžného, a dobromyslně snássj wsse, což proti mysli býwá. Neboť nese každé břjmě bez těžkosti, a wssecko trpké sladkým a chutným činj. Ussléchtilá láska k P. Ježjssi k welikým ikutkům nabádá a k tauženj po wěcech wždy dokonalegssjch powzbuzuge. Láska wzhůru se bráti žádá, aniž dolegssjmi wěcmi zdržowána býti chtjwá. Láska chce býti wolná a wzdálená wssj náchylnosti swětské, aby wnitřnj pohled gegj ničjm zamezen nebyl, a ona by se pro něgaký časný zisk zmásti, aneb pro něgakau nehodu se podwrátiti nedala. Nic nenj nad lásku sladssjho, nic silněgssjho; nic wyšssjho, nic rozsáhlegssjho, nic přjgemněgssjho, nic dokonalegssjho ani lepssjho na nebi i na zemi; neboť láska z Boha počata gest, aniž kde ginde, leč w Bohu nade wssemi stwořenjmi, spočjwati může. Kdo miluge, wzhůru letj, chwátá i raduge se, a wolný gsa, zdržeti se nedá. Dáwá wssecko za wssecko, má také wssecko we wssem, poněwadž w gednom neywyšssjm nade wsse spočjwá, z něhožto wssecko dobré plyne a pocházj. Nehledj k darům, nýbrž k dárci se obrátj nad wsseliké dobré. Láska přečasto mjry nezná nýbrž nade wssecku mjru; zápalem uchwácena býwá. Láska břemena necjtj, nic nedbá na těžkosti, ano ráda by wjce učinila, nežli

může; z nemožnosti nikdy se newymlauwá; neboť wssecko sobě za lehké a možné pokládá. Protož ke wssemu se hodj, mnoho wykonáwá a w skutek uwádj, kdežto giný, kterýž nemiluge, ustáwá a klesá. Láska bdj, a také we spanj nedřjmá. Unawena neustáwá, stjsněna gsauc potlačiti se nedá, ba i přestrassena neleká se, nýbrž gako žiwý plamen a pochodně hořjcj wzhůru wyrážj a bezpečně pronikáwá. Láska gest rychlá, upřjmná, pobožná, přjgemná a rozkossná; gest silná, trpěliwá, wěrná, prozřetelná, showjwagjcj, zmužilá, a nikdy sama sebe nehledáwá. Gestiť láska také opatrná, pokorná a přjmá, nikoli chaulostiwá aneb lehkowážná, ani žádostiwá wěcj marných; gesti střjzliwá, čistotná, stálá, pokogná a we wssech smyslech dobře zahágená. Gestiť láska ponjžená i poslussná předstawených; sobě samé nepatrná a potupná, Bohu pak oddaná a wděčná, wždycky w něg důwěru a daufánj magjc, i když Bůh se gj přjčj, neboť i w lásce žjti nelze bez bolesti. Kdo nenj hotow wssecko snásseti a swému miláčku zcela po wůli býti, gména milownjka hoden nenj. Milugjcj musj wssecko obtjžné a trpké rád pro milého podstaupiti, aniž pro přjhody protiwné od něho se odlaučiti.

Následugtež tedy lásky. (I. Kor. 14, 1.)

Bych gazyky lidskými mluwil i angelskými, a lásky kdybych neměl, učiněn gsem gako měď zwučjcj. (I. Kor. 13, 1.)

Kdo nemiluge nezná Boha: nebo Bůh láska gest. (1. Jan 4, 8.)

My tedy milugeme Boha, nebo Bůh prwé milowal nás. A totoť přikázánj máme od Boha: aby ten, kdož miluge Boha, milowal i bratra swého. (I. Jan 4, 19. 20.)

Kdo nás odlaučj od lásky Kristowy? zdali sauženj, aneb auzkost, nebo hlad, zdali nahota, čili nebezpečenstwj? zdali protiwěnstwj, čili meč? Gist gsem zagisté, že ani smrt, ani žiwot, ani angelé, ani knjžatstwo, ani mocnosti, ani přjtomné wěcj, ani budaucj, ani sjla, ani wysokost, ani hlubokost ani giné stwořenj nebude moci nás odlaučiti od lásky Božj, kteráž gest w Kristu Ježjssi Pánu nassem. (Řjm. 35. 38. 39.)

Láska gest trpěliwá . . ., wssecko snássj, wssemu wěřj, wsseho se naděge, wsseho trpěliwě čeká. Láska nikdy newypadá. (I. Kor. 13, 4. 7. 8.)

Modlitba.

Rozmnožiž Bože lásku mau, abych se naučil wnitřnjmi usty srdce swého okausseti, kterak sladko gest Tebe milowati, milowánjm pak se roztápěti a plynauti. Nechť láska mne zadržuge, když přjlissnau wraucnostj a užasnutjm sám nad sebe se wznássjm. Nechať zpjwám pjseň milostnau a Tebe, swého milého, následugi k wýsostem: dusse má pak nechť umdlewá oslawenjm Tebe, plesagjc láskau. O, bych Tebe wjce, nežli sebe milowal; sebe pak gen pro

Tebe, a w Tobě wssecky, kteřjž Tě práwě milugj, gakož welj zákon lásky, Amen.

Dnessnjho dne se také swětj swátek: W Licii sw. Kristofa, mučednjka; w Barcinowě sw. Kukufata, mučednjka; we Furkonium sw. Florencia a Felixe, mučednjků; w Kordubě sw. Theodemira, mnicha; w Trewjru sw. Magnerika, biskupa a m. g. sw.

26.

Swaté Anny,

matky Rodičky Božj, Marie Panny.

O swaté Anně nečinj žádné zmjnky ani pjsmo swaté, aniž který giný sauwěký letopisec. Co se nám tedy o této swětici Božj wyprawuge, zakládá se toliko na stará a hodnowěrná podánj, gak ge někteřj swatj otcowé napsali.

Swatá Anna, to gest tolik co »Milostná« narodila se w Bethlémě, městečku asi dwě hodiny od Jeruzaléma wzdáleném. Po meči pocházela z pokolenj Lewi, po přeslici z pokolenj Judy. W nábožnosti a w bázni Božj odchowána zasnaubila se w dospělých letech s Joachimem mužem wáženým a zámožným, z pokolenj Judowa, z rodu Dawidowa. Joachim byl takowé ženy, gaká sw. Anna byla, auplně hoden, neboť sám byl muž bohabogný a očekáwagjcj wykaupenj Jsraele. J mohlo se tedy wssjm práwem o těchto manželjch řjci, co sw. ewangelista Lukáš o sw. Zachariássi a o sw. Alžbětě napsal, řka: »Byli oba sprawedliwj

před Bohem, chodjce we wssech přikázanjch a sprawedlnostech Páně, bez auhony.« (Luk. 1, 6.) Gegich srdce bylo stále u Boha, a giných ohledů we wssem swým myssleni a gednánj neměli, než geho wůli swatoswatě konati, a gemu se ljbiti. Za tau přjčinau rozdělili wesskeré důchody na tři stegné částky, z nichž prwnj na chudé a cizince obraceli, druhau na zachowánj chrámu Páně w Jerusálémě, a třetj na zaprawenj swých wlastnjch potřeb. Krásný zagisté přjklad, gak bychom také my pozemského bohatstwj užjwati měli. »Zbožj gestliže by wám přibýwalo, nepřikládeyte k němu srdce.« (Žalm 61, 11.) »Koruna maudrých gest bohatstwj gegich.« (Přjsl. 14, 24.) Cti Boha z statku swého, a z prwotin wssech aurod dáwey gemu, a naplněny budau stodoly twé hognostj a čeřenowé twogi wjnem oplýwati budau.« (Přjsl. 3, 9. 19.)

Také na těchto manželjch naplnila se prawda, že miláčkowé Božj těžce zkausseni býwagj. U Židů držela se neplodnost za neywětssj potupu, a za potupu a trest Božj, zwlásst tenkráte, co doba se bljžila, že dáwno zasljbený Messiáš přigjti měl. Také manželstwj Annino-Joachimowo bylo neplodné. Snásselit sice usstěpky kraganů trpěliwě, ale nepřestáwali se modliti, aby Bůh tuto hanu s nich sňal a manželstwj gegich požehnal, a slibowali, že djtě službě Božj zaswětj, pakliby se modlitba gegich wyslyssela. Ale zdálo se, že Bůh modlitby gegich neslyssj, neboť giž se ostarali, aniž byli uslyssení,

a naděge gegich mizela. To ale gen zdálo se; neboť Bůh slyssel modlitby gegich, a patřil na skutky gegich, a že odkládal gich wyslysseti, stalo se, aby důwěru gegich zkusil, a mysl gegich od wěcj pozemských gesstě wjce odwrátil a na sebe upautal. Nebo když se Joachim a Anna tak welice giž sestarli, že nebylo daufati, aby způsobem přirozeným žádosti swé se stali aučastni: rychle tu zgewil se angel, gak staré podánj potwrzuge, a zwěstowal gim na modlitbách a w swatém rozgjmánj pohřjzeným, že uslyssel Hospodin modlitby gegich a požehná ge dcerau, které »Maria« to gest »Wznessená« řjkati magj, a ta že od narozenj Bohu slaužiti a milosti plná bude. A gak angel zwěstowal tak stalo se také. Anna porodila Marii pannu, Rodičku Božj a radost celého swěta, »z njžto se narodil Ježjš, genž slowe Kristus.«

Radost přeblažených rodičů widaucjch konečně prosby a modlitby swé wyplněny, nedá se popsati. J widěli, že gim Bůh mnohem wjce udělil, než byli žádali; widěli, že dáwno očekáwaný Spasitel giž giž přigde; a widěli, že dcera gegich matkau bude Toho, »Který má poslán býti a očekáwánj gest národů.« (Gen. 49, 10.) J děkowali srdečně za milost tuto a pěstowali djtko, gsaucj spjsse plod modlitby než plod těla, s neywětssj bedliwostj a báznj. Tři leta měli djwku milosti plnau pod ochranau swau; po třech letech ale odwedli gi, gak to byli sljbili, i do Jerusaléma, a dali kněžjm, aby

gi učili w chrámě službě Božj: »Když slib učinjš Hospodinu Bohu swému, nebudeš prodléwati splniti ho; nebo wyhledáwati bude toho Hospodin Bůh twůg, budeš-li messkati, bude tobě počtjno za hřjch. Deuter. 23, 21.

Gak dlauho sw. Anna a manžel gegj Joachim po obětowánj Panenky Marie gesstě na žiwě byli, o tom nemáme pražádné gisté zpráwy. Zdá se ale, že dřjwe se odebrali k otcům než »Slowo tělem učiněno gest; neboť pjsma sw. nedáwagj o nich žádné zpráwy.

Tělo sw. Anny bylo prý na začátku osmého stoletj z Palestiny do Carhradu čili Konstantinopole přinesseno, a od té doby chluběgj se mnozj kostelowé gegjmi pozůstatky.*)

Rozgjmánj.

Sw. Anna modlila se dlauho, welmi dlauho, aby Bůh žiwot gegj požehnati ráčil; a ačkoli giž naděge zmizela, žeby kdy spůsobem přirozeným wýsledku modliteb účastna býti mohla; neustála přece modlitbau swau až, se konečně modlitba wyplnila. J nám neymilegssj křesťané podobně se stáwá; modljme se a modljme se, ale zdá se, že Bůh modlitby nasse ani neslyssj, že bjdu a potřebu nassi newidj; wjte ale laskawé dusse, wjte proč to neymilostiwěgssj Bůh dělá? Přjčiny toho býwagj mnohé: někdy se modljwáme w hřjssjch postaweni gsauce, gichž ani neželjme, ba ani žiwota swého na-

*) J Pražsků arcibiskupsků.

prawiti nehledjme. Gak medle může modlitba z srdce a z úst nečistých Bohu se ljbiti a gemu milá býti?! Někdy zas modljwáme se o wěci buď docela hřjssné, aneb aspoň nesprawedliwé tělu i dussi neužitečné, ba i sskodliwé. Oslyssugeli nás Bůh, gest to důkaz zwlásstnj milosti a lásky, ani nám odepjrá toliko to, čeho dobře použjti neumjme, a co by nám záhubné bylo, tak gako maudrý otec djtěti hraček sskodných nedáwá. Někdy zas oslýchá Hospodin modlitby nasse, za trest za minulé hřjchy, kterými gsme ho dřjwe, než na pokánj gsme se dali, uráželi a hněwali. A gak často, gak přečasto wolal k nám nebeský otec náš, abychom se odwrátili od zlého a činili dobré, my ale byli hlussj k slowům geho a slepj a newiděli gsme tu cestu, kterau ukázal, že wede k spasenj. Gak medle můžeme žádati, aby nás hned uslyssel gak mile si postesknemе, gessto my ho neslyssel wolagjcjho po wssecky dni žiwota nasseho. Někdy i proto odkládá Bůh otec náš neymilostiwěgssj modlitby nasse uslyssetí, abychom se učili trpěliwosti, setrwánj, důwěře a pokoře. Neuslyssjli nás: nepřestáwáme ustawičně se modliti a wzdychati; uslyssjli nás ale a žádost nasse se wyplnila: tuť mnjme, že dosti giž bohati gsme a hned od modlitby upausstjme, dřjwe k nj se newracugem leč, až widjme, že mimo Bůh nikdo giný nám pomoci nemůže. A konečně i proto někdy Bůh odkládá a prodléwá prosby nasse naplniti, že nám mnohem wětssj dobro

dáti obmýsslj, než mi si přegeme a žádáme: neboť gemu slaužj nebe a země a on Otec nebeský nedá synům kámen, ani sstjra, ani hada prosjcjm ho buď o chléb aneb o wegce aneb o rybu. Protož nebuďme netrpěliwj, když Bůh modlitbau nassj pohrdati se zdá, ale raděgi hleďme neyprw odstraniti zlé přjčiny, pro které nás oslýchá, a pak neumdléweyme daufati w něho: »Genž ljbezný a tichý a mnohého milosrdenstwj wssechněm gest, kteřjž w něg daufagj.« (Srowney Žalm 85, 5.)

Amen, Amen prawjm wám; Budeteli zač prositi Otce we gménu mém, dák wám. (Jan 16, 23.) Prawjm wám, wssecky wěci, za kterézkoli modljce se prosjte, wěřte že wezmete a stanauť se wám. (Mar. 11, 24.)

Bůh se pyssným protiwj, ale pokorným dáwá milost. (Jak. 4, 6.)

Kdož miluge Boha, modliti se bude za hřjchy, a zdržj se od nich, a na modlitbě dnů wyslyssán bude. (Sirach 3, 4.)

Žádáte a nemáte .... proto že za to neprosjte. Někdy pak prosjte, a nebéřete; protože zle prosjte: totiž abyste na swé žádosti wynakládali. (Jak. 4, 23.)

Modlitba.

O Bože Otče náš! který gsi modlitby sw. Anny matky Rodičky gednorozeného Syna Twého wyslyssel: wyslyš, prosjme také modlitby

nasse, kdykoliw důwěrně k Tobě dussi swau obrátjme a také tu milost nám propůgč, abychom nic giného nežádali, než co Tobě se ljbj a nic giného neobdrželi, než co nám prospěssného a užitečného gest. Skrze Ježjsse Krista Pána nasseho. Amen.

Téhož dne:

Žiwot sw. Giřj, Aurelia a Felixe, sw. Natalie a Liliosy.

Za panowánj muhamedánských Arabů we Španělsku byl w Kordubě žiw geden pacholjk gménem Aurelius. Otec geho byl Muhamedán, matka ale křesťanka. J Aurelius měl w bludu Muhamedánském se wychowáwati. Na sstěstj, že mu rodičowé záhy umřeli, neboť po gegich smrti ugala se sirotka nebožky matky sestra, žena wýborná, která sirotka slowy i skutky prawého Boha znáti a milowati učila. Sjmě bedliwě a opatrně rozssjwáno padlo na dobrau půdu a neslo sterý užitek. Aurelius wyrozuměw bludu Muhamedánskému, wjru katolickau si zamilowal a podlé zákonů gegjch ačkoli gen saukromě a ukrytě se pořádal.

Během času stal se Aurelius ginochem wzdělaným, na těle i na dussi dokonalým. J naléhali na něho přjbuznj, aby se oženil, ponawrhugjce mu newěst welkau řadu. Ale Aurelius wěda, že od zdařilého manželstwj časná i wěčná blaženost záwisj, a že přede wssjm na to přigde

aby se manžele w náboženstwj srownali, poradil se neyprw s Bohem, než se k něčemu odhodlal. A Bůh dal mu za manželku Natalii *), pannu wssj krásau těla i dusse ozdobenau, a také, gako on, tagnau křesťanku. J byli mladj manželowé welmi blaženě žiwi. Wjra sw. byla gim prawidlem wsseho gednánj a smýsslenj, a wůle Božj gedným cjlem wssech snah gegich.

Aurelius měl přjtele gménem Felixe, gemuž byla manželkau Liliosa. J tito manželé slaužili potagmo Kristu. Z těch přjčin panowalo mezi oběma rodinama neysrdečněgssj přátelstwj, powažowali se wespolek za bratry a sestry, wzbuzowali se ke wssemu dobrému a tak srdečného podjlu brali na wssech přjpadnostech, které ge potkaly, že ani w smrti od se bese neoddělili, kteřj za žiwa se milowali, o čemž se následowně wyprawuge.

Po několika letech přissel Aurelius náhodau na náměstj práwě w tu dobu, když Mohamedáni blah. Jana mučili. Aurelius widěl, že ho nemilostiwě až do krwe ubili a přetěžkými okowy spautali; widěl, gak ho po zpátku na osla posadili, po městě lidu na posměch wodili a přeukrutně trýznili; slyssel, gak ho lid hanebně tupil, gemu se wysmjwal a geho utracenj žádal. To wsse widěl a slyssel Aurelius, a pohled ten wnikl až do neyhlubssj skreysse dusse geho a zdálo se mu, že prozřetelnost Božj k tomu pro-

*) Natalie gmenuge se wlastně Sabigota.

hledánj proto geg přiwedla, aby se posilnil a přeswědčil, že nepřátele geho toliko tělo zahubit mohau, nikoli ale dussi. J zastyděl se za chaulostiwost swau a počal se k horliwosti a k zmužilosti wzbuzowat; myssléuka, že násilnau smrtj mučednickau zemře, nezbawila se ho wjce.

Pohřjžen w myssléuky tyto nawrátil se konečně domů a hned choti swé, co widěl a slyssel, wyprawowal. »Ty gsi mne wždy, přidal konečně, napomjnala, abych zgewně křesťanem býti se wyznal; ty gsi mne wždy zbuzowala, abych opustil rozkosse swětské i wsse, což pominutelného gest, a abych wjce si wážil králowstwj nebeského než žádostj zemských. Gá ale nebyl gesstě milostj Božj oswjcený, čas k obrácenj mému určitý gesstě nebyl prosslý. Teď ale neysladssj dusse má, teď přissly dni přjhodné, dni spasenj, abychom odstaupili od wěcj zewnitřnjch a k těm, které Božj gsau, se obrátili. Přede wssjm tedy musjme čistoty a zdrženliwosti hleděti a modlitbám se zaswěcowati. Budiž mi nynj sestrau, která si mi ženau byla. Snažme se ploditi syny Božj, mjsto synů tělesných, abychom takowé wěci činjce stali se aučastni odměny mučednjků.«

Řeč tato naplnila sw. Natalii newýmluwnau radostj i zwolala: »Toť změna od Boha neywyššjho, toť důkaz nasseho powolánj, to gsem wždy žádala, abychom umjragjce tělu, duchem žiwi byli,« a obrátiwssi se k Aureliowi řekla: »Pane můg, poněwadž tyto myssléuky od Boha

ti wyřknuty gsau, tedy zbawme se wssech wázeb, které nás na swět pautagj a odwrhněme wesskeré břemeno, které nás obtěžuge.« A gak a co cjtili tito swatj manželowé to ihned také wykonati se snažili. Oni ukrýwali swau zdrženliwost wssemožně, spáwali na holé zemi, postjwali se často, modljwali se skoro ustawičně, nawsstěwowali uwězněné pro wjru křesťany, slowem snažili se wssemožně, swětu ukázati, že prawj křesťané gsau, křesťané nikoli dle gména nýbrž křesťané i dle smeyssllenj i skutků. Nic méně stálo to nábožné manžely mnohý a tichý bog, než weřegně co křesťané wystaupili. Měliť totiž dwě děwčátka a při tom welké gměnj. Bywsse zplozeni od otců muhamedánských, měli také blud muhamedánský pod ztrátau hrdla wyznáwati. Uwažugjce u sebe, že propadnau hrdla i wsseho zbožj swého, a že nedospělé djtky w ruce muhamedánů se dostanau, gak mile se weřegně ku wjře katolické přihlásegj: newěděli si ani rady ani pomoci, a wyklali se brzy sem brzy tam, dle toho, gaký cit práwě přewahu měl. J cjtjce, že toto koljsánj musj přestati a že se na něčem prawém ustanowiti musegj: zdwogili swá nábožná cwičenj domácj a co neybedliwěgi nawsstěwowali žaláře uwězněných křesťanů, do modliteb gegich se poraučjce a o radu, co činiti magj, se tážjce. Mezi uwězněnými byl také biskup Kordubský sw. Eulogius, muž gak ctnostj a rozumem, tak i swatostj a ctnostmi wěhlasný. K tomuto kněžj wzal Aurelius přede-

wssjm autočisstě, a aby ho ponaučil, prosil, coby w okoličnostech těchto činiti měl. Sw. Eulogius, gak sám o tom pjsse, prawil k němu: Že pro králowstwj nebeské a pro odměnu wěčnau wsse pozemské zbožj opustiti se má, a že lépe gest, starati se o spasenj dusse swé, než o blaho dětj, gimž Kristus, zástupce, otec i pěstaun gest, pak i přidal, aby hleděli, pokud možno, záležitosti swé domácj uspořádati, přede wssjm děti někam dáti, kdeby wolně Kristu slaužiti mohly, a o gegich budaucnost co neylépe se postarati. Pakliby se to ale bez překážky nedalo dělati, tedy že wssjm zbožjm pohrdati magj, a že se neslussi lásku k dětem wjce ceniti společnosti swatých, gelikož Bohu o wssecky stegná péče gest, kterýž ge, chceli gen, zachowati může. Mimo to neodchowáwagj se wssecky děti péčj rodičů. Mnohý člowěk, sotwa se narodj, giž zbawen gest útěchy roditele swého, ale Stwořitel geho, genž otec gest sirotků a saudce wdow, neopausstj ho nikdy. Mnohé djtky od rodičů stkwostně wychowány upadagj w nuzotu: an na opak mnohý sirotek, který sotwa chlebem hlad swůg ukogil, k welkému bohatstwj přicházj.« Tak a podobně mluwil sw. biskup Eulogius k Aureliowi, wyučuge ho aby byl gednak opatrný co had, a gednak sprostý co holubice. Tato slowa padala do srdce Aureliowa gako rosa na wyprahlau půdu a potěssila ho welice. Teď widěl, že nejmj déle wjru swau tagiti, nechceli od Krista zawržen býti, teď wěděl, že krom Boha na žádnau wěc,

byřby newjm gak milá byla, ohledu bráti nemá, teď wěděl, že kdo opuſtj dům neb bratřj, neb ſeſtry neb otce neb matku nebo manželku nebo ſyny nebo rolj pro Kriſta a pro ewangelium, že ſtokrát wjc wezme a žiwot wěčný mjti bude.

Řeči tyto potěſſily a poſilnily také Natalii welice a zapálily w duſſi tauhu po mučednictwj w žiwý plamen. Mezi tjm měla Natalie widěnj: Zgewily ſe gi dwě panny, Maria a Flora, nedáwno umučené, zwěſtugjce, že umře ſmrtj mučednickau, ano i manžel gegj Aurelius i přátelé Felix a Liliosa; a na důkaz tomu předpowjdaly, že mnich gakýſi přigde a korunu mučednickau s nimi doſtane. Radoſt Natalie a manžela gegjho i přátel gegich z náwěſſtj tohoto nedá ſe wypſati. J widěli ſe giž w záſtupu ſwatých, widěli ſe giž požjwati blaženoſti nebeſké, aby ſe wſſak dokonale na boleſtné a přežádané doby důſtogně připrawili, poſtarali ſe o djtky ſwé, zbytek gměnj rozdali chudým, modlili ſe dnem a nocj o ſmilowánj Božj, proſili uwězněných křeſťanů o gegich orodowánj.

Mezi tjm bljžila ſe wždy wjc a wjc doba umučenj ſwatých manželů. Natalie trávila ſkoro wſſecky dny a wſſecky nocj, počjnage od zgewenj ſe Marie a Flory buď w některém wězenj aneb w něgakém kláſſteře*) w modlitbě

*) Muhamedané we Španělſkých zůřili obyčegně proti těm křeſťanům, kteřj od bludu Muhamedanſkého odpadli, oſtatnjm wjce méně dle chuti wládařů a auřednjků gegich, pokoge přegjce.

sjlu hledagjc ke dnům bolesti. Práwě messkala w klássteře Tabarenském bljž Kořduby, an tam něgaký mnich, gménem Giřj z Asie přibyl, muž nad mjru nábožný a bohabogný, opata Martina o almužnu a swaté požehnánj prose. Opat poukázal geg také na sw. Natalii, která zočiwssi geg zwolala: »Nasseho zápasu towaryš a společnjk gest mnich tento!« Giřj wyrozuměw smyslu těchto slow, zahořel podobnau láskau po koruně mučednické, a aby ho mučednictwj neusslo, doprowodil druhého dne swatau panj do domu gegjho. Zde byli Aurelius, Felix a choť geho Liliosa shromážděni, kteřj pozdrawiwsse mnicha radostně řekli: »Wjmeť, milý bratře, že Hospodin tě poslal k nám!« Přibytj mnicha Giřjho do domu Aureliowa bylo důkazem, že přežádaná doba umučenj, giž přissla. J radowali se z toho wssickni welice, dychtiwě čekagjce toho okamženj, kde před swětem wyznagj Krista, kteréhož až posawad byli před njm zapjrali. Gednoho dne ssly Natalie a Liliosa weřegně do kostela, což posud nečinjwaly. Sotwa ge dozorce geden Mohamedánský uzřel, tázal se ihned mužů gegich, co to znamenati má, že manželky gegich do křesťanského kostela ssly. Když se dowěděl, že křesťanky gsau a že také manželowé gegich k té wjře se přiznáwagj, donesl to k saudci města, který ge wssecky, ani přichozjho mnicha newygjmage, násilně wzjti a na saud pohnati kázal. Když tu giž stáli, tázal se gich welmi laskawě, proč by opustili otcowské ná-

boženstwj, a proč zbawugj se zbůhdarma wssech radostj žiwota a swéwolně smrt na sebe uwalugj? Domeyssleg se pak, že snad bohatstwj, důstogenstwj aneb rozkosse wyznawače tyto Božj přemohau, slibowal gim wsse, načby si gen pomyslili. Ale tyto zwolali gako gedněmi ústy: Že bohatstwj zemské nemůže se porownati s bohatstwjm wěčným, kteréhož trwagjce stále u wjře Krista Ježjsse dosáhnauti daufagj; že každé náboženstwj, které nezná Krista a neyswětěgssj Trogici a swátostj Ježjssem uwedených, za possetilé a bludné powažugj; a cos podobného wjce. Wida se saudce w naděgi swé zklamána a takowého odporu neočekáwage, rozpálil se hněwem welikým proti swatým wyznawačům Božjm a do tuhého wězenj ge uwrhl. Když wssak ani tuhé wězenj ani těžké okowy stálost gegich neoblomily a tauha gegich po umučenj okamžitě rostla, byly konečně w skutku hrdla odsauzeni. Než ge odprawili, pokaussely gesstě gedenkráte wrchnosti sliby a domlauwánjm pewnost swatých mučedlnjků zwiklati a oblomiti; widauce ale, že wesskerá snaha na gegich wjře se mařj a odrážj, kázali konečně wynessený saud nad nimi mečem wykonati. Neyprw padl sw. Felix, pak sw. Giřj, po něm přissla řada na swatau Liliosu a konečně na swatého Aurelia a Natalii. To se stalo wsse dne 27. Čerwence roku 890. Těla swatá wzali tagně křesťané a počestně pochowali.

Rozgjmánj.

Sw. Aurelius welmi se o to staral, aby newěsta geho stegného s njm smeyssllenj a stegné wjry byla. O, kežby také i nynj mládenci a panny do stawu manželského wstupugjcj Aurelia w tom následowali, kéžby nikomu nedáwali ruku k sňatku, kdo stegného smýsslenj, kdo stegné wjry s nimi nenj. Ach, gak gest to bjdná přebjdná wěc s takowým člowěkem po wssecken čas žitj spautánu býti, který se semnau neshoduge we wjře, we wěcech tedy, které mně gsau neyswětěgssj, pro které neřku gen chok a děti a wsse pozemské zbožj opustiti, ale i wlastnj žiwot nasaditi powinen gsem. Ach, řekněte neymilegssj křesťané! řekněte dlauholi může srdečná láska mezi oběma stranama panowat, řekněte gak možná pokog a mjr w rodině uchowat, w které manžel w posměch uwádj, co manželce platj za wěc neyswětěgssj; kde manželka držj za powěru a báchory, co manžel powažuge za swatoswatau prawdu a zgewenj Božj. Řekněte gak mohau se různowěrnj manželé wespolek zbuzowati ku křesťanské dokonalosti, kde každý něco giného wěřj, něco giného za prawdu má. Zdaž se nestáwá, že když katolická manželka we swátek zaswěcený na služby Božj gjti chce, že gi manžel nekatolický w tom překážj a bránj? Zdaž nestáwá se, že nekatolická manželka katolickému manželu lenost a nedbalost předhazuge, když w swátku cjrkewnjm těžké práce nekoná. A gak

as to wypadá s posty cjrkewnjmi, gak s wychowánjm djtek, gak s náboženstwjm wůbec. Co myslíte, že můžete geden druhého mjněnj w ohledu wjry lhostegně a bez hnutj srdce a dusse snásseti? Můžeteli to, negste ani studenj ani horcj, ale wlažnj, a protož wywrženu býti zasluhugte, gak pjsmo dj. (Zgew. 3, 16.) Gsili dusse křesťanská, gsili přeswědčená, že wjra katolická prawá a samospasitelná gest: mluw gaké máš srdce, když lhostegně na to se djwati můžeš, že druhá polowice twá, že djtky twé, genž gsau tělo z těla twého, že we bludu wězj, we bludu dle přeswědčenj twého k zahynutj wedaucjm. A při tom nepuká srdce twé bolestj, k tomu můžeš lhostegně přihljdati? — A což, když na tebe Hospodin, což když na tebe nemoc smrtelnau sessle, a když dusse twá wědomá si křehkostj a hřjchů swých, požádá duchownjho, aby tě smjřil s Stwořitelem a Wykupitelem twým, když požádá, aby tě pomazal poslednjm pomazánjm na odpusstěnj hřjchů, a manžel aneb manželka twá ti to odepře, aneb aspoň odkládá wůli twé zadost učinit, protože na swátost tu newěřj: nuže když wsse to učinj, gak ti při tom bude? Nehnauli tyto wěci tebau? Tedy gdi a wol si za manžela, ne co dussi twé prospjwá, ale wol si, co chlipnost a tělesnost a nerozum a soběctwj a swéhlawost a bezbožnost žádá. Komu nenj rady, tomu nenj pomoci, prawj staré ale zdrawé přjslowj.

Netáhněte gho s newěřjcjmi. II. Kor. 6, 14.

Řekl Abraham k sluzebnjku swému: Polož ruku swau pod bedro mé, abych tě zawázal přjsahau skrze Hospodina, Boha nebe i země, abys nebral manželky synu mému z dcer Chananegských, mezi nimiž bydljm: ale abys do země a přjbuzenstwa mého ssel, a odtud wzal manželku synu mému Jsákowi. 1. Mogž. 24, 2. 4.

Bůh, dárce trpěliwosti a potěssenj, deyž wám, gednostegně smýsslleti wespolek, dle naučenj Ježjsse Krista: abyste gednomyslně a gako gedněmi ústy ctili Boha, a Otce Pána nasseho Ježjsse Krista. Řjm. 15, 5. 6. Kdož miluge nebezpečenstwj, zahyne w něm. Sir. 3. 27.

Modlitba.

Posilň a utwrz, o Pane! wěřjcj swé, aby wstupugjce w staw manželský, nedali se swésti tělem a krwj: ale plnili wěrně swatý zákon twůg, a twé milosti a twého požehnánj aučastni se stali, skrze Ježjsse Krista Pána nasseho. Amen.

Dnes se také swětj swátek: W Macedonii sw. Erasta, mučednjka; w Řjmě swatých mučednjků: Symfronia, Olimpia, Theodula a Eruperia. W Portu Řjmském sw. Hiacinta mučednjka; w Řjmě sw. Pastora, kněze; we Veroně sw. Walenty a m. g. sw.

27.

Sw. Pantaleona.

Sw. Pantaleon se narodil w Nikomedii. Otec geho Eustorgius byl litý pohan; ale Eubula

matka klaněla se žiwému prawému Bohu. J snažila se synáčka také we wjře samospasitelné wychowati, ale newčasná smrt překazila swatau snahu gegj, neboť umřela práwě w tu dobu, když prwnj zárodky swate wjry w srdci pacholjkowo klásti počjnala. Pantaleon dostal se nynj pod ruku otce, který ho modloslužebnosti nawykal a wsselikým wěcem swětským učiti dal. Netrwalo dlauho, zapoměl Pantaleon na učenj matky swé, a laskawá slowa gegj ozýwala se gen temně a gen gakoby we snách w dussi geho. Pantaleon studowal na lékařstwj u welmi powěstného doktora Eufrosina. Gsa mladjk bystrého rozumu welké paměti a wůbec wýborných wlastnostj nad mjru brzo wssemu se naučil, a netrwalo dlauho, přewyssil Pantaleona spolužáky a mistry, a tak welké si wydobyl powěsti, že cjsař Maximian geg ke dworu swému powolati chtěl. Mimo to byl Pantaleon mladjk sličný, laskawého wzeřenj, dobrotiwého srdce a ke každému tak milostiwý, že srdce wssech mimowolně se mu otwjrala.

Chodějcjho Pantaleona k Eufrosinowi pozorowal welmi často sw. Hermolaus stařeček a kněz welebný, a wida, že se přjwětiwost a mjr na sličné twáři mládence rozlehly, tak si ho zamilowal, že uzawzřel geg Bohu a cjrkwi zjskati. Gednoho dne tedy pozwal ho do přjbytku swého. W chowánj a w řeči welebného stařečka bylo cosi dogemného a milostiwého že Pantaleon, nemoha prosby odepřjti, za njm

ssel, a k otázkám geho po rodičjch a po nyněgssjch okoličnostech důwěrně a rád odpowjdal. Se zwlásstnj horliwostj a uctiwostj mluwil sslechetný mládenec o nebožce matce swé, a když si připomjnal ty doby, kde ho wjře křesťanské učila, welice se w dussi pohnul. To wida welebný stařeček gal se bez odkladu obssjrněgi o Bohu a gednorozenému Synu geho Kristu Ježjssi mluwiti: »Wěř mi, prawil, sslechetný mládenče, wěř prawdu mluwicjmu. Wěř, že wesskeré umněnj lékařské málo ti prospěge, neboť bohowé wassi gsau gen blud a mam. Gediný toliko gest prawý Bůh Kristus: w Něho uwěřjš-li, budeš moci we gménu geho každau nemoc zahogiti a zahnati; neboť On dal slepým zrak, malomocným zdrawj a mrtwým žiwot; On gediným slowem wyhnal z lidj ďábly, gimž se cjsař kořj, ba i žena na krwotok nemocná se uzdrawila dotekssi se podolka ssatu geho. Slowem, On mage moc nad žiwotem i nad smrtj, uzdrawuge okamžitě, uzdrawuge tělo i dussi. On gest pomocnjkem nepřemožitelným swých wěrných, on ge těssj w nesnázjch, obweseluge w zármutku, a milostj a pomocj swau předcházj modlitby gegich a to těla, kteřj milugj geg, dal moc diwy činiti mnohem wětssj, než sám činil a posléz i žiwot gim dáwá nekonečný.« Tato slowa rozžahla opět gisku wjry w dussi mladjka, giž matka byla založila, ale abcowánj s modlosluženbnjky udusilo gi; i prosil welebného stařečka, aby častěgi přicházeti a z úst geho

učenj spasitelnému se učiti směl. — Co do spasenj, mělby každý člowěk hledět, co možná neydokonalegi se wyučit, neboť gde tu o neywětssj dobro geho, protož prawj wěčná maudrost: »Slyštež kázeň mau, a buďte maudřj, a nezamjtejte gj. Blahoslawený člowěk, kterýž slyssj mne a kterýž bdj u dweřj mých na každý den, a střeže u weřegj dweřj mých. Kdoby mne nalezl, nagde žiwot a wywážj spasenj od Hospodina. Kdoby pak proti mne zhřessil, urazj dussi swau. Wssickni, kteřjž mne nenáwidj, milugj smrt.« (Přjsl. 8, 33—36.)

Slowa a řeči sw. Hermolaowy působily sice mocně na sslechetného mládence, ale w geho utrobě powstal také welký zápas prawdy se lžj, swětla s temnostj, a nepřjtel lidský wssj silau se wynasnažowal, aby ho od wsselikého dobrého aumyslu odwrátil. On nedal se sice mýliti a každodenně stařečka nawsstěwowal, wjře swaté se uče, ale wyznati wjru křesťanskau nechtěl, buď že auplně gesstě newěřil, buď že se trestu bál. Gednau ale wracege se od Hermolaa domů, uzřel djtě od hada ussstutné, a gak se zdálo mrtwé. Pantaleon zhrozil se toho pohledu a počal cauwati. Tu wssak progala ho, co blesk ta myssléňka: »Eyhle, tuť bys mohl moc Krista Ježjsse, gjž Hermolaus tak welebj, zkusiti!« a i hned důwěrně k djtěti řekl: »We gménu Krista Ježjsse wstaň!« a k hadu: »Tobě ale staň se cos djtěti učinil!« A hle djtě ožilo, had ale byl mrtew. Wděčně powznes Pantaleon zraků

swých k nebesům, temnota wesskerá zmizela, pokussenj wssecka ho ostala. J ssel bez průtahu k welebnému učiteli swému, wyprawowal mu tu podiwnau událost, a žádal co neyskraussenější o křest swatý. Hermolaus učinil mu rád, oč žádal a podržew ho u sebe za sedm dnj dokonalegi spasitelné wjře, a swatým obřádům ho učil. W tom čase wylila se na nowého wyznawače Kristowa milost Božj a dusse geho naplnila se utěchau prwé nikdy necjtěnau a utrobu geho swlažili potokowé wody žiwé.

Čj srdce prawdy a lásky plné gest, ten mjwá také autrpnost s každým, kdo w temnosti newěry a we wazbě hřjchů wězj, a wynasnažuge se, pokud sjla mu stačj, každého milostj aučastna učiniti, kterými sám nadán byl. Takowáto horliwost, opatrnostj řjděná, gest sama w sobě welebná a swatá, gjž se nikdy rauhati nemůže, leč kdo sám netečný gest a o swé spasenj nedbá. — J sw. Pantaleon neměl swětěgssj péče, než otce swého zbawiti bludů modlářských a uwésti geg w lůno cjrkwe swaté. Za tau přjčinau dáwal mu rozličné otázky o náboženstwj, ku kterým rozum geho bludy modlosluženbnosti zatemněný ničehož odpowjdati nemohl, aneb modlosluženbnost, co člowěka rozumného nedůstognau a nehodnau mu ljčil, owssem tak ssetrně a opatrně gak gen mohl. Gednoho času řekl k němu na modly domácj ukazuge: Cihle tyto stogj zde od počátku, což pak nikdy si nesednau? a tyto zas ustawičně

sedj a nikdy newstáwagj.« Tak opatrným a prozřetelným gednánjm, počal poznenáhla také otec Eustorgius gessitnost modlářstwj nahljžeti a často od té doby o wěcech těch přemýsslel. To wida Pantaleon, děkowal Pánu Bohu za tu milost, pewné gsa naděge, že konečně milowaného otce uwede do lůna cjrkwe. Bůh uskutečnil zbožné přánj geho mimo nadánj. Bylť totiž k Pantaleonowi a k lékaři wěhlasnému slepý muž přiweden, kteréhož nerozumnj doktorowé o zrak a o wětssj část zbožj připrawili, prosjcj, aby mu pomohl a zrak nawrátil. Otec Eustorgius, práwě přjtomný, zpozorowal ho, aby se we wěc tu náhodnau nepausstěl, a w pohrdánj a w posměch u lidj se newydáwal, kdyby se mu neposstěstilo slepci zraku nawrátiti. Než Pantaleon nedada se mýliti, kázal slepému muži odměnu za uzdrawenj slibenau chudým dáti, položil ruce swé na oči geho, wzýwal gméno Kristowo, a nawrátil mu tak zraku. Zázrak tento působil na Eustorgia a na muže uzdraweného tak blahoděgně, že oba uwěřiwsse, křtjti se dali. Radost Pantaleonowa z toho byla přeweliká, který wděčnost swau k Bohu tjm zwlásstě na gewo dáwal, že geho swaté wůle držeti se wssemožně se přičiňowal.

Nedlauho na to umřel Eustorgius zanechaw synu Pantaleonowi welikého gměnj a tudy bohatý pramen, z kteréhož by lidem wssemožné dobrodinj prokazowati mohl. Pantaleon činil, co mohl; on propustil swé otroky a staral

se o gegich zaopatřenj; on prodal část statků swých a ztržené penjze rozdal chudým; on žiwil důchody swými wdowy, sirotky a churawce; on zwlásť se ugjmal wězňů a chodě tak řka od mjsta k mjstu od domu k domu wssade pomáhal, kde pomoci bylo potřebj a uzdrawowal a hogil negenom těla ale i ducha i chudobu i opusstěnost i wsse giné zlé, we gménu Krista Ježjsse. S njm wcházelo tedy w dům zdrawj, útěcha, wjra, a gaký medle diw, že téměř wesskeré město raděgi u něho autočisstě a pomoci hledalo nežli u giných lékařů, a že přičiněnjm geho mnohý modlář na wjru se obrátil, mnohý wrtkawec posilnil, mnohý odpadlec do lůna cjrkwe nawrátil.

Tato důwěra lidu k sw. muži a následowně welký schodek w důchodech wzbudilo u ostatnjch doktorů nad mjru welkau záwisť a záss proti němu tak, že se té doby ani dočkati nemohli, kdeby hněw swůg na něm wyljti mohli. I wessli mstižádostiwj auskočnj doktorowé pohanssti k cjsaři Maximianowi, žalugjce; že Pantaleon bohů se odřekl, že swého uměnj užjwá ku prospěchu křesťanů, že tak wyznawače ukřižowaného Krista rozmnožuge, ba že, neodstranjli se, chrámy bohů w krátce prázdny a opusstěny budau. Tomu na důkaz postawili nedáwno uzdraweného slepce. Cjsař tázal se uzdraweného, co myslj, zdali Kristus ho uzdrawil, čili bohowé? Který odpowěděl řka: »O tom Pane sám dle rozumu swého sauditi račiž!

Tito lékařowé welmi si se mnau dali na práci. Sobě sice prospěli, wyzuwsse mne z gměnj mého, mne ale neprospěli w ničem ano i ussKodili mi wjce, připrawiwsse mne i o ten trochek zraku, který gsem měl. Kohož mám medle držeti za swého zpomocnjka, zdali Aeskulapa *), kteréhož wzýwali, a který ani gim ani mně neprospěl: čili Krista, kterýž mi okamžitě žádaný zrak nawrátil, gak mile Pantaleon geho gméno nade mnau wyslowil.« Ale cjsařůw saud byl giný nežli saud uzdraweného slepce; neboť wida že slepec od wjry w Krista Ježjsse neustaupj, kázal ho mečem odprawiti, což se i hned wykonalo. Sotwa, že se Pantaleon dowěděl, že muž, kterémuž we gménu Kristowu zrak nawrátil, mečem odprawen gest, kaupil za weliký penjz tělo geho a počestně ge pochowal.

Po nedlauhém času pohnali záwistj a zásstjm puzeni lékařowé také Pantaleona na saud, k němuž cjsař řekl: »Negsau dobré wěci Pantaleone, které se o tobě roznássegj, že prý Aeskulapem a ostatnjmi bohy pohrdáš a wesskerau důwěrnost w Krista klades, mage za boha, který bjdně zahynul. Což newjš, gak milostiwě gsem s tebau nakládal, gak welikau gsem o tebe peči měl, a gak srdečně gsem si přál, tebe u dwora swého mjti? Ty ale! . . . . A wssak lidé často mluwjwagj wěci neprawdiwé a marné. Protož gsem tebe powolal, abych se přeswědčil,

*) Aeskulap držel se na boha zdrawj.

že co o tobě se mluwj, lžiwé a od záwistnjků twých smyslené gest; protož obětug, gak se slussj, oběť welkým bohům.« K tomu odpowěděl Pantaleon: »Pane, skutky mluwj hlasitěgi nežli gazyk. Bůh můg, kterému gá se klanjm, stwořil nebe, učinil zemi, wzkřjsil mrtwé, slepým nawrátil zrak, malomocné čistil, a sslakem poražené uzdrawowal, a to wsse způsobil gediné slowem a wůlj swau. Kterým wy ale bozi řjkáte a gim se klanjte, newjm zdali podobného cos učinili, aneb zdali cosi takowého učiniti mohau. Chcešli tomu, zkusme toho hned. Ať přigde sem člowěk nemocný, gehož chorobu uměnj lidské wyhogiti s to nenj. Pak ať doktorowé swé bohy wzýwagj, gá také budu wzýwati Boha, kterémuž se klanjm. A který wzýwán gsa chorého uzdrawj, ten budiž Bohem wssem, a gemu wssickni se klaněgme.« Řeč ta ljbila se cjsařowi. I byl tedy ihned dnau zlámaný člowěk přinessen, který od dáwna sebau ani wládnauti nemohl. Modloslužebnj kněžj a doktorowé wzýwali za dlauhý čas bohy swé rukau lidskau utwořené, kteřj ani sobě, neřkuli někomu ginému pomoci mohli. Widauce tedy, že namáhánj gegich marné gest, kázali Pantaleonowi wzýwati Boha swého. A Pantaleon důwěřuge se w slowa Krista řkaucjho: »Kdo wěřj we mne, skutky, kteréž gá činjm, i on činiti bude, a wětssj nad ty činiti bude.« (Jan 14, 12.) pozdwihl očj i rukau k nebesům a wece: »Pane wyslyš modlitbu mau a wo-

lánj mé k tobě přigď. Neodwracug ode mne twáři swé a w kterýžkoli den sauzen gsem, nakloň ke mně ucha swého. W kterýžkoli den wzýwati budu tebe, rychle wyslyš mne, a okaž těm, kteřj Tebe neznagj, a klaněgj se marným bohům, že ty o králi mocj swau wsse můžeš. Neboť nic nenj, čehož by gsi učiniti nemohl.« Pomodliw se tuto modlitbičku, pogal dnau poraženého za ruku a řekl: »We gménu Krista, genž pozdwihuge zlámané, wstaň a buď zdráw!« A nemocný wstal zdráw, a uwěřil w Krista Ježjsse, a s njm uwěřil i giný lid. Ale cjsař neuwěřil, a ostatnj pohané, a doktorowé zwlásstj zaryli se gesstě wjce do gessitné modlosluženbnosti a neustáli na cjsaře doléhati, ano i mstau bohů wyhrožowati, budeli tak welkého nepřjtele gegich, gaký gest Pantaleon, déle žiwiti. Pokusilť se tedy gesstě gedenkráte cjsař Pantaleona přemlauwati, že Kristus nenj Bůh prawý; a aby dodal slowům wáhy okazowal na bjdnau smrt, kterau zahynuli, kteřj we wjře w něho setrwali. Ale Pantaleon nedbal těch řečj, nýbrž zmužiw se prawil: »Nedomnjwey se o Pane, že mne přemluwjš! Čehož se mám báti, gessto se smrti nebogjm, ano umřjti pro Krista si žádám. Pro něho nebogjm se žádných muk, ano držjm za welkau ztrátu, těžkými mukami mučenu nebýti. Mne tedy nepředělášs, a od wjry mé neodwrátjš, gegjž prawdu opět tento zázrak potwrdil. Musel bych se stydeti wlasti a matky swé, která sjmě zbožnosti do srdce mého

položila, kdybych zradil wjru swau!« Tak a podobně mluwil a hágil se sw. Pantaleon. Ale cjsař rozpálil se hněwem, že mu po wůli býti nechtěl, a kázal geg za to wssemožné mučiti. A wssak ani ukrutné bičowánj, ani připalowánj žiwých ran, ani zaljwánj gich rozpusstěným olegem, ani giné wymysslené přeukrutné muky nebyly s to, aby zmužilost a statnost mládencowu přemohly. On pohrdal gimi. Wida tedy cjsař, že wsse namáhánj muže Božjho od swaté wjry odwésti marné gest, a že tjm zmužilost geho roste, čjm wětssjmi mukami na něho se doráží, poručil konečně hoditi geg lité zwěři za potrawu. A wssak litá zwěř byla milosrdněgssj než srdce lidské, neboť ussetřila ubohého ukrutně ztrýzněného Pantaleona a uložila se gako tissj beránci u nohau geho a s uctiwostj na něho hleděla. Diw ten pobauřil skoro wssecky diwáky, tak že křičeli, že welký gest Bůh křesťanský, a že žádali, aby newinný Pantaleon propusstěn byl. Těch wěcj se Maximian nenadál. J přestal prozatjm sice newinného mučiti, ale aby wztek swůg na někom wyljti mohl, kázal neyprw litau zwěř usmrtiti, a když se dowěděl, že Hermolaus učitelem byl Pantaleonowým, dal si geg postawiti, a od wjry odstaupiti nechtěcjho ztrýznil a pak hrdla odsaudil; i křesťané pochowali geg se wssj poctiwostj. Co wěci tyto se dály, trávil sw. Pantaleon dny w hnusném žaláři. Po utracenj sw. Hermolaa přissla zas řada na Pantaleona. Cjsař se opět

sice wssemožně snažil po dobrém i po zlém od Krista geg odlaučiti; wida wssak, že ničehož newymůže, ba že čjm déle geg mučj, tjm wjce lidu modly opausstj: wynesl konečně nad njm saud, aby stat byl. Saud ten naplnil Pantaleona newymluwnau radostj, daufalť zagisté, že w krátce přigme geg, kohož milowala dusse geho. J ssel weselau myslj na poprawisstě. Cestau modlil se žalm Dawida 128, řka: »Často sužowali mne hned od mladosti mé: a wssak mne nepřemohli. Na hřbetě mém kowali hřjssnjci: prodlauzili neprawost swau, ale Hospodin gsa sprawedliwý, zpřetjnal ssjge hřjssnjků.« Mezi tjm přissli na poprawisstě. Pantaleon pomodliw se malíčko za protiwnjky swé, naklonil ssjgi. Wogáci wssak zdráhali se muže tak newinného a dobrotiwého, s kterým patrně ruka Božj gest, odprawiti, a také to dřjwe neučinili, až když ge mučednjk Božj sám wyzwal, aby zákona cjsařowa poslussni byli. A tak dokonal tento bogownjk Božj dne 27. Čerwence, okolo r. 303.

Rozgjmánj.

Sw. Pantaleon znage welikau cenu, kterau dusse lidská wykaupená gest, hleděl otce swého i ostatnj wssemožně ku poznánj wjry katolické přiwésti a obrátiti ge na cestu spasenj. K tomu cjli obětowal swé gměnj, swau učenost i žiwobytj swé. Geho přjkladu bychom také my následowati měli, zwlásstě w těchto

dnech, kde gak prorok Isaiáš pjsse, peklo rozssjřilo hrdlo swé a rozdjrá ústa swá beze wsseho konce; kde pekelný nepřjtel obcházj gako lew řwaucj, hledage, kohoby sežral, a kde celý takměř swět, gak miláček Páně dj, we zlém postawen gest. Nedomnjweyte se, bratřj, že wám nepatřj starati se o spasenj bližnjho, nýbrž gen biskupům a duchowenstwu; nedomnjweyte se, že nebudete ze žádné dusse aučet wydáwati, která by zahynula. Zdaž negste hospodářowé a hospodyně, zdaž negste otcowé a matky? a byřbyste to nebyli: gste aspoň bratřj a sestry, gste občané, přede wssjm ale křesťané, kteřj geden druhého milowati, geden druhému dobře činiti máte. Protož pjsse swatý Augustin: Kdykoli uslyssjte Pána řkaucjho, kdež gsem gá, tuť i můg služebnjk bude; nemyslete při tom gediné na biskupy a duchowenstwo, ale i sami služte Kristu, služte mu dobře žigjce, almužny udělugjce, a geho gméno a učenj dle sjly kážjce, aby tak každinký člowěk i hospodář poznal, že má čeleď swau pro Krista milowati, že gi má cestám spasenj wyučowati, k dobrému napomjnati a wzbuzowati, že gi má kárati, gi dobrodinj prokazowati a w kázni gi držeti. My wssak bohužel! ze wsseho toho nečinjme nic; wy widjme hrdlo pekla otewřené, a zástupy ssirokau cestau k zahynutj pádjcj, my slyssjme lwa řwaucjho, slyssjme ho, an slibuge, kdo se ho přidržj, rozkosse tělesnosti, poctiwosti a důstogenstwj, bohatstwj a statky, — my to wi-

djme a slyssjme, ale: — mlčjme, nikomu neradjme, nikomu nepřispjwáme, nikoho nezrazugeme, nikoho neodwracugeme. Kéžbychom ale gen mlčeli, kéžbychom neodwracowali. My wssak dáwáme na mjsto wsseho toho bližnjmu zlý přjklad, tupjme slowy a skutky swé swaté náboženstwj, mluwjme oplzlé řeči, ponaukáme domlauwánjm k hřjchu, radugeme se, když nagdeme towarysse swobodowěrectwj swého a kacjři ge činjme; slowem, my gsme swůdcowé k zlému, nikoli ale apostolé Kristowy. Nuže tedy gak obstogjme před twářj Krista, který gak apostol pjsse, chce, aby wssickni lidé spaseni byli a ku poznánj prawdy přissli; (I. Tim. 2, 4.) který nežádá smrti hřjssnjka, nýbrž chce, aby se obrátil a žiw byl; (Srow. Ez. 18, 23.) který, aby člowěka spasil a ku poznánj prawdy přiwedl, se snjžil a podobu na sebe wzal služebnjka, který nás cestám spasenj slowy a skutky učil, swátosti plné milostj ustanowil a konečně i smrt neyohawněgssj pro wykaupenj člowěčenstwa podstaupil. Nuže gak obstogjme! To si rozgjmeyme a poznawsse w čem gsme se prowinili, wyzneyme hřjchy swé; wěrnýť gest Bůh a sprawedliwý, aby nám odpustil hřjchy nasse a očistil nás od wsseliké neprawosti. (I. Jan 1, 9.)

Bratřj, byl-liby zachwácen člowěk w něgakém hřjchu, wy kteřjž duchownj gste, učte takowého w duchu tichosti, prohlédage každý sám k sobě, aby snad i ty nebyl pokaussen. (Galat. 6, 1.) Bratřj mogj, gestližeby kdo z

wás poblaudil od prawdy, a někdo by geg zase obrátil: máť wěděti, že ten, kdožby odwrátil hřjssnjka od bludné cesty geho, wyswobodj dussi geho od smrti a přikrýge množstwj hřjchů. (Jak. 5, 19. 20.)

Lepssj gest zgewné trestánj nežli láska skrytá. (Přjsl. 27, 5.)

Pokárey přjtele, snad učině bezpráwj, nerozuměl tomu, a řekl by: Nečinil gsem toho: pakliby učinil, aby wjce nečinil. (Sirach 19, 13.)

Zhřessilby proti tobě bratr twůg, gdi, a potresci ho mezi sebau a gjm samým; uposlechlby tebe, zjskal gsi bratra swého. (Mat. 18, 16.)

Modlitba.

Pane Bože můg! smilug se, smilug se nade mnau! Ach, kolikráte gsem gá slowy a skutky w pochybnost uwedl proti prawdám katolického náboženstwj bližnjho swého, kterého gsem na cestu spasenj uwésti powinen byl; kolikráte gsem zanedbal krásné přjležitosti powzbuditi geg k dobrému! Newyhledáwey, o Pane! na mně dussi geho předrahau krwj twau wykaupenau, ale uwed blaudjcjho na cestu spasenj; a mne tu milost propůgč, abych aspoň od této doby dusse bližnjho lépe si wážil a o gegj spasenj wssj silau se staral. Propůgč, dobrotiwý Ježjssi, který gsi swět krwj swau wykaupil, aby cena wykaupenj nasseho nepřissla k zmrhánj ani na mne ani na dussi bližnjho mého, nýbrž učiň milostiwě, abychom wssickni wykaupeni ku spa-

senj přissli. Ty, který gsi nás wykaupil, můžeš také, utjkagjcj k tobě, spasiti; genž gsi žiw a kraluges na wěky wěkůw. Amen.

Dnessnjho dne swětj se také swátek: W Nole sw. mučednjků: Felixe, Julie a Jukkundy; w Apulii sw. mučednjků Maura, biskupa, Pantaleemna a Sergia; w Efesu swatých sedmi bratřj: Maximiliana, Malcha, Martiniana, Diwisse, Jana Serepiona a Konstantina; w Artistodoru sw. Eteria, biskupa w Konstantinopoli blah. panny Anthusy a m. g. sw.

28.

Sw. Innocencia.

R. 417.

Papež Innocenc I. w městě Albano bljž Řjma rozený, byl r. 402 po smrti sw. Anastasia od wesskerého duchowenstwa i lidu gednohlasně za nástupce sw. Petra wywolen. Z toho můžeme sauditi, gak weliké musely býti zásluhy, gak skwělé křesťanské ctnosti geho. Čjm wětssj zásluhy, tjm wětssj byla také geho skromnost, pročež dlauho se zdráhal přigmauti na se neywyššj důstogenstwj w křesťanstwu, a učinil to konečně, ne ze ctižádosti, nýbrž toliko z bázně, aby se snad nezprotiwil wůli Božj. Wěda, že s neywyššjm důstogenstwjm ty neywětssj spogeny gsau powinnosti, gichž zastati nemožno bez pomoci Neywyššjho, neustáwal w modlitbách wolage se Šalomonem: »Dey mi maudrost a rozum, abych wcházel i wycházel před lidem Twým, nebo sic ginak kdožby mohl tento

lid Twůg, který gest tak mnohý, náležitě sauditi. (II. Paral. 1, 10.) Sesslíž gi s nebes swatých swých, od stolice welebnosti swé possli gi, aby se mnau byla a se mnau pracowala, a abych wěděl, coby bylo přjgemného u Tebe; anať zagisté wj wssecko, a wssemu rozumj, a powede mne w pracech mých opatrně a ostřjhati mne bude w mocnosti swé.« (Kn. maudr. 9, 10, 11.) — A modlitby geho byly wyslyssený; neboť maudře a mocně řjdil loď Petrowu na zbauřeném moři tehdegssjho času, bogowal zmužile pro prawdu a práwo, wytrwal statečně w odporu protiwenstwj, a wedl wěřjcj ku ctnosti a swatosti, gsa gim zrcadlem wsselikých ctnostj křesťanských.

Welice to rmautilo sw. muže, že křesťané sami wespolek, ano biskupowé gedni proti druhým brodili, gako se dálo tenkráte w Cařihradě, čili Konstantinopoli, kdežto sw. Chrysostomus arcibiskup od cjsařowny Eudoxie a některých nepřjzniwých biskupů welmi pronásledowán byl. J zastáwal ho statně sw. Innocenc, těsse geg laskawým psanjm, a doléhage na cjsaře Arkadia, aby swolal wsseobecný cjrkewnj sněm, na němž by se rozepře ta wyrownala; ale pro pikle nepřátelské toho dowésti nemohl.

Druhá péče geho byla, aby zbytky pohanstwa w Řjmě wyhubil, kteréžto tjm se wjce rozmohly, že cjsař Honorius weřegné hry ssermjřské zase byl powolil. Welice horlil proti tomu sw. otec, předpowjdage, že trest Božj za

to následowati bude. Ale málo kdo dbal na slowa geho, až se skutečně na Řjmu gako gindy na Jerusalemě a na Sydoně naplnila slowa Páně řkaucj: »Ai, gá uwedu na město toto, a na wssecka města geho wssecko to zlé, kteréž gsem mluwil proti němu: nebo zatwrdili ssjgi swau, aby neposlauchali řečj mých. (Jerem. 19, 15.) Gá posslu na ně mor i krew na ulicjch geho: a padnau zbitj u prostřed něho wůkol, i zwědj, že gá gsem Hospodin.« (Ezech. 38, 23.)

Gothowé wtrhli pod králem swým Alarichem r. 408 do Italie, přitáhli k Řjmu a obkljčili ze wssech stran město. Z toho powstal nedostatek potrawy, gegž následowal zhaubný hlad a mor, a obywatelé nuceni byli welikau summau zlata a stříbra z obleženosti se wykaupiti, k čemuž weliká část pokladů z pohanských chrámů wzata byla, takže se wyplnilo: »že skrze které wěci kdo hřessj, skrze též i trápen býwá.« (Kn. maudr. 11, 17.)

Alarich odtáhl s wogskem swým do Hetrurie (Toskany), aby tam učiněnj smlauwy očekáwal; když ale cjsař Honorius s tjm prodléwal, wytrhl po druhé proti Řjmu. Tu prosil senát řjmský co neysnažněgi swatého papežc, aby mezi cjsařem a králem Gothůw smlauwu zgednal, k čemuž ho sw. otec w čele značného wyslanstwa z Řjma skutečně wyprawil. Nemohl wssak ničehož wyřjditi, ba z Rawenny, kdežto se Honorius nacházel, ani do Řjma nazpět se

nawrátiti, gessto Gothowé k Řjmu táhnaucj wssecky cesty opanowali. Těžce nesl swatý pastýř takowé odlaučenj od milého stáda swého, gemuž gak předzwjdal, weliká protiwenstwj nastáwala. Řjm byl w skutku dne 24. Srpna l. 410 od Alaricha dobyt a wydrancowán; toliko chrámy sw. Apostolů na wýslowný rozkaz králůw ussetřeny, genž křesťanům bezpečného autočisstě poskytowaly. O tom prawj sw. Augustin: »Nesstěstj zpaustý, wražděnj, drancowánj, pálenj a wsseliké strasti, gessto Řjm w těchto poslednjch dnech zármutku potkaly, zpáchány byly nad njm dle starého zwyku wálečnjho: nowé wssak bylo to, že diwocj ginák barbarowé tolik ssetrnosti prokázali, že neywětssj chrámy za útočisstě wykázány, kde se nikomu nesmělo ubljžiti, kam mnozj od útrpných nepřátel samých uwedeni byli. Kdo nenahljžj, že se to gménu Kristowu, času křesťanskému připsati musj, tenj slepý gest; kdo to widj a neschwaluge, newděčný gest; a kdo se chwáljcjmu to protiwj, gest nesmyslný.

Brzy po odtahu Gothů nawrátil se Innocenc do Řjma a s njm se wrátila útěcha w srdce sklјčené osady geho. Přede wssjm snažil se zřetel wěřjcjch od wěcj časných odwrátiti ku wěcem wěčným, powzbuzowal gich k prawému pokánj a ke skutkům dobrým; učil ge maudře a laskawě káragjcj ruku Páně w pokoře ljbati, a do swaté geho wůle důwěrně se wzdáti, ulehčowal bjdy gegich otcowskau radau i dobročin-

nými skutky, a působil přjkladem swým na ně tak, že netoliko wěřjcj w dokonalosti křesťanské prospjwali, ale i newěřjcj k náboženstwj křesťanskému, widauce blahoplodné owoce geho, wždy četněgi se obraceli.

Než péče sw. Innocencia neobmezowala se toliko na cjrkew řjmskau, nýbrž wztahowala se na wssecky cjrkwe katolické we swětě, gakož papeži, nástupci sw. Petra náležj. On wykládal gim pjsemně i austně učenj katolické o swátostech wůbec, a o swátosti biřmowánj a posledniho pomazánj zwlásť, an hágil mužně zásady cjrkwe swaté proti rauhačům a rozmanitým kacjřům, a roku 416 potwrdil wýroky biskupů Afrikanských na kacjře Pelagia wynessených, učjcjho, že nenj žádného prwotného hřjchu, že člowěk milosti Božj ke skutkům potřebj nemá, a následowně že ani wykaupenj ani wykupitele člowěčenstwo nepotřebowalo, a co wjce giného. Když biskupowé gemu co papeži usnessenj swé ku potwrzenj poslali, psal gim mimo giné wěci také následugjcj pamětihodná slowa: »Wssecky záležitosti cjrkewnj swěta křesťanského musegj dle nařjzenj Božjho apostolské stolici přednesseny býti, t. g. swatému Petru gakožto půwodu toho gména a té hodnosti. To činjce dostogjte starému obyčegi, který, gak dobře wjte, w křesťanském swětě wždy zachowáwán byl.« Když se listy tyto přečtly, řekl sw. Augustin: »Wýroky obau sněmů cjrkewnjch zastaly se stolice řjmské; odpowěd této stolice přissla,

pře gest skončena; deyž Bůh, aby giž také blud ukončen byl.«

Ať 15 let wládl sw. Innocenc nad cjrkwj maudře a mocně k welikému prospěchu katolické wjry, když geg léta 417 Pán ku wěčné sláwě powolal.

Rozgjmánj.

Gak sw. Innocenc nad cjrkwj swatau bděl, tak bděli také nad nj ostatnj papežowé wssech wěků, od gegjho počátku až na nasse doby, a pokud gj bude, nad nj bdjti budau. Zagisté by se giž dáwno byla katolická cjrkew rozpadla, giž dáwno by učenj katolické bylo se zatemnilo a bludy possskwrnilo, kdyby zakladatel cjrkwe neydobrotiwěgssj a neymaudřegssj hlawu widitelnau nebyl ustanowil, která o gednotu a přesnost učenj dbáti má. Cjrkew ewangelická, a giných a giných sektářů nenj tak stará ani tak rozsáhlá co cjrkew katolická, ale nahljdneme-li w učenj a we wjře gegich shledáme, že giž každá kragina, ba každá osada a málem chybj každý gednotliwý člowěk něco giného wěřj, něčemu ginému učj. Z toho magj lidé newěřjcj a neznabohowé nyněgssjho wěku welikau radost, a na žádné wěci tolik gim nezáležj, gako na rozkauskowánj a na rozdrobenj cjrkwe nassj katolické. Proto rozsjwagj nedůwěru mezi lid a pastýře geho duchownj, proto popuzugj duchowenstwo proti geho biskupům, proto po-

žadugj od cjrkwe wěcj, kterýchž ona, nechce-li sama sebe zničiti, powoliti nemůže, a nepowolj. Co mysljte asi, coby se z nassj cjrkwe, z nasseho swatého náboženstwj stalo, kdyby se těmto zgewným odpůrcům wsseho náboženstwj podařilo, hlawu cjrkwe katolické na wždy potřjti? — Co by se stalo? Poznenáhla wymřelo by wssecko náboženstwj, lid by se chytal powěr neyhorssjch; ctnost a důwěra by mizela, a staw by nám nastal ten neyhorssj. Giž by nebylo na swětě nic gistého, nic bezpečného, mužowé půwodcowé wssj té bjdy nakládaliby s námi bez překážky dle wlastnjho chtjče; a kdo by byl auskočněgssj, silněgssj a smělegssj, ten by byl nassjm pánem, byťby ani kusa swědomj neměl. Ale nebogme se, Kristus P. gest wždy s cjrkwj swau. Dlauho-li tomu, že papežowé zagatj do Francauzska wedeni byli od mocnáře tenkráte na swětě neymocněgssjho. Tenkráte plésali nepřátele nassj, křičjce, že weta giž po cjrkwi katolické: a hle welikán onen, cjsař Francauzský, zahynul mimo wlast, řjsse geho se rozpadla, a cjrkew katolická stogj dosawáde pewně, a pewněgi než nepřátelům gegjm milo gest. Protož nebogte se, milé dusse, o wjru swatau, Bůh gest s nj a brány pekelné nepřemohau gj. Proto ale nesslussj zaháleti, pokogně ruce skádati a netečně se djwati na ustawičné útoky nepřátelské na cjrkew nassj. Prawdať sice, že cjrkew nepřemohau nepřátelé nassi, ale kdo za to stogj, že neuchwátj dnes mne nebo některého bratra

mého, aneb některau sestru mau w Kristu Ježjssi? A trpj-li geden aud těla cjrkewnjho, trpj celá cjrkew, toť wjte! Pročež také dobrý pastýř zanecháwá dewět a dewadesát owec na paussti a gde ztracenau stau hledati. J zmužme se a odporugme newěřjcjmu lidu wssj silau a nemůžeme-li odolati geho gjzliwým a bludu plným řečem, zacpeme aspoň ussj swých před nimi, a modleme se, aby Bůh ukrátiti ráčil pokussenj nasse, a obrátil bludné bratry a sestry k sobě ku pramenu wssj prawdy a wsseho spasenj.

Gá s wámi gsem po wssecky dny až do skonánj swěta. (Mth. 28, 20.)

J řekl Pán: Šimone, Šimone, ay satan wyprosil wás, aby wás třjbil gako pssenici. Ale gáť gsem prosil za tebe, aby nezahynula wjra twá, a ty někdy obrátě se, potwrzug bratřj swých. (Luk. 22, 31. 32.)

Wy wěřjcj gste měssťané swatých a domácj Božj, wzděláni na základ aposstolský a prorocký, kdež gest neyhlubssj uhelný kámen sám Kristus Ježjš. (Efes. 2, 19. 20.)

Diwjm se, že tak rychle uchylugete se od toho, kterýž nás powolal w milost Kristowu, k ginému ewangelium; kteréž nenj giné, než gsau někteřj nepokognj lidé, kteřjž wás kormautj, a přewrátiti chtěgj ewangelium Kristowo. Ale bychom pak i my, neb angel s nebe kázal wám mimo to, což gsme kázali wám, proklatý buď. (Galat. 1, 6—8.)

Modlitba.

O Pane Ježjssi Kriste! poswěť a zprawug cjrkew swau, ať my djtky twoge wěrně učenj twého se držjme a swaté zákony twé zachowáwáme. Swaté wůli Twé nikdo neodolá. O wztáhni na nás ruku swau milostnau, a zbaw nás wsseho strachu před bludaři osidla nám kladaucjmi, ať pak w sprostotě dusse a upřjmnosti srdce Tobě slaužiti můžeme, genž gsi Pán a Spasitel náš na wěky wěků. Amen.

Dnes swětj se gesstě swátek: w Řjmě sw. Viktora, papeže, mučednjka; w Mediolánu swatých mučednjků Nazaria a Celsa; w Ancjře Gallatské sw. Custasia, mučednjka; w Milétu sw. Abacia, muč., w menssj Britanii sw. Samsona, biskupa; w Lugduně sw. Peregrina, kněze a m. g. sw.

29.

Swaté Marty, panny.

Sw. Marta, o njž se pjsma swatá častěgi zmiňugj, pocházela dle starých powěstj z rodičů urozených a bohatých, po nichž dům a statek w Bethanii zdědila. Bylať pak panna nad mjru wljdná a zwlásstě k chudému a nuznému dobrotiwá a laskawá. Mezi ženami, které Krista Pána za zasljbeného Messiásse poznaly, byla Marta gedna z neyprwněgssjch. Od té doby milowala ho z celé dusse swé a také mnoho k tomu přispěla, že sestra gegj Magdalena žiwot

swůg naprawila. Gegj bratr byl, gak známo, sw. Lazar. Marta magjc hospodářstwj pod sebau, zdá se, že byla starssj Magdaleny a Lazara. Tato rodina stála u welké wážnosti u wssech židů, gednak pro načitau mohowitost, gednak pro weliké ctnosti, gimiž se wssickni stkwěli, zwlásst od té doby, co Magdalena do sebe wssedssi, žiwot pohorssliwý opustila. Ale i Ježjš milowal zbožnau tuto rodinu a ohněm lásky horaucjm k němu rozpálenau. Ubjrage se tedy gedenkráte z Kafarnaum do Jerusaléma zastawil se w Bethanii w domě Lazarowě. Marta uzřewssi tak milého hosta zaradowala se welice a snažila se geg co neylépe uctjti. Mělať tedy práce plné ruce. Mezi tjm ale co Marta se starala, wděčné srdce Wykupiteli swému okázati, sedla si Maria Magdalena k nohám geho, poslauchagjc spasitelného naučenj a řeči geho. Marta widauc sestru Marii, an sedjc poslauchá, rozhorlila se a přissedssi, řekla: »Pane, zdali nedbáš na to, že sestra má nechala mne samé slaužiti? protož rci gj, ať mi pomůže!« Tato přjlissná starostliwost o wyčastowánj Spasitele a zanedbánj tudy slowa Božjho, které Maria dychtiwým uchem poslauchala, způsobila Martě laskawé pokáránj, anť Kristus odpowěděw, řekl gj: Marto, Marto, pečliwa gsi, a rmautjš se při mnohých wěcech: ale gednohoť gest potřebj. Maria neylepssj stránku wywolila, kterážto nebude odgata od nj.« Slowy těmi řekl: Nestarey se, Marto

tolik o pokrm a gjdlo, gá se s málem spokogjm, milegssj byloby mně kdybys gako Maria starala se o spasenj dusse. Toť neylepssj djl a neydůležitègssj wěc!

Ze Wykupitel a Spasitel nás swatau Martu srdečně milowal a důwěru gegj, kterau k němu měla, nevčekáwanau radostj odměnil, okázalo se při smrti bratra gegjho Lazara. Pjsma swatá pjssj o tom následugjcjm způsobem:

Byl geden nemocný, gménem Lazar, z Bethanie rodem, z městečka Marie a Marty sestry gegj. Tedy poslaly sestry geho ku Kristu, řkauce: »Pane, ai ten, kteréhož miluges, nemocen gest.« Myslelyť zarmaucené sestry, že toto náwěsstj postačj, aby Kristus přissel a nemocného přjtele uzdrawil. Ale Kristus Pán chtě Židům wůbec a Marii a Martě zwlásstť nowý důkaz swé Božské moci dáti, řekl: »Nemoc ta nenj k smrti, ale pro slávu Božj, aby oslawen byl Syn Božj skrze ni.« I zůstal tedy na tom mjstě, kdež byl, za dwa dni, až Lazar umřel. Po dwau dnech ale řekl k učednjkům: »Pogďme zase do Judstwa . . . Lazar, přjtel nás, spj, ale gdu abych geg ze sna probudil.« Tedy řekli učednjci geho: »Pane spjlit, zdráw bude!« Ale Ježjš řekl o smrti geho: oni pak domnjwali se, žeby o spanj sna mluwil. Tedy řekl gim Ježjš zgewně: »Lazar umřel, a radugi se pro wás, že gsem tam nebyl, abyste wěřili. Ale pogďme k němu.« I ssli tedy a přissedsse do Bethanie, nalezli Lazara giž čtyři dni w hrobě

pochowaného. Uslyssawssi Marta, že Ježjš gde, wyssla proti němu: ale Maria doma seděla. I řekla Marta k Ježjssowi: »Pane, kdybys ty byl zde, bratr můg bylby neumřel. Ale i nynjť wjm, že cožkoli požádáš od Boha, dá tobě Bůh.« Ježjš těssil gi, řka: »Wstaneť zase bratr twůg!« Načež Marta: »Wjm že wstane při wzkřjssenj w den neyposlednněgssj.« Ale Ježjš chtěge gi posilniti w důwěře, řekl: »Gá gsem wzkřjssenj a žiwot: kdo wěřj we mne, byť pak umřel, žiw bude. A každý kdo gest žiw, a wěřj we mne, neumřeť na wěky. Wěřjš-li tomu?« »Owssem, odpowěděla Marta, gá wěřjm, že gsi ty Kristus (Mesiáš) Syn Boha žiwého, kterýž gsi na tento swět přissel.«

Když to powěděla odessla, a zawolala Marie sestry swé tisse, řkauc: »Mistr zde gest a wolá tebe.« Maria, gakž to uslyssela, wstala rychle a ssla k Ježjssowi, neb gesstě byl nepřissel do městečka, ale byl na tom mjstě, kdež se s njm potkala Marta. Tedy židé, kteřj s nj byli w domě a těssili gi, když uzřeli Marii, že rychle wstala a wyssla, ssli za nj, řkauce: Gde k hrobu, aby tam plakala. Ale Maria, když přissla, kdež byl Ježjš, uzřewssi geg, padla k nohám geho, a řekla gemu: »Pane, by ty byl zde, bratr můg bylby neumřel.« Tedy Ježjš, když uzřel Marii, ana pláče, i židy, kteřjž byli s njm přissli, ani pláčj: pohnul se srdečně. Dusse geho se skormautila a slzy polily sw. twář geho; i otázal se, kam umrlého polo-

žili, a oni odpowěděli, řkauce: »Pane, pogď a pohleď!« Widauce přjtomnj židé Ježjsse, an pláče, prawili mezi sebau: »Ai, kterak ho milowal!« někteřj ale řekli: Nemohlliž tento, kterýž otewřel oči slepého narozeného, učiniti i toho, aby tento neumřel? Mezi tjm přissli k hrobu. Bylť pak hrob ten geskyně, a kámen byl swrchu položen na ni. Uzřew Ježjš hrob přjtele zarmautil se opět, a žádal, aby kámen z hrobu geho zdwihli. Ale Marta wědauc bratra giž čtyři dni w hrobě, klesala w důwěře, i řekla: »Pane, gižť smrdj, nebo čtyry dni w hrobě gest.« Ježjš wssak odpowěděl: »Zdaliž gsem neřekl tobě, že budeš-li wěřiti, uzřjš slávu Božj?« Tedy zdwihli kámen, Ježjš pak pozdwihna wzhůru očj, řekl: »Otče děkugi Tobě, že gsi mne slyssel. Gáť zagisté wjm, že Ty mne wždycky slyssjš, ale pro zástup, kterýž okolo stogj, řekl gsem to; aby uwěřili, že gsi ty mne poslal.« A to powěděw zwolal hlasem welikým: »Lazare, wstaň a pogď wen!« A Lazar wstaw mage swázané ruce i nohy rauchami a twář ssatem obwinutau. J přikázal Ježjš, aby rozwázali raucho a nechali ho wygjti. Po tomto zázraku uwěřili mnozj židé, kteřjž byli přissli k Marii a Martě, že Kristus Ježjš zasljbený Spasitel gest; někteřj ale z nich odessli k Farizeům, a powěděli gim, co učinil Ježjš. Tauto zpráwau, zatwrdilo se, bez toho twrdé srdce Farizeůw, mnohem wjce; a protož od toho dne myslili, aby geg

zabili, neb se báli, že, nechagjli ho tak, wssickni uwěřj w něho.

Nedlauho na to, ssest dnj před welkým swátkem welkonočnjm, přissel Ježjš opět a sice posledněkráte do Bethanie. Tenkráte byl hospodau u Šimona malomocného; připrawowali gemu tu wečeři a sezwali mnohé hosti. Lazar byl geden z hostů, kteřjž s njm seděli za stolem. Marta posluhowala obyčegnau bedliwostj hostům. Maria ale seděla opět gako obyčegně u noh Kristowých přemýsslegjc, kterakby swau wděčnost a lásku božskému hostu whodně wygewila. Tu se ale nagednau zdwihne, opustj wečeřadlo a po chwjli se wrátj, nesauc nádobu, w njž byla libra masti z nardu prawého a pomazala noh Ježjssowých a wytřela ge wlasy swými. Když se wssak naplnil dům wůnj té masti, tu řekl Jidáš záwistiwý: »Proč tato mast nenj prodána za tři sta peněz a nenj dáno chudým?« Ale Ježjš hledě na aumysl, w kterém skutek tento učiněn byl, odpowěděl: »Nechte gj! dobrý zagisté skutek učinila nade mnau. Nebo chudé máte wždycky s sebau, ale mne newždycky máte. Wyliwssj zagisté tato mast tuto na mé tělo, ku pohřbu mému to učinila. Amen, prawjm wám, kdežkoli bude kázáno ewangelium toto, také i to bude praweno, co učinila tato na památku gegj.« Toto wyprawugj pjsma sw. o sw. Martě, ale odsud mizj wssecka zpráwa, tak že ničeho newjme o osudech, které gi potkaly po smrti a po z mrt-

wých wstánj Krista Ježjsse. Ta toliko powěst gde, gakož w žiwotě sw. Magdaleny gsme podotkly, že když učednjci Kristowy w Jerusalémě po smrti sw. Štěpána pronásledowáni byli, také sw. Lazar a sestry geho sw. Magdalena a sw. Marta zásti židu neussly; nýbrž že byli na lod wsazeni, ani wesel ani plachet nemagjcj a aby zahynuly, na moře pusstěni. Kjzenjm wssak Božjm dostali prý se wssickni bez aurazu a sstastně do Massilie we Francauzsku, kde žiwot wedauce neauhonný a swatý, slowy a přjkladem mnoho lidj na wjru křesťanskau obrátili, kostel si wystawili a mnohé giné dobré skutky wykonali. Lazar byl prý prwnjm biskupem Massilinským. Sestry pak na pausstě se odebrawsse w tichosti a kagjcnosti až do smrti setrwaly.

Rozgjmánj.

»Wjm, že wstane bratr můg při wzkřjssenj w den neyposledněgssj.« Těmi slowy wyznala Marta, že wěřj w wzkřjssenj těl, a té wjry Kristus Pán i hned potwrdil, an giž hnigjcjho Lazara opět k žiwotu wzkřjsil. Pakli ale tělo nasse wzkřjseno bude a gako dusse buď wěčnau odměnu buď trest wěčný wezme: tedy přede wssjm k tomu hleděti máme, abychom ge neposskwrňowali hřjchem a nehyzdili ge náružiwostmi, nýbrž abychom ge podrol·owali zákonům wjry, zákonům rozumu a učinili ge služebnjkem Boha

žiwého a nikoli otrokem ďábla. To a tak činjce shledáme, že učenj o wzkřjssenj těla nad mjru gest potěssitelné učenj. Neboť swjragj-li nás wezdeyssj bjdy, zachwátila-li nás nezhogitelná nemoc, trápj-li nás bolesti aneb smrti neduhem ustawičným skljčeni: třeba gen na wzkřjssenj budaucj si wzpomenauti a trpěliwost a utěcha wegde w dussi nassi. Zwlásstě ale gest učenj toto potěssitelné w ty doby, když nám umjragj miláčkowé nassi. Smrt oděluge nás od nich gen na okamžik, neboť w krátce i my sklesneme w chladný hrob; ale proto gen, abychom se s miláčky opět sessli w radosti neskonalé, kde Bůh setře wsselikau slzu z očj nassich, a kde nebude smrti wjce, ani kwjlenj ani nářku ani bolesti, a kde sprawedliwj se stkwjti budau gako slunce a gako giskry na třtinowině probjhati se budau.« Kdo ale po wssecky dny žiwota giné starosti nemá, než kterakby žádostem těla wyhowěl, kdo tělesnosti swé poslauchá zákony pak Božjmi pohrdá, kdo tělo swé uwrhuge w otroctwj hřjchů a náružiwosti, ach tomu člowěku gest učenj o wzkřjssenj hrůzyplné a strasslíwé učenj, neboť páchage rozpustilosti, naplňugjc se wjnem, korunugjc se růžemi a utiskugjc chudého sprawedliwého, nemyslj ginák, než že žiwot náš pomine gako sslepěge oblaků, a že po smrti budeme gakobychom nikdy nebyli; ale až uzřj, že Bůh stwořil člowěka neporussitelného že k obrazu podobenstwj swého učinil geg a že sprawedliwých dusse gsau w ruce Božj a

nedotkne se gich ruka smrti: tuť i oni řeknau, owssem pozdě: »My poblaudili od cesty prawdy, a swětlo sprawedlnosti neswjtilo nám. My ustáli na cestě neprawosti a zatracenj, a chodili gsme po cestách nesnadných, cesty pak Paně neznali gsme. Což nám prospěla pýcha, aneb bohatstwj s chlaubau co nám spomohlo? Pominuly ty wssecky wěci gako stjn, a gako posel, kterýž prudce běžj. (Maudr. 5.) Protož neustupugte od učenj, kterému gste se od cjrkwe swaté naučili, byťby to i žiwot stálo, neboť protiwnjků wám a cjrkwi nikdy scházeti nebude, kteřj auklady wám strogiti budau, aby nemusili ustawičně hleděti na wás a obcowánj wasse, které se nesrownáwá s žiwotem gegich.

Přigde hodina, w kteraužto wssickni, kteřjž w hrobjch gsau, uslyssj hlas Syna Božjho. J půgdau ti, kteřjž dobré wěci činili, na wzkřjssenj žiwota: ale ti, kteřjž zlé wěci činili na wzkřjssenj saudu. Jan 5, 28. 29.

Wjm, že wykupitel můg žiw gest, a že w poslednj den z země wstanu a zase oblečen budu kůžj swau, a w těle swém uzřjm Boha swého. Job 19, 25. 26.

A wssickni ti, kteřjž spj w prachu země procjtj, gedni k žiwotu wěčnému a druzj k pohaněnj, aby ge widěli wždycky. Dan. 12, 2.

Poněwadž skrze gednoho člowěka smrt, tak také skrze druhého člowěka wzkřjssenj z mrtwých, a gakož w Adamowi wssickni umjragj, tak i skrze Krista wssickni obžiweni budau. I. Kor. 15, 21. 22.

Wssickni zagisté wstaneme z mrtwých, ale ne wssickni proměněni budeme. Hned pogednau w okamženj, k poslednj traubě — neboť trauba zawznj, a mrtwj wstanau neporussitelnj — a my proměněni budeme. Musj zagisté toto porussitelné tělo obléci neporussitelnost, a smrtelné toto obléci nesmrtelnost. (I. Kor. 15,51—53.)

Nenjliť z mrtwých wstánj, anižť Kristus z mrtwých wstal. A newstallitť Kristus z mrtwých, tedyť gest daremné kázanj nasse, a daremnáť gest i wjra nasse, tedyť i ti, co zesnuli w Kristu, zahynuli. Gestliže w tomto žiwotě toliko naděgi máme w Kristu, bjdněgssj gsme nežli wssickni lidé. (I. Kor. 15, 14. 15. 18. 19.)

Modlitba.

O Pane Ježjssi Kriste! půwode žiwota, který gsi přemohl smrt a peklo, propůgč nám milosti swé, abychom se twých zákonů drželi a skrze twůg křjž a umučenj k slávě wěčného wzkřjssenj přiwedeni byli, genž gsi žiw a kraluges s Bohem Otcem i Duchem swatým na wěky wěků. Amen.

Na tnessnj den připadá také swátek: W Řjmě sw. Felixa II. papeže mučednjka; tamtéž sw. mučednjků Simplicia, Faustina a Beatrice; tamtéž sw. mučednic Lucilly a Flory panen; w Paflagonii sw. Kallinika, mučednjka; w Norwegii sw. Olawa krále; w Trecis we Francauzsku sw. Lupa wyznáwače a m. g. sw.

30.

Swatého Abdona a Sennena, mučedujků.

R. 243.

Swatj Abdon a Sennen narodili se w Persii z rodičů wysoce urozených a bohatých. Giž od dětinstwj ku křesťanstwj se přiznáwagjce, wyznamenáwali se báznj Božj a swatým neauhonným obcowánjm. Že proto neznabohům byli co trnj w oku, kdožby pochybowal, znage nesnásseliwost modlářů. J bylo se co báti, že až poněkud udussený hněw pohanů při neyprwněgssj přjležitosti wybuchne, swatj muži k zahubenj přigdau. Tak se také stalo. Decius wedl gak se podobá roku 243 část wogsk Rjmských do země Perské, a porazíw nepřátele, mnoho urozených Perssanů zagal a do Rjma poslal. Při té přjležitosti žalowali někteřj modlosložebnjci také na Abdona a Sennena, řkauce: Muži, kterým si wjtěz žiwot darowal, sbjragj těla křesťanů, a pochowáwagj ge w domech swých, a neklaněgj se bohům, aniž rozkazů twých nezachowáwagj, aniž obětugj bohům.« Decius ptal se na gména gegich, a dozwěděw se, že se Abdon a Sennen gmenugj, powolaw ge takto k nim promluwil: »Tedy wy w zaslepenosti swé trwáte? Což newjte, že pohrdagjce bohy w ruku Rjmanů gste padli, a w ruku mau? newjte, že žiwot wáš w ruce mé gest?« K tomu odpowěděl Abdon, řka: My gsme zwjtězili milostj Boha a Pána nasseho Ježjsse Krista, genž panuge

na wěky. My se klanjme Bohu Otci a Ježjssi Kristu Pánu, který pro spasenj nasse na swět přigjti a ponjžiti se ráčil.« Ta slowa popudila prchlého Decia, i dal muže Božj spautati a do těžkého wězenj uwrci. Když se ale po něgakém čase domů do Řjma wracel, wzal oba muže s sebau: neboť byli wysoce urozenj, aby gimi slávu zwětssil, a swolaw lid postawil ge na saud. J nutil ge teď, aby bohům obětowali, a slibowal gim wznessená důstogenstwj, wsseliké rozkosse a weliké bohatstwj, pakliby si dali řjci, a rady geho uposlechli: pakli ale nic, hrozil gim přetěžkými mukami diwokau zwěřj a ginými tresty. A wssak swatými muži nehnuly ani tyto wýhrůžky ani ony sliby, neboť pewně u wjře stogjce, odpowěděli: »My nehodnj hřjssnjci obětowali se gedenkráte za oběť Pánu Ježjssi Kristu, a nikoli za oběť modlám. Proč tedy prodléwáš? Učiň, co se ti zdá, my zpoléháme na Pána nasseho Ježjsse Krista, genž twé obmysly i tebe samého zničiti může.« Těmi slowy uražen kázal Decius Valerianowi, aby ge oba diwoké zwěři sežrati dal, pakliby bohu slunci se neklaněli. Valerian hnutý milosrdenstwjm domlauwal gim prostosrdečně, aby slunci kadidlo obětowali, ale i hned přidal, že ge sic bez průtahu diwokým sselmám roztrhati dá, pakliby rady geho poslussni nebyli. Uslyssew ale, že nikdy po wůli mu nebudau, dal oděw z nich ztrhati, k modle, genž slunce předstawowala, wésti, a když gj obětowati nechtěli, lwy a medwědy na

ně pustil, kteřj ge rozsápati měli. Ale tato zwjkata byla rozumněgssj než lidé s dussj nesmrtelnau, neboť lehsse si k nohám gegich, w ničem gim ani při neymenssjm neusskodila. To wida rozhorlený Valerian; a co činiti newěda, poručil katanům, aby ge widlemi usmrtili, kteřj ukrutněgssj než sselmi lesnj, wěrně rozkazu welitele swého uposlechli. Tři dni leželi swatj tito mučednjci na wořegném mjstě nepohřbeni; tu ale osmělil se Quirinius, gáhen, a sebraw těla gegich pochowal ge w domě swém, w kterémž za panowánj cjsaře Konstantina, asi po 70 letech nalezeni bywsse, pak s welkau sláwau na hřbitowě Pontion se pochowali, a mnohými zázraky dokázali, že počteni gsau mezi swaté, kteřj pro zákon těla swá wydali, a w krwi beránka umyli raucha swá, a gegichž gména napsána gsau w králowstwj nebeském.

Rozgjmánj.

»My se klanjme Bohu Otci a Kristu Ježjssi, kterýž pro spasenj nasse na swět přigjti a ponjžiti se ráčil.« Těmi slowy hágili swatý Abdon a sw. Sennen stálosti swé u wjře a raděgi se žiwota odřjkali, nežli této wjry. Tak bychom, laskawý čtenáři, také my měli smýssleti, tak bychom my také měli gednati. Pro nás a pro spasenj nasse opustil Kristus Ježjš nebeské králowstwj a zničil sebe samého a wzal na sebe podobu služebnjka a učiněn nám we wssem rowen mimo hřjch. A to wsse učinil

Spasitel náš, abychom mohli geg následowati, kteréhož následowati gest sláwa neywětssj, kteréhož dostjhnauti blaženost gest neywyšssj. Neboť skrze prwotnj hřjch ztratili gsme wesskeřj blaženost wěčnau, kteréž chtěli-li gsme opět dogjti, potřebowali gsme wůdce gakéhos. Ale kdož mohl nám wůdcem býti. Některý snad z lidj? Wždyť gsme byli wssickni stegné přirozenosti a následowně nesli gsme wssickni stegnau winu. Či snad některý angel? Gak ale mohlo stwořenj a djlo ruky Božj, neskončenému Bohu zadost učiniti za hřjch lidský? Porussenau přirozenost nemůže nikdo obnowiti, než sám Bůh, který gi stwořil: a člowěčenstwo s uraženým Bohem nemůže nikdo smjřiti, leč kdo swatosti a sprawedlnosti Božské auplně zadost učinj. J smilowalo se milosrdenstwj nad lidem, a Syn Božj stal se člowěkem, podstaupil smrt, kterauž my gsme segjti měli, a učinil sprawedlnosti a swatosti zadost; a shladiw krwj swau hřjchy a winy nasse, smjřil nás s Otcem nebeským a stará synowská práwa opět nám wydobyl. Proč tedy prodléwáte a proč se auzkostliwě ohljžjte? Hledáte-li cestu spasenj? Kristus Ježjš gest cesta, gj kdo gde, spasen bude. Newjte-li co držeti o důstogenstwj a bohatstwj, o radostech a rozkossjch swětských, aneb co o saudech a řečech lidských? Wizte, Kristus o tom o wssem myslil, pak nezmýljte se: neboť On Prawda gest. Bogjte-li se strastj, hrozjte-li se utrpenj aneb smrti: cihle, Kristus Ježjš gest žiwot,

gest spasenj wasse a dobro wasse, a byžbyste i umřeli, žiwi budete. Onť přissel, abychom žiwot měli a hogněgi měli, slowem On gest nám cesta přjkladem, prawda zasljbenjm, žiwot odměnau. K němu tedy pogďme, gemu oběť wděčnosti přinesme, neboť smilowal se nad námi, když gesstě nepřátele geho gsme byli, a když w rukau ďábla gsme byli, wytrhl nás. Neposlal k nassemu wykaupenj žádného angela, ani Cherubjna, ani Serafjna, ale sám se wtělil z lásky k nám, a co nám scházelo, wydobyl nám, odpusstěnj, očisstěnj, smjřenj, milost. O Bože nesmjrné welikosti! Ty gsi se nezpěčowal, státi se čerwem zemským; nezpěčowal gsi se, gsa Pán pánů pro nás bjdné otroky spoluotrokem se státi! Nebylo Ti dost na tom, že Otec náš a Pán náš gsi, ale i bratrem nassjm býti gsi chtěl! O djky Tobě, o Pane! a Bože můg! Ráď ponesu osud swůg, a nechť mne potká co potká, k Tobě powznesu oka swého a dusse swé, Ty mne, žiwot swůg za mne dada, zagisté neopustjš!

Kristus sámého sebe zmařil, způsob služebnjka přigaw ku podobenstwj lidj učiněn, a w způsobu nalezen gako člowěk; ponjžil sebe samého, poslussen gsa učiněn až do smrti, a to do neypotupněgssj smrti křjže. (Filip. 2, 7.)

(Kristus) dal sebe samého za nás, aby nás wykaupil od wsseliké neprawosti, a očistil sobě lid wzácný horliwě následowných dobrých skutků. (Tit. 2, 14.)

On raněn gest pro neprawosti nasse, potřjn gest pro hřjchy nasse, kázeň pokoge nasseho na něm a zfinalosti geho uzdraweni gsme. (Js. 53, 5.)

Tak Bůh milowal swět, že Syna swého gednorozeného dal, aby každý, kdož wěřj w něho, nezahynul, ale měl žiwot wěčný. (Jan 3, 16.)

Zagisté Bůh w Kristu smjřil swět s sebau. (I. Kor. 5, 19.)

Kristus gednau za hřjchy nasse umřel, sprawedliwý za nesprawedliwé, aby nás obětowal Bohu. (I. Petr 3, 15.)

Onť (Kristus) gest obět slitowánj za hřjchy nasse, ale i za hřjchy celého swěta. (I. Jan 2, 2.)

M o d l i t b a.

Tobě, ó Bože! wzdáwám djky neywraucněgssj, že gsi mně a wssem wěřjcjm prawau cestu do wěčného králowstwj okázal; neboť žiwot gest cesta nasse, a kdybys ty nebyl nám okázal, kudy cesta ku wěčnému blahoslawenstwj wede, kdož by se o to byl staral. Ach gak by mnozj pozadu zůstali, kdybys Ty, o Pane! před námi nebyl ssel. Gihle, až posud gsme nad mjru liknawj a nedbalj, ačkoli skutky twé gsme widěli a řeči twé slyssěli, ach co by se bylo z nás stalo, kdybys Ty nám nebyl cestu okázal do wěčnosti. Protož, ó Pane! nezawrhug nás; křjž Twůg wodiž nás po wssecky dny žiwota nasseho; až se nám konečně dostane té odměny, kteréž gediné wěrným následowánjm Tebe dogjti lze, genž s Otcem a Duchem Swatým geden Bůh gsi po wssecky wěky wěkůw. Amen.

Téhož dne:

Swaté Julity.

N. 303.

Sw. Julitta pocházela z gedné z neysslechetněgssjch rodin Cesaregských w Kappadocii. Bylať welmi mohowitá, při tom wssak welmi nábožná křesťanka a k chudým na neyweyš milosrdná a dobrotiwá. Gistý občan Cesaregský, kterýž si byl auskokem a násiljm mnoho statků nashromáždil, obracel giž dáwno lakotné zraky swé po bohatstwj Julittině, ale gak se geho zmocniti, newěděl. Když se ale dowěděl, že Julitta wyznáwá wjru křesťanskau, přiwlastnil si zponenáhla gegj polnosti, dwory, čeládku i dobytek i ostatnj mohowitost, wěda, že křesťané neradi před auřady pohanskými žalowali, a že úkazem cjsařským wssech občanských práw zbaweni byli. By si pak nesprawedliwě nabytého gměnj úplně pogistil, hleděl si náklonnost saudcowu hognými dary zjskati. — »Nad lakomce nic nenj nesslechetněgssjho.« (Sir. 10, 9.) J nezmeylil se lakomec w důměnj swém, neboť Julitta pamětliwa slow Páně, řkaucjho: »Tomu, kdož se s Tebau chce sauditi, a sukni twau wzjti, nech mu i plásstě«; (Mat. 5, 46.) snássela bezpráwj učiněné pokud gen mohla, s neywětssj trpěliwostj, a teprw práwa swého a auřadu wyhledáwati se gala, když sama do přewelikė nauze padla. Když gednánj před saudem nastalo a Julitta nezwratnými důwody dokázala, že ne-

sprawedliwě a hanebně o gměnj swé olaupená byla, tu wystaupil lakomec onen proti nj, a gal se dokládati, že saud dle zákonů žalobu tu ani přigmauti nesmj, an nikdo proti občanu při wésti nemůže, kdo neobětuge bohům cjsařským, a kdo gsa křesťanem wjry křesťanské se neodřjká. J uznal porussený saudce za prawau námjtku tuto a wyzýwal žalobnici, aby se odpřisáhla wjry křesťanské, pakli chce účastna býti ochrany zákona: pakli nechce, že dle neynowěgssjch rozkazů cjsařských gakožto nepoctiwá osoba odmrsstěna bude. Spolu poručil přinésti kadidlo a zžawé uhlj, aby Julitta hned bohům obětowala.

Než w srdci sw. Julitty byla hluboko wsstjpená slowa Ježjssowa. »Co gest platno člowěku, by pak wssecken swět zjskal ale na swé dussi sskodu trpěl? (Mat. 16, 26.) Pročež nedadauc se zastrassiti slowy saudcowými, srdnatě odpowěděla: »Raděgi ať to stogj žiwot můg, raděgi ať ztratjm wssecken statek swůg, ano ať se zničj toto tělo mé, než abych Boha Stwořitele swého gediným slowem urazila.« — »Maudré srdce a rozumné zdržowati se bude od hřjchu, a w skutcjch sprawedlnosti mjti bude prospěch.« (Eccl. 3, 32.) Kteřjž se bogj Pána: dotazowati se budau na ty wěci, kteréž dobroljbezné gsau gemu; a kteřjž geg milugj, naplněni budau zákonem geho. Kteřjž se bogj Pána, připrawj srdce swá a před obličegem geho poswětj dussj swých. (Eccl. 2, 19. 20.) Tato

hrdinská mysl swaté swědkyně Kristowy rozntitila hněw a wztek saudce, který nynj gegj záhubu hledal. Ona pak wzdáwala neywřelegssj djky Bohu za tu milost: že si pomjgegjcjm bohatstwjm zjskati může statky wěčné, neboť wěděla, že se gj odegme země, aby dosáhla ráge; že za nepoctiwau prohlássená bude, aby za hodnu koruny nebeské uznána byla; že ohawně mrskána bude a žiwota zbawena, aby sláwy nebeské dosáhla. — »Gak gest weliké množstwj sladkosti twé, Hospodine, kterauž gsi schowal bogjcjm se tebe. (Žalm 30, 20.) U tebe gest studnice žiwota, a w swětle twém uzřjme swětla.« (Žalm 35, 10.) — Pročež na dálssj otázky ani neodpowjdala ginák wjce, než: »Gsem služebnice Kristowa!« dáwagjc tjm zřegmě na gewo osskliwost swau proti wssem, kteřj gi Krista zapřjti nutili. Těmi odpowědmi rozzlobený saudce odsaudil gi wssech statků i hrdla. Mělať upálena býti. —

Sotwa že saud nad nj wyřknut, chwátala rekyně křesťanská s horaucj taužebnostj na poprawisstě, gakoby gj tam neywětssj rozkoš očekáwala. Gegj twář a postawa, gegj řečí a nadobyčegná čilost gewila neywyššj wnitřnj radost. K ženám na bljzku messkagjcjm prawila se swatým nadssenjm: »Geli pro swatau wjru trpěti třeba, nebuďte nesmělé a wrtkawé, předstjragjce slabost ženskau. Gsmeť z té samé hmoty udělány gako muži, a gako oni gsme k obrazu Božjmu stwořeny. Ženu gako muže učinil stwo-

řitel ctnosti schopnu. Gaký medle to také diw! Zdaž negsme we wssem přjbuzné mužům? a když Bůh ženu stwořil, newzal toliko maso ale i kosti muže. To nám budiž naučenjm, že i my ženy, tak gako muži stálost u wjře a trpěliwost w sauženj Bohu za obět přinásseti máme.«

Při pohledu na plápolagjcj hranici roznjtila se gegj radost a neohroženost gesstě wjce, i wyssinula se na ni gako na stkwělé lože swatebnj. Tu obgal plamen tělo gegj, a dusse odebrala se w pokogi do řjsse nebeské. Tělo zůstalo w plápolagjcjm plamenu neporussené. J wzali ge křesťané a pohřbili w předsjni hlawnjho chrámu městského. Umučenj gegj stalo se r. 303. Sw. Basilius zawjrá chwalořeč swau na swětici tuto slowy následugjcjmi: »Muže, mužowé, nebuďte slabssj žen w hágenj wjry; a wy ženy hleďte pewně na přjklad wám předložený; stůgte pewně a zmužile u wjře a ctnosti, a dokažte skutky swými, že wám stabost nepřekážj wykonáwati wsseliké ctnosti.«

Rozgjmánj.

Ačkoli těžko gest býti bohatým a bohatstwj nemilowati a neužjwati geho k zlému, oplýwati poklady a býti chudý duchem; obcowati we swětě swůdném a pokaženém, a newinnosti a ctnosti nepotratiti; nic méně milostj Božj gest to wěc předce možná, gak na sw Julitě widěti lze. Prawda sice, že boháčowé mnoho překážek

magj na cestě spasenj: kdo ale chce, tomu bohatstwj množstwj prostředků k spasenj podáwá. Boháč může wážnostj swau mnoho zlému předegjti, mnoho dobrého způsobiti. W geho ruce ležj časná i wěčná blaženost mnohých lidj. Kolik slz může bohatec osussiti, kolika bjdákům pomoci, kolik zarmaucených potěssiti! Kdyby boháčowé swé powinnosti swědomitě plnili, které swaté náboženstwj od nich žádá; kdyby newěsili srdce i dussi na mamon swětský, kdyby nehleděli, gsauce bez toho giž bohatj, gměnj swého gesstě rozmnožowati a rozssiřowati; oč žeby tak welké bjdy na swětě nebylo, oč žeby mnohý k časnému i wěčnému spasenj přissel, který nynj časně i wěčně zahyne. Kdo mage gměnj a zbožj pozemské, ho dle wůle Páně neužjwá: tenť nemůže smilowánj Božjho čekati. Protož prawj také swatý Cyprian: »Chudý nechť widj, že dobroděgný a bohatý gsi; nuzný nechť se žiwj twým gměnjm. Ukládey bohatstwj swého předewssjm u Boha; krm chudého Krista, kupug si modlitby giných, ať stanešs se aučasten zaslibenj Kristowých. Ukrýwey a chowey poklady swé tam, kde gich žádný zloděg newykopá, kam se žádný zákeřnjk neodwážj.« Magjť owssem bohatj a možnj lidé powinnosti k chudým, kdo ale chud gsa se domýsslj, že na statek a zbožj soběchtiwých boháčů sáhnauti může, kdykoli gim pohrdagj: tenť gest člowěk newěřjcj a laupežnjk, gednak že nedaufá w Boha, Otce wesskerého stwořenj, a gednak že i giného o statek olupuge

aby sám zbohatl. Pročež kdokoli něco má, nezapomjney na slowa pjsem swatých, kterážto dj:

Blahoslawený bohatý, kterýž nalezen gest bez possklwrny a kterýž po zlatu nepostaupil, aniž daufal w penězjch a w pokladech. Kdo gest ten, a budeme geg chwáliti, nebo učinil diwné wěci w žiwotě swém. Kdo gest zkussený w tom, a dokonalý nalezen gest, budeť gemu sláwa wěčná: kdo mohl přestaupiti a nepřestaupil, i zle činiti a nečinil. Protož utwrzeno gest zbožj geho w Pánu, a almužny geho wyprawowati bude wsseliké shromáždění swatých. (Sirach 31, 8—10).

Ze statku swého dáwey almužnu, a neodwracug twáři swé od žádného chudého: nebo tak bude, že i od tebe nebudeť odwrácená twář Páně. Kterak budeš moci, tak buď milosrdný; budeš-li mjti mnoho, dáwey mnoho: gestliže málo mjti budeš, také i z mála rád udělug. (Tob. 4, 7—9.)

Bohatým tohoto swěta přikazug, ať negsau wysokomyslnj, ani nedaufagj w negistém zbožj, ale w Bohu žiwém, kterýž dáwá nám wssecky wěci hogně ku požjwánj. A ať dobře činj, a bohatnau w dobrých skutcjch, a snadně ať udělugj a zdělugj se, a tak ať sobě pokládagj základ dobrý k času budaucjmu, aby dosáhli prawého žiwota. (I. Tim. 6, 17—19.)

Děleyte sobě pytljky, kterýž newetssegj, poklad, kterýž nehyne w nebesjch, kdežto zloděg se nepřibližuge, aniž mol kazj. (Luk. 12, 33.)

Modlitba.

O Bože! ochranče daufagjcjch w Tebe, bez něhož nic nenj dobrého, nic swatého, rozmnožiž nad námi milosrdenstwj swého, abychom Twau zpráwau a wedenjm statků pozemských tak užjwali, bychom wěčných neztratili. Skrze Pána nasseho. Amen.

Dnessnjho dne se také swětj swátek: W Africkém městě Tuturbu swatých panen a mučednic Maximy, Donatelly a Sekundy; w Umbrii sw. Ruffina, mučed.; w Antisiodoru sw. Ursa biskupa; sw. Jana, wogjna w Řecku; sw. Terentia, wyznawače w Aemilii; sw. Hathebranda, opata w Antwerpii a m. g. sw.

31.

Swatého Ignacia.

R. 1556.

Sw. Ignac, zakladatel zákona Jesuitského, narodil se r. 1491 na zámku Loyola w Španělské kragině Guipuskoa ležjcjm. Geho otec byl Don Bertram, pán na Ognezu a Loyole, matka Maria Saez de Balda. Jingo, tak se Ignac wlastně gmenowal, neymladssj z gedenácti djtek Bertramowých, byl pěkně rostlého těla, ohniwého ducha, sslechetné mysli, a ač nad mjru prchlý a ctižádostiwý, nic méně ku podiwu

wljdný a dobromyslný, nesslechetnosti něgaké aneb podlosti auplně neschopný. Byl mladjk gen po wěcech wysokých a wznessených taužjcj, a cjle swého wssj silau dogjti hleděcj, gako snad nikdo giný.'

Ignac dostal se w mládj ke dworu Ferdinanda V., krále Španělského, brzo wssak zhnusiw si žiwot dwořanský, wstaupil do wogska práwě w ty doby, w které sláwa wogsk Španělských na neyweyš kwetla. Ignac wyznamenáwal se nadobyčegnau udatnostj a neméně welkau dobrotiwostj a welikomyslnostj. Kde byl gaký spor a nedorozumněnj, tam byl také Ignac rownage a mjře. Dusse geho tak byla čista od wssj zisstnosti, že ze žádné kořisti sobě ani toho neymenssjho nikdy nepodržel. Ale tenkráte nebyla wjra spasitelná wesskerau podstatu geho pronikla, anť gediné gen pro marnau sláwu a pro radosti swětské žiw byl, ačkoli wěrný a upřjmný katoljk, až ho konečně prozřetelnost Božská z wjru swětského wytrhla a bogownjka z něho si učinila neyzmužilegssjho, neydokonalegssjho pro spasenj dussj.

Ignac powznesl se udatnostj až za welitele pewnosti Pampelonské. Roku 1521 wypukla wálka mezi Karlem V. králem sspanělským a Frantisskem I., králem francauzským, z nichž každý cjsařem Německým býti chtěl. Wogsko francauzské wtrhlo přes hory Pyrenegské do Španěl, a oblehlo pewné město Pampelunu. Hrdinsky bránil gi Ignacius, a když

hradby giž pobořeny, postawil se w čelo bogownjků swých na zřjcené zdi proti ütoku nepřátel; ale u prostřed boge poranil geg střjtiwssj se kus skály na lewé noze a kaule z děla rozdrtila mu zároweň prawau nohu, tak že bez obrany k zemi klesl. Tu ztratili bogownjci geho srdce k dálssjmu odporu a wzdali pewnost nepřjteli, který raněného Ignacia ze sslechetné úcty k geho statečnosti na otcowský zámek geho přenésti dal. Rány geho byly nebezpečné a slabost takowá, že lékařowé o něm pochybowali, načež před swátkem sw. apossstolů Petra a Pawla swaté pomazánj obdržel. Nenadále wssak zmizela zimnice, zmizely bolesti, zmizela slabost, ale smysl swětský nezmizel gesstě z dusse geho, ani marná tauha po radostech zemských, neboť wida, že zdrcená kosť tělo geho welice zohyzduge, a že gedna noha se krátj: podrobil se opět přebolestnému léčenj.

Nebezpečenstwj pominulo; ale k úplnému uzdrawenj musil gesstě dlauho na ložj prodlewati, co mu, gakožto slávychtiwému, netrpěliwému swětáku welmi odporno bylo. Z dlauhé chwjle požádal opatrawatele swého o zábawné knihy, a když tento žádných neměl kromě žiwota Pána Ježjsse a žiwotů Swatých, čjtal w nich někdy pro ukrácenj chwjle, gakkoli se mu to z počátku nechutilo. Čjm dále ale čjtal, tjm wjce w tom nalézal obliby, tak že posléze celé dny čtenjm žiwotů Swatých trávil, rozgjmage utrpenj Kristowo a hrdinskau wytrwalost swa-

tých z lásky ku křjži wssecku slávu pozemskau obětowawssjch, ano i neyukrutněgssj smrt podstupugjcjch. Konečně se hnulo swědomj geho, a wnitřnj hlas ozýwal se w něm, tázage se: »Což pak tys učinil pro Spasitele swého a pro dussi swau? Tito mužowé, co tak statně se swau tělesnostj a se swětem zapásili, byli také lidé, proč bych gá také nemohl to činiti, co oni učinili?« S bolestnými slzami litowal nynj předesslého žiwota swého, a umjnil si od té doby žiwu býti dle přjkladu swatých. Milost Božj obdařila geg zwlásstnj láskau k pobožnosti, a když nočnj doby wssecko we snách pohřjženo bylo, opausstěl lůžko swé a před obrazem matky Božj wraucně se modljwal o přjmluwu, aby obdržel milost a odpusstěnj hřjchů. Přjsně kagjcj skutky spogowal s horliwými modlitbami, a poklid nebeský wstaupil do srdce geho. —

Čtenj nábožných kněh má sw. Ignac obrácenj swé co děkowati, z čehož widěti, gak důležitá to wěc pro každinkého člowěka. Ale běda, tisjcerá běda těm, co naschwal bezbožné knihy spisugj, aby gimi dusse lidské w záhubu uwrhli! »Kdoby pohorssil gednoho z maličkých těchto, kteřjž we mne wěřj, lépeby gemu bylo, aby zawěssen byl žernow oslicj na hrdlo geho, a pohřjžen byl do hlubokosti mořské. Běda swětu pro pohorssenj. Ačkoli musj to býti, aby přicházelo pohorssenj: ale wssak běda tomu člowěku, skrze něhož přicházj pohorssenj.« (Mat. 18, 6. 7.)

Ignac uzdrawiw se, strogil se swět opu-

stiti. Ale ačkoli se tjm co možná tagil, neusslo to předc bratra neystarssjho, který geg teď wssj silau ač marně we službě swěta udržeti se snažil; neboť komu Bůh mluwj do dusse, ten neslyssj hlasu swůdného swěta, řjkage sám k sobě: »Powjdali mi neprawj básně, ale ne gako zákon twůg.« (Žalm 118, 86.) Na wěkyť se nezapomenu na sprawedlnosti twé, neboť gimi gsi obziwil mne. Twůgť gsem gá, spasena mne učiň, neboť sprawedlnostj twých gsem wyhledáwal. Na mne čekagj hřjssnjci, aby mne zahubili, gá pak swědectwj twá rozwážugi.« (Werš 93—95.) Ignac opustil tedy otcowský dům a cestowal do klásstera Monteferrato. Cestau obnowil wssecka dobrá předsewzetj, učinil slib ustawičné čistoty, a uzawřel, že cokoli konati bude, wsse ke cti a sláwě Božj konati chce. W klássteře wyzpowjdal se nábožnému a oswjceném knězi z celého předesslého žiwota swého, a radil se, kterakby budaucj žiwobytj zřjditi měl, aby se Bohu ljbilo. W den zwěstowánj panny Marie r. 1522 po swatém přigjmánj zawěsil w oběť kord swůg we chrámu Páně na gednom piljři u oltáře, rozdal bohaté ssatstwo swé mezi chudé a odebral se w oděwu chudého pautnjka do sspitála sw. Lukásse w Maurese, kdežto po dlauhý čas s křesťanskau láskau nemocným posluhowal, a tak přjsně kagjcj žiwot wedl, že zdrawj geho tjm welmi sesláblo. Plnilť zagisté dokonale slowa Pawla řkaucjho: »Gak gste prwé snažně wy-

dáwali audy swé w službu nečistotě a neprawosti, k neprawosti: tak giž nynj wydáweyte audy swé w službu sprawedlnosti ku poswěcenj.« (Řjm. 6, 19) Přjkré a bohabogné obcowánj stalo se přjčinau, že si lidé wesskeřj Ignacia welice wážili a welkau čest mu prokazowali. Což on wida a marnomyslnosti podrobiti se nechtě, opustil sspitál a w geskyni as 600 honů od města se ukryl, do které před njm nikdo nepřissel. W geskyni této wedl žiwot pokud možná bylo skorem gesstě tužssj, neustále se gen modle a chlebem a wodau toliko se žiwě. Owssem že se přjlissná tichost tělesnosti přjčila a že negedenkráte ta myssléuka mu napadla: »Gak budeš moci takowauto tichost po 50 let snásseti, které snad gesstě žiw budeš?« A wssak Ignac zmužiw se, takowé pokussenj wssj silau přemáhal, řjkage k sobě: »Zdaž gsi gedinau gen hodinu žiwotem swým gist? Zdaliž nenj Bůh pánem dnů nassjch? A byłbych i 50 gesstě let žiw byl, zdaž to mnoho pro wěčnost?« Při wssem tom ale nebyl prost wnitřnjho pokussenj trápenj ducha; auzkostliwost přjlissná odegmula mu i radost nad modlitbami a kagjcnostj, on nemyslil ginak, než že wsseobecná zpowěd geho žádné platnosti nemá, a že ať činj a činj, wždy Boha gen urážj. Byłk by si málem byl zaufal. A nic méně nepřestal w truchlém stawu swém Pána Boha o milost a smilowánj prositi, a čjm opusstěněgssj býti se zdál, tjm pewněgi držel se Boha, tjm horliwěgi

se modlil, tjm přjsněgi se kál. Konečně ale přestalo pokussenj, swatý mjr a poklid zawjtal do dusse a potěssil srdce geho. Tenkráte naplnilo se slowo Božj: »Kdo nenj zkussen, co umj? Kdož nenj zkussený, málo wj; kdo pokussen nenj, co wj? kdo ale přemnoho zkaussjn gest, pln bude ssibalstwj.« (Sirach 34, 9—11.) Od té doby co Ignacius pokussenj přemohl a co mjr swatý na dussi geho se wylil, sypaly se milosti Božj na něho u welikém množstwj, a giž nebylo mu dosti, že sám kráčel cestau bohumilau, nobrž také chtěl, aby i ginj lidé zahořeli láskau k Bohu. Že ale nad mjru tuhá kagjcnost žiwot geho podrýwala, a lidu wůbec ljbiti se nemohla, tedy opustiw gesskyni, zmjrnil tuhau kázeň, wyučowal lid zákonům Božjm a na tom se ustanowil, že bez přestánj ku mrawnému wzdělánj člowěčenstwa pracowati bude. K tomu konci sepsal, gakkoli gesstě u wědách duchownjch nezběhlý, proslawenau knihu »O cwičenj duchownjm,« která w Řjmě tisstěna a od papeže Pawla III. ztwrzena byla, gjžto mnozj učenj a mudrcowé nad mjru chwálili.

Ač po roce na to zmocnila se ho weliká tauha po swaté zemi. J odebral se do Palestiny, chtěge tam ku chwále Božj newěřjcjch na křesťanstwj obraceti. W milostiwém létě 1523 nawsstjwil tam wssecka swatá mjsta s neywraucněgssj pobožnostj. Ale obracenj newěřjcjch nedařilo se mu, poněwadž k tomu potřebné učenosti neměl. Uznáwage nedostatek

tento nawrátil se w lednu 1524 přes Benátky do Barcelony w tom aumyslu, že studowati bude. Po dwau letech šel odtud na wysoké školy w Alkale, kdežto se gen almužnau žiwil, pak do Salamanky a konečně roku 1528 do Pařjže, aby tam u wzdělánj wědeckém pokračowal. Na wšech wysokých školách těchto byl žiw kagjcně a snažil se také swé spolužáky obraceti na cestu náboženosti; začež mnohá protiwenstwj snášeti musil.

Dokonaw studia swá, ustanowil spolčiti se s ginými náboženými muži a s nimi aučinkowati ku spáse člowěčenstwa. Prozřetelnost božská swedla s njm dewět mladjků, wšech nadšených duchem geho, z nichž neywýtečněgšj byli; František Xawier, Petr le Évre a Jakub Laynez, kteřj slibem se zawázali, swěta se odřjci a w Palestině Ewangelium zwěstowati. Slib tento složil na den nanebewzetj panny Marie r. 1534 w Pařjži w kostele na Montmartre, kdežto Petr le Fevre, nedáwno na kněžstwj wyswěcený mši swatau slaužil, při njž wšickni welebnau swátost přigawše, hlasitě se zawázali, že wšecko opustj, aby pracowali na obrácenj newěřjcjch. Kdyby pak se gim po roce nepowedlo do Palestiny se přeplawiti, tedy chtěli gjti do Řjma, a papeži služby swé ku spáse člowěčenstwa kdekoli obětowati, s tjm doloženjm, že za duchownj auřadowánj swé žádných darů přigjmati nebudau.

Tjm časem onemocněl sw. Ignacius a

lékaři radili mu, aby pro uzdrawenj do wlasti swé se nawrátil. Ignac, lauče se se saudruhy swými, napomjnal gich, aby slibům swým wěrni zůstali. Když se uzdrawil, rozdal dědictwj swé chudým, a odessel roku 1536 do Italie, kde se s njm ostatnj druhowé sessli. Aby se na úřad swůg misionářský důstogně připrawili, cwičili se w rozličných dobrých skutcjch, chodili do sspitálů, učili newědomé, posluhowali nemocným, přispjwali umjragjcjm a pochowáwali mrtwé. Po několika měsjcjch poslal Ignac druhy swé do Řjma, kdežto ge swatý otec Pawel III. laskawě přigal a gim powolil, aby se dali na kněžstwj poswětiti, kde chtěgj. Swatý obřad ten wykonal na nich biskup papežský, nuncius Baralli, biskup Arbaský, w gehož ruce slib čistoty a chudoby složili. Nemohauce toho času do Palestiny se dostati pro wálku, gižto práwě Císař a Benátčané s Turky wedli: uzawřeli, že dle slibu swého do Řjma půgdau, a papeži na wůli dagj, co s nimi učiniti chce. Ignac wydal se s dwěma towarysši le Févrem a Laynezem i hned na cestu, a laskawě přigati gsauce, počali mládež w křesťanské wjře wyučowati a kázanjm na zlepssenj mrawů mezi Řjmany pracowati. Ostatnj druhowé rozdělili se w kragině okolo Vicenci a Verony kázagjce lidu pokánj a zwlásstí mládež sstudugjcj na zřeteli magjce. Aby rozssjřil a upewnil blahoplodné owoce wyučowánj takowého, ustanowil sw. Ignac založiti nowý řád, gehož hlawnjm účelem by bylo

ku cti a chwále Božj pracowati na nábožné oswětě člowěčenstwa.

Řád tento zřjdil r. 1540 pode gménem Towaryšstwa Ježjssowa, a podal prawidla geho papeži, kterýž ge potwrdil. Na to swolal sw. Ignac saudruhy swé do Řjma, zde složili w chrámě sw. Pawla slawné tři sliby řeholnj, k nimž gesstě čtwrtý přidada, totiž úplné poslussnosti k papeži, gjmžto se zawázali, že wssudy půgdau, kamkoli ge náměstek Kristůw k duchownjmu účeli powolá. Při té přjležitosti wywolili také sw. zakladatele swého, ač wzdorugjcjho, za prwnjho generála řádu, od něhož prwnj kolleg jezuitská w Řjmě wzdělána byla. Totoť gest počátek znamenitého řádu Jesuitského, po celém swětě proslulého od mnohých nad mjru ceněného, od giných přjliš a neprawě nenáwiděného, gemuž mnohé kraginy swěta wjru katolickau, wjra pak katolická ty neyzmužilegssj a neyučeněgssj zastawatele a hágitele powinna gest. Z tohož giž samo sebau wyswjtá, proč lidé wssj wjry w Boha, a w Ježjsse Krista Syna geho i w Ducha swatého prosti, wssemu, což swatého a božského gest, se smědgjcj, a toliko sebe za Boha, a krátký rozum swůg za neomylný wydáwagjcj, proč, prawjm, lidé ti a tacj wssj silau a wsselikerými auskoky pekelnjmi proti tomuto řádu bogugj a zničiti geg usilugj. *)

*) W tom ohledu zasluhugj zagisté powssjmnutj slowa Kalwina, řkaucjho: „Jesuité ale, kteřj nám naneywýš wzdorugj, magj se buď pobjti, aneb, nemohloliby se to pohodlně

Brzce se dočkal sw. Ignac té radosti, že se společnost geho negen po Ewropě, nýbrž také w giných djlech swěta rozssjřila. Hned z počátku žádal král Portuğalský o ssest hlasatelů wjry k obrácenj Indianů; ale sw. Ignác nemohl mu wjce poslati nežli dwa, genž byl Simon Rodriguez a Frantissek Xavier, z nichž prwnj w Portuğalu, druhý w Indii tak požehnaně působili, že král hned dwě kollege w řjssi swé zřjdil. Také papež požádal učedlnjků Ignaciowých za bohoslowce při sněmu Tridentském, a cjsař Ferdinand, gakož i giná knjžata chtěli Jezuity také na biskupstwj powýssiti. To wssak bylo proti wůli sw. zakladatele, který žádných wznessených důstogenstwj w řádu swém mjti nechtěl, a audy geho slibem zawázal, že nikdo po hodnostech cjrkewnjch tauzíti nebude, aniž gich přigme, kdyby mu podáwány byly. Mjsto hodnostj takowých uložil za powinnost wssem towaryšstwa audům wychowáwánj mládeže w prawé nábožnosti a w zbožném uměnj, nařjdiw, aby mládež sskolnj gim swěřenau každodenně na mssi swatau, každý měsjc k sw. přigjmánj wodili, učenj wždy s modlitbau počjnali, gi w pobožnosti, mrawnosti, pokoře a poslussnosti cwičili. Wsse ku wětssj sláwě Božj mělo heslem býti wsseho myssleni, wssech řečj i skutků gegich. Mezi tjm co towaryssowé se starali o wzdělánj

---

státi, wyhnati, dozagista ale lžemi a utrhánjm potlačiti." (Calvin apud Becan a hor. 15. de modo propagandi Calviniorum.

a wychowánj mládeže, o obrácenj neznabohů na wjru a hřjssnjků na pokánj, pracowal Ignác wssemožně o utwrzenj, rozssjřenj a zwelebenj towaryšstwa. On mu dal zákony přewýborné; on založil domy, w kterýchž se židé zdržowali, chtěcj ku Kristu se obrátiti; on založil domy pro ženy kleslé, chtěcj pokánj činiti; on založil konečně domy, do kterých se nemluwňátka od matek swých opusstěná přigjmala; slowem geho láska k bližnjmu byla neunawitelná, wědělať si wždy rady, wždy pomoci. Chudé podporowati, nemocným slaužiti, neumělé učiti, nesstastné těssiti, každému dobře činiti bylo mu rozkossj neymilegssj, prácj neysladssj. Gednalo-li se ale o spasenj dusse, tu neznala láska geho žádných obtjžj, žádných mezj, pro dussi bližnjho bylby podstaupil muka ty neytěžssj. Když mu kdosi gedenkráte řekl, že darmo čas maří se hřjssnicemi weřegnými, ty ženy že se nikdy od srdce nenaprawj, odpowěděl: »Gen když gim zabránjm gediné gen noci Boha urážeti, rád wsse wynaložjm.« Ostatně zprawowal Ignác towaryšstwo gedině láskau, a láska otewřela mu srdce wssech spolubratrů. Byl-li někdy nucen kohosi pokárati, dělo se to wždy, že káránj to ani neznamenal.

Ignác byl mimo to každému wzorem neydokonalegssjch ctnostj. Co od giných zachowáwáno mjti chtěl, toť neyprw sám co neyswědomitěgi zachowáwal. Při modlitbě býwal wždy tak shromážděný, gakoby welebnost Božj očitě widěl. Wsse, cožkoli widěl, hlásalo mu Stwo-

řitele. Wěci neynepatrnègssj zwěstowaly mu krásu, maudrost a moc Božj, a každý čerwjček, každá trávička k hlubokým rozgjmánjm ho wedli. Neywjce powznássela se mysl geho k Bohu pohledem na nebesa. Protož také často řjkáwal: »Ach, gak mizerná zdá se mi země, když k nebesům hledjm!«

Zwlásstnjho připomenutj gest hodna geho pokora. Gemu býwalo neymilegssj každému slaužiti; a čjm byla služba těžssj a omrzelegssj, tjm byla mu milegssj. On nepřigal nikdy žádného důstogenstwj cjrkewnjho, on nikdy o sobě nemluwil, a ode wssech býti tupenu, wssem býti powrhelem bylo mu wěcj neyžádanègssj. On byl tak tichý, že se nikdy nerozhněwal, že nikomu neubljžil, a že křiwdu gemu učiněnau gen dobrodinjm zplácel. On tak také wssecky žádosti swé udusil, a tak přjliš swětu odemřel, že dussi geho ani protiwenstwj a wěci odporné nezarmautily, ani nenadálé přjgemné náhody a události gi nerozweselily. W řeči býwal wždy opatrný, a nikdy meze nepřestaupil, které nám buď rozum buď láska ukládá. Kteřj ho bljžegi znali, řjkáwali o něm: že gest muž, co málo slow nadělá, že ale co mluwj má hlubokého smyslu a sjly, gjž neodolá. Geho důwěra w Boha býwala přewelikā, na Boha spoléhal i w neyobtjžněgssjch wěcech, tak že geg lidé swětsstj a tělesnj neopatrným a opowážliwým nazýwati mohli. Důwěra geho wssak nikdy ho nezklamala; neboť Bůh gest zpomocnjk daufagjcjm

w Něho. To gest tedy ten swatý Ignác, zakladatel towaryšstwa Ježjssowa, kterýž rádi lidé swětsstj a hřjssnj a newěřjcj prokljnagj.

Patnácte let zastáwal sw. Ignác obtjžný auřad generála řádu, když se slabost těla geho stářjm giž tak byla rozmnožila, že gedině taužil po wlasti nebeské. Když ho lehká zimnice napadla, připrawowal se bedliwě ku bljzkému skonánj: gakkoli lékařowé nemoc za nebezpečnau neuznáwali, dal se swátostmi zaopatřiti, a poslal 30. Čerwence gednoho z řeholnjch bratrů, aby mu od papeže auplné odpustky wyprosil. Následugjcj noc ležel tisse duchem u wytrženj, a před wýchodem slunce pozdwihnuw oči a ruce k nebi, řekl: »Ježjš a Maria!« a twářj gasnau wypustil ducha 31. Čerwence 1556 w 65 roce wěku swého. Tělo geho pohřbeno w chrámu jesuitském w Řjmě; kdežto geg Bůh tolikerými zázraky oslawil, že geg papež Pawel V. r. 1609 za blahoslaweného, a Řehoř XVI. r. 1622 za swatého wyhlásil.

Rozgjmánj.

Sw. Ignác, dokad byl swětákem, konal také skutky swětské, skutky přirozené: když ale obrátiw se k Bohu milosti Božj aučasten se stal, počal konati skutky Ducha swatého, skutky milosti. Mnohý snad tázati se bude, gaký pak gest rozdjl mezi skutky přirozenosti a skutky milosti, ant wssickni lidé po dobrém taužj, a we

swých řečjch neb činech k něčemu dobrému směřugj? O tom překrásně pjsse sw. Tomáš Kempenský w knize III. kap. 54., odkudž některá slowa tuto stůgte. »Přirozenost gen pro swůg užitek pracuge, a gakéhoby zisku od giného dossla, hledj: milost pak, nikoli coby gj užitečného a pohodlného, nébrž coby mnohém prospěssného bylo, spjsse rozggjmá. Přirozenost ráda čest a uctěnj přigjmá: milost pak wssecku čest a slávu Bohu wěrně připisuge. Přirozenost bogj se zahanbenj a potupy: milost pak raduge se, když má trpěti pohaněnj pro zméno Ježjssowo. Přirozenost miluge zahálku a odpočinutj tělesné: milost pak nemůže zaháleti, ale ráda na sebe práci přigjmá. Přirozenost žádá obzwlásstnj a pěkné wěci mjti, a sspatných i wssednjch se hrozj: milost pak kochá se we wěcech nepatrných a sprostých, w těžkých sobě neztěžuge, aniž raucho chudobné obléci se zdráhá. Přirozenost sobě časných wěcj hledj, z pozemského zisku se raduge, ze sskody se rmautj, a pro malé křiwé slowo se hněwá: milost wssak pilná gsauc wěcj gen wěčných, na časné se neważe; ona se nermautj pro ztrátu pozemskau, ani twrdými slowy rozhněwána nebýwá: neboť swůg poklad a radost swau w nebi, kde nic nehyne, ustanowila. Přirozenost gest lakotná, raděgi béře nežli dáwá, a miluge gen wěci osobnj a wlastnj: milost wssak gest dobrotiwá a zdjlná, waruge se zwlásstnosti, na mále přestáwá, a saudj, že blahoslaweněgi gest dáti nežli brátj. Přirozenost libuge

si we množstwj přátel a přjbuzných, chlubj se z urozenosti a rodu wysokého; mocným ljchotj, bohatým pochlebuge, sobě pak rowným k pochwale tleská: milost wssak také nepřáteli w lásce chowá. Přirozenost hned sobě ztěžuge na nedostatek a obtjžnosti: ale milost statně i chudobu snássj. Přirozenost wssecko gen k sobě obracuge, gen pro sebe boguge a tresce: milost ale wssecko obracuge k Bohu, odkud ono půwodně pocházj; onať sobě nic dobrého nepřipisuge, ani hrdě w sebe nedaufá, newadj se, ani zdánj swého nad giné newywyssuge: nébrž we wsselikém smýsslenj a rozuměnj wěčné maudrosti a Božskému rozeznánj se podáwá.« Tak a podobně pjsse swatý Tomáš Kempenský a to wssjm práwem, neboť řeči geho i pjsma swatá potwrzugj, genž dj:

Duchem chodte a žádosti těla newykonáte. Nebo tělo žádá proti duchu: duch pak proti tělu; tyto zagisté wěci wespolek se sobě protiwj... Zgewnjž gsau skutkowé těla, genž gsau: cizoložstwo, smilstwo, nečistota, nestydatost, chlipnost, modlosložnost, tráwenj, nepřátelstwj, swárowé, nenáwisti, hněwowé, wady, různice, roty, záwisti, wraždy, opilstwj, hodowánj, a těm podobné wěci. Owoce pak ducha gest: láska, radost, pokog, trpěliwost, dobrotiwost, dobrota, dlauhočekánj, tichost, wěrnost, mjrnost, zdrželiwost, čistota. Gsme-li tedy duchem žiwi, duchem i chodme. (Gallat. 5, 17.—25).

Modlitba.

Hospodine, Bože můg! genž gsi mne stwořil k obrazu a k podobenstwj swému, propůgč mi té milosti, kterau si mi tak welikau a k spasenj potřebnau býti ukázal, abych přemohl swau přirozenost na neywýš porussenau, kteráž mne k hřjchům a k zahynutj zawádj. Snažně prosjm, Pane! učiň ať naleznu milost tuto před očima Twýma, neboť dosti mám na milosti Twé, bych pak i giných wěcj neobdržel, gakých přirozenost žádá. Bychť i pokaussen byl a sewřen zármutky mnohými, nebudu zlých wěcj se báti, když se mnau bude milost twá. Onať gest sjla má, ona radost i pomoc udjlj! Gestiť mocněgssj nad wssecky nepřátely, a maudřegssj nad mudrce wssecky! Onať gest mistryně prawdy, učitelkyně kázně, swětlo srdce; ona w auzkosti těssj, zapuzuge smutek, bázeň odgjmá, pobožnost kogj a rozwolňuge slzy. Což gsem bez nj, než dřewo suché a powrhel neužitečný, kterýž má wywržen býti? Kéž tedy twá milost, Pane! mne wždycky předcházj i wssude doprowázj! Kéž učinj, abych bez ustánj pilen byl skutkůw dobrých, skrze Ježjsse Krista, Syna Twého, Pána a Spasitele nasseho. Amen.

Na dnessnj den padá také swátek: W Cesarei sw. Fabia, mučedujka; w Mediolánu sw. Kaluneria, biskupa, mučed.; w Syunadě sw. mučednjků: Demokrita, Sekunda Dionysia; w Rawenně sw. Germána biskupa Antisiodorenského; w Tagastu w Africe sw. Firma, biskupa; w Senis, Tuskanském městě sw. Jana Kolumbjna a m. g. sw.

Obsah
žiwotů Swatých w měsjci Čerwenci.

Den			St.
1.	Žiwot	sw. Theodorika, kněze	340
	„	sw. Pambona, paustewnjka	346
2.	„	sw. Otty, biskupa	351
3.	„	sw. Heliodora, biskupa	366
	„	sw. Raymunda, wyznawače . . .	371
4.	„	sw. Prokopa, opata, patrona země České	375
5.	„	sw. Dominika, mučednjka	481
6.	„	sw. Alžběty, králowny	485
7.	„	sw. Jsaiáše, proroka	496
	„	sw. Godolewy aneb Bohumily . .	500
	„	sw. Willibalda, biskupa Eichstadtského	509
8.	„	sw. Killiána, biskupa, mučednjka . .	520
	„	sw. Prokopa, mučednjka	530
9.	„	sw. Anatolie panny, a Audace, muč.	534
10.	„	sw. Felicity a sedmera bratřj . . .	545
	„	sw. Pia, papeže	553
11.	„	sw. Petra Fureria	557
12.	„	sw. Jana Gualberta	568
13.	„	sw. Margarety	579
14.	„	sw. Bonaventury	591
	„	bl. Hroznaty, zakláď. klášst. Tepl. .	602
15.	„	sw. Gindřicha, cjsaře	616
	„	sw. Athanasia, biskupa Neapolského .	624
16.	„	sw. Eustathia aneb Stacha, patriarcha	629
	„	blh. Česlawa, řádu (dominikánského) .	634
17.	„	sw. Aleria	645
18.	„	sw. Symforosy a sedmero synů gegich	656

Den			Str.
18.	Žiwot	sw. Bedřicha, biskupa	663
19.	„	sw. Arsenia	670
	„	sw. Vincencia de Paula	675
20.	„	sw. Eliásse, proroka	689
	„	sw. Viktora, mučednjka	702
	„	sw. Euspicia, biskupa	712
21.	„	sw. Daniela, proroka	718
22.	„	sw. Marie Magdaleny	728
	„	sw. Wandregisila	739
23.	„	sw. Apolináriss, mučednjka	748
	„	sw. Liboria, biskupa	755
24.	„	sw. Kristiny	761
	„	sw. Františka Solana	767
25.	„	sw. Jakuba, apostola	778
	„	sw. They, Valentiny a Pawla	785
26.	„	sw. Anny, matky Marie panny	791
	„	sw. Giřj, Aurelia a Felixa a t. d.	797
27.	„	sw. Pantaleona	807
28.	„	sw. Innocencia	822
29.	„	sw. Marty panny	830
30.	„	sw. Abdona a Sennena, mučednjků	839
	„	sw. Julitty	846
31.	„	sw. Ignacia	852

Dr. Wáclaw Pessina,
kanownjk, konsistornj rada, redaktor
„Dědictwj Swatojanského.“